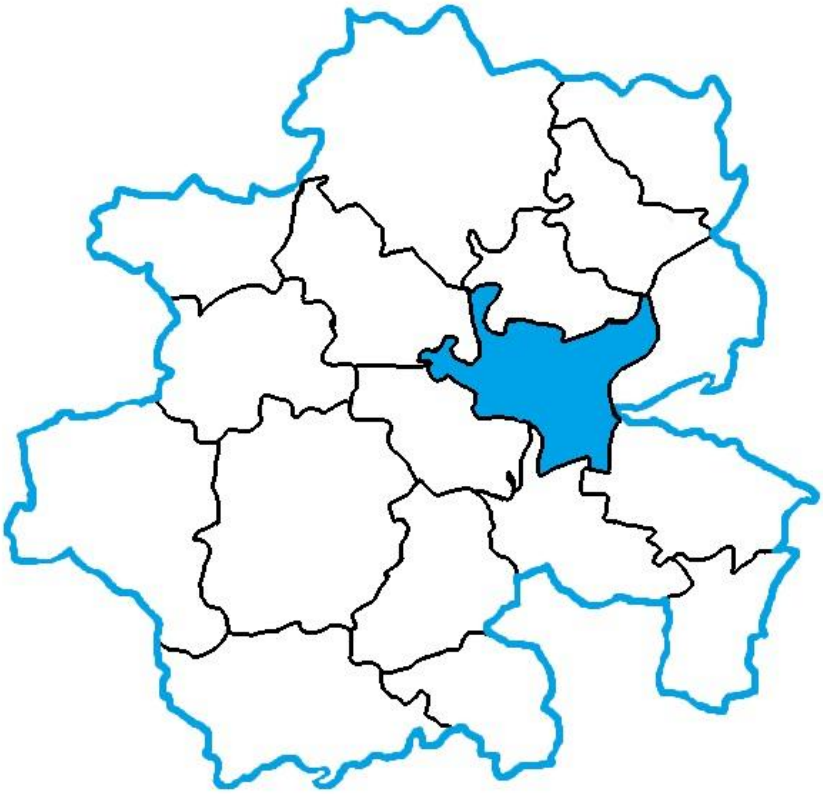
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+ - aktualizacja

Przyjmuję .....

Bydgoszcz, listopad 2026 r.

Spis treści

Spis treści ... 2
1 Wprowadzenie - delimitacja MOF Bydgoszczy ... 5
2 Ramy funkcjonalne Strategii ZIT BydOF ... 6
2.1 Podstawy prawne Strategii ZIT BydOF ... 6
2.2 Warunki obowiązujące w realizacji Strategii ZIT BydOF ... 7
2.3 System zarządzania i wdrażania Strategii ZIT BydOF ... 11
2.4 Struktura organizacyjna ZIT ... 12
3 Diagnoza Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego ... 14
3.1 Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) na obszarze BydOF ... 16
3.2 Gospodarka BydOF ... 19
3.2.1 Wskaźniki makroekonomiczne ... 19
3.2.2 Przedsiębiorczość ... 19
3.2.3 Struktura wielkościowa i branżowa podmiotów gospodarczych ... 24
3.2.4 Potencjał inwestycyjny oraz internacjonalizacja ... 26
3.2.5 Innowacyjność ... 29
3.2.6 Rynek pracy ... 31
3.2.7 Turystyka ... 34
3.3 Społeczeństwo BydOF ... 37
3.3.1 Ludność i procesy demograficzne ... 37
3.3.2 Polityka zdrowotna i społeczna ... 40
3.3.3 Edukacja ... 44
3.3.4 Kultura ... 52
3.3.5 Sport ... 54
3.4 Przestrzeń i transport BydOF ... 56
3.4.1 Rewitalizacja i odnowa przestrzeni publicznych ... 56
3.4.2 Planowanie przestrzenne ... 57
3.4.3 Transport ... 59
3.4.4 Zasoby mieszkaniowe ... 68
3.4.5 Sieć internetowa ... 68
3.5 Środowisko BydOF ... 69
3.5.1 Rolnictwo ... 69
3.5.2 Jakość powietrza ... 71
3.5.3 Zasoby wodne i infrastruktura wodno-ściekowa ... 75

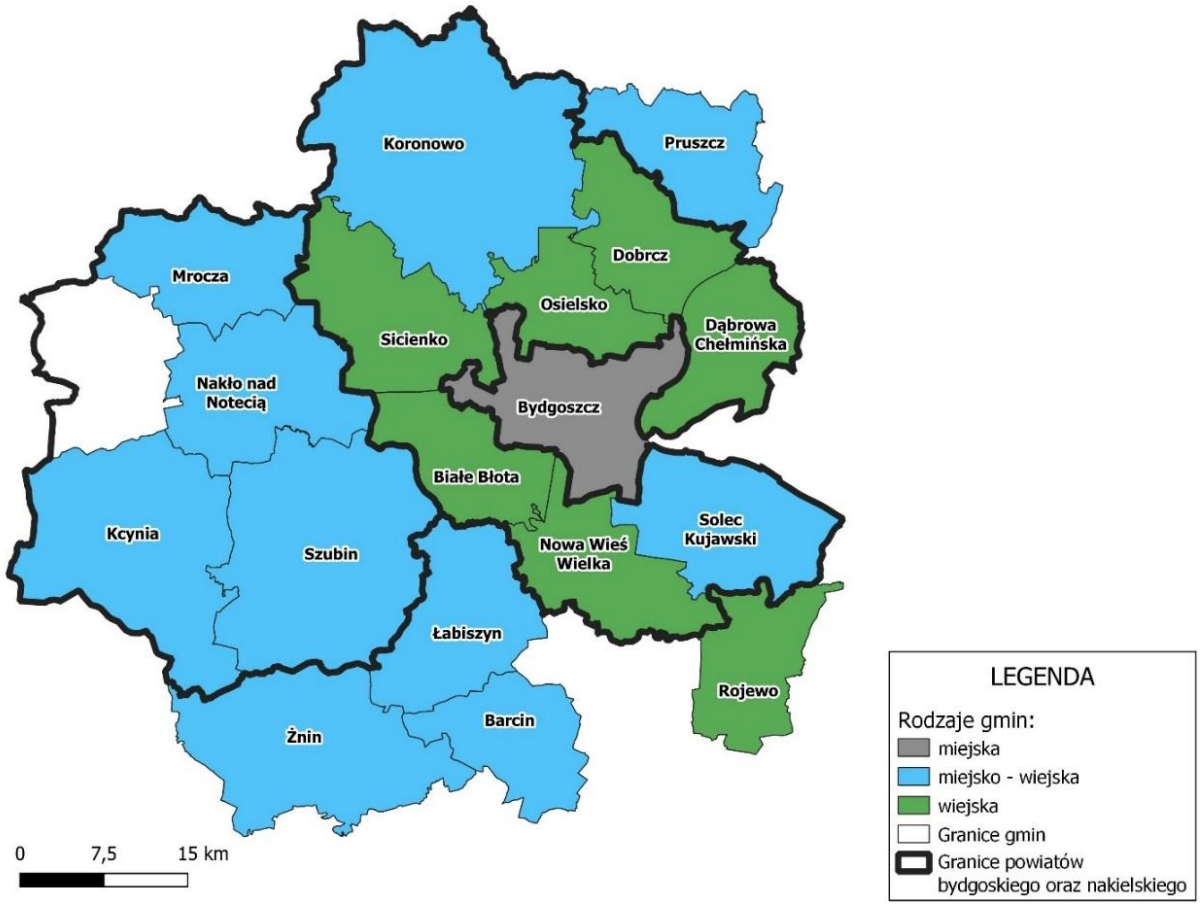
3.5.4 Gospodarka odpadami 78
3.5.5 Tereny zielone 79
3.5.6 Edukacja ekologiczna 80
3.5.7 Źródła energii 80
3.6 Skutki pandemii COVID-19 83
3.7 Analiza powiązań społecznych, gospodarczych i środowiskowych w obszarze partnerstwa 84
3.8 Synteza diagnozy – kluczowe wnioski 85
4 Analiza SWOT 91
5 Wizja i misja 95
5.1 Misja Strategii ZIT BydOF 95
5.2 Wizja rozwoju BydOF 95
5.3 Układ celów strategicznych 96
5.4 Kierunki działań realizowane w ramach ZIT BydOF 98
5.5 Obszary wsparcia 101
6 Spójność Strategii ZIT BydOF z obowiązującymi strategiami oraz planami rozwojowymi na poziomie europejskim, krajowym oraz regionalnym 116
7 Polityka terytorialna 129
8 Opis zintegrowanego podejścia 130
9 Źródła finansowania 134
10 Listy projektów wraz z pakietami działań i źródłem finansowania 157
10.1 Lista podstawowa projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT BydOF 157
10.2 Lista projektów do realizacji w ramach środków z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) 172
10.3 Lista projektów komplementarnych 173
10.4 Lista projektów rezerwowych ZIT BydOF 180
10.5 Wiązki projektów 185
11 Wskaźniki produktów i rezultatów 217
11.1 Wskaźniki produktów 217
11.2 Wskaźniki rezultatów 223
11.3 Wskaźniki realizacji wg projektów z listy podstawowej projektów 227
12 Monitoring i ewaluacja Strategii ZIT BydOF 258
12.1 Procedury sprawozdawcze i monitoringowe 258
12.2 Ewaluacja Strategii ZIT BydOF 259
13 Opis zaangażowania partnerów 260
14 Raport z konsultacji społecznych 262
15 Spis rysunków 264

16 Spis tabel 265
17 Spis map 266
18 Załączniki 266

1 Wprowadzenie - delimitacja MOF Bydgoszczy

W *Strategii Rozwoju Województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia przyspieszenia 2030+*, na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego dokonano delimitacji pięciu miejskich obszarów funkcjonalnych. Podział został przeprowadzony na podstawie związków funkcjonalnych, predyspozycji do realnego kształtowania powiązań oraz na podstawie aktywnego partnerstwa samorządów. To ostatnie kryterium było istotne dla delimitacji Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Bydgoszczy/ Bydgoski Obszar Funkcjonalny (BOF), którego zalążkiem jest działające od 2016 r. Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz (SMB). Zasięg BydOF obejmuje 18 miast i gmin oraz 2 powiaty, które tworzą wspólnie SMB, a są to: Miasto Bydgoszcz, Powiat Bydgoski, Powiat Nakielski oraz gminy: Barcin, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Kcynia, Koronowo, Łabiszyn, Mrocza, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Pruszcz, Rojewo, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin i Żnin.

Mapa 1 Bydgoski Obszar Funkcjonalny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu diagnostyczno-strategicznego, Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

2 Ramy funkcjonalne Strategii ZIT BydOF

2.1 Podstawy prawne Strategii ZIT BydOF

1. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności. ZIT są realizowane w miejskich obszarach funkcjonalnych wskazanych, jako obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa.
2. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. 2022 poz. 1079) tzw. ustawa wdrożeniowa. Art. 34 ust. 6 pkt 2 stanowi, że jednym z warunków realizacji ZIT jest opracowanie i uchwalenie strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią ZIT", z zastrzeżeniem ust. 9, oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem w terminie 60 dni od dnia otrzymania – w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach tego programu.
3. Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, która stanowi, że Strategia ZIT jest podstawowym dokumentem realizacji działań w formule ZIT, która pełni rolę strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.
4. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa 2022. Dokument ten określa szczegółowe zasady wdrażania instrumentów terytorialnych m.in. instrument ZIT.
5. Porozumienie w sprawie: zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego tj. obszaru gmin członkowskich Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz oraz powierzenia przez Strony Porozumienia Miastu Bydgoszcz realizacji zadań w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2021-2027 zawarte w dniu 31 sierpnia 2022 r. (zwane dalej Porozumieniem).

2.2 Warunki obowiązujące w realizacji Strategii ZIT BydOF

Tabela 1 Warunki realizacji Strategii ZIT BydOF

LP.	WARUNEK	PODSTAWA PRAWNA	STATUS
1.	Wskazanie MOF jako obszaru strategicznej interwencji (OSI) w strategii rozwoju województwa	art. 34 ust. 2 ustawy wdrożeniowej	Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia (MOF Bydgoszczy i Torunia) został wyznaczony jako obszar strategicznej interwencji (OSI) w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. *Na OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia" składają się dwa odrębnie funkcjonujące MOF Bydgoszczy oraz MOF Torunia, tworzące odrębne partnerstwa na rzecz realizacji ZIT.*
2.	Powołanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa - Związku ZIT	art. 34 ust. 5 ustawy wdrożeniowej art. 34 ust. 6 pkt 1) ustawy wdrożeniowej	Związek ZIT BydOF został powołany na podstawie porozumienia międzygminnego z dnia 31 sierpnia 2022r. podpisanego przez wszystkich partnerów Związku ZIT BydOF.
3.	Uwzględnienie w strukturze Związku ZIT ciała doradczego lidera porozumienia	art. 8 oraz art. 29 ust. 1 pkt d) rozporządzenia ogólnego art. 34 ust. 15 pkt 6) ustawy wdrożeniowej	Na postawie Porozumienia z dnia 31 sierpnia 2022r. została powołana Rada ZIT BydOF jako ciało konsultacyjno-opiniodawcze.
4.	Realizacja ZIT w wybranych obszarach tematycznych wskazanych w regionalnych lub krajowych programach	art. 34 ust. 4 ustawy wdrożeniowej	Zakres tematyczny Strategii ZIT BydOF został wynegocjowany z instytucjami zarządzającymi programem regionalnym i programami krajowymi.
5.	Opracowanie i uchwalenie Strategii ZIT BydOF.	art. 29 rozporządzenia ogólnego art. 34 ust. 6 pkt 2) ustawy wdrożeniowej	Opracowanie i uchwalenie Strategii ZIT BydOF odbędzie się w trybie właściwym dla wybranej formy partnerstwa JST tworzącego Związek ZIT BydOF.
6.	Opracowanie i uchwalenie strategii rozwoju ponadlokalnego.	art. 29 rozporządzenia ogólnego art. 34 ust. 6 pkt 3) ustawy wdrożeniowej	Opracowanie i uchwalenie strategii rozwoju ponadlokalnego ZIT BydOF nastąpi do dnia 31 grudnia 2025r. jako warunek realizacji ZIT dla MOF miast wojewódzkich (OSI o znaczeniu regionalnym).
7.	Wskazanie w Strategii ZIT BydOF listy projektów	art. 29 rozporządzenia ogólnego art. 34 ust. 15 pkt 3) ustawy wdrożeniowej	Strategia ZIT BydOF zawiera listę projektów, która stanowi obowiązkowy mechanizm zagwarantowania Związkowi ZIT BydOF udziału w wyborze projektów wynikających ze Strategii ZIT BydOF.
8.	Opis zintegrowanego podejścia	art. 29 rozporządzenia ogólnego	Instrument terytorialny ZIT będzie wdrażany za pomocą projektów zintegrowanych. Sposób ich określenia (np. projekt partnerski lub wiązka projektów) i identyfikacji (wewnętrzne kryteria wyboru projektów) został wskazany w Strategii ZIT BydOF.
9.	Opiniowanie Strategii ZIT BydOF w zakresie możliwości finansowania Strategii ZIT BydOF w	art. 34 ust. 6 pkt 2) ustawy wdrożeniowej art. 34 ust. 7 ustawy wdrożeniowej	Strategia ZIT BydOF będzie podlegała procesowi opiniowania przez IZ FEdKP oraz przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

	ramach programu regionalnego oraz programów krajowych		
10.	Zawarcie porozumienia pomiędzy Związkiem ZIT a instytucją zarządzającą w sprawie powierzenia zadań IP ZIT BydOF	art. 29 ust. 5 rozporządzenia ogólnego art. 2 pkt 10) ustawy wdrożeniowej	Zakres i sposób realizacji zadań powierzonych IP ZIT BydOF został określony w porozumieniu w sprawie powierzenia zadań IP ZIT BydOF z dnia 24 kwietnia 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 1 Harmonogram wdrażania Strategii ZIT BydOF

Harmonogram wdrażania strategii ZIT BydOF

odpowiedzialna za realizację zadania	Zadanie	Rok / Kwartał	2022 I	II	III	IV	2023 I	II	III	IV	2024 I	II	III	IV	2025 I	II	III	IV	2026 I	II	III	IV	2027 I	II	III	IV	2028 I	II	III	IV	2029 I	II	III	IV
Gminy BydOF	Podpisanie porozumienia przez gminy BydOF (31 sierpnia 2022 r.)				■																													
IP ZIT BydOF	Podpisanie porozumienia w sprawie powierzenia IP zadań związnych z realizacją FEdKP 2021-2027 (24 kwietnia 2023 r.)						■																											
IP ZIT BydOF	Przygotowanie struktury organizacyjnej IP ZIT BydOF						■																											
IP ZIT BydOF	Zatwierdzenie Strategii ZIT BydOF przez KS ZIT BydOF						■																											
IP ZIT BydOF	Przyjęcie Strategii ZIT BydOF przez lidera porozumienia (Prezydenta Miasta Bydgoszczy)						■																											
IP ZIT BydOF	Uzyskanie z MFiPR oraz IZ FEdKP 2021-2027 pozytywnej opinii Strategii ZIT BydOF						■																											
IP ZIT BydOF	Przygotowanie procedur IP ZIT BydOF						■																											
IP ZIT BydOF	Przeprowadzenie naborów						■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■													
IP ZIT BydOF	Monitoring i ewaluacja wskaźników Strategii ZIT BydOF									■					■				■				■				■				■			
IP ZIT BydOF	Zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych																																■	

Koniec perspektywy finansowej 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Wartość poziomów kontraktacji na rok 2023, 2024, 2025, 2026 zaplanowanych do realizacji w ramach ZIT BydOF

Rok	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro) - EFRR	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro) – EFS +
2023	20 803 499,07	279 021,52
2024	13 806 569,15	7 044 124,42
2025	30 283 956,96	5 198 709,38
2026	26 877 808,56	5 279 856,94
Razem	**91 771 883,74**	**17 801 712,26**

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Wartość celów finansowych zaplanowanych do realizacji w ramach obszarów powierzonych IP ZIT BydOF

Cele certyfikacji (narastająco)				
Cele pośrednie				
	EFRR		**EFS+**	
Rok	**Procent liczony od wartości środków powierzonych**	**Wartość środków certyfikowanych (euro)**	**Procent liczony od wartości środków powierzonych**	**Wartość środków certyfikowanych (euro)**
2023	0%	0	0%	0
2024	5,7%	4 893 045	0,6%	105 787
2025	12,5%	10 770 343	12,5%	2 225 215
2026	28,5%	24 556 381	28,5%	5 073 489
2027	45,8%	39 462 535	45,8%	8 153 186
2028	63,8%	54 971 828	63,8%	11 357 495
2029	100%	91 771 833,74	100%	17 801 712,26
Cel końcowy		**91 771 833,74**		**17 801 712,26**

Źródło: opracowanie własne na podstawie Porozumienia nr FE-III-S.431.4.2.2023 w sprawie powierzenia instytucji pośredniczącej zadań związanych z realizacją Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 z 24 kwietnia 2023 r. (aneks nr 3 z 22 czerwca 2026 r.) oraz na podstawie Porozumienia Terytorialnego (aneks nr 6 z 16 lipca 2026 r.)

2.3 System zarządzania i wdrażania Strategii ZIT BydOF

Za realizację Strategii ZIT BydOF odpowiedzialny jest Związek ZIT Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego, będący kontynuacją współpracy w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz. Zasady tej współpracy zostały określone w Porozumieniu z 31 sierpnia 2022 r., podpisanym przez wszystkich partnerów Związku ZIT BydOF, gdzie jednym z postanowień było powierzenie funkcji IP ZIT BydOF Miastu Bydgoszcz. Tym samym członkowie ZIT BydOF wyrazili zgodę na to, aby zadania IP ZIT BydOF realizowane były przez organ wykonawczy – Prezydenta Miasta Bydgoszczy.

Za opracowanie projektu Strategii ZIT BydOF odpowiedzialne jest Biuro ZIT BydOF. W prace nad dokumentem zaangażowani są również przedstawiciele gmin Metropolii Bydgoszcz, inne wydziały Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz partnerzy społeczno-gospodarczy – członkowie Rady ZIT BydOF. Dla projektu Strategii ZIT BydOF przygotowywana jest również prognoza oddziaływania na środowisko, która wraz ze Strategią ZIT BydOF przekazywana jest do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy, w celu uzyskania pozytywnej opinii tych organów. Projekt Strategii ZIT BydOF opiniowany jest przez Radę ZIT BydOF oraz Zarząd ZIT BydOF. Następnie zgodnie z § 3 ust. 7 pkt 1 lit. a) Porozumienia - Komitet Sterujący zatwierdza Strategię ZIT BydOF, natomiast Prezydent Miasta Bydgoszczy umocowany jest do przyjmowania Strategii ZIT BydOF (§ 2 ust. 6 pkt 2 Porozumienia). Przyjęta Strategia ZIT BydOF przekazywana jest równocześnie do IZ FEdKP oraz MFiPR z wnioskiem o wydanie formalnej opinii. Zgodnie z zapisami ustawy wdrożeniowej IZ ma 60 dni od dnia otrzymania dokumentu na wydanie pozytywnej opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii ZIT BydOF w ramach programu regionalnego. MFiPR opiniuje Strategię ZIT BydOF pod względem jej zgodności z umową partnerstwa w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.

Strategia ZIT BydOF może być aktualizowana w celu dostosowania jej zapisów do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru lub w przypadku problemów z osiągnięciem celów Strategii ZIT BydOF.
Koszty całkowite zaplanowanych do realizacji projektów są szacunkowe i mogą ulec zmianie po sporządzeniu pełnej dokumentacji technicznej i aplikacyjnej.
Sytuacje, w których konieczna może być aktualizacja Strategii ZIT BydOF w trybie, w jakim została ona przyjęta (zaopiniowanie dokumentu przez Radę ZIT BydOF, Zarząd ZIT BydOF, Komitet Sterujący ZIT BydOF oraz przyjęcie Strategii ZIT BydOF przez Prezydenta Miasta Bydgoszczy i przekazanie jej do IZ FEdKP oraz MFiPR w celu zaopiniowania):
- wprowadzenie nowego projektu (nieujętego wcześniej na liście podstawowej/rezerwowej lub liście projektów do realizacji w ramach środków z Programu FEnIKS),
- wyznaczenia nowego/zmiany granic obszaru wsparcia objętego ZIT BydOF.
Zmiany dot. poszczególnych projektów wpisanych do Strategii ZIT BydOF na listę

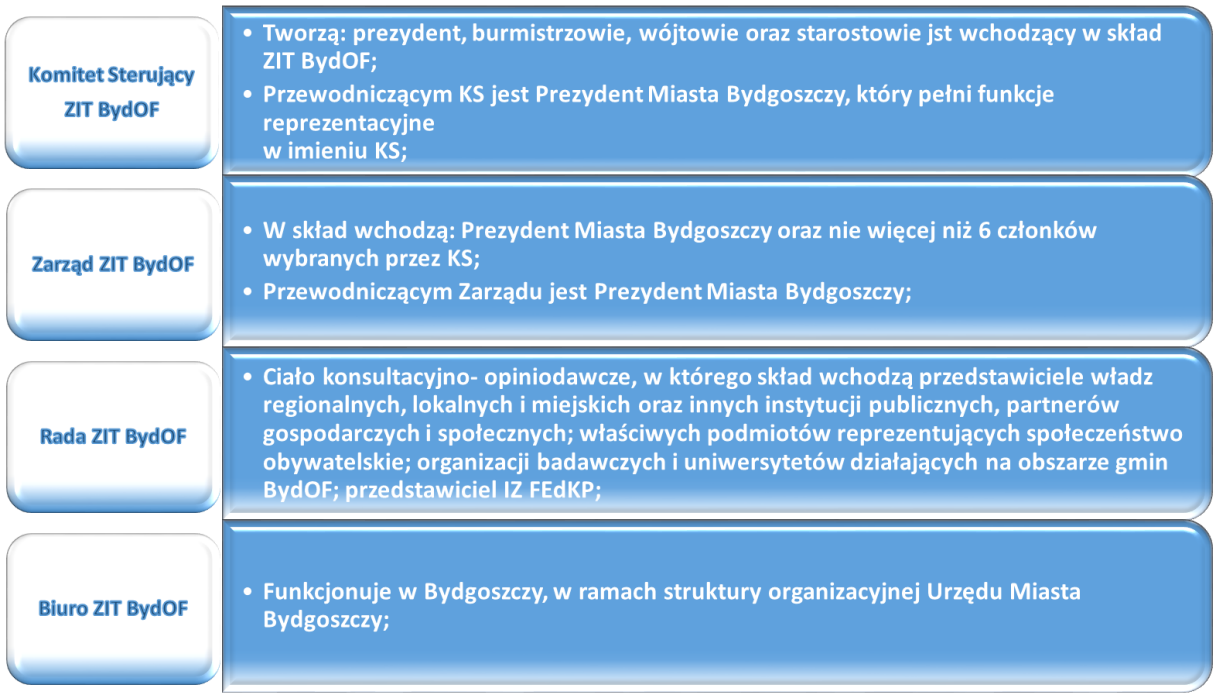
podstawową, rezerwową lub projektów do realizacji w ramach środków z Programu FEnIKS (zmiana harmonogramu, przeniesienie pomiędzy listami, zmiana budżetu), o ile nie skutkują istotną modyfikacją zakresu i zmniejszeniem wskaźników na poziomie całego przedsięwzięcia, nie traktuje się jako zmiany przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ZIT BydOF.

Dokonywanie aktualizacji Strategii ZIT BydOF będzie możliwe dwa razy w ciągu roku. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą lub na wniosek IZ FEdKP, dopuszcza się możliwość aktualizacji Strategii ZIT BydOF częściej niż dwa razy do roku.

2.4 Struktura organizacyjna ZIT

Na potrzeby realizacji Porozumienia utworzone zostały następujące wewnętrzne formy organizacyjne tj. Komitet Sterujący ZIT BydOF oraz Zarząd ZIT BydOF, których decyzje i opinie są wiążące dla Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Dodatkowo w celu opiniowania dokumentów związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT BydOF/ Strategii ponadlokalnej - powołana została Rada ZIT BydOF, której opinie nie mają jednak charakteru wiążącego wobec decyzji lidera Porozumienia.

Rysunek 2 Struktura organizacyjna ZIT BydOF

Źródło: opracowanie własne

Ostateczną decyzję w sprawach, co do których KS ZIT BydOF i Zarząd ZIT BydOF wyrazi swoją opinię w formie uchwał lub stanowisk, podejmuje IP ZIT BydOF.

1. Do zadań KS należy w szczególności:
   1) zatwierdzanie:
      a) Strategii ZIT BydOF/Strategii ponadlokalnej oraz jej aktualizacji,
      b) projektu porozumienia w sprawie powierzenia zadań IP ZIT BydOF dotyczących realizacji ZIT,
   2) uchwalanie:
      a) budżetu Biura ZIT,
      b) regulaminów pracy KS, Zarządu ZIT BydOF i Rady ZIT BydOF.
   3) wybieranie i odwoływanie członków Zarządu ZIT BydOF, z wyłączeniem Przewodniczącego Zarządu ZIT BydOF,
   4) udział przedstawiciela każdego z członków KS w pracach nad współtworzeniem:
      a) kryteriów wyboru projektów w ramach konkursów i dla projektów pozakonkursowych dedykowanych ZIT wojewódzkiemu zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący FEdKP,
      b) harmonogramu konkursów dedykowanych ZIT BydOF.
   5) w przypadku wspólnego posiedzenia wszystkich członków Podkomisji w ramach KOP IP ZIT BydOF – udział przedstawiciela KS w tym posiedzeniu jako obserwatora.
2. Do zadań Zarządu należy w szczególności:
   1) przygotowanie i przedkładanie KS projektów uchwał związanych m.in. z zatwierdzaniem Strategii ZIT BydOF/Strategii ponadlokalnej oraz jej aktualizacji, projektu porozumienia w sprawie powierzenia zadań IP ZIT BydOF dotyczących realizacji ZIT, uchwalaniem budżetu Biura ZIT czy wybieraniem i odwoływaniem członków Zarządu ZIT BydOF;
   2) realizacja uchwał podjętych przez KS;
   3) organizacja prac KS, w tym ustalanie zakresu jego prac;
   4) opiniowanie:
      a) kryteriów wyboru projektów w ramach konkursów i dla projektów pozakonkursowych dedykowanych ZIT wojewódzkiemu zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący FEdKP,
      b) harmonogramu konkursów dedykowanych ZIT BydOF,
   5) powoływanie i odwoływanie członków Rady ZIT BydOF w drodze uchwały po złożeniu pisemnej deklaracji,
   6) realizacja innych zadań związanych z wdrożeniem Strategii ZIT BydOF/Strategii ponadlokalnej.
3. Do zadań Rady należy wyrażanie opinii, podejmowanie inicjatyw, proponowanie rozwiązań związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT BydOF/Strategii ponadlokalnej dla Bydgoskiego Obszaru funkcjonalnego na lata 2021-2027.

Do zadań Biura ZIT należy obsługa Porozumienia.

3 Diagnoza Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

Bydgoski Obszar Funkcjonalny (BydOF) położony jest w centralnej i zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje obszar 3 338 km^2, co stanowi 18,57% powierzchni województwa, a zamieszkuje go, wg stanu na dzień 31.12.2020 r., 606,7 tys. mieszkańców (29,4% ludności województwa kujawsko-pomorskiego). Gęstość zaludnienia wynosi 182 osoby/1 km^2 i jest wyższa niż w województwie (115 osób/1 km^2). Od zachodu BydOF graniczy z województwem wielkopolskim, od południa - z południową częścią powiatu żnińskiego oraz z powiatem inowrocławskim. Od wschodu z powiatem toruńskim i powiatem chełmińskim. Od północnego wschodu z powiatem świeckim, a od północy z powiatem tucholskim i powiatem sępoleńskim.

Mapa 2 BydOF na tle województwa kujawsko-pomorskiego

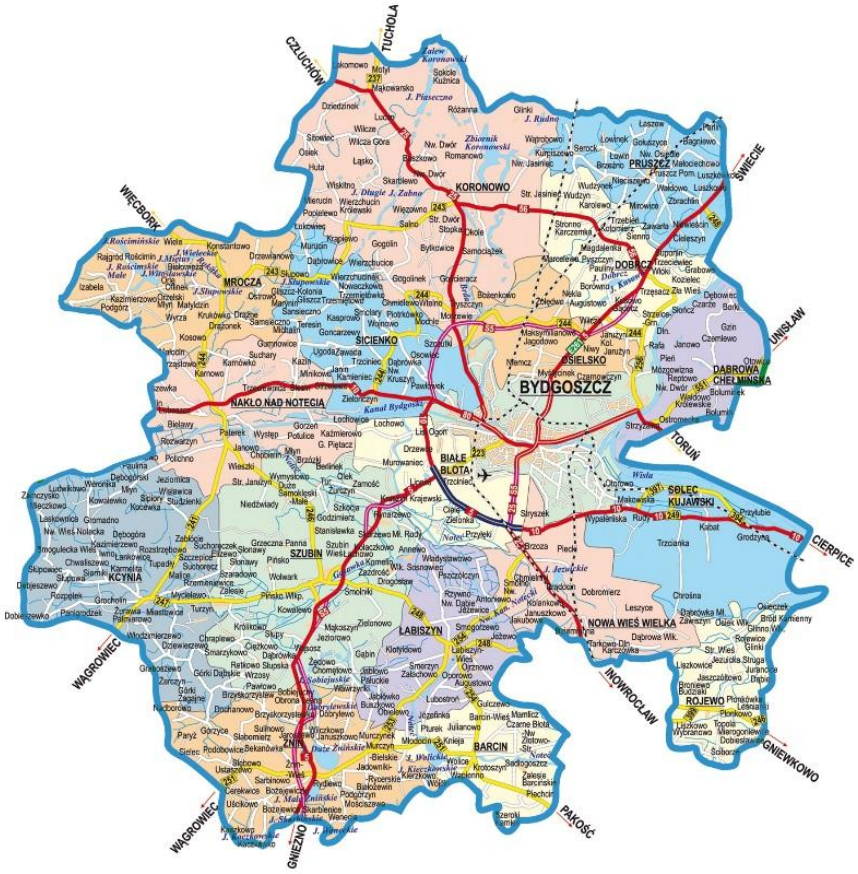

Źródło: Raport diagnostyczno-strategiczny, Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

Obszar, który zajmuje BydOF ma zróżnicowane środowisko przyrodnicze. Przebiegają tu naturalne granice klimatyczne, hydrograficzne, geologiczne, czy geomorfologiczne. Według regionalizacji fizycznogeograficznej największą część omawianego obszaru stanowią pojezierza, tj. Pojezierze Południowopomorskie, Pojezierze Wielkopolskie i niewielka część Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Ponadto znajduje się tu fragment Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej oraz Doliny Dolnej Wisły. Rzeźba terenu jest charakterystyczna dla krajobrazu młodoglacjalnego - wysoczyzny morenowe, pradoliny, doliny rzeczne i obszary sandrowe.

Ponad 88% powierzchni BydOF stanowią użytki rolne (58,0%) i grunty leśne oraz zadrzewione (30,2%). Największym kompleksem leśnym jest Puszcza Bydgoska, której część położona jest na obszarze BydOF (w pasie od Potulic poprzez tereny na południe od Bydgoszczy i Solca Kujawskiego – w kierunku południowo-wschodnim).
Przeważająca część BydOF (poza gminą Dąbrowa Chełmińska) leży na zachód od rzeki Wisły, której odcinek dolnego biegu przepływa przez BydOF. Ponadto biegną tu rzeka Noteć z Kanałem Górnonoteckim, rzeka Brda oraz Kanał Bydgoski.
Sieć osadniczą tworzy Bydgoszcz (miasto na prawach powiatu), pełniące funkcje miasta rdzenia i będące jednocześnie jedną z dwóch stolic województwa. Następnie dwa miasta będące siedzibami władz powiatów, tj. Nakło nad Notecią (powiat nakielski) oraz Żnin (powiat żniński). Pozostałe miasta to: Barcin, Kcynia, Koronowo, Łabiszyn, Mrocza, Solec Kujawski, Szubin i Pruszcz. Sieć osadniczą uzupełnia 405 wsi zlokalizowanych w gminach tworzących BydOF (najwięcej w gminie Szubin - 46 wsi i w gminie Kcynia - 45 wsi, a najmniej w gminie Solec Kujawski - 5 wsi). Gęstość zaludnienia powierzchni zabudowanej i zurbanizowanej dla BydOF w 2014 roku wynosiła 2737[1] osób/1 km^2, gdzie w regionie było to 2405 osoby/1 km^2.

Mapa 3 Położenie komunikacyjne obszaru BydOF

Źródło: Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz

[1] Najnowsze dane GUS dotyczące powierzchni zabudowanej i zurbanizowanej dla poszczególnych gmin dotyczą 2014 roku.

Bydgoski Obszar Funkcjonalny znajduje się w korzystnym położeniu komunikacyjnym. Posiada centralne usytuowanie względem ważnych ośrodków krajowych i zagranicznych. Odległości drogowe Bydgoszczy (poprowadzone głównymi szlakami komunikacyjnymi) wynoszą: z Poznaniem – 130 km, Gdańskiem – 172 km, Warszawą – 253 km, Katowicami 405 km, Berlinem – 402 km, Pragą – 572 km i Wilnem – 612 km. Krzyżują się tutaj szlaki komunikacyjne (drogowe, kolejowe, żeglugi śródlądowej) z kierunków północ-południe i wschód-zachód.

Przez teren BydOF biegną drogi o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Najważniejszą obecnie drogą jest droga ekspresowa S5 (łącząca autostradę A1 – węzeł Nowe Marzy z autostradą A2 - węzeł Poznań Wschód), która przecina obszar BydOF w kierunku północny wschód – południowy zachód. Fragment drogi S5 stanowi części obwodnicy Bydgoszczy. Bydgoszcz to ważny węzeł kolejowy w Polsce. Krzyżują się tu linie kolejowe nr 18, nr 131 i nr 201. Przez obszar prowadzą linie kolejowe zapewniające połączenie zagłębia węglowego Górnego Śląska z Gdynią. Na obszarze BydOF znajdują się międzynarodowe drogi wodne E70 (łącząca wschód i zachód Europy) i E40 (łącząca Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym) - połączone Bydgoskim Węzłem Wodnym. Poza tym w centralnej części BydOF (w odległości 3 km od centrum Bydgoszczy) zlokalizowany jest Międzynarodowy Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego, obsługujący krajowy i międzynarodowy (Europa) ruch pasażerski.

3.1 Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) na obszarze BydOF

Zgodnie z zapisami *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030* - obszar strategicznej interwencji (OSI) – to „obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

Spośród OSI wyodrębnionych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+,* na obszarze BydOF znalazły się OSI zidentyfikowane na poziomie krajowym i wojewódzkim (rys. 3).

Rysunek 3 Obszary Strategicznej Interwencji na obszarze BydOF

Źródło: opracowanie własne

W ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego gminy wykazujące negatywną sytuację społeczno-gospodarczą zostaną objęte dodatkowym wsparciem. Na obszarze BydOF wydzielonych zostało 6 obszarów problemowych. Gmina Mrocza – z uwagi na niski poziom rozwoju społecznego. Gmina Barcin – z uwagi na niski poziom przedsiębiorczości. Gminy Kcynia i Rojewo, które zidentyfikowano jako gminy o niskim poziomie rozwoju społecznego i o niskim poziomie przedsiębiorczości. Poza negatywną sytuacją społeczno-gospodarczą powyższych 4 gmin, gminy te wykazują ponadprzeciętne natężenie starzenia się społeczeństwa. Teren dawnych zakładów Chemicznych Zachem z uwagi na występowanie poprzemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska. Ostatnim wyróżnionym obszarem problemowym BydOF jest Nakło nad Notecią, jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wraz z obszarem gminy.

Pomoc dla obszarów zmarginalizowanych, w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko pomorskiego, zakłada wsparcie i preferencje między innymi w zakresie infrastruktury biznesowej, w tym powstawania i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą oraz centrów logistycznych. W celu poprawy sytuacji społecznej przewiduje się także preferencje w zakresie wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego.

Gminy z obszaru BydOF (sklasyfikowane jako problemowe) planują działania mające na celu przeciwdziałanie i niwelowanie negatywnych zjawisk wpływających na ich sytuację społeczno-gospodarczą.

Gmina Mrocza, jako gmina o niskim poziomie rozwoju społecznego zakłada działania mające na celu pobudzenie rozwoju społecznego, podniesienie standardu życia mieszkańców oraz aktywizujące mieszkańców. Jako sposób na wyjście z sytuacji problemowej, w gminie Barcin - uznanej za zmarginalizowaną ze względu na niski poziom przedsiębiorczości - planuje się działania zwiększające poziom przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz wsparcie rozwoju gospodarczego. Gmina Kcynia, borykająca się z niskim poziomem rozwoju społecznego i niskim poziomem przedsiębiorczości, zakłada między innymi działania pozwalające wzmocnić potencjał turystyczny oraz wspierające przedsiębiorczość. Gmina Rojewo także posiada niski poziom rozwoju społecznego i przedsiębiorczości. W związku z tym planuje się działania pozwalające zwiększyć dostęp do usług społecznych i kulturalnych oraz działania wspierające przedsiębiorczość. W celu przeciwdziałania problemom społeczno-gospodarczym Nakło nad Notecią (o niskim poziomie społeczno-gospodarczym) planuje między innymi zwiększenie potencjału gospodarczego oraz rozwoju potencjału społeczno-kulturalnego gminy, co ma się przyczynić do zwiększenia dostępu mieszkańców Nakła, jak i osób spoza terenu gminy, do wysokiej jakości usług w sferze społeczno-kulturalnej oraz do realizacji inicjatyw społecznych.

Ponadto na terenie BydOF znajdują się dwa typy obszarów problemowych, które zidentyfikowane zostały na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego jako te, na których występują zjawiska niekorzystne, stanowiące bariery rozwoju lokalnego, jak również całego województwa. Pierwszy z nich to Obszar Strategicznej Interwencji obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa. Problem suszy, wywołany długotrwałym brakiem opadów atmosferycznych oraz malejącymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, występuje w południowej i południowo-zachodniej części województwa. Oznacza to tym samym, że problem ten występuje na całym obszarze BydOF za wyjątkiem północno-wschodnich i wschodnich krańców.

Druga wyróżniona problemem przestrzeń, to Obszar Strategicznej Interwencji obszarów peryferyjności transportowej. Do tego OSI zaliczono tereny peryferyjne, na których ma miejsce wykluczenie komunikacyjne, spowodowane brakiem możliwości sprawnego dojazdu do i ze stolicy województwa za pomocą transportu publicznego. W BydOF obszary te to północno-zachodni kraniec Gminy Koronowo, południowo-wschodni kraniec Gminy Nowa Wieś Wielka oraz obszar Gminy Rojewo (bez północnej części).

3.2 Gospodarka BydOF

3.2.1 Wskaźniki makroekonomiczne

Analiza głównych wskaźników makroekonomicznych z lat 2010-2017 pokazuje, że za pobudzanie wzrostu gospodarczego regionów w największym stopniu odpowiadają obszary metropolitalne. Najwyższe wartości PKB na 1 mieszkańca odnotowano w województwach, w których znajdują się największe aglomeracje w Polsce. O sukcesie rozwojowym całego regionu decydują silne ośrodki i aglomeracje miejskie oraz ich znaczenie i pozycja w sieci osadniczej całego kraju. Dla województwa kujawsko-pomorskiego jednym z takich miast jest Bydgoszcz razem ze swoją strefą podmiejską. Jednak dostępne dane mogą świadczyć o względnie niższym niż oczekiwany dla obszaru aglomeracji poziomie i tempie rozwoju gospodarczego. Według danych za lata 2014-2017, udział województwa kujawsko-pomorskiego w krajowym PKB, pozostawał na stałym poziomie i wynosił 4,4%, co dawało 8 wynik w Polsce, jednak w porównaniu z 2010 rokiem nieznacznie spadł (z 4,5%)[2]. Regiony, które odnotowały wzrost udziału w krajowym PKB w analogicznym okresie to: wielkopolskie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie i pomorskie (udział województwa lubuskiego na przestrzeni lat 2010-2017 nie zmienił się). Z kolei udział podregionu bydgosko-toruńskiego[3] w krajowym PKB, w okresie od 2010 do 2017 roku, był stały i wynosił 2,1% (co stanowiło około 48% wartości PKB dla całego województwa).
W podregionie bydgosko-toruńskim, wskaźnik PKB na 1 mieszkańca w 2017 roku wyniósł 52 925 zł i był wyższy niż w Polsce o 1 136 zł i o 11 037 zł wyższy niż przeciętnie w województwie kujawsko-pomorskim. Dynamika wzrostu PKB na jednego mieszkańca, w latach 2010-2017 dla podregionu bydgosko-toruńskiego była jednak niższa niż dla województwa kujawsko-pomorskiego.
W podregionie bydgosko-toruńskim wartość dodana brutto na 1 pracującego wyniosła 116 444 zł i była zdecydowanie wyższa niż w województwie (o 10 050 zł) i nieznacznie niższa niż średnia w Polsce (o 1 583 zł).

- *Głównym wyzwaniem dla obszaru BydOF będzie utrzymanie wzrostu wydajności i innowacyjności gospodarki obszaru.*

3.2.2 Przedsiębiorczość

W 2019 roku na obszarze BydOF zarejestrowanych było 69 102 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 33,9% wszystkich podmiotów gospodarczych z województwa kujawsko-pomorskiego. Na obszarze BydOF w latach 2010-2019 miał miejsce 7% wzrost

[2] Dane dotyczące wskaźnika PKB dostępne są na poziomie województwa (NUTS 2) oraz podregionów (NUTS 3), bez podziału na powiaty czy gminy.
[3] jw.

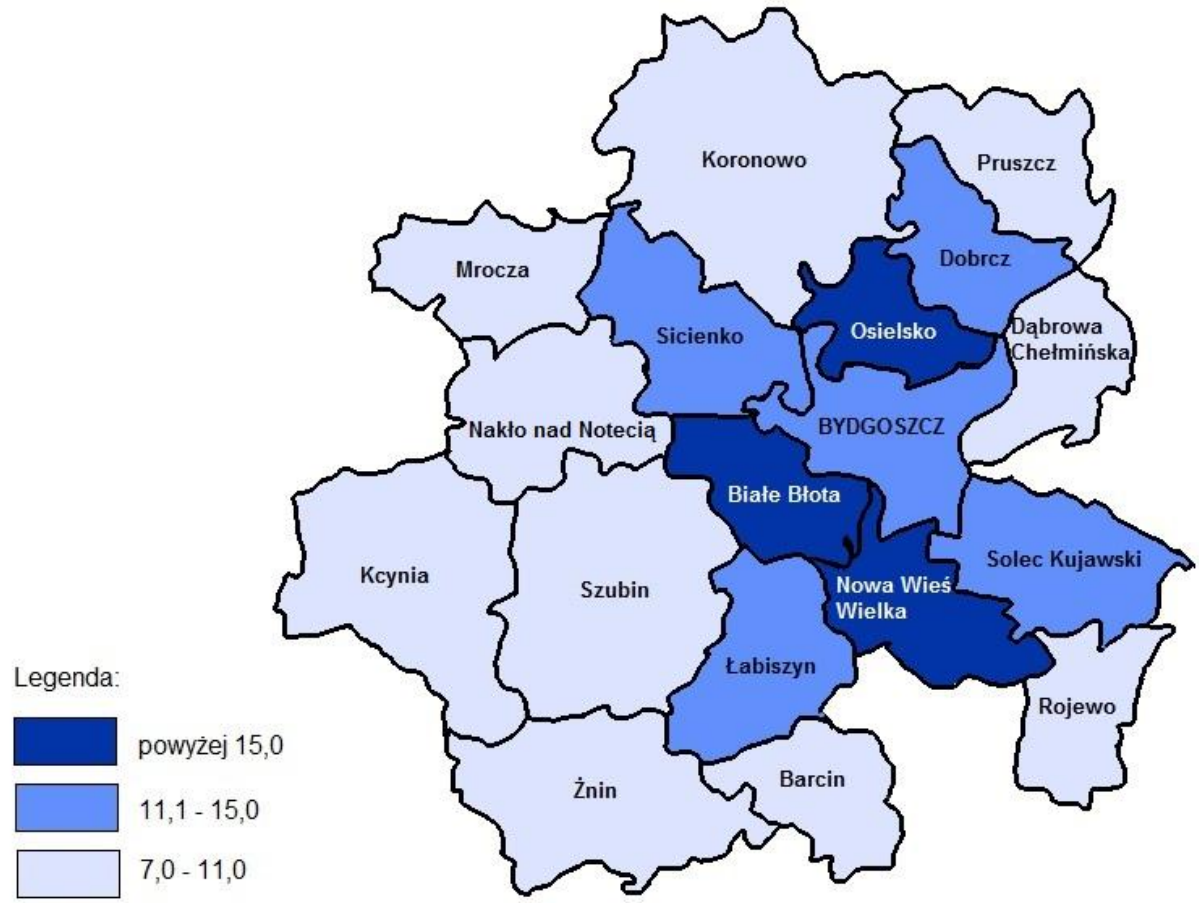
liczby podmiotów gospodarki narodowej, jednak był on niższy niż w województwie kujawsko-pomorskim (9%) i w Polsce (15%). Wartość wskaźnika przedsiębiorczości w 2019 roku na obszarze BydOF (liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców) wynosiła 1134 i była niższa od średniej wartości krajowej (1175) ale znacznie wyższa niż w województwie kujawsko-pomorskim (982). W latach 2010-2019 nastąpił wzrost tego wskaźnika na obszarze BydOF jednak niepokojące było niższe tempo wzrostu niż w regionie i w Polsce. Najwyższe wartości wskaźnika przedsiębiorczości odnotowano na obszarach podmiejskich i w Bydgoszczy (zdecydowany lider - gmina Osielsko, która wraz z gminą Dobrcz zanotowała również najwyższą dynamikę wzrostu wskaźnika). Im dalej od ośrodka stołecznego, tym liczba podmiotów była mniejsza, co może wynikać z innego charakteru gmin (znajdujących się poza strefą podmiejską, często w przeważającej części o charakterze rolniczym) oraz wynikających z niego barier społeczno-gospodarczych – m.in. ograniczonego dostępu do informacji, instytucji otoczenia biznesu, kapitału (w tym ludzkiego). Problemem jest niski poziom rozwoju przedsiębiorczości w Bydgoszczy na tle innych miast wojewódzkich (17 miejsce według danych za 2020 rok) z różnicą w stosunku do głównych ośrodków metropolitalnych wynoszącą kilkaset podmiotów na 10 tys. mieszkańców. Gorszy wynik odnotował tylko Białystok. Ponadto, niepokojąca była niska dynamika wzrostu wskaźnika w ostatnich latach co może przyczynić się do pogłębiania dysproporcji w stosunku do głównych miast w Polsce (pod warunkiem utrzymania tego trendu).

Poziom przedsiębiorczości obszaru BydOF mierzony wskaźnikiem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym był wyższy niż w regionie ale tempo wzrostu było niższe.

Analiza wskaźnika za 2019 r. pokazała znaczne dysproporcje pomiędzy poszczególnymi gminami BydOF, tj. największa koncentracja występowała w mieście rdzeniu oraz sąsiadujących gminach podmiejskich, co jest zjawiskiem typowym dla stref podmiejskich, które cechują się wyższym poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Szczególnie na tym tle wyróżniała się gmina Osielsko, która osiągnęła ponad 3-krotnie wyższy wskaźnik niż najsłabsza w zestawieniu gmina Rojewo. Zaobserwowano podobny trend jak w ramach wskaźnika liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, tj. większy dystans przestrzenny dzielący gminę od ośrodka stołecznego, skutkował mniejszą liczbą podmiotów. Z drugiej strony, gminy Mrocza oraz Kcynia, (które na tle obszaru BydOF mają jedne z gorszych wyników przedmiotowego wskaźnika) charakteryzowała najwyższa dynamika wzrostu (w latach 2014-2019) co jest zjawiskiem korzystnym, pozwalającym na stopniowe skracanie dystansu do pozostałych gmin obszaru BydOF (pod warunkiem utrzymania tego trendu).

Obszarem problemowym jest gmina Rojewo[4] z najniższą wartością wskaźnika w 2019 roku. Z kolei gminy Barcin[5] i Pruszcz wyróżniały się niską liczbą podmiotów oraz niską dynamiką wzrostu, co może przyczynić się do pogłębienia dysproporcji w stosunku do reszty obszaru. Osobny problem występuje na obszarze gminy Solec Kujawski, która jako jedyna osiągnęła spadek wskaźnika w latach 2014-2019. Pomimo stosunkowo wysokiego poziomu wskaźnika na tle obszaru BydOF, Bydgoszcz zanotowała najniższą wartość wskaźnika spośród wszystkich miast wojewódzkich w 2019 roku (razem z Białymstokiem). Problemem jest także niskie tempo wzrostu, co może przyczyniać się do dalszego pogłębiania dysproporcji w stosunku do głównych ośrodków miejskich w Polsce.

Mapa 4 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na obszarze BydOF w 2019 roku

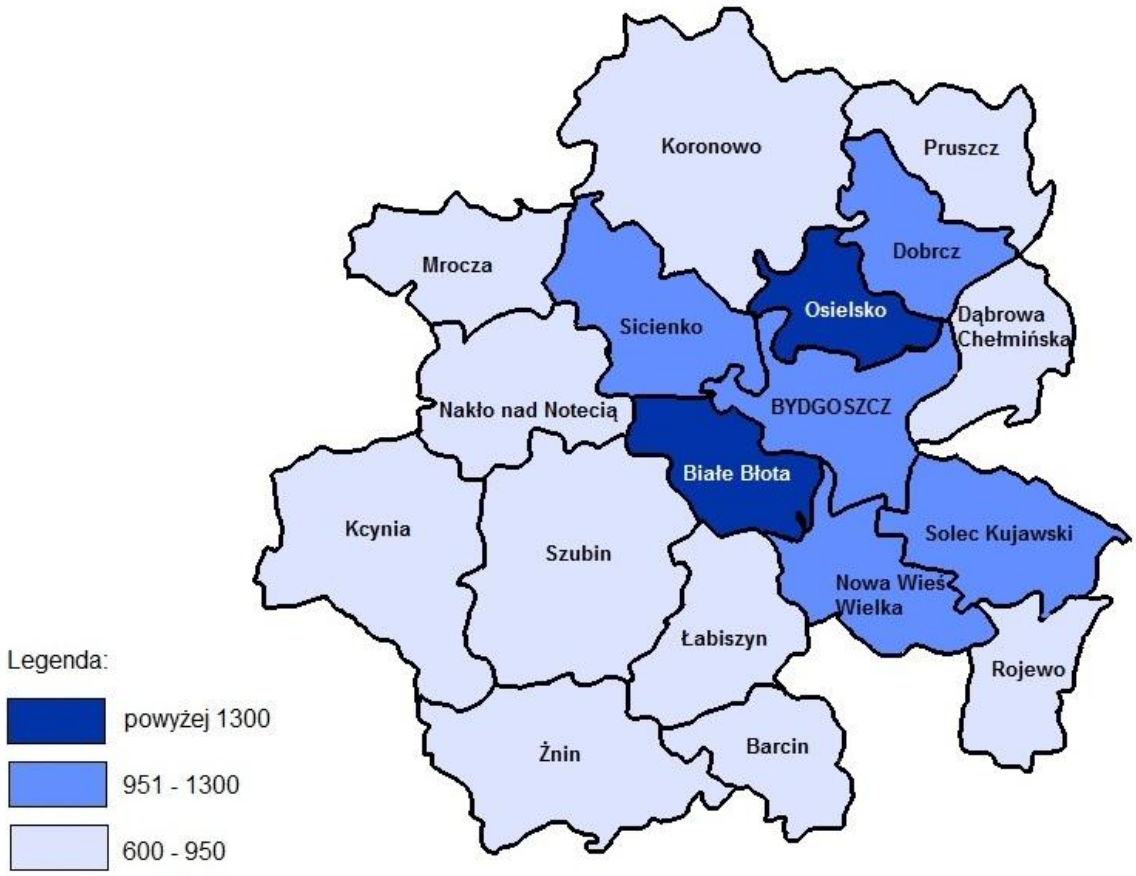

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

[4] Obszar niskiego poziomu rozwoju społecznego i przedsiębiorczości zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

[5] Obszar niskiego poziomu rozwoju przedsiębiorczości zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Mapa 5 Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców ogółem na obszarze BydOF w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Oprócz wskaźników przedsiębiorczości, innymi czynnikami, które mają wpływ na stan rozwoju przedsiębiorczości BydOF są współpraca samorządów z przedsiębiorstwami oraz szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym, (co wpływa korzystnie na rozwijanie postaw przedsiębiorczych wśród uczniów).

Wsparcie przedsiębiorczości przez samorząd (o charakterze niefinansowym) jest zróżnicowane na obszarze BydOF. Może to być następstwem różnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin, charakteru gminy np. rolnicza (Rojewo) oraz możliwości organizacyjnych urzędów. Najwięcej działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości oferuje Bydgoszcz. Najpowszechniejszym działaniem stosowanym przez gminy jest informacja i promocja na stronie internetowej, którą stosuje 83% gmin z obszaru BydOF[6]. Jedynie co trzecia gmina (w tym tylko jedna wiejska – Białe Błota) podejmuje więcej niż jedno działanie wspierające przedsiębiorczość. 2 gminy (Rojewo oraz Łabiszyn) nie podejmują żadnych działań wspierających przedsiębiorczość. Jedynie w 3 gminach (Bydgoszcz, Białe Błota, Barcin) dostępny jest punkt wsparcia przedsiębiorców i jest to zjawisko szczególnie niekorzystne wobec gmin charakteryzujących się niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości.

[6] Na podstawie danych pozyskanych z JST za 2021 rok

Ponadto, problem ten w znaczący sposób dotyczy gmin podmiejskich wyróżniających się wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości (np. Osielsko, Sicienko, Dobrcz).
Poziom współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest zróżnicowany na obszarze BydOF. Największą aktywność w tym zakresie wykazują szkoły z Bydgoszczy. Przykładem unikalnego w skali BydOF działania szkół były m.in. kursy przygotowawcze na studia we współpracy ze szkołami wyższymi czy współpraca międzynarodowa w celu podniesienia poziomu jakości dydaktyki prowadzone przez bydgoskie szkoły. Idea klas patronackich, kształcenia ustawicznego czy istnienia Punktów Informacji i Kariery w szkołach BydOF nie jest zjawiskiem powszechnym. Przykładowo w roku szkolnym 2020/2021 funkcjonowały 54 klasy patronackie, do których uczęszczało 1335 uczniów z Barcina, Bydgoszczy oraz z obszaru powiatu nakielskiego jednak nie podjęto takich inicjatyw w szkołach z powiatu bydgoskiego. Gminy diagnozują m.in. potrzebę utworzenia większej liczby klas patronackich w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez rynek pracy.

- *Kluczową potrzebą jest dalsze wspieranie instytucjonalne i finansowe osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz systemowe promowanie przedsiębiorczości.*
- *Wyzwaniem powinien być rozwój przedsiębiorczości na obszarze BydOF. Poprawy wymaga poziom przedsiębiorczości, w szczególności w największym mieście BydOF, które pełni kluczowe funkcje dla rozwoju ponadlokalnej gospodarki oraz w gminach najbardziej oddalonych od Bydgoszczy. Należy wzmocnić potencjał organizacyjny samorządów lokalnych w celu poprawy współpracy na linii samorząd – przedsiębiorcy oraz dążyć do kreowania sprawnego sytemu informowania przez stronę publiczną o dostępnych instrumentach wsparcia dla biznesu. Należy dążyć do wzmacniania współpracy szkół z przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi, której efektem będzie lepsze dostosowanie umiejętności absolwentów do wymagań rynku pracy. Należy zachęcać do rozwijania idei pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego – KKZ, KUZ. Działania takie pozwolą na stopniowe uzupełnienie luk na ponadlokalnym rynku pracy. Ważnym wyzwaniem będzie również kształtowanie postaw proprzedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych z obszaru BydOF. Działania promujące przedsiębiorczość, jako sposób na karierę zawodową i dostarczenie uczniom wiedzy o nowoczesnych trendach gospodarki, podjęte już na wczesnym etapie edukacji, przyczynią się do świadomych wyborów ścieżek kariery zawodowej.*

3.2.3 Struktura wielkościowa i branżowa podmiotów gospodarczych

Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych na obszarze BydOF wskazuje na wyraźną dominację mikroprzedsiębiorstw, które stanowiły aż 96% wszystkich przedsiębiorstw 2019 roku. W latach 2010-2019 wzrosła liczba mikroprzedsiębiorstw, co było charakterystyczne również dla regionu i kraju jednak obszar BydOF cechuje się niewystarczającym rozwojem mikroprzedsiębiorstw. Występuje zróżnicowany poziom wskaźnika między poszczególnymi gminami obszaru BydOF. Najwięcej mikroprzedsiębiorców (według danych za 2019 rok) zanotowano w gminach podmiejskich (zdecydowany lider – gmina Osielsko), które notują również wysoką dynamikę wzrostu. Wysoki poziom wskaźnika na tle obszaru BydOF występował w Bydgoszczy, jednak niepokojące było najniższe tempo wzrostu spośród wszystkich gmin obszaru. Jedyną gminą ze spadkiem liczby mikroprzedsiębiorstw w latach 2014 -2019 był Solec Kujawski stąd szczególnym wyzwaniem będzie poprawa warunków na tym obszarze w celu zatrzymania negatywnego zjawiska stagnacji liczby mikroprzedsiębiorstw.

W 2019 r. liczba małych, średnich oraz dużych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na obszarze BydOF była wyższa niż średnia w województwie i kraju, co jest zjawiskiem korzystnym. Największa koncentracja małych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców występowała na obszarach podmiejskich (zdecydowany lider – gmina Osielsko) i w Bydgoszczy. W grupie średnich przedsiębiorstw, na tle obszaru BydOF wyróżniała się gmina podmiejska Białe Błota z największą koncentracją tych podmiotów w 2019 roku. Ponadto wysoki poziom wskaźnika osiągnięto w Bydgoszczy oraz w gminach miejsko-wiejskich (Solec Kujawski, Żnin, Nakło nad Notecią). Najgorsze wyniki zanotowały gminy wiejskie Dobrcz oraz Sicienko, które charakteryzowały się znacznie lepszym poziomem wskaźnika na 10 tys. mieszkańców wśród mikro firm.

Wśród dużych przedsiębiorstw niepokojące było wyższe niż w regionie i kraju tempo spadku tej grupy przedsiębiorstw, które co do zasady dysponują największym potencjałem innowacyjnym i stanowią o przewadze konkurencyjnej danego obszaru. Centrum lokowania dużych przedsiębiorstw na obszarze BydOF jest Bydgoszcz. Udział Bydgoszczy w ogólnej liczbie dużych przedsiębiorstw z obszaru BydOF był znacznie wyższy niż w pozostałych grupach przedsiębiorstw (mikro, małe, średnie) i wynosił aż 81,3% (w 2019 roku).

Cechą charakterystyczną był fakt, że obszarem działania dużych przedsiębiorców objętych było jedynie 7 gmin z całego BydOF (w tym tylko jedna gmina wiejska – Białe Błota).

Obszar BydOF charakteryzuje się typową dla województwa oraz kraju strukturą branżową z wyraźnym przemysłowym charakterem. W roku 2019 dominującymi sekcjami na obszarze BydOF były: G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,3%); F – Budownictwo (12,2%), M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (9,9%), C – Przetwórstwo przemysłowe (9,1%). Pomimo tego, że sekcja G skupiała w 2019 r. najwięcej podmiotów, od roku 2010 zauważalna była znaczna tendencja spadkowa (o 18%). Duże wzrosty w tym okresie zanotowały sekcje związane z rynkiem nieruchomości (budownictwo + obsługa rynku nieruchomości), co odpowiadało

ogólnopolskiemu zjawisku boomu na rynku nieruchomości oraz Informacja i komunikacja (szczególna rola bydgoskiego sektora IT, który stanowi o specjalizacji miasta i skupiał 75% zatrudnionych w całym sektorze BPO/SSC w Bydgoszczy[7]). Ponadto znaczną tendencją wzrostową wyróżniała się opieka zdrowotna i pomoc społeczna, co ma związek m.in. ze zjawiskiem wzrastającego popytu na tego typu usługi w dobie starzejącego się społeczeństwa. Warto odnotować znaczny wzrost sekcji PKD związanej z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, co może mieć związek z rozwijającym się rynkiem OZE.
Gminy miejskie i podmiejskie Bydgoszczy wyróżniała większa koncentracja branż specjalistycznych tj. działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz usług związanych z opieką zdrowotną i pomocą społeczną (zdecydowany lider - gmina Osielsko). Z kolei gmina wiejska Rojewo wyróżniała się rolniczym charakterem na tle pozostałych gmin wiejskich obszaru BydOF.
Wśród nowo zarejestrowanych podmiotów w 2019 r. największy udział stanowiła sekcja F budownictwo (21%), na co wpływ miał m.in. boom budowlany w ostatnich latach. Trendem wzrostowym charakteryzowała się sekcja PKD *Transport i gospodarka magazynowa* (duży udział dynamicznie rozwijającego się sektora logistyczno-magazynowego w Bydgoszczy), *opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Informacja i komunikacja* (coraz powszechniejsza cyfryzacja życia) oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (profesjonalizacja usług).
Naturalnym centrum wzrostu i integratorem gospodarczym obszaru BydOF jest Bydgoszcz, która pełni nie tylko rolę przemysłowej stolicy w regionie, ale przede wszystkim jest najważniejszym ośrodkiem gospodarczym obszaru. Według danych GUS z 2020 roku, Bydgoszcz jest druga wśród miast wojewódzkich (po Gorzowie Wielkopolskim) pod względem największego udziału pracujących w przemyśle i budownictwie. Bydgoska gospodarka opiera się na takich branżach jak: narzędziowa i przetwórstwa tworzyw sztucznych, chemiczna, elektromaszynowa, środków transportu, telekomunikacyjna, elektroniczna i elektrotechniczna, meblowa, zbrojeniowa oraz spożywcza. Zauważalna jest rola Bydgoszczy, jako jednego z głównych ośrodków BPO/SSC[8] w Polsce. Największy udział w strukturze zatrudnienia w tym sektorze generują usługi IT, które skupiały około 75% zatrudnionych w całym sektorze BPO/SSC w Bydgoszczy. Duża koncentracja firm informatycznych stanowi o specjalizacji miasta w branży IT (Atos, Nokia, Asseco, Sii). Ponadto w Bydgoszczy prężnie rozwija się sektor logistyczno-magazynowy dzięki centralnej lokalizacji w trójkącie między Warszawą, Poznaniem i Trójmiastem (porty morskie w Gdańsku i w Gdyni), dobrym skomunikowaniem z Berlinem oraz dostępnością atrakcyjnych i w pełni uzbrojonych terenów inwestycyjnych.
Najwyższe miejsca z obszaru BydOF w rankingu Listy 500 Rzeczpospolitej w latach 2015-2018 zajęły 3 bydgoskie firmy: Oponeo.pl SA, Frosta Sp. z o.o. oraz Pojazdy Szynowe PESA SA.

[7] Dane Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (kwiecień 2021)
[8] Centra Usług Wspólnych - Business Process Outsourcing i Shared Service Center

Rozpoznawalną marką z obszaru BydOF jest Cukiernia SOWA z Bydgoszczy (posiadająca sieć cukierni w całym kraju, a także w Londynie i Berlinie).

- *Kluczową potrzebą jest dalsze wspieranie firm z sektora MŚP z obszaru BydOF w inwestycjach rozwojowych (wzrost zatrudnienia, produktywności, konkurencyjności oraz innowacyjności), w szczególności wsparcie to powinno być ukierunkowane na mikroprzedsiębiorców.*
- *Szansą na poprawę sytuacji w grupie dużych przedsiębiorstw jest znaczny potencjał terenów inwestycyjnych obszaru BydOF (dostępnych z poziomu 10 gmin), które mogą przyciągnąć dużych inwestorów poszukujących dogodnych warunków prowadzenia swojej działalności.*

3.2.4 Potencjał inwestycyjny oraz internacjonalizacja

Obszar BydOF posiada duży zasób dobrze zlokalizowanych terenów przeznaczonych pod inwestycje, które skoncentrowane są w 10 z 18 gmin. Najwięcej dostępnych terenów inwestycyjnych z obszaru BydOF oferują 3 gminy: Bydgoszcz (190 ha), Barcin (160 ha), Szubin (114 ha). Łącznie tereny inwestycyjne zlokalizowane na obszarze BydOF zajmują około 580 ha. Atutem terenów inwestycyjnych obszaru BydOF jest ich zróżnicowanie m.in. pod względem charakteru własności (dominuje własność osób prawnych – ponad 50%) oraz ceny gruntu (najwyższe w Bydgoszczy, najniższe w Nakle nad Notecią oraz Sicienku).[9] Zgodnie ze *Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* 7 gmin z obszaru BydOF zostało uznanych za szczególnie predysponowane do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym (Barcin, Bydgoszcz, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Solec Kujawski, Szubin i Żnin). Ponadto gmina Barcin oraz Nakło nad Notecią znalazły się wśród 6 najbardziej atrakcyjnych gmin z województwa kujawsko-pomorskiego pod względem potencjału inwestycyjnego (wg filaru „tereny inwestycyjne") w ramach analizy przeprowadzonej w projekcie badawczo-rozwojowym REGIOGMINA.[10] Szczególnie duży potencjał uzbrojonych i dogodnie zlokalizowanych terenów inwestycyjnych występuje w Bydgoszczy, która w ostatnich latach stała się centrum logistyczno-magazynowym w regionie. Potencjał logistyczno – magazynowy Bydgoszczy uruchomił zainteresowanie międzynarodowych deweloperów, którzy inwestują w nowoczesne parki magazynowe. Zainteresowanie terenami inwestycyjnymi w 2019 i 2020 r. zarządzanymi przez BPPT Sp. z o.o. wyraziło 80 firm deklarujących zatrudnienie ponad 3000 pracowników. Zgodnie z aktualnymi danymi Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (BARR)[11], w Bydgoszczy

[9] Dane Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (listopad 2020)
[10] Projekt realizowany przez konsorcjum: Województwo Kujawsko-Pomorskie, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.
[11] Dane Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (marzec 2022)

dostępnych jest około 470 tysięcy metrów kwadratowych magazynów, natomiast na całym obszarze BydOF w planowaniu i budowie znajduje się 805 tysięcy m^2 powierzchni magazynowych. Istotny potencjał posiadają bydgoskie obiekty biurowe wysokiej klasy (wg standardu A/B+). W ciągu kilku ostatnich lat nastąpił dynamiczny wzrost nowoczesnej powierzchni biurowej, która obecnie wynosi ponad 135 tys. m^2. Na etapie planowania jest około 61 tys. m^2, a w budowie znajduje się około 9 tys. m^2. Powinno to umożliwić powstawanie nowych inwestycji usługowych (np. dla branży outsourcingowej).
Potwierdzeniem atrakcyjności inwestycyjnej Bydgoszczy było zdobycie przez miasto I miejsca w województwie kujawsko-pomorskim oraz otrzymanie tytułu „Gruntu na Medal 2018" za najbardziej atrakcyjne nieruchomości inwestycyjne w regionie[12]. Istotnym wyróżnieniem dla miasta było również 1. miejsce w rankingu „Doing Business in Poland 2015" stworzonym przez Bank Światowy (World Bank Group), gdzie jednym z kryteriów oceny było uzyskiwanie pozwoleń na budowę w polskich miastach. Barierą w przyciąganiu nowych inwestycji może być brak pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych obszaru BydOF zlokalizowanych poza Bydgoszczą.
Ważnymi miejscami oferującymi tereny inwestycyjne są parki przemysłowe. Na terenie BydOF funkcjonują 3 parki technologiczne i przemysłowe: Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny (BPPT), Nadnotecki Park Przemysłowy oraz Park Przemysłowy w Solcu Kujawskim. Łączna powierzchnia całkowita terenów inwestycyjnych w parkach technologicznych i przemysłowych na obszarze BydOF wyniosła w 2019 roku 407 ha (wzrost o 45 ha w porównaniu z rokiem 2010), a liczba funkcjonujących tam firm – 172 (wzrost o 115 w porównaniu z rokiem 2010). Sukcesywny wzrost liczby firm na obszarze parków technologicznych i przemysłowych obszaru BydOF powinien stanowić impuls prorozwojowy dla gminy Nakło nad Notecią oraz Solec Kujawski, które notowały jedną z niższych dynamik wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w latach 2010-2019 oraz przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia na tych obszarach. Parki przemysłowe zapewniają ponadto dostęp do infrastruktury biznesowej umożliwiając funkcjonującym na ich terenie firmom m.in. prace badawcze (np. testowanie nowych produktów). Takim potencjałem wyróżnia się BPPT z centrum technologicznym (centrum demonstracyjne, warsztat, laboratorium) oraz biurowcem Idea Przestrzeń Biznesu, który posiada w swojej ofercie powierzchnie biurowe (w tym dostęp do usług coworkingowych), sale konferencyjno-szkoleniowe oraz usługi okołobiznesowe (konferencje, warsztaty).
Zmniejszenie liczby spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2010-2019 w regionie wynosiło 18%, a na obszarze BydOF 12% i wpisywało się w ogólnopolski trend, w którym zauważalna była wyraźna różnica pomiędzy wschodem a zachodem Polski, tj. największa dynamika wzrostu występowała we wschodnich województwach a największe spadki odnotowywane były w zachodnich.

[12] Organizatorem przedsięwzięcia była Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A., we współpracy z Marszałkami Województw, Regionalnymi Centrami Obsługi Inwestora i odbyła się pod patronatem Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii.

Trend spadkowy występował również wśród nowych spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego z obszaru BydOF (analogiczny proces występował w województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce).
Na obszarze BydOF, centralnym punktem lokowania kapitału zagranicznego jest Bydgoszcz, która skupiała blisko 25% kapitału zagranicznego w regionie według danych za 2019 rok. Potencjał Bydgoszczy potwierdza fakt, że skoncentrowanych tu było blisko 80 % wszystkich spółek z kapitałem zagranicznym z obszaru BydOF w 2019 roku. Spośród gmin podmiejskich szczególnie wyróżniała się gmina Osielsko z najwyższym tempem wzrostu (w okresie 2010-2019) oraz zdecydowanie najwyższą liczbą podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Pozostałe gminy BydOF cechuje wyraźnie niższa aktywność spółek z udziałem kapitału zagranicznego natomiast w dwóch gminach: Rojewo oraz Łabiszyn nie odnotowano żadnej tego typu spółki w 2019 roku.
Kluczowi inwestorzy zagraniczni z obszaru BydOF zlokalizowani byli w 5 gminach (Bydgoszcz, Osielsko, Białe Błota, Żnin, Barcin)[13]. Dominującym ośrodkiem była Bydgoszcz, która skupiała 18 z 24 kluczowych inwestorów z całego obszaru BydOF (w tym 7 z Niemiec, 4 z USA, 3 z Wlk. Brytanii).
Na przestrzeni lat 2007-2018, wartość eksportu krajowego rosła szybciej niż wartość eksportu firm z regionu, co przekłada się także niekorzystnie na sytuację BydOF, a udział eksportu z regionu w wartości krajowego eksportu wyniósł zaledwie 2,9% w 2018 roku[14].
W województwie kujawsko-pomorskim największą wartość eksportowanych towarów osiągnęły przedsiębiorstwa prowadzące działalność w obszarach produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, produkcji masy włóknistej, papieru i tektury oraz produkcji sprzętu elektronicznego powszechnego użytku.
Pozytywnie należy ocenić działania proeksportowe podjęte przez Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz, które wraz z Bydgoską Agencją Rozwoju Regionalnego Sp. z o. o. realizują projekt, którego celem jest zwiększenie poziomu handlu zagranicznego poprzez bezpośrednie i pośrednie wsparcie działalności eksportowej przedsiębiorstw z sektora MŚP z terenu jst wchodzących w skład Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz oraz promocję gospodarczą tego obszaru.[15]

- *Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do przygotowania (uzbrojenia) terenów inwestycyjnych pod inwestycje oraz szeroka kampania informacyjno-promocyjna w celu pozyskania nowych inwestorów gwarantujących spójny i zrównoważony rozwój gospodarczy i aktywizację metropolitalnego rynku pracy BydOF.*
- *Kluczową potrzebą jest dalszy rozwój istniejących stref aktywności gospodarczej na terenie parków przemysłowych poprzez pozyskiwanie nowych inwestorów oraz*

[13] Według danych Kujawsko-Pomorskiego Centrum Obsługi Inwestora w Toruniu (stan na 20 listopada 2019 r.).
[14] Według danych Programu rozwoju gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego,2022 r.
[15] Projekt pn. „Wsparcie internacjonalizacji MŚP oraz promocji gospodarczej regionu na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz"

rozwój infrastruktury dedykowanej startupom i przedsiębiorstwom, w szczególności z branż wysokiej technologii.

- *Kluczowym wyzwaniem będzie poprawa warunków dla lokowania kapitału zagranicznego na obszarze BydOF w oparciu o duży potencjał dostępnych terenów inwestycyjnych i obecność preferencyjnych lokalizacji w postaci parków przemysłowych z systemem zachęt inwestycyjnych oraz dostępną infrastrukturą biznesową.*
- *Istnieje potrzeba kontynuacji działań proeksportowych w celu promocji oraz internacjonalizacji sektora MŚP z obszaru metropolitalnego.*

3.2.5 Innowacyjność

Stosunkowo niski poziom innowacyjności województwa (o którym świadczy m.in. wartość nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach (w tym na działalność B+R), odsetek przedsiębiorstw, które wdrożyły jakąkolwiek z innowacji oraz liczba zgłoszeń patentowych) stanowić może w dużej mierze odzwierciedlenie sytuacji na obszarze BydOF, a zwłaszcza największego miasta w regionie oraz jego bezpośredniego otoczenia, które ze swoim potencjałem społeczno-gospodarczym powinno pełnić rolę katalizatora rozwoju innowacyjności.

Do czynników identyfikowanych w województwie, które nie sprzyjają wzrostowi innowacyjności także na obszarze BydOF, należą m.in. migracja ludzi młodych (w wieku 25-34 lata), starzenie się społeczeństwa, relatywnie niski poziom wykształcenia oraz niska aktywność zawodowa mieszkańców województwa. Przeciętny poziom innowacyjności firm powoduje, że większość przedsiębiorstw zmuszona jest do konkurowania ceną, a nie jakością lub nowoczesnością produktu bądź usługi.

Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych na obszarze BydOF z wyraźną dominacją mikroprzedsiębiorstw oraz spadkiem liczby firm małych, średnich i dużych w latach 2010-2019 (podobny trend zaobserwowano również w regionie i w kraju) nie sprzyja rozwojowi innowacyjności, ponieważ mikroprzedsiębiorstwa wykazują niższą aktywność innowacyjną, (szczególnie te, które nie funkcjonują długo na rynku, dla których stanowi to często zbyt duże ryzyko finansowe).

Profil działalności podmiotów gospodarczych obszaru BydOF wpisuje się w regionalne inteligentne specjalizacje (RIS), których celem jest tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej regionalnej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności.

Największym ośrodkiem funkcjonowania podmiotów w obrębie RIS z obszaru BydOF jest Bydgoszcz z aktywnie działającym BPPT. Park skupia duże firmy m.in. z takich branż jak logistyka, przetwórstwo tworzyw sztucznych, obróbka metali. Szczególnego znaczenia nabiera branża IT, której udział w strukturze podmiotów według sekcji PKD zwiększył się

w okresie 2010-2019 (wśród podmiotów zarejestrowanych ogółem z 2,8% na 3,7%, a w podmiotach nowo zarejestrowanych z 3,6% na 4,5%).

Coraz bardziej powszechnym zjawiskiem jest współpraca firm w formie klastrów. Zgodnie z analizą sytuacji społeczno-gospodarczej województwa[16], stanowiły one jedyną formę współpracy firm tworzących RIS. W 2020 roku w regionie funkcjonowało 21 klastrów, w tym czynnie działających 12. Połowa aktywnych klastrów (6) była zlokalizowana na obszarze BydOF, co świadczy o dobrze rozwiniętej sieci współpracy na obszarze metropolitalnym (4 z Bydgoszczy, 1 z Szubina, 1 z Białych Błot). Reprezentowały one 4 inteligentne specjalizacje: zdrowa i bezpieczna żywność, dziedzictwo kulturowe i przemysł kreatywny, zaawansowane materiały i narzędzia, technologie ICT. Najważniejszym na obszarze BydOF jest pełniący funkcję katalizatora procesów innowacyjnych - Bydgoski Klaster Przemysłowy (drugi klaster w Polsce, który posiada certyfikat Silver Label of Certificate), który jako jedyny w regionie ma status krajowego klastra kluczowego. Od 2006 roku tworzy on warunki do rozwoju przedsiębiorstw, szczególnie z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych i recyklingu oraz produkcji narzędzi przy udziale i zaangażowaniu współpracujących ze sobą przedsiębiorców, jednostek naukowo-badawczych, instytucji otoczenia biznesu i władz lokalnych.

Politechnika Bydgoska[17] pełni ważną funkcję ośrodka sprzyjającego rozwojowi innowacyjnych przedsięwzięć ze specjalnie powołaną w tym celu jednostką ogólnouczelnianą – Regionalnym Centrum Innowacyjności - Centrum Transferu Technologii. Istotną rolę i potencjał tej uczelni w zakresie współpracy biznesu i nauki potwierdzają m.in. wyniki projektu Voucher badawczy (realizowanego w latach 2013-2015), gdzie ponad 60% firm z regionu wybrało ówczesne UTP jako wykonawcę zleconych prac B+R. Rozwojowi innowacyjności powinno też sprzyjać zaplecze Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) z obszaru BydOF, które pełnią istotną rolę w rozwijaniu ponadlokalnej gospodarki. Większość IOB jest skoncentrowana w Bydgoszczy, na pozostałym obszarze BydOF występuje ograniczony dostęp do podmiotów świadczących usługi probiznesowe. Bydgoskie IOB reprezentują wszystkie typy takich podmiotów. Pozostałe IOB mają siedzibę w 4 gminach miejsko - wiejskich (Barcin, Nakło nad Notecią, Solec Kujawski, Żnin). Natomiast jedynym IOB, który ma siedzibę na obszarze gminy wiejskiej (Dobrcz) jest LGD Trzy Doliny, którego obszar działania obejmuje również inne gminy z obszaru BydOF: Białe Błota, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko, Solec Kujawski. Problemem jest ograniczona oferta IOB z obszaru BydOF (terytorialnie oraz przedmiotowo) wobec osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz młodych firm (startupy).

[16] "Projekt „Usytuowanie na poziomie samorządów lokalnych instrumentów wsparcia dla MŚP, działających w oparciu o model wielopoziomowego zarządzania regionem" finansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Strategicznego GOSPOSTRATEG „*Społeczny i Gospodarczy Rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków*", realizowany przez konsorcjum w składzie: Województwo Kujawsko-Pomorskie, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu".

[17] Z dniem 1 września 2021 r. Uniwersytetowi Technologiczno-Przyrodniczemu im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy nadano nazwę „Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich" na mocy ustawy z dnia 20 maja 2021r. o zmianie nazwy Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, Dz.U. 2021 poz. 1141.

- *Strategicznym celem będzie dalszy rozwój Bydgoskiego Klastra Przemysłowego. Niezbędne jest również wspieranie pozostałych aktywnych inicjatyw klastrowych na obszarze BydOF w celu podniesienia innowacyjności oraz konkurencyjności gospodarki metropolitalnej.*
- *Szansą dla rozwoju innowacyjności oraz wzmocnienia gospodarki BydOF powinien być dalszy rozwój Politechniki Bydgoskiej, która jest jedyną w regionie uczelnią wyższą o takim statusie.*
- *Dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz młodych firm (startupy) oprócz utrzymania instrumentów wsparcia finansowego dla tych podmiotów należy równolegle rozwijać system inkubowania młodych firm (specjalistyczne doradztwo, dostęp do infrastruktury biznesowej).*
- *Konieczne jest podejmowanie działań wzmacniających metropolitalną ofertę IOB ukierunkowaną na wspieranie przedsiębiorczości oraz innowacyjności podmiotów gospodarczych. Działania te powinny zapewnić dostęp do podstawowych usług IOB przedsiębiorcom z gmin BydOF, w których występuje niski poziom przedsiębiorczości. Równie istotnym wyzwaniem będzie dążenie do poprawy jakości oferty IOB w celu świadczenia wysokospecjalistycznych proinnowacyjnych usług wspierających w szczególności nowopowstałe i już funkcjonujące przedsiębiorstwa, opierające rozwój o innowacyjne rozwiązania technologiczne.*

3.2.6 Rynek pracy

W związku z zachodzącym powszechnie w kraju i identyfikowanym na obszarze BydOF procesem starzenia się społeczeństwa – zmniejszaniem się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym – zasoby siły roboczej i liczba osób aktywnych zawodowo zmniejszają się od kilku lat.
Z drugiej strony dynamicznie rozwijająca się gospodarka wywołuje presję na zwiększenie aktywności zawodowej osób nieaktywnych (m.in. kobiet i osób w wieku emerytalnym) oraz angażowanie pracowników zagranicznych.
Poziom bezrobocia w latach 2010-2019 (liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w BydOF zmniejszył się, co jest spójne z tendencją wojewódzką i krajową. Spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne na przestrzeni lat 2010-2019 wynosił 61%. W 2019 r. liczba osób bezrobotnych na obszarze BydOF kształtowała się na poziomie około 11 tys. Zauważalna jest tendencja, że w Bydgoszczy oraz gminach ościennych zjawisko bezrobocia jest stosunkowo niskie, natomiast w gminach bardziej oddalonych od Bydgoszczy wskaźniki dotyczące bezrobocia wypadają bardziej niekorzystnie. Porównując udział liczby bezrobotnych w przeliczeniu na ludność w wieku produkcyjnym w 2019 r. najwyższe wskaźniki odnotowano w gminie Mrocza 7,2 %, gminie Rojewo 6,8%, Nakle nad Notecią i Kcyni 5,5%, natomiast najniższe wartości wystąpiły w gminie Białe Błota i Osielsko 1,8%,

gminie Dobrcz 2,0%, gminie Solec Kujawski i Nowa Wieś Wielka 2,1%, w Bydgoszczy 2,3% oraz w gminie Dąbrowa Chełmińska 2,4%.

W ostatnich latach zauważa się poprawę sytuacji Bydgoszczy pod względem bezrobocia na tle ośrodków wojewódzkich (biorąc pod uwagę stopę bezrobocia rejestrowanego). W roku 2019 Bydgoszcz znajdowała się na 12 pozycji wśród miast wojewódzkich, w 2020 r. na pozycji 8, a wg danych za rok 2021 na miejscu 6 ze wskaźnikiem stopy bezrobocia wynoszącym 2,5%.

Pomimo dużej poprawy sytuacji na rynku pracy BydOF w ostatnich latach, w dalszym ciągu identyfikuje się pewne grupy wymagające aktywizacji zawodowej. Są to w szczególności: osoby długotrwale zarejestrowane jako bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety (w tym kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dzieci), osoby młode (do 34 roku życia), osoby starsze (po 50 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem mężczyzn) oraz osoby z niepełnosprawnościami, wymagające szczególnego wsparcia.

Udział osób długotrwale bezrobotnych (pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat) w BydOF w stosunku do liczby osób bezrobotnych ogółem w BydOF w latach 2010-2019 uległ niewielkiej poprawie (z 57% do 55%). Natomiast udział osób bezrobotnych długookresowo (powyżej 24 m-cy) w całkowitej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się (z 8% w 2010 r. do 22% w 2019 r.). Mimo spadku liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem, udział osób bezrobotnych długookresowo utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie, co jest zjawiskiem niekorzystnym, gdyż wydłużający się okres bez zatrudnienia może spowodować, iż osoby bezrobotne będą bardziej skłonne zaakceptować swoją sytuację. Sprzyja to tendencji do godzenia się na niższy standard życia, zmniejszenia aktywności poszukiwania pracy oraz do uzależnienia się od pomocy innych. Ponadto uwarunkowania społeczne, w tym szeroki wachlarz świadczeń pomocy społecznej, zniechęcają pewne grupy społeczne do podnoszenia kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia. Na obszarze BydOF w 2019 r. największy udział w liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych stanowiły osoby z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i poniżej - 29% oraz zasadniczym zawodowym - 27%). Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 14% ogółu zarejestrowanych, ⅓ osób bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych[18]. Biorąc pod uwagę wiek zarejestrowanych osób bezrobotnych największą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lat (27%) oraz w wieku 35-44 lata (25%). W strukturze wiekowej osób bezrobotnych wyróżnia się również grupa osób powyżej 50 r. ż. (27% wszystkich osób bezrobotnych), z czego 61% to mężczyźni[19]. W ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2010-2019 niezmiennie przeważały kobiety, w szczególności w przedziale wiekowym 25-34. Największa przewaga kobiet nad mężczyznami występuje wśród osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, policealnym oraz średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym. Kobiety, pomimo tego, że są lepiej wykształcone i generalnie chętniej podnoszą swoje kwalifikacje, to jednak są częściej

[18] Na podstawie danych WUP w Toruniu
[19] Na podstawie danych WUP w Toruniu

zawodowo bierne, co wiąże się z urodzeniem i wychowaniem dzieci. Na obszarze BydOF kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka stanowiły 21% wszystkich osób bezrobotnych i 35% bezrobotnych kobiet. Ponadto wśród osób bezrobotnych 24% posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż., z czego aż 88% stanowiły kobiety. Dodatkowo 7% zarejestrowanych osób bezrobotnych to osoby z niepełnosprawnościami[20].

Zarówno na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, jak i na terenie BydOF można zauważyć coraz większy udział cudzoziemców na rynku pracy. W latach 2015-2019 w województwie kujawsko-pomorskim zaobserwowano systematyczny wzrost liczby wydawanych zezwoleń na pracę cudzoziemców, o znacznie większej dynamice, niż przeciętnie w kraju (z 3 347 na 37 976, tj. wzrost o 1035%, gdzie dla Polski wzrost wynosił 576%)[21]. W roku 2019 w kujawsko-pomorskim największą grupę stanowili pracownicy z Ukrainy, którym wydano ponad 80% wszystkich zezwoleń. Duży udział pracujących cudzoziemców podejmuje pracę na terenie BydOF, a zwłaszcza w Bydgoszczy, która jako ośrodek wojewódzki cechuje się dużą podażą miejsc pracy. Tylko w 2019 r. w województwie wydano 57,9 tys. oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi ze wskazaniem kujawsko-pomorskiego, jako miejsca wykonywania pracy, z czego 33% cudzoziemców miało podjąć pracę w Bydgoszczy (93% osób to obywatele Ukrainy), a kolejne niecałe 10% na obszarze powiatu bydgoskiego[22]. Imigranci zarobkowi na obszarze BydOF odgrywają coraz większą rolę w równoważeniu rynku pracy. Obecnie panujące realia na rynku pracy wymuszają na przedsiębiorcach oraz innych pracodawcach konieczność uzupełniania braków kadrowych pracownikami zagranicznymi. Ich zaangażowanie na rynku pracy przyczynia się do zwiększenia zasobów siły roboczej BydOF.

Pochodną rozwoju rynku pracy jest wielkość uzyskiwanych wynagrodzeń. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w BydOF, w województwie i w całym kraju systematycznie wzrastało, biorąc pod uwagę lata 2010-2019. Jednak porównując przeciętne miesięczne wynagrodzenia w miastach wojewódzkich w Polsce za rok 2019, wynagrodzenie w Bydgoszczy, wynoszące 4 957,38 zł, (które na obszarze BydOF jest najwyższe, z uwagi na wiodącą funkcję Bydgoszczy, jako centrum regionu kujawsko-pomorskiego) wypada niekorzystnie – zajmuje 14 miejsce z 18. Niższe wynagrodzenia odnotowano w Zielonej Górze, Kielcach, Białymstoku oraz Gorzowie Wielkopolskim. Można więc stwierdzić, że niski poziom wynagrodzeń na obszarze BydOF, w tym zwłaszcza w Bydgoszczy, stanowi problem, gdyż przekłada się na niższy poziom życia mieszkańców oraz zmniejszenie konkurencyjności miasta na tle krajowych ośrodków wojewódzkich.

Sytuacja gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego oraz rozwój rynku pracy mają bezpośredni wpływ na poziom ich zamożności. Duże zróżnicowanie wewnętrzne BydOF potwierdzają dane dotyczące dochodów własnych gmin. Na jego terenie znajdują się zarówno gminy „zamożne" jak i „biedniejsze". Od kondycji dochodów gminy zależy w dużej

[20] Na podstawie danych WUP w Toruniu

[21] Ze względu na brak danych dla gmin, przytoczono dane dla województwa obrazujące poglądowo wielkość i dynamikę zachodzących zmian

[22] Na podstawie danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

mierze możliwość stopnia realizacji działań zarówno społecznych jak i gospodarczych, a więc mających wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy. Środki finansowe stanowią podstawę działania jednostek samorządu terytorialnego, a inwestycje JST pełnią ważną determinantę rozwoju danego obszaru terytorialnego. Powstawanie nowych inwestycji przekłada się na jakość życia mieszkańców BydOF i trwały wzrost społeczno-gospodarczy. Najwyższa wartość dochodów własnych w 2019 r. odnotowana została w gminie Osielsko i wynosiła 5 070,45 zł na 1 mieszkańca. Najniższą wartość odnotowano w gminie Kcynia (zaledwie 1 461,90 zł na 1 mieszkańca).

- *Należy podjąć działania umożliwiające osobom nieaktywnym zawodowo (m.in. kobietom i osobom w wieku emerytalnym), osobom długotrwale bezrobotnym oraz pracownikom zagranicznym wejście lub powrót na rynek pracy poprzez m.in.: kampanię promującą zatrudnienie, doradztwo zawodowe, dofinansowane szkolenia i kursy, wsparcie psychologiczne, a także pomoc w zapewnieniu opieki nad dziećmi.*
- *Konieczne jest umacnianie działań mających na celu tworzenie przyjaznych warunków dla cudzoziemców.*
- *Należy dążyć do stwarzania warunków dla rozwoju działalności oferujących wysokie wynagrodzenia, co wpłynie na wzrost konkurencyjności obszaru.*

3.2.7 Turystyka

Obszar BydOF, posiada potencjał turystyczny, na który wpływ mają walory krajoznawcze, w tym przyrodnicze i antropogeniczne oraz walory wypoczynkowe.
W regionie występuje wiele przyrodniczych walorów turystycznych. O ich atrakcyjności decyduje udział wód powierzchniowych, obszary leśne, czy też odosobnione pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.
Istniejące rzeki i akweny wodne stwarzają dogodne warunki do rozwoju różnych form turystyki wodnej. Szczególnym potencjałem wyróżniają się: Zalew Koronowski i jeziora Pojezierza Gnieźnieńskiego, rzeki: Wisła, Brda, Noteć, Gąsawka oraz Kanał Bydgoski, umożliwiające aktywny wypoczynek (spływy kajakowe, żeglarstwo, wędkarstwo).
Na obszarze BydOF znajduje się wiele kąpielisk służących wypoczynkowi i rekreacji (m.in. Pieczyska, Wąsosz, Borówno). Zalew Koronowski jest doskonałym akwenem do uprawiania żeglarstwa oraz innych sportów wodnych, a przy jego brzegach zlokalizowanych jest wiele przystani i ośrodków wczasowych. Co roku organizowane są tutaj liczne regaty, rejsy i kursy żeglarskie. Problemem jest jednak stan techniczny infrastruktury wodnej i towarzyszącej, która powstawała w czasach PRL-u i wymaga gruntownej modernizacji oraz dostosowania do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Niekorzystnym zjawiskiem jest także brak zagospodarowania infrastruktury po dawnych zakładowych ośrodkach wypoczynkowych, która niszczeje i ma negatywny wpływ na estetykę otoczenia. O wyjątkowej wartości obszaru BydOF świadczą licznie występujące formy ochrony przyrody. Obszar chroniony

zajmuje tu około 22% powierzchni i znaczna jego część pokrywa się z terenami leśnymi lub rozległymi dolinami rzecznymi z bogatą różnorodnością roślin oraz ptaków. Walory przyrodnicze obszaru chronionego BydOF i jego korzystne uwarunkowanie odgrywa znaczącą rolę w zaspokajaniu potrzeb turystyki i wypoczynku. Najwyższą formę ochrony przyrody na terenie BydOF stanowią parki krajobrazowe oraz rezerwaty przyrody. Część obszaru BydOF położona jest w zasięgu 2 parków krajobrazowych: Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego, który obejmuje Bydgoszcz i gminy: Dąbrowa Chełmińska (największy obszar parku), Dobrcz, Osielsko i Pruszcz oraz Krajeńskiego Parku Krajobrazowego (w gminie Mrocza).
Unikatowe w skali województwa atrakcje turystyczne to m.in.:

- Zalany kamieniołom w Piechcinie (gmina Barcin) – unikalny zbiornik wodny o głębokości do 25 m, o wysokiej przejrzystości wody i pionowych wapiennych ścianach. Jest to jeden z nielicznych kamieniołomów, który jest udostępniony do nurkowania w Polsce;
- jedyna w regionie Jaskinia Bajka w okolicach Gądecza (gmina Dobrcz);
- Leśny Park Kultury i Wypoczynku w Myślęcinku (Bydgoszcz) stanowiący największy w Polsce park miejski. Do licznych atrakcji Parku należą m.in.: ZOO, ogród botaniczny, stok narciarski, ośrodek rekreacji konnej, park rozrywki oraz wakepark;
- Wyspa Młyńska – zabytkowa wyspa rzeczna w centrum Bydgoszczy, często nazywana Bydgoską Wenecją, z uwagi na rzekę Młynówkę, otaczające ją XIX-wieczne zabudowania (w tym zabytkowe Młyny Rothera, spichrze) oraz nowoczesną marinę Przystań Bydgoszcz;
- Bydgoski Tramwaj Wodny, który umożliwia zwiedzanie miasta z zupełnie innej perspektywy – od strony rzeki;
- szlaki kajakarskie po Brdzie, Kanale Bydgoskim, Wiśle, Noteci, Zalewie Koronowskim.

Wiele z wymienionych powyżej miejsc znajduje się na trasie szlaków i ścieżek rowerowych, cieszących się coraz większym zainteresowaniem, co wpływa na planowanie i budowę kolejnych tras. Przez teren BydOF przebiega międzynarodowy Euroszlak Rowerowy R1 (Londyn – Berlin - Moskwa).
Na obszarze BydOF znajdują się zespoły pałacowo-parkowe i dwory, udostępniane turystom lub funkcjonujące jako hotele, m.in. Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku, Pałac Lubostroń. Ciekawymi miejscami są także Kanał Bydgoski wraz z urządzeniami hydrotechnicznymi, most kolejki wąskotorowej na Brdzie w Koronowie, czy w ruiny średniowiecznych zamków (Wenecja koło Żnina, Szubin).
Rozwinięta baza noclegowa oraz infrastruktura umożliwia organizację wielu cyklicznych imprez sportowych, kulturalnych, konferencyjnych i wystawienniczo-targowych organizowanych na terenie BydOF. Do najbardziej popularnych imprez, które odbywały się w ostatnich latach należą: Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Ignacego Paderewskiego (organizowany przez Filharmonię Pomorską), Bydgoski Festiwal Operowy (organizowany przez Operę Nova), Bydgoski Festiwal Wodny Ster na Bydgoszcz, Święto Śliwki w Strzelcach Dolnych, Jarmark Cysterski w Koronowie, Łabiszyńskie Spotkania z Historią, Enea-Bydgoszcz-Triathlon, Woda Bydgoska. W Bydgoszczy odbywają się liczne konferencje i sympozja o charakterze krajowym i międzynarodowym, organizowane m.in. w Bydgoskim

Centrum Targowo-Wystawienniczym i Centrum Kongresowym Opery Nova).
Do najważniejszych wydarzeń można zaliczyć: Międzynarodowe Targi Kooperacyjne Przemysłu Narzędziowo Przetwórczego INNOFORM, Międzynarodowe Targi Maszyn i Urządzeń WOD-KAN, International Cardiovascular Research Meeting – konferencja wybitnych polskich i zagranicznych naukowców w dziedzinie kardiologii, dotycząca profilaktyki chorób sercowo-naczyniowych. Z kolei w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie (Gmina Nakło nad Notecią) odbywają się m.in. Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH.
Na terenie BydOF znajduje się 5 markowych produktów turystycznych, certyfikowanych przez Polską Organizację Turystyki (w tym 3 na terenie Bydgoszczy: Muzeum Mydła i Historii Brudu, Exploseum, Wyspa Młyńska; 1 w gminie Żnin - Wenecka Noc z Parowozami i 1 w Łabiszynie - Frontem do Wolności. Łabiszyńskie Spotkania z Historią) oraz 1 wyróżnienie (Bydgoski Festiwal Wodny "Ster na Bydgoszcz 53°N 18°E"). Znanymi produktami lokalnymi z obszaru BydOF są: Sery Ślesińskie ze Spiżarni Hrabiny Potulickiej, powidła strzeleckie, lody koronowskie.
Problemem obszaru BydOF jest niewystarczająca promocja atrakcji turystycznych. BydOF nie posiada siły przyciągania turystów na dłuższe pobyty. Znajdujące się na terenie BydOF atrakcje turystyczne, generują przede wszystkim jednodniowy oraz weekendowy ruch turystyczny. Można stwierdzić, że atrakcją, czyli tym, co przyciąga, jest przede wszystkim informacja, ponieważ informacja o danym „obiekcie/wydarzeniu" dociera do potencjalnego turysty i staje się impulsem do wyjazdu turystycznego. Największy potencjał zauważa się w turystyce rekreacyjnej (wodnej, pieszej, rowerowej), czego przykładem jest systematycznie rozbudowywana sieć szlaków pieszych, rowerowych i kajakowych oraz trasy turystyczne.
Na przestrzeni lat 2010-2019 liczba podmiotów działalności gospodarczej wpisanych w sekcji PKD - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją na terenie BydOF wzrosła (z 991 podmiotów do 1 207).
Na obszarze BydOF w 2020 r. znajdowało się 69 obiektów noclegowych (5 120 miejsc noclegowych), w tym 37 hoteli posiadających 3 368 miejsc noclegowych, w tym 1 hotel 5 gwiazdkowy (Hotel Bohema). Najwięcej obiektów noclegowych skupiało się w Bydgoszczy oraz w gminach: Koronowo, Nakło nad Notecią i Żnin. Zauważalny jest wzrost standardów rozwijanej bazy hotelowej, noclegowej i konferencyjno-szkoleniowej co jest zjawiskiem bardzo korzystnym.
Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba turystów zagranicznych nierezydentów na terenie BydOF wzrosła o 36,2% i w 2019 r. wynosiła 45 664. Najliczniejszą grupę stanowili turyści z Niemiec (10 353), Wielkiej Brytanii (4 596) oraz Ukrainy (4 242). Na terenie BydOF funkcjonuje kilka punktów Informacji Turystycznej.
Bydgoszcz to jedyne polskie miasto, które w 2020 r. nominowane zostało do udziału w prestiżowym konkursie o tytuł "Najlepszy Europejski Cel Podróży 2020". Miasto zajęło 10 miejsce. Konkurs organizowany jest od 2009 roku przez międzynarodową organizację z siedzibą w Brukseli, której celem jest promocja kultury i turystyki w Europie.

- *Wdrożenie odpowiednich działań promocyjno-informacyjnych, dzięki którym atrakcje BydOF będą stanowiły bazę do poszerzenia oferty turystyki dłuższej niż jednodniowa.*
- *Należy wspierać rozwój szlaków turystycznych, zwłaszcza tych zapewniających łatwiejszy dostęp do atrakcji turystycznych.*
- *Widoczna jest potrzeba rozwoju infrastruktury rowerowej wykorzystywanej w celach turystycznych (tj. turystycznych szlaków/tras rowerowych, dojazdów do atrakcji turystycznych).*
- *Należy wspierać rozwój nowych markowych produktów turystycznych i promować te istniejące.*
- *Epidemia COVID-19 wymusiła ograniczenie w przemieszczaniu się i unikanie dużych skupisk ludności oraz przyczyniła się do szukania alternatywnych miejsc wypoczynku i spędzania urlopu poza zatłoczonymi kurortami. Sytuacja ta może być szansą dla rozwoju turystyki na obszarze BydOF.*

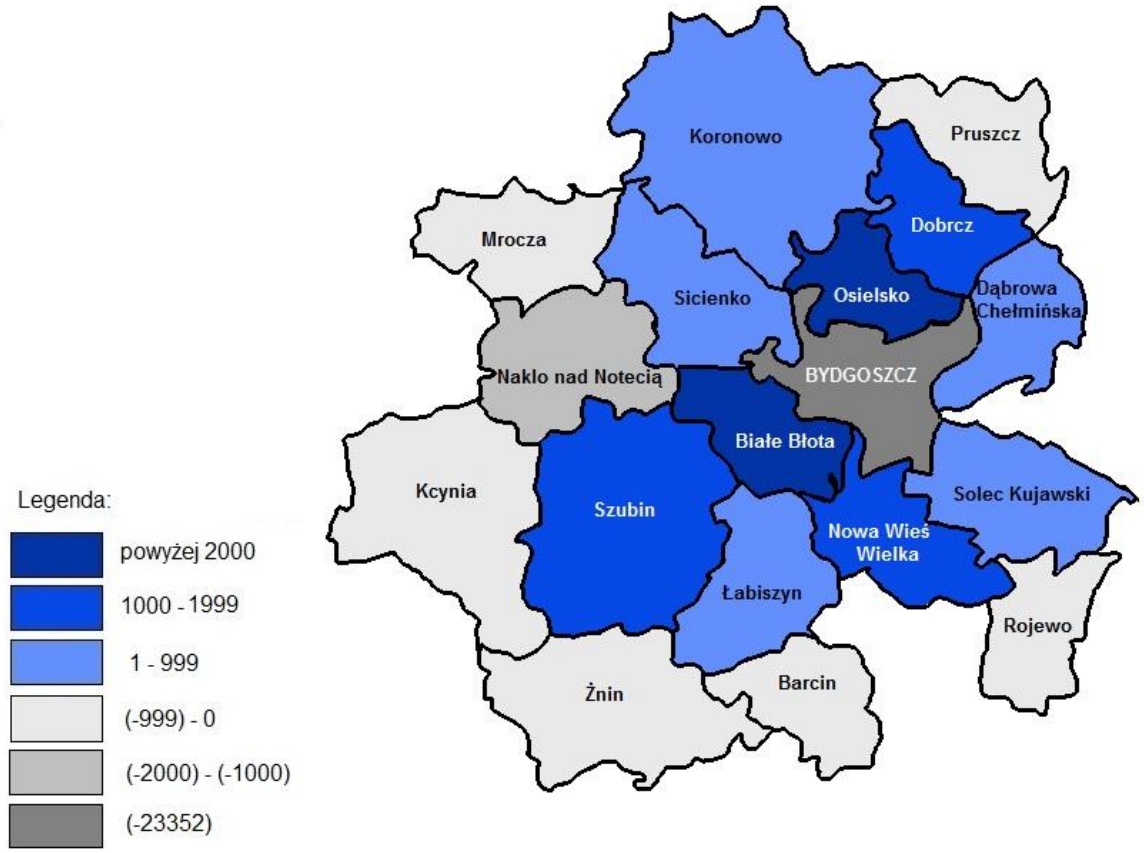
3.3 Społeczeństwo BydOF

3.3.1 Ludność i procesy demograficzne

Liczba ludności od 2011 r. zarówno na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, jak i BydOF rokrocznie spada. W roku 2020 liczba mieszkańców BydOF wynosiła 606 656 osób, co stanowiło 29,4% mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego oraz 1,6% ludności kraju. Tak duży udział w ludności województwa oznacza, że obszar BydOF może rzutować na sytuację całego województwa. Jeśli poprawie ulegnie jakość życia wśród ludności BydOF, to będzie miało to odzwierciedlenie we wskaźnikach dla całego województwa. Natomiast niskie wskaźniki BydOF będą miały również przełożenie na kondycję województwa. Na sukces Bydgoszczy wpływają nie tylko mieszkańcy Bydgoszczy ale także całego obszaru BydOF. Korzyści są obustronne, zarówno dla miasta jak i pozostałej części obszaru BydOF, ponieważ mieszkańcy spoza Bydgoszczy korzystają z wysokiej jakości usług, które oferuje duże miasto.
Jednym z najważniejszych problemów BydOF są niekorzystne trendy demograficzne. Populacja BydOF będzie się zmniejszać a wydłużająca się długość życia spowoduje zwiększenie udziału osób starszych w ogólnej liczbie społeczności BydOF. Na przestrzeni lat 2010-2020 liczba mieszkańców BydOF spadła o 7 182 osoby, co stanowi 1,17% ludności BydOF. Największy spadek odnotowano w Bydgoszczy, tj. 20 352 osoby (5,6% mieszkańców Bydgoszczy). Są jednak gminy z obszaru BydOF, w których odnotowano wzrost liczby ludności i są to: gminy powiatu bydgoskiego oraz gmina Szubin i Łabiszyn. Największy wzrost odnotowano w gminach Osielsko i Białe Błota (około 30%). Największe ruchy ludności związane są z procesem suburbanizacji (przemieszczaniem się ludności z miast do stref

podmiejskich), szczególnie widoczne poprzez migracje mieszkańców Bydgoszczy do gmin ościennych (Osielsko, Białe Błota). Wynikiem tego jest zmniejszający się udział ludności Bydgoszczy w stosunku do liczby ludności całego BydOF, wynoszący w 2010 r. 59,4%, a w 2020 r. 56,7%. Przyczyną spadku liczby ludności BydOF są także ruchy migracyjne poza region (m.in. do woj. mazowieckiego, woj. pomorskiego, woj. wielkopolskiego). Niepokojącym zjawiskiem jest również ujemny przyrost naturalny, który dla całego obszaru BydOF w roku 2020 wynosił -1,2 osoby na 1000 mieszkańców.

Mapa 6 Zmiany liczby mieszkańców gmin BydOF w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Według prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 niekorzystne procesy demograficzne mają się pogłębiać. Do roku 2030 przewiduje się spadek liczby ludności obszaru BydOF na poziomie ok. 13,6 tys. osób (-2,2%). Ubytek mieszkańców zakładany jest dla 7 gmin, przy czym największy dla Bydgoszczy - o 19,4 tys. osób w stosunku do roku 2020 (-5,7%). Z kolei dla wszystkich gmin powiatu bydgoskiego oraz dla gmin Mrocza, Pruszcz i Szubin prognozowany jest wzrost ich liczby – najbardziej zauważalny w gminach Białe Błota i Osielsko odpowiednio o 4,0 tys. (17,2%) i 2,5 tys. osób (16,01%) w stosunku do 2020 roku.

Społeczeństwo Europy i Polski starzeje się. Jest to jedna z cech charakteryzujących społeczeństwa rozwinięte. Proces ten przybiera na sile także na obszarze BydOF, co widać po spadku liczby urodzeń oraz po wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 lat i więcej, mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. W latach 2010-2020 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w gminach BydOF wzrosła ze 103 751 do 138 323, co stanowiło wzrost aż o 33,3%. W tym samym czasie w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano wzrost na zbliżonym poziomie (34,0%). Duży wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym spowodowany jest wydłużającym się życiem oraz osiągnięciem wieku emerytalnego przez osoby z powojennego wyżu demograficznego. Duży udział osób w wieku poprodukcyjnym jest zjawiskiem niekorzystnym (relacja pomiędzy liczbą osób pracujących, a liczbą osób pobierających świadczenia emerytalne) i jeżeli ten trend utrzyma się, to obciążenie systemu ubezpieczeń społecznych może być wyższe, niż możliwości rynku pracy i populacji osób w wieku produkcyjnym.

Starzejące się społeczeństwo stanowi wyzwanie demograficzne związane przede wszystkim z rozwojem opieki geriatrycznej i opieki długoterminowej na obszarze BydOF. Zmiany w strukturze ludności będą wpływały także na obciążenie pozostałych dziedzin medycyny (m.in. onkologii i kardiologii), ponieważ wraz z wiekiem zwiększa się udział chorób w społeczeństwie. Z drugiej strony coraz większy udział osób starszych w BydOF stanowi sferę do rozwoju nowych usług społeczno-gospodarczych, tzw. srebrnej gospodarki, która wykorzystuje potencjał nabywczy osób starszych i starzejących się i zaspokaja ich potrzeby konsumpcyjne, bytowe i zdrowotne.

Według prognozy ludności gmin na lata 2017-2030, do roku 2030 liczba osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze BydOF wyniesie 157,3 tys. osób, co w porównaniu do danych z roku 2020 stanowić będzie wzrost o 13,7%.

Do 2020 r. w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w całym kraju, zauważalne było stałe wydłużanie się przeciętnej długości życia mieszkańców, co odzwierciedlać może także sytuację na obszarze BydOF. Długość przeciętnego dalszego trwanie życia mężczyzn (urodzonych w 2020 r.) będzie wynosić w regionie 73,7 lat, a kobiet 81,0 lat (dla mężczyzn o 2,3 a dla kobiet o 1,5 lat dłuższa niż jeszcze 10 lat wcześniej i odpowiednio o 5,2 i 3,8 lat dłuższa niż 20 lat wcześniej). Głównymi czynnikami wpływającymi na długość życia jest przede wszystkim postęp medycyny i farmaceutyki. Nie bez znaczenia jest także zmiana stylu życia związana z większą świadomością prowadzenia zdrowego trybu życia (odpowiednia dieta oraz czynne uprawianie sportu). Na obszarze BydOF zauważalne jest szybsze tempo wzrostu liczby osób w wieku 80+ niż w regionie. Na przestrzeni lat 2010-2020 w BydOF liczba osób w wieku powyżej 80 lat wzrosła o 28,8%, a dla całego województwa kujawsko-pomorskiego o 25,4%. Wydłużanie się życia wpływa na wzrost liczby osób w najstarszych grupach wiekowych (powyżej 80 roku życia), a w konsekwencji na zwiększony popyt na usługi opiekuńcze i zdrowotne dedykowane seniorom (opiekunowie socjalni, społeczni, fizjoterapeuci i rehabilitanci). Będzie to wyzwaniem, biorąc pod uwagę obecny deficyt kadr medycznych (nie tylko lekarzy, lecz również pielęgniarek).

- *Należy podjąć działania zachęcające mieszkańców do pozostania na obszarze BydOF, przede wszystkim: poprawić infrastrukturę komunikacyjną, utworzyć przyjazne warunki do życia (miejsca opieki dla dzieci, poprawa jakości środowiska, korzystne ceny mieszkań oraz działek budowlanych, atrakcyjny rynek pracy, rozwój uczelni wyższych).*
- *Należy wprowadzić działania obejmujące zachęcanie osób przechodzących na emeryturę do dalszej aktywności na rynku pracy, zachęcenie pracodawców do korzystania z potencjału zawodowego i doświadczenia osób starszych oraz angażowanie cudzoziemców na rynku pracy. Działania te wydają się konieczne, ponieważ liczba młodych ludzi jest zbyt mała, aby zaspokoić w przyszłości potrzeby rynku pracy.*
- *Dokonujący się postęp i rozwój społeczno-gospodarczy na terenie BydOF w latach 2010-2019 wpłynął znacząco na zmiany w strukturze ludności, co pozwoliło na wydłużanie się życia ludzi oraz wpłynęło na zmianę jakości życia seniorów. Mimo poprawy stanu usług publicznych dla seniorów nadal konieczna jest intensyfikacja działań w tym zakresie, a co za tym idzie niezbędne jest zwiększenie nakładów finansowych.*
- *W dalszym ciągu widoczna jest potrzeba zwiększania świadomości obywatelskiej mieszkańców BydOF, by mieszkańcy wiedzieli, że mają wpływ na to, co dzieje się w ich najbliższym otoczeniu.*

3.3.2 Polityka zdrowotna i społeczna

W okresie 2012 – 2019 liczba udzielonych porad lekarskich[23] na 1 000 mieszkańców na terenie BydOF wzrosła z 8 283 na 8 901 (tj. 7,46%). Na podstawie analizy danych za 2019 r. najwięcej porad lekarskich na 1 000 mieszkańców udzielono w miastach (Bydgoszcz, Żnin, Nakło/Notecią). Istotnym problemem obszaru BydOF jest słaba dostępność do usług medycznych, szczególnie na obszarach wiejskich. Należy również zwrócić uwagę na brak świadomości pacjentów w temacie badań profilaktycznych. Na podstawie danych zebranych z gmin BydOF, na terenie każdej z nich znajdują się poradnie specjalistyczne (oprócz gminy Sicienko). Wśród nich dominują: stomatologiczna, ginekologiczno-położnicza oraz rehabilitacyjna.

Na terenie BydOF funkcjonuje 17 szpitali, w tym: 7 prowadzonych przez JST i uczelnie wyższe, 2 szpitale MON i MSW. W Bydgoszczy zlokalizowanych jest 14 jednostek, 1 w Żninie, 1 w Nakle i Szubinie (2 jednostki organizacyjne) i 1 w Osielsku. Znajdujące się na obszarze BydOF Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy wyróżnia się na tle całego województwa, a nawet kraju. Placówka ta była wielokrotnym zwycięzcą w rankingu szpitali przygotowanym przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia (w 2019

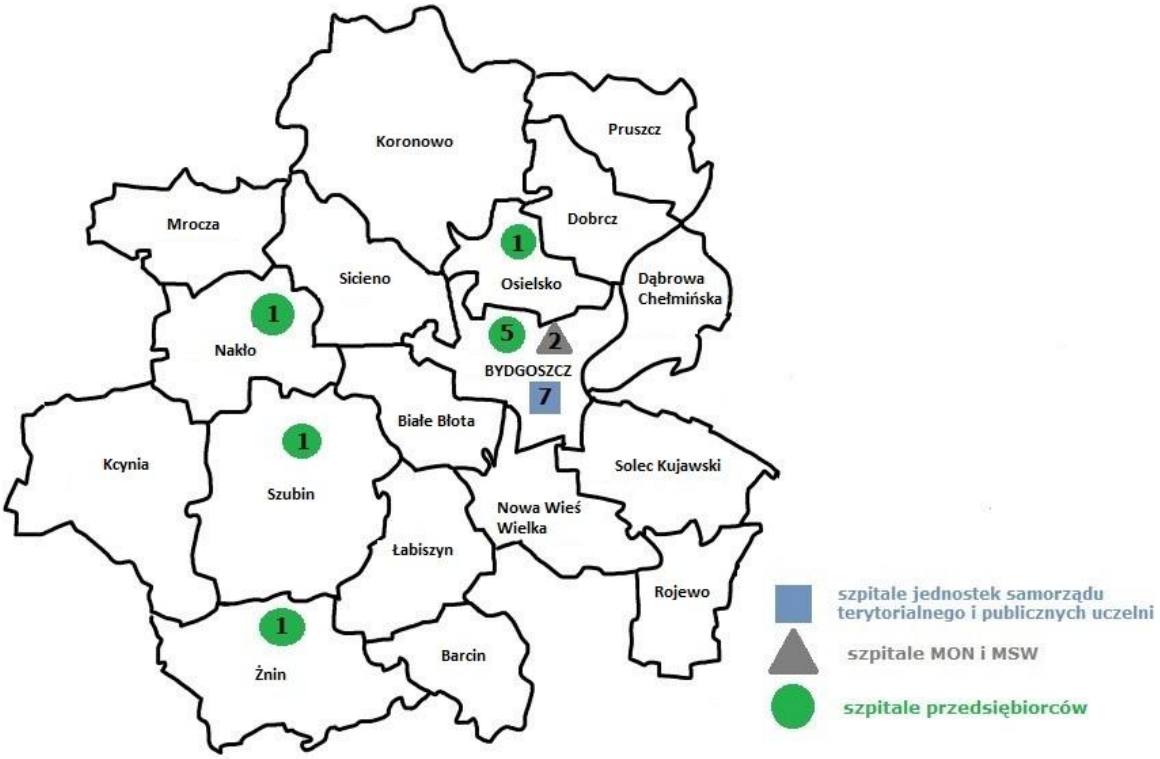
[23] Porady ogółem w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej - łącznie z poradami udzielonymi w przychodniach resortu MON i MSWiA).

r. zajęło 1 miejsce). Wysokie miejsce w kategorii szpitali monozabiegowych zajęło również Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmunologii - 8 pozycja w kraju.

Według MPZ[24] w województwie kujawsko-pomorskim zabezpieczenie w kadrę medyczną jest niewystarczające, na co istotny wpływ ma także sytuacja na obszarze BydOF. W 2019 r.[25] w powiatach bydgoskim, nakielskim, żnińskim oraz w Bydgoszczy było łącznie 3 809 lekarzy (60,4% lekarzy w województwie) i 6 098 pielęgniarek (47,6% pielęgniarek w województwie). Podkreślić jednak trzeba, że zasób kadr medycznych na obszarze BydOF nie jest rozmieszczony równomiernie. Znacznie wyróżnia się w tym zakresie Bydgoszcz, której zasoby kadrowe (lekarze 2 984, pielęgniarki 4 987) wyraźnie przewyższają te dostępne w pozostałych analizowanych powiatach. Problemem jest również fakt, iż znaczna część kadry medycznej to osoby w wieku emerytalnym. Udział lekarzy w wieku emerytalnym w analizowanych powiatach przyjmuje wartości od 12 do 24%. W przypadku pielęgniarek odsetek ten kształtuje się w przedziale od 10 do 20%.

Alternatywnym rozwiązaniem jest więc wprowadzany w województwie system usług teleopiekuńczych, pozwalających na otoczenie seniorów opieką w ich własnym miejscu zamieszkania oraz tzw. budownictwo senioralne, oferujące mieszkania wyposażone w udogodnienia i usprawnienia dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Mapa 7 Rozmieszczenie szpitali ogólnych na terenie BydOF w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biuletynu statystycznego ochrony zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku

[24] Mapa Potrzeb Zdrowotnych na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2026 r.

[25] Dane pozyskane z Bazy Analiz Systemowych MPZ 2020 https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3403 (dostęp z 15.11.2021 r.)

W roku 2019 z powodu niepełnosprawności opieką społeczną na terenie powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego oraz Bydgoszczy objętych było 5 652 rodzin, wartość ta obniżyła się od roku 2014 o ponad 13%. Natomiast z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na terenie powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego oraz Bydgoszczy w roku 2019 świadczenia otrzymało 6 181 rodzin i w porównaniu do roku 2014 wskaźnik ten wzrósł aż o 28%.

Pomoc społeczna dla osób starszych na obszarze BydOF jest zróżnicowana. Wciąż występują gminy, w których nie ma żadnych form wsparcia lub są w ograniczonym stopniu. Na terenie BydOF (według *Informatora dla seniorów* przygotowanego przez ROPS w Toruniu – 2020 r.) funkcjonowało 29 placówek opieki społecznej, w tym domy pomocy społecznej (10), dzienne domy pobytu (15) i placówki całodobowe (4). W większości gmin BydOF działały organizacje wspierające aktywność i włączenie społeczne osób starszych w postaci klubów seniora (54) oraz Uniwersytetów Trzeciego Wieku (26 UTW łącznie z filiami). Dodatkowo w pięciu gminach powołane zostały Rady Seniorów, które są organem opiniodawczo-doradczym miast i gmin. Ponadto na terenie BydOF osoby starsze w wieku 60+ mogą skorzystać z Metropolitalnej Karty Seniora 60+, uprawniającej do korzystania z oferty kulturalnej, rekreacyjnej i usługowej na preferencyjnych warunkach (mieszkańcy Bydgoszczy mogą posługiwać się również Bydgoską Kartą Seniora 60+).

Istotną pomocą dla osób starszych jest możliwość korzystania z transportu publicznego przystosowanego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Tabor autobusowy i tramwajowy linii miejskich i podmiejskich Bydgoszczy, jest sukcesywnie dostosowywany do potrzeb tych osób.

Według stanu na dzień 31.XII.2020 tabor autobusowy niskopodłogowy w Mieście Bydgoszczy stanowił 100%, a wagony tramwajowe niskopodłogowe 27,6%.

Siatka podmiejskich połączeń z roku na rok się rozwija i cieszy się coraz większym zainteresowaniem mieszkańców regionu, w tym osób starszych.

Na obszarze BydOF w 2019 r. 26,6 tys. dzieci w wieku do 17 lat otrzymywało zasiłek rodzinny, co stanowiło 24,9% wszystkich dzieci w tym wieku. Podobnie jak w przypadku zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej wskaźnik cechuje się dużym zróżnicowaniem wewnętrznym - najniższe wartości występowały w gminach o charakterze typowo podmiejskim (Osielsko 11,9%, Białe Błota 4,0%), natomiast najwyższe w gminach Kcynia (41,7%), Mrocza (40,1%), Łabiszyn (37,9%) i Rojewo (37,5%).

W rodzinnej pieczy zastępczej dzieci umieszczane są z dwóch zasadniczych przyczyn: dysfunkcji rodziny oraz niewydolnych systemów wsparcia rodziny i pomocy społecznej, np. zbyt mała liczba rodzin zastępczych, ograniczona liczba asystentów rodziny mających na celu wsparcie rodzin biologicznych z problemami. W 2019 r. na terenie powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego oraz Bydgoszczy[26] łączna liczba dzieci przebywających

[26] Z uwagi na brak danych dotyczących pieczy zastępczej dla gmin, posłużono się danymi dla przeważającej części obszaru BydOF - powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego i Miasta Bydgoszczy. Mieszkańcy gmin z tych powiatów (z wyłączeniem gminy Sadki, Gąsawa, Rogowo i Janowiec Wielkopolski) stanowią 97,7% mieszkańców całego obszaru BydOF.

w pieczy zastępczej rodzinnej (rodzinne domy dziecka oraz rodziny zastępcze) wyniosła 970 w tym 123 dzieci w rodzinnych domach dziecka i 847 w rodzinach zastępczych. W 2019 r. największy wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej rodzinnej w stosunku do roku 2012 zaobserwowano w powiecie żnińskim (45%), z kolei w Bydgoszczy odnotowano spadek liczby dzieci (o 14%). Główne przyczyny umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej to alkoholizm, niewydolność wychowawcza, brak zaspakajania podstawowych potrzeb dzieci.
Podstawą ekonomii społecznej jest działalność mająca na celu integrację zawodową i społeczną osób zagrożonych marginalizacją, tworzenie miejsc pracy oraz świadczenie usług społecznych użyteczności publicznej (interesu ogólnego). W województwie kujawsko-pomorskim ekonomia społeczna funkcjonuje między innymi poprzez działalność spółdzielni socjalnych i jednostek reintegracyjnych. Poziom rozwoju ekonomii społecznej w BydOF, podobnie jak w województwie kujawsko-pomorskim, jest dość niski.
W 2022 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym wpisane były 94 spółdzielnie socjalne z terenu województwa kujawsko-pomorskiego (przy czym 14 z nich było w stanie likwidacji). Według danych KRS na obszarze BydOF wpisanych było 13 spółdzielni socjalnych - 8 w Bydgoszczy, 1 w Solcu Kujawskim, 1 w Koronowie, 2 w gminie Białe Błota (w miejscowościach Lisi Ogon i Zielonka) oraz 1 w Mroczy.
Reintegracją społeczno-zawodową mieszkańców BydOF, ukierunkowaną na aktywizację i integrację mieszkańców oraz tworzenie miejsc pracy głównie dla grup defaworyzowanych, zajmują się: Centrum Integracji Społecznej w Bydgoszczy, Kluby Integracji Społecznej (Nakło nad Notecią - 1 i Dobrcz - 1), Warsztaty Terapii Zajęciowej (Bydgoszcz - 7, Solec Kujawski - 1, Białe Błota - 1, Szubin - 1, Nakło nad Notecią - 1, Mrocza - 1, Żnin - 1) oraz Zakłady Aktywności Zawodowej (Bydgoszcz - 1, Białe Błota - 1). W województwie kujawsko-pomorskim, jak i w samym BydOF, liczba jednostek reintegracyjnych od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na obszarze BydOF, podobnie jak w całym województwie i kraju, stale spada – w latach 2010-2019 nastąpił spadek o 44%. W 2019 r. liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła 25,9 tys. z czego 51% stanowiły osoby znajdujące się poniżej kryterium dochodowego. Również zasięg korzystania z pomocy społecznej zmniejsza się – w 2010 r. dla obszaru BydOF wynosił 7,6%, natomiast w 2019 r. tylko 4,3%, co stanowiło 92% średniej wartości dla kraju i tylko 64% dla województwa kujawsko-pomorskiego. Pomimo niskiej wartości wskaźnika dla całego obszaru, cały czas obserwuje się duże zróżnicowanie wewnętrzne wśród poszczególnych gmin – w 2019 r. najniższe wartości odnotowano w Bydgoszczy (2,9%), gminach Białe Błota (2,9%) i Osielsko (3,0%), natomiast najwyższe w gminie Kcynia (10,7%) i Łabiszyn (9,6%), a poza tymi dwiema gminami udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem osiągał wartości powyżej średniej wojewódzkiej (6,6%) w gminach Mrocza, Żnin, Rojewo i Szubin.

- *Konieczne jest wyrównanie dysproporcji w dostępie do opieki zdrowotnej dla mieszkańców z obszarów wiejskich i małych miast, zarówno opieki podstawowej, jak i specjalistycznej.*
- *Placówki podstawowej opieki zdrowotnej i tym samym ich pracownicy, powinni realizować działania promocyjne wśród pacjentów dotyczące np. badań okresowych dla dzieci i dorosłych, działania profilaktyczne przeciw chorobom nowotworowym lub układu krążenia. Dodatkowo, aby skutecznie zmniejszyć nierówności w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej, konieczne jest wprowadzenie działań ukierunkowanych na podniesienie liczebności kadr ochrony zdrowia oraz utrzymanie na rynku pracy obecnej kadry. Personel medyczny powinien odpowiadać na potrzeby starzejącego się społeczeństwa oraz być przygotowany do działania w sytuacjach kryzysowych zarówno na obszarze BydOF oraz całego kraju. Kierunek kształcenia kadr medycznych powinien być związany z zapotrzebowaniem na personel konkretnej specjalności wynikającym z trendów demograficznych i epidemiologicznych na obszarze BydOF. Aby poprawić wydajność pracy kadr medycznych warto zainwestować w rozwój zawodów związanych z ochroną zdrowia, które okażą się pomocnym wsparciem i odciążeniem dla personelu medycznego np. asystent medyczny, kadra administracyjna.*
- *Celem ograniczenia liczby rodzin z problemami należy podjąć działania mające na celu zwiększenie dostępu do specjalistów (terapeutów, psychologów, pedagogów), zwiększenie oferty zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców oraz zatrudnienie asystentów rodziny.*

3.3.3 Edukacja

Istotną kwestią wpływającą na rozwój jest struktura wykształcenia mieszkańców. Niestety dane odnośnie wykształcenia dostępne są jedynie na poziomie województw, w związku z tym przedstawiono poglądowo strukturę wykształcenia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. W roku 2019 w regionie było 319 tys. osób z wykształceniem wyższym, 381 tys. osób z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym, 166 tys. osób z wykształceniem ogólnokształcącym, 465 tys. osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz 316 tys. osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym.[27] Wśród osób aktywnych zawodowo (pracujących) duży udział miały osoby z wykształceniem wyższym, zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym. Natomiast wśród osób biernych zawodowo przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niższym oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

[27] Według prowadzonego przez GUS badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL, dot. osób powyżej 15 roku życia.

Na przestrzeni lat 2010-2019 wyraźnie zwiększył się udział osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym, a zmalał udział osób z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym, podstawowym lub niższym), co jest zjawiskiem korzystnym. Zmiany w zakresie struktury wykształcenia w całym województwie mogą być widoczne także w obszarze BydOF.

Na terenie BydOF dostęp do opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego jest zróżnicowany, podobnie jak na obszarze całego województwa.

W roku 2019 na terenie BydOF znajdowało się 57 placówek świadczących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3: 35 żłobków (Bydgoszcz, Koronowo, Białe Błota, Szubin, Dobrcz, Żnin, Barcin), 21 klubów dziecięcych (Bydgoszcz, Nakło n/Notecią, Pruszcz, Nowa Wieś Wielka) oraz 1 oddział żłobkowy (Barcin), zapewniając łącznie 2 451 miejsc opieki. Według danych GUS w 2019 roku 2 316 dzieci zostało objętych opieką żłobkową[28]. Od roku 2013 odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w BydOF systematycznie rósł i w roku 2019 wynosił 13,4% i był wyższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 10,0% i średniej krajowej 12,4%.

W ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w projektach ZIT BTOF na obszarze BydOF utworzone zostały 162 miejsca opieki nad dziećmi (żłobki, kluby dziecięce, opiekun dzienny). Pomimo to w dalszym ciągu zapotrzebowanie na opiekę nad dziećmi do lat 3 jest wysokie, o czym świadczy liczba osób oczekujących na miejsce w placówce. Z danych pozyskanych od JST BydOF wynika, że na obszarze 8 gmin liczba miejsc w publicznych placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 jest niewystarczająca. Połowa gmin BydOF wykazała potrzebę lokalizacji nowych placówek opieki nad dziećmi do lat 3 lub rozbudowę istniejących. Wśród wszystkich członków BydOF, 4 gminy nie posiadają publicznych placówek opieki nad dziećmi do lat 3 i nie mają potrzeby tworzenia nowych miejsc.

Liczba placówek wychowania przedszkolnego w BydOF w 2010 r. wynosiła 225 jednostek (przedszkola, punkty przedszkolne i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych), w 2018 r. 238 jednostek, a w 2020 roku (zgodnie z informacjami przekazanymi przez gminy z obszaru BydOF) funkcjonowało już 249 placówek wychowania przedszkolnego. Na terenie obszarów wiejskich dostępność do placówek wychowania przedszkolnego jest zdecydowanie gorsza niż na obszarach miejskich.

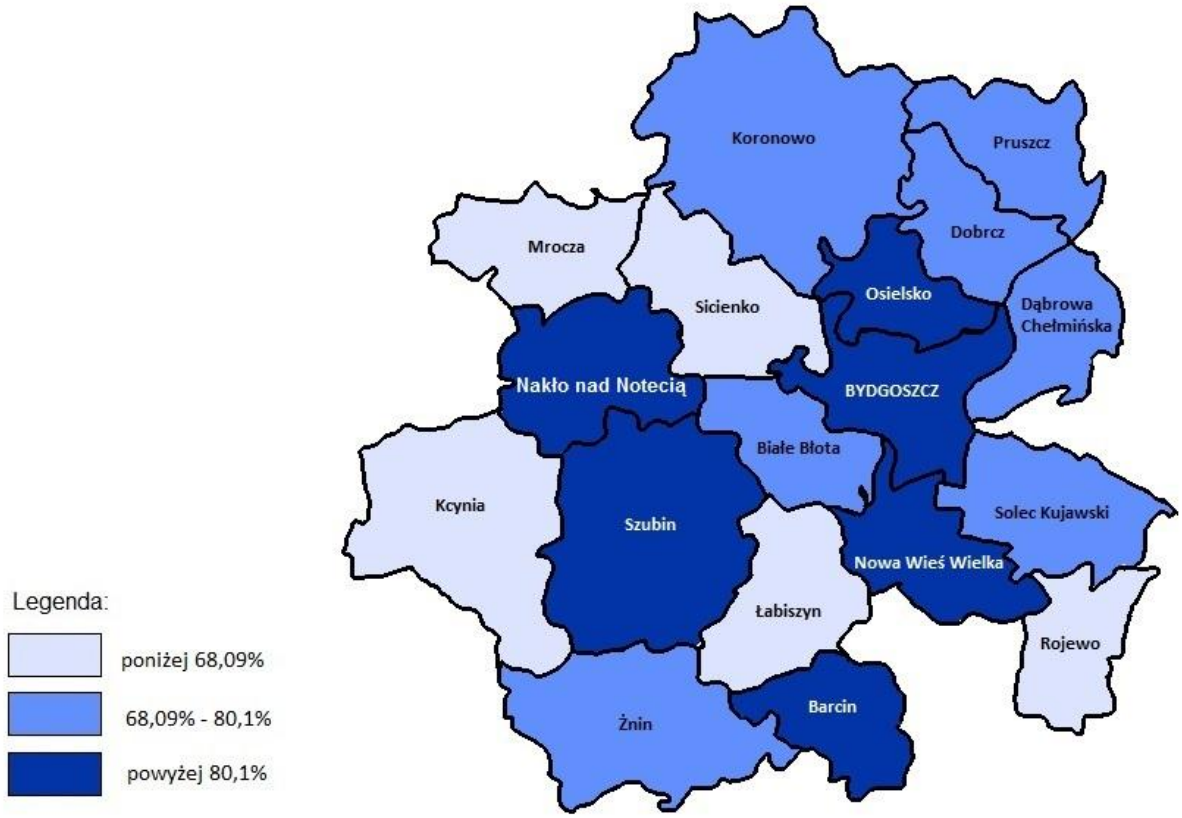
W okresie od 2010 do 2018 r. średni odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł o 22,5% i w 2018 r. wyniósł 88,9%, przy średniej dla województwa wynoszącej 83,2%. W 2020 roku, na terenie BydOF, odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł do 91,2%.

Zgodnie z dokumentem pn. *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE,* opracowanym przez Urząd Marszałkowski w Toruniu, odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2020 roku wyniósł 80,1%. W 2020 roku 12 gmin z obszaru BydOF odnotowało niższy od średniej wojewódzkiej odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym: Łabiszyn (51,5%), Rojewo

[28] Ilekroć mowa o opiece żłobkowej dotyczy ona opieki w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz klubach dziecięcych w grupie wiekowej do lat 3.

(55,8%), Kcynia (58,8%), Mrocza (64,7%), Sicienko (65,8%), Żnin (69,2%), Dąbrowa Chełmińska (71,5%), Koronowo (74,9%), Dobrcz (78,5%), Pruszcz (78,6%), Solec Kujawski (78,8%), Białe Błota (79,6%). W Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027[29], zawarta jest informacja, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej 68,09%. Na podstawie danych za 2020 rok warunek ten spełnia 5 gmin z obszaru BydOF: Sicienko (65,8%), Mrocza (64,7%), Kcynia (58,8%), Rojewo (55,8%) oraz Łabiszyn (51,5%).

Mapa 8 Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2020 roku w gminach z terenu BydOF

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentu „Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE"

Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, zadeklarowanych przez gminy, w 2020 roku wynosiła łącznie 22 517, podczas gdy w 2018 roku było ich 20 059. W okresie od 2018 roku do 2020 roku miał miejsce znaczący przyrost nowych miejsc wychowania przedszkolnego (o 2 458 miejsc). Znaczna liczba miejsc powstała dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Jednak liczba dostępnych miejsc nadal jest niewystarczająca. Zgodnie z danymi GUS na terenie BydOF, w 2020 roku liczba dzieci w wieku 3-6 lat wynosiła 23 148, a liczba dostępnych miejsc w placówkach wychowania

[29] SZOP przyjęty Uchwałą nr 16/735/23 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 kwietnia 2023 r.

przedszkolnego wynosiła 22 517 (taką liczbę miejsc deklarują gminy BydOF). Miejsc brakuje szczególnie na obszarach wiejskich gmin: Rojewo, Kcynia, Dobrcz, Łabiszyn i Sicienko. Potrzebę lokalizacji na swoim terenie nowych placówek wychowania przedszkolnego lub modernizacji już istniejących dostrzega 61% gmin w szczególności Łabiszyn oraz Pruszcz. Tym bardziej, że ponad 5% dzieci (1 067 osób) uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego zlokalizowanych poza terenem gminy, w której mieszkają. Oczywiście jest to podyktowane różnymi względami. Częściowo wynika z faktu, że dzieci uczęszczają do placówek wychowania przedszkolnego w miejscu pracy swoich opiekunów, poza terenem gminy, w której mieszkają, ale również dlatego, że w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca liczba miejsc wychowania przedszkolnego.
W 2017 r. miała miejsce reforma systemu Oświaty, zakładająca między innymi likwidację gimnazjów, wydłużenie nauki w szkołach podstawowych do ośmiu lat. Konieczność dostosowania szkół podstawowych do nowego systemu Oświaty, wymusiła na samorządach decyzje o przekształceniu gimnazjów w szkoły podstawowe, włączeniu ich do szkół podstawowych lub innych szkół. W latach 2010-2018 na terenie BydOF wzrosła liczba szkół podstawowych ogółem o 12 placówek, z czego najwięcej w Mieście Bydgoszczy (9). Pomiędzy 2010 a 2018 r. zlikwidowano po jednej szkole w gminach: Dobrcz, Nakło i Szubin. W 2018 r. na obszarze BydOF było 160 szkół podstawowych, w tym 13 szkół podstawowych specjalnych (8 w Bydgoszczy i po 1 w gminach: Koronowo, Kcynia, Nakło, Szubin i Żnin). Według danych pozyskanych od gmin BydOF w 2022 r., zapotrzebowanie na budowę nowej szkoły podstawowej wyraziły gminy: Osielsko (budowa szkoły podstawowej w Niemczu), Dobrcz (budowa szkoły podstawowej w Strzelcach Górnych) i Koronowo (budowa szkoły podstawowej w Koronowie - Filia SP nr 2 oraz budowa budynku dydaktycznego dla klas I-III przy Zespole Szkół we Wtelnie). Natomiast potrzebę rozbudowy szkoły istniejącej zgłosiło Miasto Bydgoszcz oraz gminy: Nowa Wieś Wielka, Białe Błota oraz Dąbrowa Chełmińska).
W 2019 r. Bydgoszcz, jako miasto wojewódzkie uzyskała najgorsze wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki spośród wszystkich 18-tu miast wojewódzkich. Wyniki z języka angielskiego uplasowały Bydgoszcz na 17-tej pozycji, a z języka niemieckiego na 15-tej. W kolejnych latach 2020-2021, pomimo, iż wyniki z języka polskiego były niższe o 2 punkty procentowe niż w pierwszym roku – przesunęły Bydgoszcz o trzy miejsca w górę. Analizując wyniki z lat 2019-2021 widać, że edukacja na szczeblu szkół podstawowych jest na jednym z niższych poziomów w kraju. Spośród osiemnastu miast wojewódzkich Bydgoszcz najwyżej zajęła 15 miejsce (język polski w 2020 i 2021 r., język niemiecki 2019 r.) Natomiast wyniki egzaminów ósmoklasisty przeprowadzonych w szkołach z obszaru BydOF wskazują, że najlepsze rezultaty uzyskują uczniowie z gmin: Osielsko, Białe Błota, Rojewo, Nowa Wieś Wielka oraz z Bydgoszczy. Z kolei słabsze wyniki odnotowywano zazwyczaj w gminach: Kcynia, Mrocza i Łabiszyn, w których wskaźnik uprzedszkolnienia był jednym z niższych na obszarze BydOF. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym posiadają większe predyspozycje do podjęcia nauki w szkole i funkcjonowania w grupie aniżeli dzieci nieuczęszczające do przedszkola. Ponadto wpływ na wyniki w nauce mogą mieć warunki

mieszkaniowe, dostęp do komputera i internetu, odległość i czas dojazdu do szkół oraz angażowanie dzieci do pomocy w pracach gospodarskich.
Większość szkół i przedszkoli z obszaru BydOF boryka się z niedostosowaniem placówek do potrzeb dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z niepełnosprawnościami. Często są to bariery architektoniczne wymagające przeprowadzenia prac adaptacyjnych i dostosowawczych. Wśród najbardziej zauważalnych problemów wskazuje się niedostateczną ilości zajęć specjalistycznych (np. logopedycznych), brak miejsc dostosowanych do potrzeb osób o specjalnych potrzebach, brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych i wyposażenia dostosowanego do możliwości rozwojowych dzieci i uczniów. Nadto w placówkach przedszkolnych i kształcenia ogólnego konieczne jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji kadry w zakresie udzielania wsparcia dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i szeroko rozumianej edukacji włączającej, czy zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, jak również rozwój edukacji prozdrowotnej, rozwój edukacji związanej z zieloną lub cyfrową transformacją oraz doradztwo zawodowe.
Z kolei liczba szkół średnich, takich jak licea ogólnokształcące i technika dla młodzieży na obszarze BydOF uległa zmniejszeniu. Zmiana ta związana jest ze spadkiem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i coraz mniej licznymi kolejnymi rocznikami, a co za tym idzie spadkiem liczby uczniów. W 2010 roku funkcjonowały 42 licea (39 bez specjalnych i 3 specjalne) oraz 49 techników dla młodzieży bez specjalnych (nie było żadnego technikum specjalnego). W 2018 r. liczba liceów ogólnokształcących spadła do 34 (30 bez specjalnych i 4 specjalne) oraz 38 techników (36 bez specjalnych i pojawiły się 2 technika specjalne). W liceach ogólnokształcących zaobserwowano spadek liczby uczniów o ponad 2 tys., jednak w technikach odnotowano wzrost liczby uczniów o prawie 300 uczniów, co wskazywać może na wzrost zainteresowania kształceniem zawodowym.
Poziom kształcenia w szkołach średnich z obszaru Bydgoszczy na tle miast wojewódzkich, podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, nie jest najlepszy. Analiza wyników egzaminów maturalnych (poziom podstawowy) w miastach wojewódzkich w latach 2016, 2019 i 2021 pokazuje, że wyniki bydgoskich maturzystów (niemal 80% zdających z obszaru BydOF) również są jednymi z niższych spośród 18-tu miast. Najwyższą 12-tą pozycję udało się osiągnąć w 2016 i 2021 roku wynikiem z języka niemieckiego. Odzwierciedleniem tego stanu rzeczy jest ranking szkół „Perspektywy.pl", według którego w 2020 r. tylko jedno liceum z Bydgoszczy znalazło się w pierwszej 50-tce najlepszych liceów w Polsce i było to – VI LO im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (2020 r. - 49 pozycja, 2019 r. – 24 pozycja), a zaledwie trzy bydgoskie licea ogólnokształcące znalazły się w pierwszej 10-tce liceów w województwie. Według tego samego rankingu pięć bydgoskich techników znalazło się w pierwszej 10-tce techników w województwie, z czego Technikum Elektroniczne w Bydgoszczy na 6 miejscu w Polsce (w 2018 r. było to miejsce 2).
O niezadowalającym poziomie kształcenia w szkołach średnich na obszarze BydOF świadczy fakt, że najwyższa zdawalność egzaminu maturalnego na obszarze BydOF była w Bydgoszczy (80-82%), która we wspomnianych powyżej porównaniach dla miast wojewódzkich nie miała wysokich notowań. W latach 2016-2019 w szkołach z obszaru BydOF zdawalność

utrzymywała się na podobnym poziomie, z wyjątkiem szkół w gminach powiatu bydgoskiego, w których zdawalność spadła o 15%. Wyższe wyniki z matury osiągali licealiści niż uczniowie techników, co wynika z lepszego przygotowania z przedmiotów maturalnych. Z kolei w technikach większy nacisk położony jest na przedmioty nauki zawodu i przygotowanie do egzaminu zawodowego.

Uzupełnieniem kształcenia zawodowego poza technikami są szkoły branżowe I stopnia. Na obszarze BydOF w 2019 r. było ich 26 dla młodzieży bez specjalnych, (z czego 13 w Bydgoszczy, po 2 w gminach Koronowo, Kcynia, Nakło i Szubin i po 1 w gminach Dobrcz, Solec Kujawski, Barcin, Łabiszyn i Żnin) oraz 7 szkół specjalnych (3 w Bydgoszczy i po 1 w gminach Koronowo, Kcynia, Nakło i Żnin).

Pomimo wzrostu popularności techników, a także możliwości nauki zawodu w szkołach branżowych, kształcenie zawodowe na obszarze BydOF nie jest wystarczające. Problemy zdiagnozowane na obszarze BydOF w zakresie kształcenia zawodowego to:

- niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych uczniów do potrzeb rynku pracy,
- brak umiejętności praktycznych, niewystarczająca współpraca szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- potrzeba realizacji zajęć dodatkowych oraz staży uczniowskich/zawodowych,
- brak systematycznie prowadzonego doradztwa zawodowego,
- potrzeba aktualizacji wiedzy i kompetencji nauczycieli,
- niedoposażenie/przestarzałe wyposażenie pracowni szkolnych,
- potrzeba poprawy warunków kształcenia w szkołach zawodowych.

Biorąc pod uwagę obserwowaną i przewidywaną zmienność rynku pracy, niezbędnym wydaje się wsparcie uczniów w wyborze ścieżki edukacji i kariery przez rozwój doradztwa zawodowego, które mogłoby być między innymi sposobem na zaradzenie odpływowi młodych ludzi z obszaru BydOF. Równoległe działania ukierunkowane na szerokie wsparcie uczniów, przedstawicieli kadry, szkół oraz otoczenia społeczno-gospodarczego pozwoliłyby na uzyskanie efektu synergii. Efektywny program doradztwa zawodowego zakładałby przeprowadzanie analiz zapotrzebowania rynku pracy, które powinny dotyczyć w pierwszej kolejności lokalnych potrzeb, tak aby kształcenie młodzieży przekładało się na poprawę sytuacji ekonomicznej i gospodarczej regionu. Dobrze skonstruowana oferta doradztwa zawodowego pozwoliłaby zredukować bezrobocie w regionie i zmniejszyć liczbę zawodów deficytowych. W 2020 roku badanie Barometr zawodów (opracowanie na podstawie prognozy kształtowania się popytu i podaży zapotrzebowania na pracowników) wykazało 69 zawodów deficytowych w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (PUP w Bydgoszczy) oraz 36 w powiecie nakielskim (PUP w Nakle) i 11 w powiecie żnińskim (PUP w Żninie). Wśród powtarzających się kierunków zawodowych, nauczanych na poziomie szkół branżowych i techników, były między innymi: blacharze i lakiernicy samochodowi, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, mechanicy pojazdów samochodowych.

W roku 2018 w BydOF funkcjonowało 10 uczelni wyższych (4 uczelnie publiczne i 6 niepublicznych, w tym 2 jednostki zamiejscowe), wszystkie położone na terenie

Bydgoszczy. Liczba studentów w 2018 r. wynosiła 27 058 osób, z przewagą kobiet (16 177)[30]. Zarówno w Bydgoszczy, jak i w województwie a nawet w Polsce liczba studentów w roku 2018 zmalała w stosunku do danych z roku 2012. Miało to związek z malejącą ogólną liczbą ludności w przedziale wiekowym 20-24 lata. Na przestrzeni lat 2012-2018 liczba osób w wieku 20-24 lata w BydOF zmalała o około 10 000 osób.

W szkołach wyższych na obszarze BydOF zauważa się tendencję zmniejszania się odsetka absolwentów i studentów na kierunkach technicznych i przyrodniczych. Sytuacja ta może wskazywać na niedostosowanie kierunków studiów do potrzeb rynku pracy, co w konsekwencji może przyczynić się do braku odpowiednio wykształconych kadr. Kierunki inżynieryjno-techniczne i przyrodnicze są w szczególności pożądane przez pracodawców, co jest związane m.in. z potrzebą wdrażania innowacyjnych rozwiązań, cyfryzacji i informatyzacji. Niedopasowanie struktury wykształcenia osób wchodzących na rynek pracy do oczekiwań pracodawców nie pozwala na wykorzystanie w pełni potencjału związanego z zasobami ludzkimi.

Wśród bydgoskich uczelni akademickich w ogólnopolskim rankingu Uczelni Wyższych Perspektywy 2019 najwyższe miejsce zajął Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy (od września 2021 r. Politechnika Bydgoska) – 48 miejsce, a wśród uczelni niepublicznych Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy – 16 miejsce. W 2017 r. 2 wydziały Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy uzyskały kategorię A, przyznawaną jednostkom wyróżniającym się jakością prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych oraz efektami ich realizacji na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r.

Ważny ośrodek uczelniany stanowi Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy – zaliczana do czołowych instytucji szkolnictwa muzycznego w kraju, która oprócz działalności dydaktycznej i naukowej prowadzi szeroko zakrojoną działalność artystyczną i ma ogromny wpływ na środowisko kultury w Bydgoszczy, regionie, w Polsce a także na świecie.

Na terenie BydOF działa Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy (jednostka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), którego bazę naukową i dydaktyczną stanowią 2 szpitale uniwersyteckie w Bydgoszczy: Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr Antoniego Jurasza oraz Szpital Uniwersytecki nr 2 im. Jana Biziela.

Niemal połowa uczelni w regionie usytuowana jest na terenie BydOF (8 z 17), jednak absolwenci szkół średnich często decydują się na naukę w silniejszych ośrodkach akademickich poza naszym województwem (Poznań, Gdańsk, Warszawa). Z drugiej strony uczelnie bydgoskie są także wybierane przez studentów zagranicznych. Zauważalny jest potencjał Politechniki Bydgoskiej, która w 2019 r. osiągnęła 8 pozycję w rankingu perspektyw Innowacyjność 2019 (jako ówczesny Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy).

[30] Dane dot. liczby studentów nie obejmują studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy, ponieważ uczelnia nie przedłożyła sprawozdania do GUS i nie widnieje w rejestrach za 2018 r.

Uzupełnienie diagnozy w temacie edukacji stanowi „Raport z przeprowadzonych badań społecznych Metropolia Bydgoszcz", będący podsumowaniem badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów ostatnich klas szkół średnich z terenu obszaru Metropolii Bydgoszcz. Z badania tego wynika między innymi, że blisko 65% młodzieży jako destynację swojej dalszej ścieżki edukacyjnej wskazało studia I stopnia (19%) lub studia I i II stopnia (46%). Pozostała część ankietowanych opowiadała się głównie za skończeniem odpowiednich kursów (6%) lub pójściem do szkoły policealnej (4%). Ponad 22% osób nie zdecydowało jeszcze jak potoczy się ich dalszy rozwój. Wśród najpopularniejszych miast, które uczniowie postrzegali jako miejsce swojej dalszej edukacji znalazły się: Bydgoszcz (36%), Poznań (32%) i Gdańsk (12%). W mieście Bydgoszcz najliczniej planowali pozostać uczniowie szkół branżowych (66%), których procent pozostaje prawie dwa razy wyższy niż uczniów liceów (29%) i techników (38%). Dla nich z kolei, miejscem pierwszego wyboru było miasto Poznań. Na pytanie „W jakim miejscu chciałabyś/chciałbyś najbardziej pracować?" - 30% badanych wskazała, że najlepszym miejscem do pracy byłaby zagranica, a dla 22% miejsce to pozostaje rzeczą obojętną. Inny region Polski najchętniej wybrałoby 17% ankietowanych, a 14% pozostałoby w gminie, w której mieszka, z czego 26% tych odpowiedzi należało do uczniów szkół branżowych. Wśród miast, które wskazywane były najczęściej jako miejsce pracy pojawiały się: Bydgoszcz, inne miasto za granicą, Poznań, nie wiem/obojętne lub inne miasto w Polsce.

Departament Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu opracował *Diagnozę potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim*. Wnioski przedstawione w niniejszym opracowaniu wskazują na to, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej (nie licząc zniszczonych boisk czy też zaadaptowanych na potrzeby zajęć wychowania fizycznego klas lekcyjnych lub korytarzy), w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hal sportowych/sal gimnastycznych). W ramach programu FEdKP 2021-2027 wsparcie otrzymają zadania inwestycyjne, określone w ww. diagnozie jako priorytetowe, niwelujące „białe plamy" w gminach w dostępie do pierwszej pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz w powiatach w dostępie do pierwszej pełnowymiarowej bieżni tartanowej. Na obszarze BydOF zdiagnozowano 2 powiaty, w których miasta powiatowe nie posiadają pełnowymiarowej bieżni tartanowej – Powiat Nakielski oraz Powiat Żniński.

- *Konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu powstawanie nowych a także udoskonalanie już istniejących miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego. Pozyskanie przez beneficjentów dofinansowania, między innymi ze środków UE, umożliwi dalszy rozwój bazy wychowania przedszkolnego, szczególnie na terenach wiejskich i zwiększy szanse edukacyjne dzieci poprzez wyrównanie dostępu do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego. Podwyższenie kwalifikacji kadry pedagogicznej w zakresie udzielania wsparcia dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz szeroko rozumianej edukacji włączającej.*

- *Kluczowym zadaniem BydOF jest podniesienie jakości kształcenia ogólnego, co przyczyni się do osiągania lepszych wyników egzaminów ósmoklasistów i egzaminów maturalnych. Konieczne jest wyrównanie dysproporcji w poziomie nauczania zarówno między szkołami w gminach BydOF, jak i na tle kraju. W związku z powyższym należy wprowadzić działania polegające na m.in. doskonaleniu kompetencji nauczycieli, upowszechnieniu wychowania przedszkolnego, rozwijaniu i kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów, na przykład przez organizację zajęć dodatkowych, rozwijanie zainteresowań w kołach i na zajęciach pozalekcyjnych. Istotnym elementem poprawy warunków nauczania i wychowania realizowanego w szkołach i przedszkolach jest doposażenie placówek i pracowni w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne. Dopasowanie kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy jest dla obszaru BydOF szansą na tworzenie nowych miejsc pracy, na zatrzymanie młodych ludzi na obszarze BydOF, a docelowo na rozwój całego obszaru. Należy podjąć działania polegające na poprawie wizerunku edukacji w systemie zawodowym, by młodzież chętniej decydowała się na tę formę kształcenia, a współpraca z przedsiębiorcami stanowiła dla nich inwestycję a nie obciążenie.*
- *Kolejnym z istotnych obszarów interwencji jest zwiększanie dostępności przedszkoli i szkół oraz innych obiektów użyteczności publicznej (np. stadionów, domów kultury itd.) dla dzieci, uczniów i osób dorosłych z niepełnosprawnościami.*
- *Uczelnie funkcjonujące na obszarze BydOF należy wspierać w prowadzeniu kierunków inżynieryjno-technicznych oraz przyrodniczych, na które istnieje największe zapotrzebowanie na regionalnym rynku pracy.*
- *Należy podjąć działania zachęcające do podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, nabywania nowych umiejętności i wsparcie instytucji prowadzących kształcenie ustawiczne dla dorosłych.*
- *Na obszarze BydOF należy dążyć do tego, by zachęcić młodzież do kontynuacji nauki na dalszych szczeblach edukacji ponad naukę obowiązkową (do ukończenia 18 roku życia).*

3.3.4 Kultura

Bydgoszcz jako największe miasto w regionie i ośrodek rdzeniowy obszaru metropolitalnego, pełni wiele funkcji ponadlokalnych i ponadregionalnych między innymi w zakresie kultury, nauki, sportu czy turystyki i tym samym odgrywa wiodącą rolę w kształtowaniu charakteru całego obszaru BydOF. Postrzegana jest jako miasto muzyki, wody i sportu. Znajduje się tu jedyna w województwie filharmonia - Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego, która zaliczana jest do czołowych instytucji muzycznych kraju i jest głównym partnerem i współorganizatorem Międzynarodowych Konkursów Pianistycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego. Sala koncertowa Filharmonii Pomorskiej posiada doskonałe warunki akustyczne i często wykorzystywana jest do nagrań. Miłośników sceny jazzowej przyciąga co roku Bydgoszcz Jazz Festival, którego gospodarzem jest od lat klub Eljazz. Z kolei

miłośnicy muzyki współczesnej uczestniczą w MÓZG Festival – Festiwal Muzyki Współczesnej i Sztuk Wizualnych organizowany przez Mózg Foundation – Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych. W Bydgoszczy funkcjonują także trzy teatry: teatr dramatyczny - Teatr Polski im. Hieronima Konieczki, który od 2002 roku organizuje jeden z ważniejszych ogólnopolskich festiwali teatralnych - Festiwal Prapremier; teatr operowy - Opera Nova - największa i należąca do najważniejszych instytucji artystycznych regionu Kujaw i Pomorza, która corocznie od 1994 r. jest gospodarzem Bydgoskiego Festiwalu Operowego oraz powołany w 2019 roku Teatr Kameralny z bogatą ofertą spektakli dla najmłodszych widzów. Na terenie BydOF najwięcej muzeów mieści się w Bydgoszczy. Należą do nich: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, na które składają się obiekty: Spichrze nad Brdą, Zbiory Archeologiczne, Europejskie Centrum Pieniądza, Galeria Sztuki Nowoczesnej, Dom Leona Wyczółkowskiego, Exploseum, Centrum Edukacji Muzealnej, Apteka pod Łabędziem, Gdańska 4; Muzeum Wodociągów; Muzeum Mydła i Historii Brudu; Muzeum Kanału Bydgoskiego im. Sebastiana Malinowskiego; Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego; Muzeum Wojsk Lądowych; Muzeum Oświaty; Muzeum Fotografii. W 2018 r. wszystkie muzea w Bydgoszczy, które złożyły sprawozdanie do GUS, odwiedziło ponad 116 tys. zwiedzających. Najczęściej odwiedzanym muzeum na analizowanym terenie jest jednak Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie, które w 2018 r. odwiedziło prawie 199 tys. osób. Tak wysoka frekwencja wynika z tego, że Muzeum Ziemi Pałuckiej składa się z trzech oddziałów, w tym Muzeum Kolei Wąskotorowej i Żnińskiej Kolei Powiatowej, która w okresie wiosenno-letnim świadczy przejazdy turystyczne kolejką wąskotorową m.in. do Biskupina. Ponadto muzea znajdują się także na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Kcynia, Nakło, Solec Kujawski i Szubin.

Najliczniejszą grupą instytucji kultury w BydOF są biblioteki wraz z filiami. Prowadzą one działalność związaną nie tylko z czytelnictwem, ale także z realizacją i rozwojem pasji, pogłębianiem wiedzy i zainteresowań, podejmowaniem inicjatyw wspólnie z innymi mieszkańcami. Często są miejscem organizacji wystaw, spotkań autorskich, spotkań z ekspertami z różnych dziedzin, kursów językowych i komputerowych. Prowadzą dyskusyjne kluby książki i warsztaty. Na przestrzeni lat 2010-2018 ich liczba (wraz z filiami) spadła, w 2018 r. funkcjonowały 82 jednostki (92 w 2010 r.). Najwięcej bibliotek funkcjonuje w Bydgoszczy, poza tym każda gmina z obszaru BydOF posiada przynajmniej jedną bibliotekę na swoim terenie. Ponadto w każdej z gmin (za wyjątkiem gminy Rojewo) działają centra/ domy kultury wspierane przez świetlice, realizujące zadania własne gmin z zakresu prowadzenia działalności kulturalnej, polegającej na stymulowaniu oraz rozwoju aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców gminy. Dodatkowo należy wspomnieć o innych ważnych instytucjach kultury z regionu jak: Galeria Miejska bwa; Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera; Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, Pałac Lubostroń, Muzeum Solca im. Księcia Przemysła.

Sytuację kultury Miasta Bydgoszczy, jako ośrodka mającego największą rolę do odegrania w tej dziedzinie dla BydOF, odzwierciedla porównanie z pozostałymi miastami wojewódzkimi. Badane wybrane zagadnienia dotyczące szeroko rozumianej kultury w latach

2015-2020 plasują Bydgoszcz, co najwyżej w połowie rankingu. Dotyczy to masowych imprez artystyczno-rozrywkowych, liczby bibliotek i filii, liczby kin i odwiedzających ich widzów; liczby imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice (dane za 2015 r.). Pozostałe badane parametry umiejscawiają Bydgoszcz bliżej końca listy. Najgorzej Bydgoszcz wypadła w porównaniu liczby muzeów, a zwłaszcza liczby zwiedzających muzea na 10 tys. mieszkańców. W celu zatrzymania bądź odwrócenia niekorzystnych trendów bydgoskiej kultury opracowany został dokument „Strategia Rozwoju Kultury Miasta Bydgoszczy na lata 2017-2026", z którego wynika, że: „(…) warto także wziąć pod uwagę obecność pięciu obszarów czy też pięciu działów tematycznych – teraz rozumianych jako pięć wartości, które stanowią odbicie najważniejszych celów polityki kulturalnej: uczestnictwo, kreatywność, rewitalizacja, tożsamość i współpraca. Powinny one stanowić perspektywę dla wszystkich działań w obrębie strategii. Kolejnym czynnikiem hierarchizowania priorytetów polityki kulturalnej jest aspekt metropolitalnych ambicji Bydgoszczy, ale także działań i wstępnych zobowiązań Bydgoszczy wobec gmin, które miasto zaprosiło do rozmów o tworzeniu związku metropolitalnego Metropolia Bydgoszcz."

- *Należy podjąć działania w kierunku większej dostępności obiektów kultury na obszarze BydOF i zwiększenia oferty kulturalnej poprzez np. budowę/rozbudowę lub modernizację obiektów o funkcji kulturalnej.*
- *Należy zwrócić uwagę na większą promocję wydarzeń na poziomie lokalnym i regionalnym, by przyciągnąć odbiorców nie tylko z gmin BydOF, ale również spoza obszaru. Działalność instytucji kultury w gminach BydOF może przyczynić się do budowania społeczeństwa obywatelskiego oraz poczucia przynależności do lokalnej społeczności.*

3.3.5 Sport

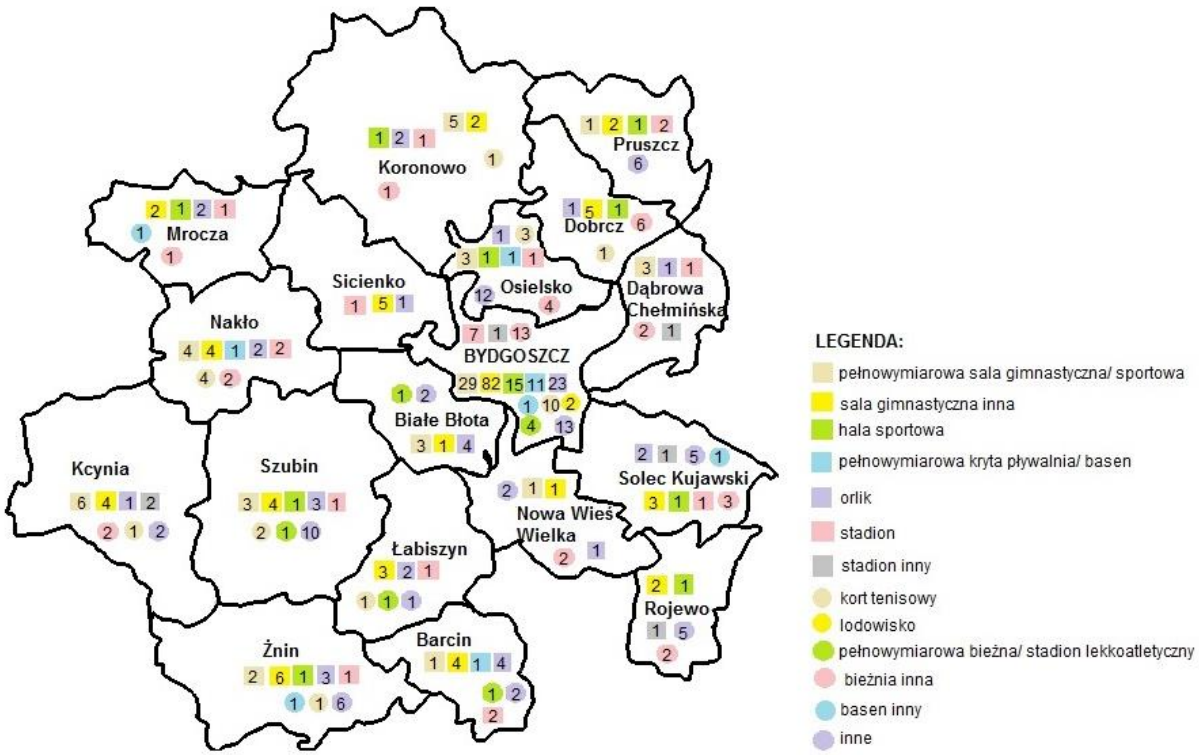
Obszar BydOF to ważny ośrodek sportu dysponujący różnorodną infrastrukturą sportową oraz ofertą imprez sportowych o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym. Na terenie Bydgoszczy (nazywanej stolicą polskiej lekkoatletyki) znajduje się Stadion im. Zdzisława Krzyszkowiaka – stadion lekkoatletyczny i piłkarski, będący areną wielu imprez sportowych. Odbyły się tu m.in. Mistrzostwa Świata Juniorów w Lekkoatletyce (2016), Mistrzostwa Europy U-21 w piłce nożnej (2017), Mistrzostwa Europy U23 w Lekkoatletyce (2017). Ponadto Bydgoszcz jest ważnym ośrodkiem sportu żużlowego, w którym dyscyplina ta funkcjonuje najdłużej w Polsce (w 2020 r. klub Polonia Bydgoszcz obchodziła 100-lecie istnienia).
Położenie obszaru BydOF sprzyja rozwojowi sportów wodnych. W Bydgoszczy zlokalizowany jest jeden z najnowocześniejszych obiektów treningowych w Polsce – basen Astoria (jedyny tego typu obiekt w regionie o wymiarach olimpijskich), tor regatowy Brdyujście – miejsce zawodów sportowych na poziomie ogólnopolskim i wojewódzkim w wioślarstwie

i kajakarstwie. Najważniejszymi wydarzeniami sportowymi o charakterze wodnym, z obszaru BydOF są: Wielka Wioślarska o Puchar Brdy, Enea Bydgoszcz Triathlon Międzynarodowy Dzień Kajakarza KAYAKMANIA, Woda Bydgoska, Ice Swimming Bydgoszcz Festival, Długodystansowe Regaty na Wiśle Toruń – Bydgoszcz oraz Mistrzostwa Świata i Europy w sportach motorowodnych w Żninie.

Na obszarze BydOF funkcjonują 203 kluby sportowe, w których trenowali/ trenują mistrzowie rangi olimpijskiej i światowej, między innymi Tomasz Gollob – (żużlowiec); Robert Sycz, Magdalena Fularczyk-Kozłowska, Ryszard Kubiak, Jacek Streich, Miłosz Bernatajtys, Bartłomiej Pawełczak (wioślarze); Adrian Zieliński, Sławomir Zawada (ciężarowcy); Zdzisław Krzyszkowiak, Teresa Ciepły, Iga Baumgart-Witan, Paweł Wojciechowski, Marcin Lewandowski, Sebastian Chmara (lekkoatleci); Brunon Bendig (boks).

Bazę sportową obszaru BydOF stanowią przede wszystkim sale gimnastyczne (191 łącznie) i orliki (52 obiekty, jednak brak ich w gminach Pruszcz i Rojewo). Do dyspozycji mieszkańców jest 28 basenów i krytych pływalni, (z czego 12 w Bydgoszczy), 54 stadiony i bieżnie (z czego 18 w Bydgoszczy) i tylko 2 lodowiska (także oba w Bydgoszczy). Ponadto występują inne obiekty (łącznie 66), jak: strzelnice, stanice żeglarskie, boiska piłkarskie, boiska do baseballa, tory łucznicze, tory speedrowerowe, boiska do piłki plażowej, boiska wielofunkcyjne. Obiekty, o których mowa powyżej, skoncentrowane są przede wszystkim na terenie Bydgoszczy oraz w głównych ośrodkach poszczególnych gmin.

Mapa 9 Obiekty sportowe na obszarze BydOF w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin BydOF

Biorąc pod uwagę powyższe informacje oraz mając świadomość, że sport i kultura fizyczna odgrywa ważną rolę przede wszystkim w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży, w prowadzeniu zdrowego stylu życia, poprawie zdrowia psychicznego, czy w uczeniu

efektywnego zarządzania czasem, wskazane obiekty sportowe są niewystarczające dla ponad 600 tys. mieszkańców. Stąd większość gmin z obszaru BydOF zgłosiła zapotrzebowanie oraz gotowość do realizacji działań polegających na budowie lub modernizacji obiektów sportowych, między innymi hal sportowych i sal gimnastycznych (Miasto Bydgoszcz oraz gminy Barcin, Solec Kujawski, Szubin, Koronowo, Białe Błota, Kcynia, Pruszcz i Nakło nad Notecią), stadionów/ boisk (gminy: Mrocza, Solec Kujawski, Sicienko, Nakło nad Notecią, Osielsko, Nowa Wieś Wielka, Koronowo, Białe Błota, Kcynia, Pruszcz, Dąbrowa Chełmińska), basenów zewnętrznych (powiększenie obecnego Centrum Rekreacji Astoria w Bydgoszczy) czy przyszkolnych obiektów sportowych (Miasto Bydgoszcz oraz gminy: Dobrcz, Sicienko, Żnin, Koronowo, Kcynia i Nakło nad Notecią).

- *Należy zwiększyć dostępność obiektów sportowych - nie tylko ilościową, ale także godzinową, szczególnie przy szkołach i w miejscu zamieszkania. Ponadto ważne jest upowszechnianie aktywności fizycznej oraz rozwój sportu przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży. Zwiększenie świadomości dzieci, szukanie atrakcyjnych form ruchu fizycznego, są szansą dla poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego nie tylko dzieci i młodzieży. Zaszczepienie chęci ruchu oraz stworzenie możliwości tego ruchu, przyniesie pozytywne efekty teraz, jak i w przyszłości.*
- *Niezbędna jest dalsza budowa i modernizacja infrastruktury sportowej.*

3.4 Przestrzeń i transport BydOF

3.4.1 Rewitalizacja i odnowa przestrzeni publicznych

Na terenie Miasta Bydgoszcz realizowany będzie proces rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji (uchwalony na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.), natomiast na pozostałym obszarze BydOF możliwe będą do realizacji projekty z zakresu odnowy przestrzeni publicznych (ujęte w Strategii ZIT BydOF). Celem działań podejmowanych w zakresie odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swojej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało znacznie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne i przyjazne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z przyrodą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych. To z kolei przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, co sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.
Na obszarze BydOF dostrzega się duże potrzeby w zakresie odnowy przestrzeni publicznych poprzez ich zagospodarowanie i przystosowanie do potrzeb lokalnych społeczności. Ważna jest przede wszystkim realizacja i doposażenie miejsc wypoczynku i rekreacji, zapewnienie

odpowiedniej infrastruktury służącej aktywności fizycznej, wykonanie remontów i wyposażenie obiektów o funkcji społeczno-kulturalnej oraz właściwe zagospodarowanie ich otoczenia aby mogły służyć integracji międzypokoleniowej i wzmacnianiu więzi międzyludzkich w ramach lokalnych społeczności. Odnowa przestrzeni publicznych na obszarze przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miała pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu, gdyż wiąże się z zagospodarowaniem terenów zielonych, nowymi nasadzeniami i wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych istniejącej szaty roślinnej.

- *Niezbędna jest kontynuacja rewitalizacji oraz realizacja projektów w ramach odnowy przestrzeni publicznych, mających na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni i zjawiskom kryzysowym.*
- *Konieczne jest pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania.*

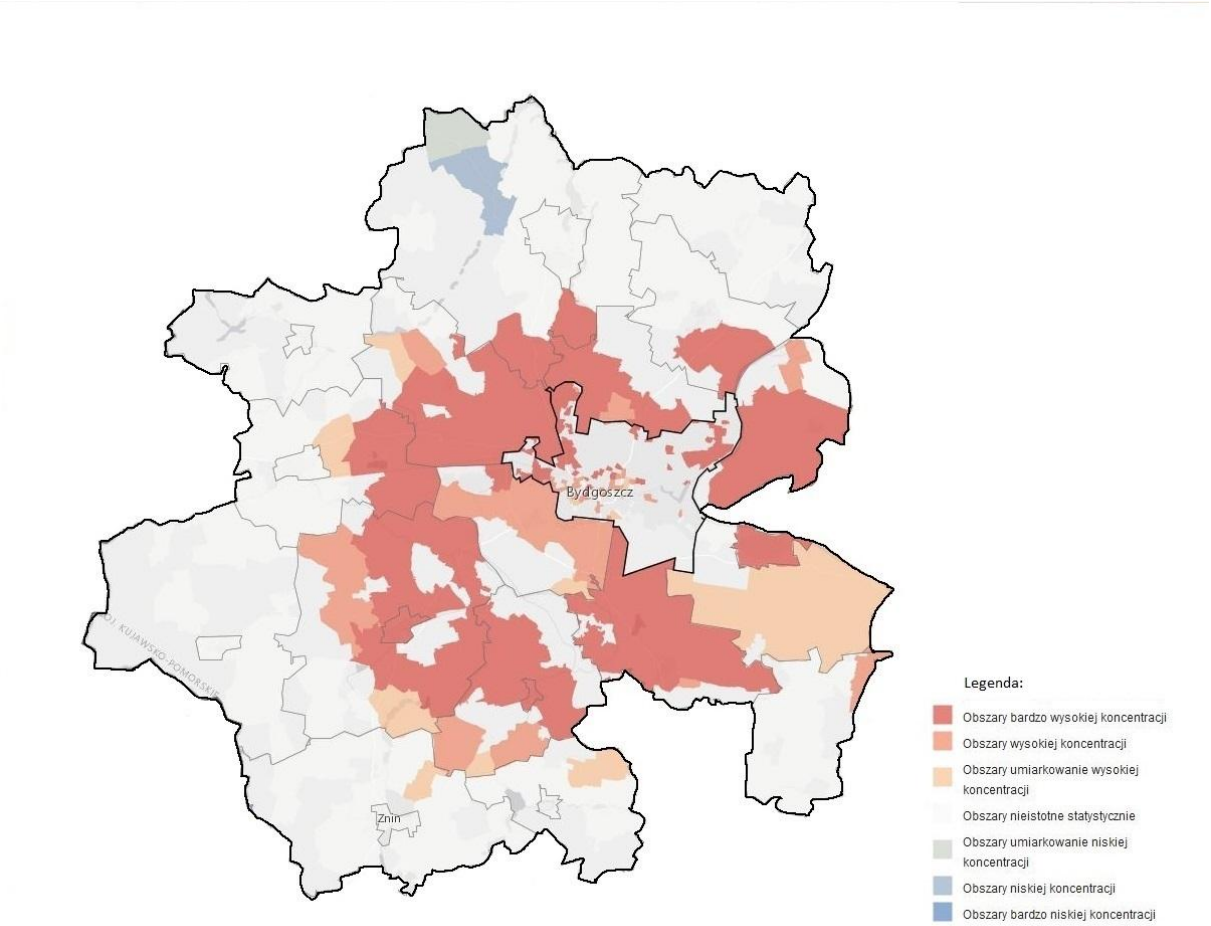
3.4.2 Planowanie przestrzenne

Istotną kwestię w obszarze spójnego planowania przestrzennego BydOF stanowi problematyka opracowywania i uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Na obszarze BydOF występuje problem niskiego pokrycia planistycznego (średnia dla obszaru w 2020 r.: 10,2%), co wpisuje się w podobne zjawisko występujące w regionie (średnia w województwie wynosi 7,7% i stanowiła najsłabszy wynik spośród regionów w Polsce w 2020 roku). Najwyższym współczynnikiem pokrycia planistycznego na obszarze BydOF cechuje się Bydgoszcz (39,3 % w 2020 roku) jednak w zestawieniu z pozostałymi miastami wojewódzkimi lokuje miasto dopiero na 12 miejscu. Oprócz niskiej wartości współczynnika dla całego obszaru (13 gmin nie osiągnęło wartości 10%), obserwuje się duże zróżnicowanie wewnętrzne wśród poszczególnych gmin – w 2020 r. najniższe wartości odnotowano w Mroczy (0,9%) i Kcyni (1,1%) natomiast najwyższe, oprócz ośrodka stołecznego, w gminie Żnin (39,1%). Największy postęp spośród wszystkich gmin obszaru w latach 2010-2020 zanotowała gmina Pruszcz, której udział powierzchni objętej MPZP w powierzchni ogółem zwiększył się z 0,5% do 18,7%. Zjawisko niskiego stopnia pokrycia planistycznego wpływa negatywnie na ład przestrzenny. Brak opracowywania planów miejscowych skutkuje lokalizowaniem inwestycji w oparciu o decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. wuzetki), które w opinii ekspertów w największym stopniu przyczyniają się do chaosu przestrzennego (nie są aktami planistycznymi). Stosowana w orzecznictwie doktryna o „wolności zabudowy" traktuje prawo zabudowy jako naturalny element prawa własności w oderwaniu od rozumienia pojęcia „interesu publicznego", co znacząco utrudnia prowadzenie efektywnego procesu zagospodarowania przestrzennego.
Negatywnym zjawiskiem obserwowanym na obszarze BydOF jest również postępująca suburbanizacja, która prowadzi do dewastacji krajobrazu oraz sprzyja chaotyzacji przestrzeni, niszczeniu estetyki krajobrazu oraz terenów cennych środowiskowo, a także powoduje

narastające problemy zarządcze oraz infrastrukturalne. Ekspansja miast na tereny wiejskie następuje w sposób intensywny, charakteryzuje się wysoką konsumpcją przestrzeni, niską gęstością zainwestowania i brakiem ładu przestrzennego. Obszary podmiejskie o typowym dotychczas rolniczym charakterze ulegają dynamicznym przeobrażeniom gospodarczym, społecznym i przestrzenno-funkcjonalnym. Napływ mieszkańców na tereny podmiejskie wynika przede wszystkim z niższych cen gruntu i mieszkań oraz wyższej jakości środowiska przyrodniczego. Nowi mieszkańcy zyskują szereg indywidualnych korzyści (bezpośredni kontakt z przyrodą, większa przestrzeń życiowa) z drugiej jednak strony, ze względu na niedorozwój infrastruktury społecznej i usług, zmuszeni są do zaspakajania większości swoich potrzeb w mieście, co prowadzi do niewydolności układów komunikacyjnych. Rozlewanie się zabudowy zwiększa m.in. koszty realizacji i utrzymania infrastruktury technicznej i transportowej oraz sprzyja większemu zużyciu energii i paliw. Kontynuacja tego procesu w dotychczasowej formule może powodować dalsze problemy nie tylko w skali danej gminy, ale także całego obszaru BydOF oddziaływując niekorzystnie na mieszkańców oraz procesy zarządcze.

Mapa 10 Obszary koncentracji pozwoleń na budowę w stosunku do istniejącej zabudowy na terenie BydOF

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z https://irmkrk.maps.arcgis.com/, dostęp: październik 2020

Przyczyn tego zjawiska należy upatrywać zarówno w wadliwości narzędzi prawnych, niewłaściwej polityce przestrzennej gmin, niskiej świadomości społecznej w zakresie kształtowania przestrzeni oraz braku zintegrowanego i skoordynowanego systemu planowania przestrzennego na obszarze BydOF. Gospodarka przestrzenna prowadzona przez gminy ma często charakter doraźny i niespójny. Uwzględnia interesy własne bądź inwestora i nie bierze pod uwagę długookresowych ogólnospołecznych skutków decyzji oraz potrzeb i procesów zachodzących w sąsiednich gminach, a także w skali całego obszaru funkcjonalnego.
Innym problemem, który w dużej mierze dotyczy obszarów miejskich jest ponadto niedostateczna dbałość o jakość przestrzeni publicznej w postaci dużej ingerencji reklamodawców w krajobraz oraz grodzenie zespołów mieszkaniowych, które sprzyja segregacji przestrzennej, dezintegracji społecznej oraz obniża bezpieczeństwo mieszkańców.

- *Niezbędne jest zwiększenie stopnia pokrycia planistycznego obszaru BydOF w celu niwelowania zjawiska chaosu przestrzennego, poprawy estetyki krajobrazu oraz zapobiegania zjawisku niekontrolowanej suburbanizacji.*
- *Z uwagi na znaczną dynamikę procesów rozwojowych w obszarze BydOF konieczna jest koordynacja procesów rozwoju przestrzennego, bliższa współpraca samorządów w trakcie sporządzania planów miejscowych i zwiększenie aktywnego udziału mieszkańców w planowaniu przestrzennym.*
- *Należy rozważyć opracowanie wspólnej dla obszaru BydOF koncepcji rozwoju przestrzennego.*

3.4.3 Transport

Dla BydOF opracowywany jest „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego – SUMP BydOF" wraz z wykonaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz promocją SUMP BydOF. Szczegółowe zapisy dotyczące mobilności miejskiej, celów i pakietów działań znajdują się w projekcie SUMP BydOF.
Bydgoszcz stanowi ważny węzeł transportowy: drogowy, kolejowy, lotniczy i wodny śródlądowy. Przez BydOF przechodzą drogi krajowe nr 5, 10, 25, 56 i 80. Ułatwieniem komunikacyjnym będzie również budowana droga ekspresowa S5, która połączy autostradę A1 (Nowe Marzy) z A2 (Poznań). Projektowana długość całej drogi S5 (jednej z najdłuższych w kraju) to blisko 440 km. Droga S5 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego będzie mieć ok. 130 km długości i stanowić będzie kluczowy potencjał rozwojowy regionu. W 2019 r. oddano do użytku odcinek drogi ekspresowej S5 od węzła Bydgoszcz Północ do węzła Bydgoszcz Opławiec (14,7 km), natomiast na koniec 2020 r. kolejny odcinek Bydgoszcz Opławiec - Bydgoszcz Zachód (13,5 km). W listopadzie 2021 r. oddano do ruchu 9,7 kilometrowy odcinek S5 Bydgoszcz Błonie - Szubin Północ, natomiast w grudniu 2022 r.

udostępniono do ruchu ostanie odcinki drogi ekspresowej S5, tj. Bydgoszcz Północ – Świecie Południe - Nowe Marzy, co pozwoliło na płynne przejazdy drogą ekspresową począwszy od granicy województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego poprzez węzeł Bydgoszcz Północ do węzła autostradowego A1 w Nowych Marzach. Dopełnieniem siatki drogowej będzie również planowana budowa drogi S10, w szczególności na odcinku Bydgoszcz – Toruń. Ponadto przez obszar BydOF przebiegają korytarze Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T).

Przez teren BydOF przebiegają dwie bardzo ważne (zwłaszcza pod katem przewozów pasażerskich) linie kolejowe, które w sposób bezpośredni lub pośredni łączą go z Trójmiastem i Górnym Śląskiem (linia nr 131 z 11 stacjami i przystankami na terenie BydOF) oraz ze Szczecinem i Łodzią/Warszawą (linia nr 18 z 13 stacjami i przystankami na terenie BydOF). Ponadto dostępna jest jeszcze linia kolejowa nr 201 (Nowa Wieś Wielka – Gdynia), która w zakresie przewozów pasażerskich jest ważna przede wszystkim z punktu widzenia obsługi ruchu lokalnego, niemniej jednak ma ważne znaczenie dla ruchu towarowego (stanowiąc połączenie z Portem Gdynia).

Zewnętrzną dostępność transportową obszaru BydOF zwiększa Port Lotniczy Bydgoszcz SA (PLB), zlokalizowany 3 km od centrum miasta. PLB jest jedynym w województwie kujawsko-pomorskim portem lotniczym. Pod względem liczby obsłużonych pasażerów w 2018 roku plasował się na 11 miejscu w kraju, posiadając 0,9% ruchu pasażerskiego w kraju (413 tys.). Istotną miarą kondycji danego portu lotniczego jest także coroczna zmiana liczby obsługiwanych pasażerów. W tym ujęciu w 2018 roku bydgoski port lotniczy zanotował dynamikę rzędu prawie 130%, ustępując jedynie poznańskiej Ławicy. Jednocześnie wśród lotnisk poniżej miliona obsłużonych podróżnych zanotował najwyższą bezwzględną zmianę liczby obsłużonych pasażerów w ciągu roku (prawie 95 tys). Przed wystąpieniem pandemii COVID-19 port obsługiwany był przez trzech przewoźników, którzy oferowali regularne połączenia z Dublinem, Londynem, Edynburgiem, Birmingham, Frankfurtem, Kijowem i Warszawą. Ponadto w sezonie wakacyjnym dostępne były rejsy czarterowe m.in. do Grecji, Turcji, Bułgarii oraz Albanii. Lotnisko w Bydgoszczy charakteryzuje się znikomą w skali kraju ilością przewozów towarowych (cargo). Według danych ULC, w okresie 2018-2020 PLB zajmował 8-10 miejsce w kraju pod względem ilości obsłużonego cargo w ruchu krajowym i międzynarodowym – z niedużą wielkością całkowitą ładunków. W roku 2021 z PLB w ogóle nie obsługiwano przewozów cargo. Port lotniczy w związku z obostrzeniami w okresie pandemii COVID-19 zanotował ogromne spadki w obsłudze pasażerów, tracąc również pod kątem liczby kierunków w siatce połączeń lotniczych – częściowo nieodbudowanych do tej pory. W roku 2022 w rozkładzie lotów rejsowych (regularnych) oferowane były połączenia do: Dublina, Birmingham, Londynu, Warszawy i Krakowa, a loty czarterowe w sezonie 2022 organizowane były do Bułgarii oraz Turcji.

W Bydgoskim Obszarze Funkcjonalnym krzyżują się kluczowe dla transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T szlaki komunikacyjne, co stwarza ogromny potencjał do rozwoju węzła logistycznego zdefiniowanego w *Strategii Rozwoju Województwa 2030+* jako ,,Węzeł

Logistyczny Bydgoszcz", składającego się m.in. z Terminalu Intermodalnego Bydgoszcz-Emilianowo.
W Bydgoszczy krzyżują się dwie kluczowe dla korytarza Bałtyk – Adriatyk linie kolejowej nr 131 i 201, tworzące (według propozycji Komisji Europejskiej) linie sieci bazowej TEN-T, które uzupełnione przez drogi ekspresowe S5 i planowaną S-10 (ujęte w sieci kompleksowej TEN-T), tworzą ogromny potencjał logistyczny. Bydgoszcz jest pierwszym węzłem w sieci TEN-T, gdzie łączą się linie kolejowe biegnące z portów morskich w Gdańsku i w Gdyni, co predysponuje Węzeł Logistyczny Bydgoszcz do roli ,,extended gate" dla obu tych portów. Koncepcja Terminalu Intermodalnego Bydgoszcz-Emilianowo zakłada - jako istotny element - powstanie infrastruktury na rzecz eksportu towarów rolno-spożywczych na światowe rynki. Uruchomienie Terminalu Bydgoszcz-Emilianowo planuje się w 2027 roku, z prognozą osiągnięcia do 2030 roku przeładunków powyżej 1 mln ton, co pretenduje Węzeł Logistyczny Bydgoszcz do statusu węzłów sieci bazowej TEN-T.

W Bydgoszczy krzyżują się też międzynarodowe korytarze wodne wschodnioeuropejskiego i zachodnioeuropejskiego systemu śródlądowych dróg wodnych. Droga wodna E70 z Antwerpii do Kłajpedy (w BydOF to odcinek Noteci, Kanał Bydgoski, odcinek Brdy, aż do styku z Wisłą w Bydgoskim Węźle Wodnym) przecina korytarz E40 łączący Bałtyk z Morzem Czarnym (w BydOF to odcinek Wisły). Ich wykorzystanie jest znikome z uwagi na niewystarczające parametry dróg wodnych, które nie zostały ujęte w dokumentach Unii Europejskiej w sieci TEN-T. W przypadku drogi E70, uzyskanie wyższych klas żeglowności w obecnym przebiegu jest niemożliwe z uwagi na konieczność poszerzenia tej drogi na wielu obszarach, pojawiające się deficyty wody, a także brak możliwości ingerowania w śluzy, które są pod ochroną konserwatorską.
Droga wodna E70 może nieść natomiast szereg walorów związanych z rozwojem turystyki i rekreacji wodnej. Poparciem dla takiej wizji są działania władz Bydgoszczy, które wystąpiły o nadanie Kanałowi Bydgoskiemu statusu Pomnika Historii.
Istotnym aspektem transportu na obszarze BydOF jest jakość sieci istniejących dróg oraz bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Niewątpliwą wadą infrastruktury drogowej BydOF jest miejscowo niezadawalający stan techniczny dróg na terenach zarówno miejskich, jak i wiejskich. Pomimo ponoszonych nakładów na infrastrukturę drogową, nadal występują bardzo duże potrzeby w tym zakresie. Odcinki wybranych dróg są wąskie i pozbawione równoległej, wydzielonej infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Czynniki te wpływają na obniżenie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, tj. pieszych i rowerzystów. Należy mieć na uwadze, że w mniejszych ośrodkach stanowią one główne ciągi komunikacyjne, łączące gminy nie tylko ze stolicami województwa kujawsko-pomorskiego, ale również z miastami powiatowymi. Zły stan techniczny infrastruktury drogowej oddziałuje na jakość życia mieszkańców – powoduje niską dostępność komunikacyjną oraz utrudnia tworzenie się lokalnych ośrodków aktywności gospodarczej.

W 2020 r. na terenie BydOF miało miejsce 8 268 zdarzeń drogowych[31]. W porównaniu do 2019 r. liczba zdarzeń drogowych spadła o 15,1%. Najwięcej zdarzeń drogowych w 2020 r. odnotowanych zostało w Bydgoszczy – 5 268, co stanowiło 62,7% wszystkich zdarzeń w analizowanym obszarze. Z kolei najmniej zdarzeń drogowych miało miejsce w obszarze miejskim Mroczy – 27. W wypadkach drogowych w BydOF w 2020 r. ranne zostały 294 osoby, a 29 poniosło śmierć. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób rannych i zabitych zmalała odpowiednio o 19,2% i 35,6%. Niezależnie od gminy, do zdecydowanej większości zdarzeń drogowych w 2020 r. dochodziło na jezdni (87% ogółu wszystkich zdarzeń). O wiele mniej zdarzeń miało miejsce na parkingach i placach (7% ogółu wszystkich zdarzeń). Incydenty w innych lokalizacjach (np. chodniki, mosty, pobocza) miały charakter sporadyczny. Głównymi przyczynami zdarzeń drogowych w Bydgoszczy były: niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami (1 267 wystąpień); nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu (1 215 wystąpień); nieprawidłowa zmiana pasa ruchu (562 wystąpienia) oraz nieprawidłowe omijanie (525 wystąpień). Natomiast w pozostałych gminach BydOF za największą liczbę zdarzeń drogowych odpowiadały następujące przewinienia: nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu (604 wystąpienia); niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami (556 wystąpień); pozostałe przyczyny[32] (552 wystąpienia) oraz niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (396 wystąpień).

Dostępność komunikacyjna Bydgoszczy ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia mieszkańcom BydOF wysokiej jakości usług publicznych. Są to przede wszystkim usługi związane ze specjalistyczną ochroną zdrowia, szkolnictwem wyższym, kulturą i sztuką, administracją publiczną, finansami, niektórymi rodzajami handlu. Bydgoszcz oferuje również więcej miejsc pracy oraz lepsze wynagrodzenie. O dostępności komunikacyjnej Bydgoszczy decyduje odległość, stan infrastruktury drogowej oraz liczba i jakość połączeń komunikacyjnych (połączenia bezpośrednie lub z przesiadką). Zgodnie z opracowaniem „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami i ich otoczeniem" czas dojazdu do Bydgoszczy z większości miejscowości z obszaru BydOF wynosi poniżej 60 minut. Jedynie na terenie 3 gmin (Żnin, Kcynia i Rojewo) występują miejscowości, z których dojazd do Bydgoszczy przekracza 60 minut.

Transport zbiorowy na obszarze BydOF realizowany jest w formie przewozów szynowych (kolejowych i tramwajowych) oraz drogowych. Przewozy kolejowe nie są dostępne we wszystkich gminach, stąd też transport kolejowy nie zawsze może stanowić alternatywę dla motoryzacji indywidualnej. Istotnymi czynnikami zniechęcającymi do odbywania podróży kolejowych są m.in. niski stopień integracji z innymi środkami transportu zbiorowego, niski standard przystanków kolejowych oraz jakość oferowanych usług.

Komunikacja tramwajowa jest jednym z najlepszych rozwiązań w zakresie przewozów dużej liczby pasażerów w mieście dlatego tak istotny jest dalszy rozwój sieci tramwajowej

[31] Raport diagnostyczno-strategiczny, *Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego* (projekt).

[32] Do kategorii tej zaliczają się m.in. utrata przytomności kierującego, stan jezdni, niesprawność techniczna pojazdu, występowanie obiektów/zwierząt na drodze.

w Bydgoszczy. Jakość komunikacji tramwajowej występującej w mieście Bydgoszczy, pomimo sukcesywnej wymiany starego, wysokopodłogowego taboru nadal jest niezadowalająca i wymaga dalszych inwestycji w celu zakupu nowoczesnych, niskopodłogowych tramwajów. Do poprawy jakości funkcjonowania komunikacji tramwajowej niezbędny jest zakup nowych tramwajów, a także zapewnienie odpowiedniej częstotliwości pojazdów. Na obszarze BydOF występuje niski stopień dopasowania oferty przewozów autobusowych do oczekiwań pasażerów. Komunikację zbiorową w gminach Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego charakteryzuje mała liczba linii komunikacyjnych kursujących w ich obrębie, wykonywanie przewozów tylko w określone dni tygodnia, niska częstotliwość kursowania istniejących linii komunikacyjnych, brak synchronizacji rozkładów jazdy oraz brak biletu zintegrowanego. Innego rodzaju problem stanowi jakość taboru wykorzystywanego w transporcie publicznym. Część pojazdów wykorzystywanych przez przewoźników obsługujących obszar BydOF, z uwagi na wieloletnią pracę przewozową jest mocno wyeksploatowana. Takie pojazdy charakteryzują się również bardzo często zdecydowanie wyższym poziomem emisji spalin w stosunku do obecnych norm (tym bardziej w sytuacji, gdy pojazdy spalinowe są już bardzo często wyłączone z użytkowania i zastępowane pojazdami zeroemisyjnymi). Nieco odmiennie przedstawia się sytuacja w przypadku komunikacji miejskiej w Bydgoszczy, gdyż zdecydowana większość (90%) wykorzystywanego w mieście taboru w 2021 roku spełniała normy emisji spalin EURO 6 i EURO 5[33]. Jednak pomimo stosunkowo korzystnej sytuacji nadal występuje potrzeba wymiany taboru na bardziej ekologiczny.

Ponadto komunikacja zbiorowa nie zapewnia wystarczająco dobrej możliwości łączenia podróży z innymi środkami transportu, brakuje zintegrowanych węzłów transportowych dla różnych środków transportu (w szczególności autobusowego i kolejowego). Dostęp do parkingów funkcjonujących w systemie Park&Ride ma tylko jedna gmina Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (Nakło nad Notecią). Uruchomienie w 2022 r. pięciu dodatkowych parkingów w Bydgoszczy może stać się ważnym impulsem do wykorzystywania zrównoważonych form mobilności.

Problemem na obszarze BydOF jest brak spójnego systemu dróg rowerowych (co przejawia się brakiem kompletności i ciągłości infrastruktury) oraz zły stan techniczny niektórych odcinków istniejących dróg rowerowych (co przejawia się ich niską jakością). Obecna sieć dróg rowerowych nie zapewnia powiązania wszystkich gmin Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego w sposób bezpieczny i komfortowy. Wszystkie te czynniki są potencjalnymi źródłami niebezpieczeństw dla niechronionych uczestników ruchu. Istotnymi przeszkodami są także niewystarczający zakres podejmowanych działań na rzecz uspokojenia ruchu oraz brak wytycznych w zakresie rozwoju sieci rowerowej i uwypuklenia transportu rowerowego w obszarze funkcjonalnym, w tym brak wyznaczonych strategicznych tras rowerowych.

Bydgoszcz wspólnie z okolicznymi gminami podejmuje intensywne działania mające na celu rozwój transportu publicznego. W roku 2021 Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy obsługiwał 10 linii podmiejskich (do gmin: Osielsko, Białe Błota, Dobrcz i Nowa Wieś Wielka). Dodatkowo Bydgoszcz wprowadziła bilet sieciowy na linie dzienne

[33] „Analiza kosztów i korzyści wykorzystania autobusów zeroemisyjnych", 2021

w preferencyjnej cenie dla dzieci i uczniów zamieszkałych na terenie Bydgoszczy oraz na terenie gmin Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Białe Błota i Dąbrowa Chełmińska (w ramach Metropolitalnej Karty Malucha i Metropolitalnej Karty Uczniowskiej). Dostrzega się zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z przewozów organizowanych w tej formie, stąd też uznaje się za właściwe podejmowanie dalszych prac w zakresie rozwoju komunikacji międzygminnej. Jest ona podstawowym elementem spajającym Bydgoski Obszar Funkcjonalny, który powinien być rozwijany w sposób ciągły i obejmować swym zasięgiem nowe, dotąd nieobsługiwane obszary.

O tym jak ważna jest dostępność komunikacyjna obszaru BydOF świadczy liczba osób dojeżdżających do pracy do Bydgoszczy. W roku 2010 do Bydgoszczy z obszaru BydOF (z wyłączeniem mieszkańców Bydgoszczy) dojeżdżało 33 311 osób, a w roku 2018, 39 484 osoby (wzrost o 19%). Udział osób dojeżdżających do pracy do Bydgoszczy w 2018 r., w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym na obszarze BydOF wynosił 25%. W sześciu gminach z terenu BydOF wskaźnik ten przekroczył 30%: Osielsko 47,33%, Białe Błota 44,28%, Sicienko 39,11%, Dąbrowa Chełmińska 37,11%, Nowa Wieś Wielka 35,33% i Dobrcz 34,96%. Gminy, w których odnotowano najniższe wskaźniki to: Rojewo 4,07%, Żnin 8,97% i Barcin 9,99%.

Mapa 11 Udział osób dojeżdżających do pracy do Bydgoszczy, w ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach BydOF

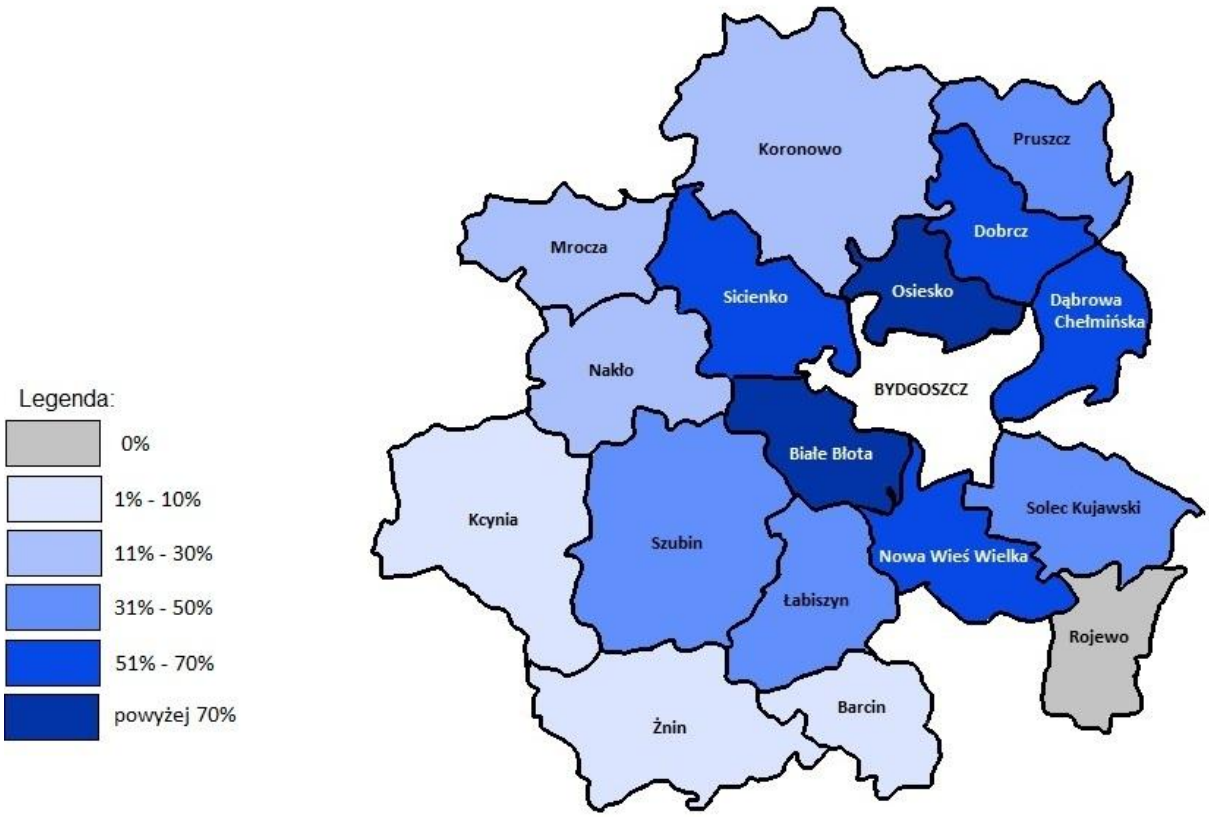

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej oraz GUS w Bydgoszczy za 2018 r.

Podobnej analizie poddano dojazdy dzieci i młodzieży. W październiku 2020 r. za pomocą ankiet zbadano miejsca zamieszkania uczniów i podopiecznych publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Bydgoszcz w roku szkolnym 2020/2021. Wyniki wskazały, że do publicznych szkół i przedszkoli zlokalizowanych na terenie Bydgoszczy w 86,28% uczęszczają jego mieszkańcy, a 13,72% to osoby dojeżdżające z 55 gmin, nie tylko z województwa kujawsko-pomorskiego. Procentowy udział uczniów spoza Bydgoszczy wzrastał wraz z ich wiekiem. W przedszkolach było to 2,15%, w szkołach podstawowych 3,16%, a w szkołach ponadpodstawowych było to już 35,38% uczniów. Spośród wszystkich dojeżdżających w celach edukacyjnych do Bydgoszczy, aż 98% mieszkało w gminach tworzących BydOF. Analiza liczby mieszkańców tych gmin w wieku

15-19 lat do liczby uczniów dojeżdżających wykazała, że z badanej grupy wiekowej w gminie Osielsko 78,87% młodzieży uczęszczało do szkół ponadpodstawowych w Bydgoszczy, a 72,91% z gminy Białe Błota. Łącznie w sześciu gminach BydOF, poza wspomnianymi powyżej, także w gminie Sicienko, Nowa Wieś Wielka, Dobrcz i Dąbrowa Chełmińska ponad połowa mieszkańców w wieku 15-19 lat dojeżdżała do bydgoskich szkół.

Mapa 12 Procent mieszkańców gmin miejskich i miejsko-wiejskich z obszaru BydOF w wieku 15-19 lat, dojeżdżających do bydgoskich publicznych szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2020/2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz danych z GUS (BDL), dostęp: październik 2020

W żadnej z wymienionych powyżej gmin, poza gminą Dobrcz, nie było szkoły ponadpodstawowej. Najmniejszy procent młodzieży w wieku 15-19 lat dojeżdżał do Bydgoszczy z gminy Żnin (3,50%), Kcynia (5,43%) i Barcin (9,52%). Są to gminy, które z jednej strony są najdalej oddalone od Bydgoszczy, a skomunikowanie z miastem wojewódzkim jest mniej dogodne i szybkie niż gmin sąsiadujących z Bydgoszczą, a z drugiej strony posiadają bardziej dogodny dostęp do szkół ponadpodstawowych zlokalizowanych w Nakle nad Notecią i Żninie.

Powyżej przedstawiony został jedynie zarys stanu transportu na obszarze BydOF. Obszerne informacje na ten temat znajdują się w przygotowywanym dokumencie *Plan Zrównoważonej*

Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego[34], gdzie między innymi rekomenduje się:

- zadbanie o zwiększenie nacisku na kwestię organizacji i funkcjonowania transportu zbiorowego,
- odejście od idei traktowania podróży rowerem jako podróży tylko i wyłącznie o charakterze rekreacyjnym,
- uwypuklenie kwestii poprawy dojazdów transportem zbiorowym do szkół czy miejsc pracy,
- dążenie do dostosowania poziomu obsługi komunikacyjnej gminy (nie tylko transportem indywidualnym) do potrzeb mieszkańców,
- uwzględnienie rozwoju wszystkich podsystemów transportowych w planowaniu rozwoju przestrzennego gminy.

- *Koniecznym jest ciągłe podnoszenie jakości istniejącej infrastruktury drogowej BydOF oraz podejmowanie działań mających na celu zwiększanie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. W gminach Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego występują miejsca wymagające zmian w istniejącej sieci drogowej, w szczególności:*
  - *odcinki sieci drogowej, na których pojazdy poruszają się z nadmierną prędkością, szczególnie w obszarach zabudowanych;*
  - *miejsca, w których występuje niepożądany ruch tranzytowy (np. centra gmin);*
  - *miejsca intensywnie wykorzystywane przez niechronionych uczestników ruchu.*
- *Istnieje potrzeba stworzenia zintegrowanego systemu transportowego – sieci posiadającej infrastrukturę w postaci zintegrowanych węzłów przesiadkowych integrujących jak najwięcej środków transportu.*
- *Podejmowanie działań związanych z popularyzacją nie samochodowych form przemieszczania się (rower, podróże piesze, UTO, itp.) oraz podróży przy pomocy komunikacji zbiorowej. W tym celu, poza poprawą funkcjonowania transportu publicznego, zasadny jest rozwój sieci dróg rowerowych, w tym uzupełnienie brakujących fragmentów tak, aby zyskała spójny charakter.*
- *Konieczne są dalsze inwestycje w zerooemisyjny transport zbiorowy – komunikację tramwajową zarówno z zakresie infrastrukturalnym jak i w tabor.*
- *Wyzwaniem dla dalszego rozwoju PLB jest pozyskanie kolejnych przewoźników i zwiększenie liczby destynacji.*
- *Utworzenie Węzła Logistycznego Bydgoszcz przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestowania poprzez możliwość wykorzystania transportu intermodalnego krajowego i międzynarodowego. Stworzy to dodatkowe szanse rozwojowe dla bydgoskich przedsiębiorców.*

[34] Projekt, https://www.bydgoszcz.pl/miasto/zit-bydof/dokumenty-strategiczne/

3.4.4 Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe w BydOF w 2019 r. wynosiły 232 695 mieszkań, co stanowiło 30,9% mieszkań w województwie kujawsko-pomorskim. Na przestrzeni lat 2010-2018 odnotowano wzrost zasobów mieszkaniowych na poziomie 7,4% na obszarze BydOF. Poziom nasycenia mieszkaniami, czyli liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2018 r. wynosiła 381 i była wyższa od średniej dla regionu (362 mieszkania). Wśród wszystkich nowych budynków mieszkalnych dla BydOF w 2019 r. 97% stanowiły jednorodzinne budynki mieszkalne, a 3% budynki wielorodzinne. Największa dynamika wydawanych pozwoleń na budowę jednorodzinnych budynków mieszkalnych zauważalna była w gminach ościennych Bydgoszczy (w szczególności w gminach Białe Błota i Osielsko), co ma związek z atrakcyjnością terenów podmiejskich dla budownictwa jednorodzinnego i migracją ludności z miasta do tych gmin.
Pomimo spadku liczby ludności na obszarze BydOF popyt na mieszkania utrzymuje się na wysokim poziomie, co może być spowodowane bogaceniem się społeczeństwa i lepszą dostępnością mieszkań. W dużym stopniu sytuacja gospodarcza związana z COVID-19 przyczyniła się do uwalniania oszczędności z lokat i rachunków bankowych i inwestowania w nieruchomości. Ponadto, wpływ na częstsze inwestycje w nieruchomości miały utrzymujące się w Polsce w latach 2015-2021 niskie stopy procentowe, które nie sprzyjały lokowaniu oszczędności w bankach.

3.4.5 Sieć internetowa

Dostęp do Internetu stacjonarnego w lokalach mieszkalnych na terenie BydOF jest nierównomierny. Najwięcej lokali mieszkalnych z dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s odnotowano w Bydgoszczy i gminie Żnin, natomiast najmniej w gminie Rojewo i Pruszcz. Większe dysproporcje występowały w udziale lokali mieszkalnych w dostępie do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s. Jedynie w Bydgoszczy udział ten przekraczał 80%, a w 7 gminach stanowił nie więcej niż 5% (Białe Błota, Nowa Wieś Wielka, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Mrocza, Pruszcz i Rojewo).
Postępująca cyfryzacja powoduje, że coraz więcej usług jest dostępnych on-line i korzystanie z nich jest znacznie bardziej powszechne. Obciążenie obecnej sieci dodatkowo wzmogła pandemia COVID-19, zwłaszcza poprzez pracę i naukę zdalną oraz e-zakupy. Niska dostępność do internetu szerokopasmowego, zwłaszcza na obszarach wiejskich utrudnia codzienne funkcjonowanie mieszkańców BydOF i ogranicza możliwość zdalnej nauki czy świadczenie pracy zdalnej. Na terenie BydOF od początku roku 2021[35] dokonano 1250 zgłoszeń dotyczących nowych podłączeń internetu stacjonarnego lub zwiększenia

[35] Dane z raportów popytu na usługi Urzędu Komunikacji Elektronicznej za okres od 1.01.2021 do 31.12.2021

przepustowości istniejącego łącza. Najwięcej zgłoszeń odnotowano w gminach Osielsko (352), Białe Błota (291), Dobrcz (144) i Bydgoszczy (146). Najmniej zgłoszeń (pojedyncze przypadki) przyjętych zostało z gmin Rojewo, Kcynia, Mrocza. Duża liczba zgłoszeń w gminach ościennych Bydgoszczy związana jest z postępującym procesem suburbanizacji. Wyzwaniem przyszłości jest technologia 5G - najnowszy standard sieci komórkowej – piąta generacja technologii mobilnej, zastępująca 4G/LTE. Sieć nowej generacji jest znacznie szybsza niż 4G, zarówno jeśli chodzi o transfery, jak i czas reakcji. Cechuje się stabilnością połączeń i możliwością obsługi ogromnej liczby urządzeń. Nowy standard sieciowy stanowi ponadto fundament rozwoju tzw. przemysłu 4.0., dzięki czemu będzie można znacznie usprawnić i zautomatyzować procesy w fabrykach, a w połączeniu z algorytmami sztucznej inteligencji umożliwi to rozwój inteligentnego przemysłu i inteligentnego transportu.
W kwietniu 2021 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego sieć 5G dostępna była jedynie w obrębie trzech miast (Bydgoszczy, Torunia i Włocławka). Na obszarze BydOF poza samą Bydgoszczą dostępna była jeszcze odcinkowo w gminach: Białe Błota, Osielsko, Dobrcz i Dąbrowa Chełmińska. Należy mieć jednak świadomość, iż obecnie oferowana usługa dostępu do internetu mobilnego w standardzie 5G nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości. Opiera się ona bowiem na infrastrukturze i częstotliwościach pasm wykorzystywanych na potrzeby udostępniania sieci 4G (z uwagi na procedowaną wciąż ustawę dającą możliwość uruchomienia prac nad docelowym wdrożeniem sieci 5G). W tej sytuacji należy się spodziewać, iż na przestrzeni najbliższych kilku lat zaistnieje potrzeba rozbudowy (w tym zagęszczenia) infrastruktury telekomunikacyjnej – co będzie miało miejsce również na terenie BydOF.

Mapa 13 Zasięg sieci telekomunikacyjnej 5G na obszarze BydOF

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://www.nperf.com/pl/map/5g , dostęp: kwiecień 2021

- *Pomimo rosnącego dostępu do sieci internetowej, wyzwaniem jest zapewnienie szybkiego Internetu (o przepustowości co najmniej 100 Mb/s). Cały czas widoczna jest potrzeba rozbudowy infrastruktury sieciowej (zwłaszcza na obszarach wiejskich). Powinno to zapobiec wykluczeniu cyfrowemu społeczności BydOF.*

3.5 Środowisko BydOF

3.5.1 Rolnictwo

Według danych z GUS z 2014 r. użytki rolne zajmują 58,0% powierzchni obszaru BydOF. Gminy o największym odsetku tych gruntów (powyżej 80% powierzchni ogółem) to: Pruszcz, Dobrcz i Żnin. Z kolei największą powierzchnię użytków rolnych w ha posiadają gminy: Koronowo, Kcynia i Żnin (powyżej 20 tys. ha). Pod względem produkcji roślinnej obszar BydOF charakteryzuje się dużym udziałem powierzchni zasiewów rzepaku (powiat nakielski

i bydgoski) oraz zasiewów zbóż (powiat żniński)[36]. W obszarze produkcji zwierzęcej gminy powiatu bydgoskiego wyróżniają się w produkcji drobiu (zwłaszcza gmina Solec Kujawski), gminy powiatu żnińskiego przodują w produkcji trzody chlewnej, natomiast gminy powiatu nakielskiego w produkcji bydła.

W latach 2010-2019 na obszarze BydOF, udział sekcji A *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo* w strukturze podmiotów wg sekcji PKD zmniejszył się wśród podmiotów zarejestrowanych ogółem z poziomu 1,4% do 1,2%, podobnie jak w kraju i w województwie. W analogicznym okresie, wśród podmiotów nowo zarejestrowanych udział ten zwiększył się z 0,8% do 1,0%.

Na obszarze BydOF występuje zjawisko suszy rolniczej, co ma negatywny wpływ na produkcję rolną. Rejonami szczególnie narażonymi na skutki suszy są przede wszystkim obszary użytkowane rolniczo położone na południe od linii Nakło nad Notecią – Bydgoszcz, gdzie zjawisko to występuje dość często i charakteryzuje się długimi ciągami dni bezopadowych. Według danych z Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej, w okresie 2010-2021 we wszystkich gminach BydOF co najmniej 8-krotnie (na 12 lat w tym okresie) stwierdzono suszę dla co najmniej jednej spośród 14 wyróżnianych kategorii upraw rolniczych. Co więcej – w 6 gminach (Białe Błota, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Solec Kujawski, Łabiszyn, Bydgoszcz) aż 6-krotnie stwierdzono na tyle dotkliwą suszę, że swym zasięgiem obejmowała ona powyżej 50% gleb (dla przynajmniej jednej kategorii upraw) – co oznacza, że dochodziło do niej średnio co dwa lata w analizowanym okresie. Biorąc pod uwagę liczbę upraw dotkniętych suszą, wówczas aż w 6 gminach (Kcynia, Mrocza, Nakło nad Notecią, Szubin, Łabiszyn, Żnin) co najmniej 5-krotnie stwierdzono suszę dla co najmniej połowy gatunków upraw (7 i więcej na 14 kategorii). Dane te obrazują bardzo duży problem w zakresie podatności obszaru BydOF na występowanie suszy w rolnictwie, co według długookresowych prognoz będzie się tylko pogłębiało.

Na terenie BydOF dobrze rozwinięte jest doradztwo rolnicze, w zakresie którego działalność prowadzą m.in. Odział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Bydgoszczy oraz Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Szereg instytucji prowadzi badania oraz prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych, biologicznych, technicznych, działalności rolniczej oraz innowacyjności w rolnictwie. Do najważniejszych instytucji zaplecza produkcji rolnej należą: Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badawczy w Bydgoszczy, Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Bydgoszczy, Oddział Państwowego Instytutu Badawczego - Zakład Genetyki i Hodowli Roślin Korzeniowych, Zakład Technologii Produkcji Roślin Okopowych, Politechnika Bydgoska (Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt) oraz Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (Instytut Biologii Eksperymentalnej).

[36] Z uwagi na brak danych dotyczących rolnictwa na poziomie gmin, posłużono się danymi dla przeważającej części obszaru BydOF - powiatu bydgoskiego, nakielskiego i żnińskiego – „Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej rolnictwa, obszarów wiejskich i przetwórstwa województwa kujawsko pomorskiego z określeniem analizy SWOT", 2017

- *Na obszarze BydOF niezbędne jest podjęcie działań mających na celu zatrzymanie wody poprzez wykorzystywanie naturalnych zdolności retencyjnych.*
- *Widoczna jest potrzeba realizacji inwestycji dotyczących gospodarowania wodami opadowymi, budowy zbiorników retencyjnych, by jak najlepiej wykorzystać wody opadowe i zniwelować zjawisko suszy.*

3.5.2 Jakość powietrza

Na terenie BydOF jak i województwa kujawsko-pomorskiego, jakość powietrza jest w złym stanie, co jest w dużej mierze spowodowane emisją pyłu PM10 pochodzącą z procesu spalania w sektorze komunalnym i mieszkaniowym. Przekroczenia normy dobowej dla stężenia pyłu PM10 obserwuje się przede wszystkim zimą, w czasie sezonu grzewczego, wtedy, gdy znaczna grupa mieszkańców ogrzewa domy używając węgla, drewna, a nierzadko też śmieci (w tym plastiku).

Pozytywnym trendem zaobserwowanym w ostatnich latach jest budowanie przez samorządy z BydOF świadomości ekologicznej swoich mieszkańców poprzez informowanie o bieżącym stanie jakości powietrza. Dane dotyczące poziomu zanieczyszczeń pochodzą z czujników powietrza z różnych lokalizacji w danej gminie i pozwalają zmierzyć m.in. koncentrację szkodliwych pyłów zawieszonych (PM 2,5 i PM 10).

Zgodnie z raportem jakości powietrza w województwie kujawsko – pomorskim za 2019[37], w Bydgoszczy występowały przekroczenia norm zanieczyszczeń powietrza, m.in. pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu. W pozostałych gminach z obszaru BydOF, najgorszą jakość powietrza odnotowano w gminie Nakło nad Notecią, gdzie przekroczone zostały m.in. PM10 oraz PM2,5. Słabą jakością powietrza charakteryzowały się również gminy podmiejskie: Białe Błota, Osielsko oraz Sicienko, w których zanotowano przekroczenia norm dla pyłów PM2,5.

W 2019 r. wykonana została analiza zróżnicowania przestrzennego i czasowego jakości powietrza na terenie całego obszaru BydOF, w oparciu o połączone techniki pomiarowe (bezzałogowego statku powietrznego i specjalnej głowicy pomiarowej wykrywającej niebezpieczne związki chemiczne). W wyniku przeprowadzonych pomiarów i badań zaobserwowano emisje lokalne pyłów zawieszonych na poziomie przekraczającym dopuszczalne stężenia, które nie wpływały na ogólny poziom zanieczyszczeń, w tym także nie miały wpływu na wzrost stężeń pyłów w przemieszczających się masach powietrza do gmin ościennych[38].

[37] „Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko – pomorskim. Raport wojewódzki za 2019 r." Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy.

[38] Sprawozdanie z badań w ramach projektu „Analiza jakości powietrza w obrębie 23 gmin należących do ZIT BTOF" oraz Sprawozdanie z badań w ramach projektu „Analiza jakości powietrza w obrębie 6 gmin należących do Metropolii Bydgoszcz".

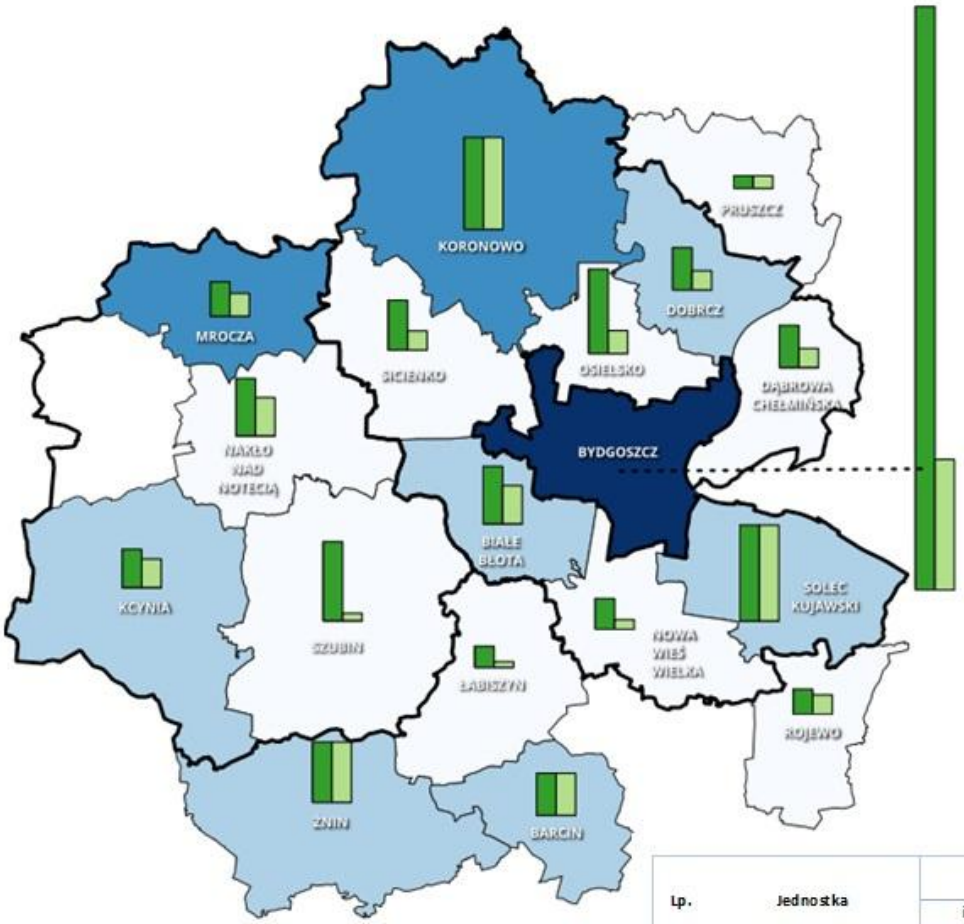
Obszar BydOF objęty jest *Programem ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej*[39]. Program ten jest odpowiedzią na odnotowane w 2018 r. przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Celem programu jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)piranu oraz wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Na terenie BydOF w ostatnich latach zostały podjęte działania zmierzające do zmniejszenia emisji szkodliwych pyłów. Włodarze gmin z terenu BydOF zachęcali mieszkańców do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, poprzez udzielanie dotacji na ich zakup i montaż (m.in. ze środków własnych oraz WFOŚiGW). Ponadto od 2018 r. mieszkańcy naszego regionu mogli uczestniczyć w pierwszym ogólnopolskim kompleksowym programie Czyste Powietrze, mającym na celu zmniejszenie lub wyeliminowanie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery.

Działaniem zmierzającym do ograniczenia zużycia energii, a tym samym zmniejszenia zanieczyszczeń i poprawy stanu powietrza, była modernizacja systemów oświetlenia ulicznego (wymiana wyeksploatowanych opraw oświetleniowych na nowe, energooszczędne oparte na technologii LED) oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych przeprowadzona na terenie BydOF do 2020 roku. W ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w projektach ZIT BTOF na obszarze BydOF zmodernizowano energetycznie ponad 80 budynków użyteczności publicznej. Pomimo to w dalszym ciągu zapotrzebowanie na modernizację energetyczną budynków jest wysokie.

[39] Uchwała nr XXIII/340/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.

Mapa 14 Nakłady finansowe planowane w latach 2021-2027 na modernizację oświetlenia ulicznego w gminach z terenu BydOF

Legenda:

granice powiatów bydgoskiego i nakielskiego

Poprawa efektywności energetycznej. Oświetlenie uliczne. Podział wg nakładów (w tys. zł)

- 10001 - 13500
- 5001 - 10000
- 1501 - 5000
- 0 - 2 000

- ilość punktów oświetlenia ulicznego
- wymiana opraw do 2027

Lp.	Jednostka	Oświetlenie uliczne	
		ilość punktów	wymiana opraw do 2027
1	Miasto Bydgoszcz	15 200	3 400
2	Gmina Białe Błota	1 500	1 000
3	Gmina Dąbrowa Chełmińska	1 100	500
4	Gmina Dobrcz	1 100	500
5	Gmina Koronowo	2 400	2 400
6	Gmina Nowa Wieś Wielka	800	250
7	Gmina Osielsko	2 200	600
8	Gmina Sicienko	1300	500
9	Gmina Solec Kujawski	2 500	2 500
10	Powiat Bydgoski *	0,0	0,0
11	Gmina Kcynia	1 000	750
12	Gmina Mrocza	900	600
13	Gmina Nakło n/Notecią	1 500	1 000
14	Gmina Szubin	2063	200
15	Powiat Nakielski **	0,0	0,0
16	Gmina Barcin	1 100	1 100
17	Gmina Łabiszyn	550	150
18	Gmina Żnin	1 570	1 570
19	Gmina Rojewo	650	500
20	Gmina Pruszcz	327	327
	Razem	37760	17847

**dane dotyczą odpowiednio obiektów Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy*
*** dane dotyczą odpowiednio obiektów Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią*

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (obszar działania SMB) – 2027+”.

Innym ważnym aspektem w zakresie jakości powietrza jest transport drogowy, który przyczynia się do wprowadzania do atmosfery zanieczyszczeń z procesów spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Potencjał transportu indywidualnego obrazuje w pewnym stopniu wskaźnik samochodów osobowych na 1 tys. mieszkańców, który nie dość, że jest na wysokim poziomie, to względem poprzednich lat wzrasta. W roku 2019 w Bydgoszczy liczba samochodów osobowych na 1 tys. mieszkańców wynosiła 619,1 (wzrost w stosunku do roku 2010 o 34%). Największy wzrost wskaźnika w latach 2010-2019 odnotowano w powiecie nakielskim – 40%, w powiecie bydgoskim było to 39%, a w powiecie żnińskim 38%[40]. Łączny udział samochodów osobowych w wieku do 5 lat wyniósł 11% (w tym pojazdy do 1 roku – 4%) i wypadł korzystniej niż w województwie – 8% (w tym pojazdy do 1 roku – 2%). Z kolei największy udział w ogólnej liczbie samochodów zarówno w regionie jak i na obszarze BydOF stanowią auta najstarsze, w wieku powyżej 20 lat (42% na obszarze BydOF). Jest to zjawisko negatywne, gdyż auta te emitują najwięcej zanieczyszczeń do atmosfery. Alternatywą dla pojazdów z silnikami spalinowymi są pojazdy z napędem elektrycznym. Z uwagi na słabo rozpoznane zagadnienie na poziomie gmin, w celu określenia skali wykorzystywania pojazdów elektrycznych wykorzystano dane Instytutu Badań Rynku Motoryzacyjnego (IBRM Samar), które dotyczą liczby zarejestrowanych pojazdów elektrycznych (BEV oraz PHEV) w powiatach wg stanu na koniec roku 2020 – co w przypadku niniejszej analizy jest wystarczające. W takim ujęciu, największa liczba pojazdów elektrycznych na obszarze BydOF zarejestrowana była w Bydgoszczy (246 szt.), która zdecydowanie przewyższała zasobność powiatu bydgoskiego (17 szt.), nakielskiego (7 szt.) i żnińskiego (7 szt.). Dane te świadczą o znikomym udziale elektryków w ogólnej liczbie pojazdów samochodowych. Choć od tego czasu w kraju nastąpił znaczący przyrost samochodów elektrycznych (w ostatnich dwóch latach), to jednak skala ich wykorzystywania nadal pozostaje na niskim poziomie – jednak z roku na rok będzie rosła, przyczyniając się w dłuższej perspektywie do poprawy stanu środowiska. Ważny w tym aspekcie jest zatem stan rozwoju stacji i punktów ładowania pojazdów elektrycznych, które stanowią niezbędny element dla upowszechniania stosowania tego rodzaju pojazdów. Na obszarze BydOF funkcjonuje 31 stacji ładowania pojazdów elektrycznych, z czego 19 w Bydgoszczy[41]. Zgodnie z projektem lokalizacji punktów ładowania na obszarze Bydgoszczy[42], w planach przewiduje

[40] Z uwagi na brak danych dotyczących liczby samochodów osobowych dla gmin, posłużono się danymi dla przeważającej części obszaru BydOF - powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego i Miasta Bydgoszczy. Mieszkańcy gmin z tych powiatów (z wyłączeniem gminy Sadki, Gąsawa, Rogowo i Janowiec Wielkopolski) stanowią 97,7% mieszkańców całego obszaru BydOF.

[41] Wg plugshare.com (dostęp kwiecień 2022).

[42] Projekt lokalizacji punktów ładowania na obszarze gminy Bydgoszcz do zainstalowania w ogólnodostępnych stacjach ładowania. Bydgoszcz, 3 marca 2020 r.

się oddanie łącznie 83 stacji ładowania, które wyposażone będą w 181 punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Także inne gminy z obszaru BydOF podejmują działania w zakresie rozwoju infrastruktury ładowania pojazdów, czego przykładami są np. wskazanie lokalizacji nowych stacji ładowania w strategii rozwoju elektromobilności gminy Żnin na lata 2019-2034, czy też działanie związane z budową stacji ładowania w gminie Nakło nad Notecią w ramach projektu „Human Smart Cities. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców".

Podstawowym wskaźnikiem opisującym jakość środowiska jest emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych. W latach 2010-2019 na obszarze BydOF[43] odnotowano spadek emisji pyłowych w powiatach bydgoskim (spadek o 79%), nakielskim (spadek o 66%) i Bydgoszczy (spadek o 81%). Tylko na obszarze powiatu żnińskiego odnotowano wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (aż o 161%).

- *Celem BydOF jest redukcja emisji CO_2 do roku 2030 o 40 % w porównaniu z rokiem 2020.*
- *Szansą na zrównoważoną mobilność na obszarze BydOF jest promowanie i rozbudowa transportu publicznego i zmniejszenie udziału samochodów osobowych na rzecz transportu publicznego oraz ruchu rowerowego/pieszego.*
- *Wyzwaniem w kierunku podniesienia jakości powietrza, będzie m.in. zwiększenie udziału samochodów elektrycznych w ogólnej liczbie aut. Koniecznym jest podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza generowanych przez transport z obszaru BydOF, m.in. rozwój transportu niskoemisyjnego, rozwój sieci ścieżek rowerowych, promocja komunikacji publicznej. Istotnym działaniem zmierzającym do redukcji zużycia energii elektrycznej i cieplnej oraz mającym wpływ na redukcję zanieczyszczeń powietrza będzie kontynuacja przedsięwzięć z zakresu kompleksowej modernizacji energetycznej budynków*

3.5.3 Zasoby wodne i infrastruktura wodno-ściekowa

Naturalny rozwój obszarów miejskich i podmiejskich poprzez wzrost urbanizacji, zmniejszenie drenażu powierzchni terenu na skutek „betonowania" miast przyczyniają się do negatywnych zmian klimatu skutkujących spadkiem udziału powierzchni biologicznie czynnych oraz dyspozycyjnych zasobów wodnych. Ekstremalne zjawiska pogodowe (deszcze nawalne, burze z gradem, podtopienia i powodzie), jak i długotrwałe okresy bezopadowe z wysoką temperaturą powietrza, przyczyniać się będą do coraz większych strat materialnych

[43] Z uwagi na brak danych dotyczących emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla gmin, posłużono się danymi dla przeważającej części obszaru BydOF - powiatu bydgoskiego, nakielskiego, żnińskiego i Miasta Bydgoszczy. Mieszkańcy gmin z tych powiatów (z wyłączeniem gminy Sadki, Gąsawa, Rogowo i Janowiec Wielkopolski) stanowią 97,7% mieszkańców całego obszaru BydOF.

i ekonomicznych i stwarzać będą coraz większe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Wyniki badań naukowych i analiz, wskazują, że zjawiska te będą miały istotny wpływ na możliwości i poziom zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.
Zmiany klimatu mają wpływ na szeroko pojętą gospodarkę wodną, w ramach której obserwuje się tendencje wzrostu zagrożenia deficytu wody z jednej strony i różne formy powodzi z drugiej strony. Już obecnie BydOF jest obszarem o stosunkowo małych zasobach wodnych, czego przyczyną są między innymi występujące na tym obszarze od wielu lat susze. Podobnie sytuacja przedstawia się na pozostałym obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Skutki tego zjawiska prawdopodobnie będą odczuwalne dużo bardziej niż w pozostałych regionach Polski. Malejące zasoby wodne regionu będą miały wpływ na gospodarkę obszaru BydOF, opartą głównie na przemyśle, a deficyty wody znacząco wpłyną na rolnictwo i produkcję rolno-spożywczą.
W związku z powyższym gospodarka wodno-ściekowa powinna stać się priorytetem dla obszaru BydOF. Tym bardziej, że jej wpływ na stan środowiska jest znaczący. Zadania z zakresu poprawy jakości usług (rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, ujęcia wody, oczyszczanie ścieków), a w szczególności pozyskanie i wykorzystanie wód opadowych stają się wymogiem wynikającym z pogarszającej się sytuacji klimatycznej.
W odpowiedzi na zmiany klimatu i potrzebę adaptacji do skutków tych zmian powstał *Plan adaptacji miasta Bydgoszczy do zmian klimatu do roku 2030* (MPA)[44]. Zgodnie z wnioskami wynikającymi z MPA, w perspektywie do 2030 roku przewiduje się wzrost częstości i intensywności występowania fal upałów, wyższych temperatur maksymalnych oraz okresów bezopadowych z wysoką temperaturą, wzrost intensywności miejskiej wyspy ciepła, wzrost częstości i intensywności występowania deszczy nawalnych skutkujących podtopieniami, powodzi od strony rzek, a także występowania bardzo silnego wiatru oraz burz, jak również istotny problem występowania wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu skutkujących występowaniem sytuacji smogowych. Zaplanowane działania adaptacyjne mają pomóc miastu przystosować się do zmian klimatu, redukując podatność sektorów miasta: zdrowia publicznego/grup wrażliwych, transportu, gospodarki wodnej oraz terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności. Jednym z kluczowych działań adaptacyjnych ujętych w MPA jest realizowany od 2017 r. projekt pn. *Budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej i dostosowanie sieci kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych, na terenie miasta Bydgoszczy* (współfinansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko), który jest pierwszym tego typu przedsięwzięciem w kraju. Polega on na dostosowaniu kanalizacji deszczowej na terenie Bydgoszczy do obecnego i planowanego sposobu zagospodarowania terenu, zabezpieczeniu miasta przed skutkami deszczy nawalnych oraz dużej ilości wód opadowych i roztopowych – minimalizacji podtopień budynków i zalania ulic, umożliwieniu retencjonowania wody i wykorzystaniu jej w okresach suchych.

[44] MPA został opracowany w ramach projektu koordynowanego przez Ministerstwo Środowiska pn. „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców" (MPA). Dokument uchwalono we wrześniu 2019 roku.

W latach 2010-2018 na obszarze BydOF zwiększył się odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej o 2,3%, podczas gdy w województwie wzrost ten wynosił 4,0%. W 2018 r. na obszarze BydOF 95,5% ludności korzystało z sieci wodociągowej, co było wynikiem jedynie nieznacznie lepszym niż przeciętnie w regionie (95,4%). W 2018 r. największy odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na obszarze BydOF występował w gminach Rojewo (100%), Pruszcz (99,9%), Dobrcz (99,2%), z kolei najniższe wartości odnotowano w gminach Nowa Wieś Wielka (79,2%) i Kcynia (88,0%). Średnie zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszaru BydOF wynosiło 106,2 m^3 i było niższe niż w województwie kujawsko-pomorskim (116,3 m^3). Porównując dane dotyczące zużycia wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych na przestrzeni lat 2010-2018 na obszarze BydOF odnotowano wzrost o 20,7%.

Gminy z terenu BydOF biorą udział w realizacji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK)*, który jest dokumentem strategicznym określającym potrzeby i działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych. Na terenie BydOF, zgodnie ze zgłoszeniami gmin do VI Aktualizacji Krajowego Planu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, wg stanu na koniec 2021 roku, istniało 19 aglomeracji wodno-ściekowych: 8 aglomeracji z liczbą RLM między 2 a 10 tys., 10 aglomeracji z liczbą RLM powyżej 10 tys. i 1 aglomeracja z liczbą RLM powyżej 150 tys. (aglomeracja Bydgoszcz). To więcej niż w 2016 roku (zgodnie z V AKPOŚK). Łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji wodno-ściekowych z obszaru BydOF w 2021 roku wynosiła 2 136,80 km, a w 2018 roku tylko 1 846,1 km, zatem przyrost długości sieci kanalizacyjnej wyniósł 290,70 km. Od 2018 roku wzrosła też łączna długość sieci kanalizacji deszczowej, w 2021 roku wynosiła 792,36 km. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w zdecydowanej większości aglomeracji wynosi ponad 98% ogółu mieszkańców (10 aglomeracji) i tylko w 4 aglomeracjach wynosi poniżej 90% (ale nie mniej niż 80%): Żnin, Sicienko, Barcin oraz Koronowo.

Według stanu na koniec 2018 roku sytuacja na terenie BydOF (bez podziału na aglomeracje wodno-ściekowe) w zakresie dostępności do instalacji kanalizacyjnej była zróżnicowana. Najwyższy odsetek ludności korzystającej z infrastruktury do odprowadzania ścieków komunalnych występował w miastach: Bydgoszczy (93,1%), Solcu Kujawskim (82,5%), oraz Nakle nad Notecią (73,8%), a najniższy odsetek w gminach: Rojewo (18,7%), Dobrcz (28,6%), oraz Kcynia (29,4%).

W 2018 roku odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków z obszaru BydOF wynosił 83,1%, a w województwie kujawsko-pomorskim 73%. Niestety, w 2020 roku nadal w dziesięciu gminach z obszaru BydOF odsetek ten był niższy niż 60%, a w pięciu gminach niższy niż 40% (w Rojewie 15,56%, Pruszczu 31,62%, Sicienku 32,42%, Dąbrowie Chełmińskiej 34,85% i Kcyni 36,20%).

Jednocześnie, w 2018 roku, w gminach z obszaru BydOF r., w których odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej był poniżej 50% zauważalny był wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2010 r. na terenie BydOF funkcjonowało 1 236

przydomowych oczyszczalni a w 2018 r. – 2 924, co dało wzrost o 136,6%. W 2019 r. wszystkie gminy z terenu BydOF oczyściły w 100% odprowadzone ścieki komunalne.

- *Z uwagi na zmiany klimatyczne zachodzące w środowisku naturalnym szczególnego znaczenie nabiera skuteczne ograniczenie strat wody. Na terenie BydOF koniecznością stają się inwestycje w infrastrukturę niezbędną do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia, w szczególności w zakresie inteligentnych sieci wodociągowych wyposażonych m.in. w instalacje monitoringowe.*
- *Konieczna jest kontynuacja interwencji w aglomeracjach wodno-ściekowych w celu wypełnienia zobowiązań w zakresie jakości oczyszczania ścieków komunalnych oraz poziomu wyposażenia w infrastrukturę ściekową[45].*

3.5.4 Gospodarka odpadami

Ważnym aspektem w zakresie ochrony środowiska jest gospodarka odpadowa. Coraz większego znaczenia nabiera selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Na terenie BydOF w 2019 r. udział odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu zebranych odpadów wyniósł 34,2%, natomiast w województwie stanowił 30,2%. Największy udział odpadów selektywnych odnotowano w gminach Osielsko i Białe Błota (powyżej 40%), najniższe wartości osiągnęły gminy Kcynia i Barcin (poniżej 20%). Na obszarze BydOF udział odpadów zebranych w sposób selektywny z gospodarstw domowych w ilości odpadów selektywnych ogółem w 2019 r. wynosił 86%. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminie Pruszcz i Nakło nad Notecią (powyżej 98%), a najniższy w gminie Żnin (64%) i Łabiszyn (65%). Dane te odzwierciedlają generalnie umiarkowaną skalę oraz zróżnicowany poziom zaawansowania gmin na obszarze BydOF w zakresie wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów, co jest postrzegane jako problem wymagający podjęcia interwencji.
Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w znaczący sposób przyczynia się do zmniejszenia ilości składowanych odpadów i likwidacji uciążliwości z tym związanych.
Na obszarze BydOF funkcjonuje Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Spółka z o.o. mający status regionalnej instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych (RIPOK). Funkcjonujący na terenie spółki Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ZTPOK) stanowi jeden z najważniejszych elementów systemu gospodarki odpadami i jest jednocześnie ekologiczną instalacją, w której unieszkodliwiane są odpady komunalne oraz wytwarzana jest energia elektryczna i cieplna. ZTPOK obsługuje Bydgoszcz, Toruń oraz gminy ościenne.
Wszystkie gminy widzą potrzebę z jednej strony ograniczania produkcji odpadów, w szczególności odpadów zmieszanych, a z drugiej strony zwiększenia ponownego zużycia odpadów. W 2020 roku 34,19% ogółu zebranych odpadów poddanych było recyklingowi,

[45] Zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych.

a 16,55% ogółu odpadów przeznaczono do kompostowania i fermentacji. Najlepiej z odzyskiwaniem odpadów radzą sobie Mrocza, Łabiszyn i Szubin, najgorzej Barcin i Sicienko.

- *Niezbędne jest wspieranie takich działań gmin, m.in. ze środków funduszy europejskich, które zmierzać będą w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), co przyczyni się do obniżenia śladu węglowego i spowolni zmiany klimatu. W znaczący sposób wpłynie to również na polepszenie jakości życia mieszkańców BydOF. Należy wspierać działania promujące efektywne zarządzanie odpadami w przedsiębiorstwach, recykling odpadów komunalnych, oraz podnoszenie świadomości mieszkańców w tym względzie.*

3.5.5 Tereny zielone

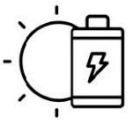
W zakresie zrównoważonego rozwoju istotną rolę odgrywają tereny zielone, mające wpływ zarówno na jakość życia i zdrowia mieszkańców oraz na walkę ze zmianami klimatu. Obszar BydOF pełni bardzo ważne funkcje środowiskowe i dysponuje potencjałem w zakresie terenów zieleni świadczącym o wartości przyrodniczej i krajobrazowej tego obszaru. Zieleń chroni ludzi od lotnych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza (kurzu, dymów, sadzy, itp.), poprawia komfort termiczny (szczególnie w miastach) oraz sprzyja retencji wody. Brak ich ochrony spowoduje postępującą degradację, utratę ich funkcji przyrodniczych oraz utratę dostępności tych terenów dla ludzi. Zatem rola zieleni miejskiej w zrównoważonym rozwoju miasta czy gminy z terenu BydOF jest bardzo istotna. Zieleń w jednostkach urbanistycznych wpływa na jakość życia ludzi, na zdrowie mieszkańców miast, a nawet na ich długość życia. Niezdrowe otoczenie wpływa negatywnie na zdrowie i doprowadzić może do wielu chorób nieraz nawet zagrażających życiu człowieka. Poprzez tworzenie estetycznej, przyjaznej przestrzeni zachęcającej do kontaktu z przyrodą, zieleń miejska wpływa na samopoczucie psychiczne mieszkańców, ich zadowolenie oraz pogodę ducha. Dzięki przyjaznej przestrzeni dany obszar miasta czy gminy zyskuje nowe inwestycje, nowych mieszkańców oraz przyciąga turystów.

W 2019 roku udział powierzchni terenów zieleni (parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców, terenów zieleni osiedlowej, ulicznej, lasów) na obszarze BydOF wynosił 29,3%, co jest wynikiem korzystniejszym niż w regionie (23,7%). Największy udział powierzchni terenów zieleni w stosunku do powierzchni całkowitej gminy w 2019 r. występował w gminach: Solec Kujawski (74,3%), Nowa Wieś Wielka (61,7%) oraz Osielsko (56,0%). W Bydgoszczy wskaźnik ten był stosunkowo wysoki (w porównaniu z innymi miastami wojewódzkimi) i wynosił 36,9%. Najmniejszy udział odnotowano w gminach: Dobrcz (6,4%), Żnin (6,1%), Pruszcz (2,2%).

Niekorzystnym procesem zachodzącym w Bydgoskim Obszarze Funkcjonalnym jest natomiast spadek powierzchni lasów, podczas gdy przeciętnie w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim obserwowane były wzrosty.

Z zebranych informacji z gmin wynika, iż tylko w nielicznych gminach istnieje potrzeba rozwoju terenów zielonych natomiast głównym priorytetem i wyzwaniem dla wszystkich gmin będzie podniesienie standardów już istniejącej zieleni, z naciskiem na poszerzenie ich oferty rekreacyjnej i podniesienie bioróżnorodności oraz zarządzanie dotychczas rozwiniętym potencjałem terenów zieleni w celu stworzenia spójnego obszaru zieleni BydOF.

- *W celu realizacji idei zrównoważonego rozwoju oraz adaptacji do zmian klimatu na obszarze BydOF (w tym ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych) w pierwszej kolejności należy dążyć do utrzymania obecnej powierzchni terenów zieleni i ograniczyć powiększanie się miast kosztem terenów zielonych.*
- *Konieczne jest również wsparcie inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zieleni oraz zwiększania ich powierzchni.*

3.5.6 Edukacja ekologiczna

Kolejnym ważnym elementem ochrony środowiska jest edukacja ekologiczna. Stan współczesnego środowiska naturalnego wymaga budzenia świadomości ekologicznej mieszkańców i kreowania autentycznej wrażliwości dotyczącej kwestii ochrony przyrody. Właściwie prowadzona edukacja stwarza nadzieję, że przyszłe pokolenia będą przestrzegać zasad i praw ekologii. Niewątpliwie ma to ogromne znaczenie wychowawcze, a co więcej pozytywny i odpowiedzialny stosunek do przyrody powinien stać się trwałym elementem systemu wartości przekazywanych w szkole. Świadomość zagrożeń oraz szans na zdrowe życie w zgodzie z naturą przynosi efekt w postaci czystego środowiska naturalnego. Stanu świadomości ekologicznej oraz rzeczywistej wiedzy mieszkańców w tym aspekcie nie można ocenić/zmierzyć w prosty i jednoznaczny sposób, dlatego też edukację ekologiczną należy prowadzić jako proces ciągły – kontynuowany na wszystkich poziomach edukacji formalnej oraz poprzez wszelkie działania dedykowane dla wszystkich mieszkańców.

- *Niezwykle istotnym wyzwaniem, stojącym przed gminami z obszaru BydOF, będzie upowszechnianie wiedzy ekologicznej i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców.*

3.5.7 Źródła energii

Jednym z podstawowych czynników rozwoju gospodarczego jest dostęp do źródeł energii. Zgodnie z prognozami na potrzeby polityki energetycznej Polski do 2050 roku[46],

[46] „Wnioski z analiz prognostycznych na potrzeby Polityki energetycznej Polski do 2050 roku". Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2015 r.

w gospodarce narodowej będzie następował wzrost zapotrzebowania na energię, co powoduje konieczność zapewnienia bezpiecznych dostaw energii. Szczególne wyzwanie stanowić będzie dostęp do energii elektrycznej, gdyż prognozy dla Polski wskazują na wzrost zużycia energii elektrycznej w latach 2015-2030 o 22%.

Na obszarze BydOF występują wyraźne dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci gazowej, która najlepiej rozwinięta jest w miastach i gminach podmiejskich, a w mniejszym stopniu na pozostałych obszarach wiejskich.

Na terenie całego BydOF odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w 2018 roku wynosił 57,8% i był znacznie wyższy niż w województwie kujawsko-pomorskim (42,7%). W 2018 r. największy odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej na obszarze BydOF występował w gminach Bydgoszcz (80,4%), Solec Kujawski (75,9%), Barcin (66,1%), z kolei najniższą wartość odnotowano w gminie Koronowo (0,1%), a ludność gmin Mrocza i Dąbrowa Chełmińska nie ma dostępu do sieci gazowej.

Rozwój miejskiej sieci ciepłowniczej, wzrost popularności alternatywnych źródeł ciepła (OZE) oraz odpływ ludności z miast przyczyniają się do malejącej liczby osób korzystających z sieci gazowej w miastach. Z kolei zwiększająca się liczba ludności gmin w strefie podmiejskiej wpływa na rozwój infrastruktury sieci gazowej na tych obszarach. W latach 2010-2018 na obszarze BydOF odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej zmniejszył się o 1,2%. Największy wzrost miał miejsce w gminach Białe Błota (306,1%), Szubin (116,6%), natomiast spadek – w Łabiszynie (16,6%) i Bydgoszczy (11,5%).

W 2018 r. najdłuższa sieć gazowa występowała w Bydgoszczy oraz w gminie Białe Błota. Znaczny przyrost długości sieci gazowej w 2018 roku w stosunku do roku 2016 na terenie BydOF zaobserwowano w gminach: Białe Błota o 25,9%, Żnin o 16,0% i Dobrcz o 13,3%. Na obszarze BydOF wzrost długości sieci gazowej ogółem na przestrzeni lat 2016-2018 wyniósł 7,2% i był wyższy niż wzrost długości sieci gazowej w regionie (4,4%).

Ważną rolę pod względem dostaw ciepła na terenie BydOF pełni Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o. w Bydgoszczy, które dysponuje sześcioma ciepłowniami (Białe Błota, Osowa Góra, Solec Kujawski, Szubin, Nakło nad Notecią, Koronowo) i zaopatruje znaczącą część mieszkańców BydOF.

W 2019 r. Spółka KPEC zwyciężyła w Ogólnopolskim Rankingu Przedsiębiorstw Energetyki Cieplnej PEC 2019 organizowanym przez Strefę Gospodarki Gazety Prawnej.

Obszar BydOF wyróżnia się wyraźną dywersyfikacją rodzajów instalacji. Do odnawialnych źródeł energii zidentyfikowanych na terenie gmin BydOF zaliczyć należy:

- 24 elektrownie wiatrowe [WI] o łącznej mocy 32,425 MW (gmina Dąbrowa Chełmińska – 2, gmina Koronowo - 2, gmina Sicienko - 1, gmina Solec Kujawski - 1, gmina Kcynia - 3, gmina Nakło nad Notecią - 3, gmina Szubin - 1, gmina Barcin - 6, gmina Żnin - 4, gmina Rojewo - 1);
- 9 646 instalacji fotowoltaicznych [PV] o łącznej mocy 109,06 MW (najwięcej w Bydgoszczy - 1 663, gminie Białe Błota - 1 414 i gminie Osielsko - 1 001);
- 10 elektrowni wodnych [WO] o łącznej mocy 5,985 MW (Bydgoszcz - 4, gmina Białe Błota - 2, gmina Koronowo - 1, gmina Osielsko - 1, gmina Kcynia - 1, gmina Łabiszyn - 1);

- 3 elektrownie wykorzystujące energię geotermalną [GE] o łącznej mocy 0,033 MW (Bydgoszcz - 1, gmina Białe Błota -1, gmina Nakło nad Notecią - 1);
- 8 biogazowni wykorzystujących biogaz inny niż rolniczy [BG] o łącznej mocy 2,126 MW (Bydgoszcz - 6, gmina Białe Błota - 1, gmina Koronowo - 1);
- 1 biogazowania [BGR] rolnicza o mocy 1,57 MW (gmina Rojewo);
- 1 elektrownia hybrydowa (połączenie WI i PV) o mocy 0,008 MW (gmina Mrocza).

Łączna moc instalacji wynosi 151,207 MW, z czego 72% stanowią instalacje PV. Co ważne, nie jest to moc, która jest odpowiedzią na zapotrzebowanie odbiorców energii elektrycznej. Dla zobrazowania sytuacji chociażby pod kątem liczby odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych oraz poziomu jej zużycia na obszarze BydOF (opierając się poglądowo na danych dla poziomu powiatów) – wówczas w zakresie obydwóch aspektów widać wyraźne wzrosty we wszystkich powiatach, do których dochodzi każdego roku (w perspektywie 2010-2020 wzrost o 7-29% w zakresie liczby odbiorców oraz o 6-33% (poza Bydgoszczą, która generalnie utrzymała podobny poziom) w zakresie zużycia energii). Oznacza to, iż aby tylko utrzymać obecny udział OZE w wytwarzaniu energii elektrycznej, konieczne jest ich ciągłe rozwijanie. Chcąc natomiast zwiększyć znaczenie OZE w produkcji energii elektrycznej, (co jest obecnie jednym z najważniejszych zadań realizowanych nie tylko na obszarze BydOF), wówczas skala podejmowanych działań powinna być większa w stosunku do zapotrzebowania.
Ciągły wzrost zapotrzebowania na energię powoduje, że dotychczas najczęściej wykorzystywane źródła energii nie są już wystarczające, poza tym dostrzega się ich negatywny wpływ na środowisko. Nadmierna eksploatacja surowców energetycznych, zanieczyszczenia, wzrost emisji gazów cieplarnianych i postępujące negatywne zmiany klimatyczne są jednym z ważniejszych czynników determinujących działania na rzecz transformacji energetycznej. Proces ten ma na celu zmniejszenie ogólnego udziału energetyki konwencjonalnej opartej na węglu na rzecz nowych technologii, w tym energii ze źródeł odnawialnych (OZE) - energii promieniowania słonecznego, energii wiatru, energii geotermalnej, energii wody oraz energii otrzymywanej z biomasy i biogazu. Powstawanie nowych inwestycji w zakresie OZE przyczyni się również do redukcji emisji CO_2 oraz wpłynie na oszczędność energii i zwiększenie efektywności energetycznej.
Osiągnięcie zaplanowanych, skumulowanych efektów środowiskowych jest możliwe jedynie w przypadku realizacji szeregu działań nakierowanych na zwiększanie efektywności energetycznej wszystkich działów gospodarki na obszarze BydOF oraz ograniczenie użytkowania źródeł ciepła mających najbardziej niekorzystny wpływ na środowisko.
Z przeprowadzonych diagnoz wynika, że głównym problemem w tym obszarze są z jednej strony tzw. niska emisja, której źródłem są gospodarstwa domowe zaopatrzone w mało wydajne piece węglowe, z drugiej zaś zanieczyszczenia wynikające z rozwoju transportu kołowego (pojazdy indywidualne). Oba źródła są wynikiem stosowania skrajnie nieefektywnych rozwiązań o bardzo dużej szkodliwości dla środowiska.

- *Istotą nowoczesnej gospodarki niskoemisyjnej jest wskazanie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych (zasady zrównoważonego rozwoju), np. poprzez wdrożenie nowych, oszczędnych technologii, zmniejszenie energochłonności i zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego na obszarze BydOF. Docelowo działania te zwiększają konkurencyjność gospodarki, zmniejszając jednocześnie presję środowiskową poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery i rozwój energetyki zrównoważonej.*
- *W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na energię planuje się szereg kolejnych inwestycji OZE (przede wszystkim budowę naziemnych elektrowni słonecznych), mających na celu wzrost udziału źródeł OZE w ogólnym bilansie energetycznym.*
- *Niezbędne będą dalsze działania polegające na zwiększaniu świadomości mieszkańców BydOF w zakresie niskoemisyjności.*

3.6 Skutki pandemii COVID-19

Bydgoski Obszar Funkcjonalny ma aspiracje do wzrostu znaczenia jako obszar metropolitalny w Polsce. W pewnych obszarach ośrodek stołeczny BydOF jak i województwo kujawsko-pomorskie niestety zamykają rankingi wojewódzkie i plasują się na ostatnich pozycjach, dlatego niezbędne jest podnoszenie standardów funkcjonowania BydOF przede wszystkim w zakresie edukacji, uczelni technicznych, rozwoju przedsiębiorczości, wzrostu wynagrodzeń. Działania te utrudnił i niejako odsunął w czasie wybuch pandemii COVID-19, który ma znaczne i daleko idące konsekwencje dla sytuacji ekonomicznej i społecznej zarówno na terenie województwa, jak i BydOF.

W roku 2020 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na obszarze BydOF wynosiła 13 377 i wzrosła o 21% w porównaniu z 2019 r. osiągając poziom z 2018 r. Główną przyczyną wzrostu bezrobocia był kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19. Najbardziej dotknięte przez pandemię zostały branże gastronomiczna i hotelarska, które z powodu nałożonego lockdownu miały ograniczone możliwości prowadzenia działalności.

W 2020 roku odnotowano znaczny spadek w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej ogółem w porównaniu z 2019 rokiem (spadek o 8%), co znacznie odbiegało od danych za lata poprzednie (w roku 2019 spadek ten wynosił jedynie 0,4% w porównaniu z 2018 r.). Wyższe tempo spadku odnotowano wśród nowo zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (w 2020 r. spadek ten wynosił 12% i był najwyższy w tej dekadzie).

W celu ograniczenia kontaktów społecznych i rozprzestrzeniania się COVID-19, wiele podmiotów, instytucji i szkół rozpoczęło prowadzenie działalności i nauki w trybie zdalnym. Negatywny wpływ tego zjawiska dotknął w szczególności edukację przyczyniając się do obniżenia poziomu nauczania oraz pogorszenia kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży.

Pandemia COVID-19 spowodowała również zmniejszenie dochodów samorządów, głównie ze względu na mniejsze wpływy z udziału w podatkach, niższe dochody z komunikacji publicznej oraz wyższe obciążenia związane ze świadczeniami społecznymi. Z kolei pozytywnym aspektem jest rozwój e-administracji, która jest coraz częściej wybierana przez użytkowników i znacznie usprawnia realizację zadań publicznych.
Coraz bardziej zauważalny jest rozwój elastycznych form świadczenia pracy, w tym pracy zdalnej, które będą szerzej wykorzystywane także po pandemii. Powyższe zjawisko przyczyni się do zmniejszonego popytu na nowe powierzchnie biurowe i wymiernych korzyści ekonomicznych dla pracodawców (niższe koszty). Widoczna jest potrzeba prowadzenia działań, które będą usprawniały i wspomagały pracę oraz komunikowanie się w trybie on-line.

3.7 Analiza powiązań społecznych, gospodarczych i środowiskowych w obszarze partnerstwa

Bydgoski Obszar Funkcjonalny tworzą miasto Bydgoszcz oraz gminy i powiaty, współtworzące Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz. Jednym z założeń powołania SMB była współpraca i wzajemne wspieranie się członków stowarzyszenia we wspólnych działaniach, których celem jest rozwój obszaru BydOF, a także wzrost jakości życia mieszkańców. Te założenia oraz wzajemne relacje miasta rdzenia z otaczającym obszarem wywołują określone skutki w przestrzeni oraz powiązania i oddziaływania w sferze społecznej i gospodarczej.
Jednym z obserwowanych zjawisk na obszarze BydOF jest proces suburbanizacji charakteryzujący się decentralizacją obszarów miejskich przy jednoczesnym dynamicznym rozwoju stref zewnętrznych miasta, polegający na przemieszczaniu się podmiotów gospodarczych oraz ludności z Bydgoszczy do strefy podmiejskiej. Spadek liczby ludności Bydgoszczy, przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców gmin ościennych (szczególnie w gminach Białe Błota i Osielsko) lub dobrze dostępnych względem miasta (np. Dobrcz, Szubin), wskazuje na proces migracji na obszary wiejskie. Największe zmiany dokonują się na tych obszarach, gdzie następuje dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego (przede wszystkim jednorodzinnego), a co za tym idzie przeznaczania gruntów pod zabudowę, infrastrukturę komunikacyjną, czy usługi i handel. Tworzy się presja na tereny cenne środowiskowo i odrolnienie gruntów. Osiedla podmiejskie traktowane są jako sypialnie Bydgoszczy, co potwierdza duża skala codziennych dojazdów do miasta w celach zarobkowych i edukacyjnych. Wpływa to na lokalną politykę transportową, w tym zbiorowy transport publiczny. Na drogach wjazdowych do Bydgoszczy powstają parkingi park&ride, mające na celu ograniczenie ruchu samochodowego w centrum miasta, rozwiązanie problemu miejsc parkingowych, a przede wszystkim ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w tym CO_2. Powstaje siatka podmiejskich połączeń publicznej komunikacji podmiejskiej, organizowana w porozumieniu Bydgoszczy z gminami ościennymi.

Powiązania Bydgoszczy z gminami z obszaru BydOF zauważalne są także na płaszczyźnie gospodarczej. Na rozwój obszaru metropolitalnego, jego dynamikę i konkurencyjność względem innych podobnych ośrodków w Polsce wpływ mają nie tylko działania prowadzone w mieście, ale także w pozostałych gminach. Jednym z kluczowych działań jest rozwój stref aktywności gospodarczej, do których przeprowadzana jest dyslokacja podmiotów gospodarczych funkcjonujących dotychczas w strefie centralnej. Udaremnia to z jednej strony odpływ podmiotów gospodarczych z obszaru BydOF, a z drugiej strony ma przyciągać nowych inwestorów zewnętrznych na specjalnie przygotowane tereny inwestycyjne z dostępem do infrastruktury biznesowej.
Zróżnicowanie rynku pracy na obszarze partnerstwa wynika także z wcześniej omówionych przesłanek. W Bydgoszczy (ośrodku centralnym) oraz gminach ościennych zjawisko bezrobocia jest stosunkowo niskie względem gmin bardziej oddalonych od Bydgoszczy, gdzie wskaźniki dotyczące bezrobocia są bardziej niekorzystnie. Dysproporcje wynikają głównie z tego, że wiodącym rynkiem pracy regionu jest Bydgoszcz. Następują tu największe zależności między wsparciem otoczenia biznesu, rozwojem innowacyjności, atrakcyjnymi miejscami pracy i potencjałem siły roboczej (także dojeżdżającej z obszaru funkcjonalnego).
JST tworzące BydOF współpracują także na poziomie gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej i ciepłownictwa.
Miasto Bydgoszcz pełni funkcję kulturalną, naukową, oświatową i medyczną dla mieszkańców BydOF. W mieście usytuowane są instytucje kulturalne (teatry, kina, muzea), szkoły ponadpodstawowe, uczelnie (w tym uniwersytet i politechnika) i szkoły wyższe oraz szpitale i poradnie specjalistyczne. Jest to kolejny element wywołujący mobilność w relacji gminy z obszaru BydOF – miasto Bydgoszcz. Dojazdy te mają charakter codziennych (uczniowie, studenci) i fakultatywnych (widzowie, zwiedzający, pacjenci). Z kolei w gminach BydOF świadczone są funkcje przede wszystkim na rzecz lokalnej obsługi mieszkańców, związane z życiem codziennym, podstawową opieką medyczną (szpitale poza Bydgoszczą znajdują się jedynie w Żninie, Nakle, Szubinie i Osielsku), edukacją na szczeblu podstawowym i ponadpodstawowym (w niewielkim stopniu). Ponadto część gmin BydOF posiada atrakcje turystyczne, które przyciągają turystów z całego obszaru BydOF. Gminy te zapewniają zaplecze i obsługę nie tylko dla swoich mieszkańców, ale również pozostałych przyjezdnych turystów.
Jak widać z powyższych przykładów wzajemne powiązania w relacji Bydgoszcz – gminy BydOF oraz między samymi gminami przenikają się i przebiegają na wielu płaszczyznach.

3.8 Synteza diagnozy – kluczowe wnioski

1. Bydgoski Obszar Funkcjonalny (BydOF) tworzą: Miasto Bydgoszcz, Powiat Bydgoski, Powiat Nakielski oraz gminy: Barcin, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Kcynia, Koronowo, Łabiszyn, Mrocza, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Pruszcz, Rojewo, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin i Żnin.

2. BydOF położony jest w centralnej i zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, zajmuje obszar 3 338 km^2, co stanowi 18,57% powierzchni województwa. Obszar zamieszkuje 606,7 tys. mieszkańców (29,4% ludności województwa kujawsko-pomorskiego według danych z 2020 roku).
3. Na obszarze BydOF spada liczba mieszkańców. Do roku 2030 przewiduje się spadek o 2,2%. Największy spadek liczby ludności, w dużej mierze związany z procesem suburbanizacji, odnotowała Bydgoszcz. Z kolei gminy podmiejskie (Osielsko, Białe Błota), w tym samym czasie, zanotowały wzrost liczby mieszkańców.
4. Społeczeństwo na obszarze BydOF starzeje się, wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Spada liczba urodzeń, przyrost naturalny jest niski.
5. Dostępność do usług medycznych jak i pomocy społecznej dla osób starszych na terenie BydOF jest zróżnicowana. Najlepiej jest w Bydgoszczy, gorzej na terenach wiejskich. Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej stale spada. W BydOF osoby w wieku 60+ mogą skorzystać z Metropolitalnej Karty Seniora 60+, uprawniającej do korzystania z oferty kulturalnej, rekreacyjnej i usługowej na preferencyjnych warunkach.
6. Niski poziom wynagrodzeń na obszarze BydOF, w tym zwłaszcza w Bydgoszczy, stanowi problem, gdyż przekłada się na niższy poziom życia mieszkańców oraz zmniejszenie konkurencyjności miasta na tle krajowych ośrodków wojewódzkich.
7. Dynamicznie rozwijająca się gospodarka BydOF wywołuje presję na zwiększenie aktywności zawodowej osób nieaktywnych (m.in. kobiet i osób w wieku emerytalnym) oraz angażowanie pracowników zagranicznych.
8. W okresie od 2010 do 2019 roku poziom bezrobocia na terenie BydOF zmniejszył się. W Bydgoszczy oraz gminach podmiejskich zjawisko bezrobocia jest stosunkowo niskie, w gminach bardziej oddalonych od ośrodka stołecznego jest wyższe.
9. Udział osób bezrobotnych długookresowo w ogólnej liczbie bezrobotnych utrzymuje się na wysokim poziomie. W ogólnej liczbie bezrobotnych przeważają kobiety, w szczególności w przedziale wiekowym 25-34 oraz osoby z najniższymi kwalifikacjami.
10. Sytuacja gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego tworzących BydOF oraz rozwój rynku pracy mają bezpośredni wpływ na poziom ich zamożności. Duże zróżnicowanie wewnętrzne BydOF potwierdzają dane dotyczące dochodów własnych gmin, znajdują się tu gminy zarówno „zamożne" jak i „biedniejsze". Od kondycji dochodów gminy zależy w dużej mierze możliwość stopnia realizacji działań zarówno społecznych jak i gospodarczych, a więc mających wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy.
11. Na terenie BydOF dostęp do opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego jest zróżnicowany. Miejsc brakuje szczególnie na terenach wiejskich. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową i wychowaniem przedszkolnym systematycznie rośnie. W okresie od 2018 do 2020 roku miał miejsce znaczący przyrost nowych miejsc wychowania przedszkolnego.
12. Analiza wyników nauczania z lat 2019-2020 wykazała, że edukacja szczebla podstawowego jest na jednym z najniższych poziomów w kraju. Wyniki egzaminów

ósmoklasisty w szkołach z obszaru BydOF wskazują, że najlepsze rezultaty uzyskują uczniowie z gmin podmiejskich i Bydgoszczy. Słabsze wyniki odnotowują uczniowie z gmin oddalonych od ośrodka stołecznego.

13. Liczba szkół średnich na terenie BydOF uległa zmniejszeniu, z uwagi na spadającą liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym. W liceach ogólnokształcących zaobserwowano spadek liczby uczniów, a w technikach odnotowano wzrost. Wśród uczniów z terenu BydOF wzrasta zainteresowanie kształceniem zawodowym. Wyniki zdawalności egzaminu maturalnego nie są zadawalające. Najlepiej wypadają uczniowie z Bydgoszczy.
14. Wsparcia wymaga kształcenie zawodowe na terenie BydOF, które nie do końca odpowiada na potrzeby lokalnego rynku pracy i nie powstrzymuje odpływu młodzieży do innych województwa (m.in. mazowieckiego, pomorskiego).
15. Na obszarze BydOF funkcjonuje kilka uczelni wyższych, jednak ich pozycja w ogólnopolskich rankingach nie jest wysoka.
16. Obszar BydOF posiada duży zasób terenów przeznaczonych pod inwestycje, zlokalizowanych m.in. w Bydgoszczy, Barcinie, Szubinie, Nakle nad Notecią oraz parki przemysłowe i technologiczne.
17. Na terenie BydOF poziom wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców) jest zróżnicowany. Miasto Bydgoszcz oraz gminy podmiejskie (m.in. Osielsko, Dobrcz) odnotowują najwyższy wskaźnik, gminy bardziej oddalone od ośrodka stołecznego (m.in. Rojewo) odnotowują najniższy wskaźnik. W latach 2010-2019 na terenie BydOF nastąpił wzrost wskaźnika przedsiębiorczości, jednak tempo jego wzrostu było niższe od tempa wzrostu wskaźnika dla województwa i Polski.
18. W 2019 roku większość wszystkich podmiotów gospodarczych z terenu BydOF stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Problemem jest niski poziom rozwoju przedsiębiorczości w Bydgoszczy na tle innych miast wojewódzkich (17-te miejsce według danych za 2020 rok).
19. Stosunkowo niski poziom innowacyjności województwa (o którym świadczy m.in. wartość nakładów na działalność innowacyjną, odsetek przedsiębiorstw, które wdrożyły jakąkolwiek z innowacji oraz liczba zgłoszeń patentowych) stanowić może w dużej mierze odzwierciedlenie podobnej sytuacji na obszarze BydOF.
20. Na obszarze BydOF występuje problem niskiego pokrycia planistycznego terenu co wpływa na niekontrolowane rozlewanie się zabudowy i chaotyczną suburbanizację. W ciągu ostatnich lat wzrosło zainteresowanie gmin tematyką rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Pozwoliło to na odnowienie i nadanie nowych funkcji budynkom, przyczyniając się do uporządkowania przestrzeni.
21. BydOF znajduje się w korzystnym położeniu komunikacyjnym. Posiada centralne usytuowanie względem ważnych ośrodków krajowych i zagranicznych.
22. Przez obszar BydOF przechodzą ważne szlaki komunikacyjne krajowe i międzynarodowe (drogowe, kolejowe oraz lotnicze). Najbardziej rozbudowany jest transport drogowy zapewniający wysoką dostępność transportową. Na obszarze BydOF

problemem jest miejscowo niezadawalający stan techniczny dróg, co wpływa na bezpieczeństwo uczestników ruch drogowego.

23. W BydOF transport zbiorowy realizowany jest w formie przewozów szynowych (kolejowych, a w Bydgoszczy tramwajowych) oraz drogowych. Transport kolejowy nie jest dostępny w każdej gminie, a transport autobusowy wykazuje niski stopień dopasowania oferty przewozów do oczekiwań pasażerów. Tabor autobusowy jest częściowo wyeksploatowany, emitujący spaliny powyżej dopuszczalnych norm (poza ośrodkiem rdzeniowym). Część taboru tramwajowego w Bydgoszczy wykazuje niezadowalającą jakość.
24. Komunikacja publiczna w Bydgoszczy w większości wykorzystuje autobusy spełniające normy emisji spalin, jednak nadal występuje potrzeba wymiany taboru na bardziej ekologiczny. Na terenie BydOF, w ramach komunikacji miejskiej Bydgoszczy, funkcjonuje 10 linii podmiejskich z biletem sieciowym w preferencyjnej cenie dla dzieci i uczniów. Dostępność komunikacyjna Bydgoszczy ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia mieszkańcom BydOF dostępu do wysokiej jakości usług (m.in. specjalistyczna opieka zdrowotna, szkolnictwo) oraz miejsc pracy.
25. Na obszarze BydOF zauważalny jest niski stopień integracji transportu – brakuje zintegrowanych węzłów transportowych dla różnych środków transportu (w szczególności autobusowego, kolejowego) oraz dobrze zintegrowanej siatki połączeń.
26. Na obszarze BydOF nie ma spójnego systemu dróg rowerowych. Obecna sieć nie zapewnia powiązania wszystkich gmin BydOF w sposób bezpieczny i komfortowy.
27. Dostęp do Internetu stacjonarnego na terenie BydOF jest nierównomierny. Największe dysproporcje występowały w dostępie do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s. W 2021 roku sieć 5G, poza samą Bydgoszczą dostępna była jeszcze odcinkowo w gminach: Białe Błota, Osielsko, Dobrcz i Dąbrowa Chełmińska.
28. W 2019 roku zasoby mieszkaniowe w BydOF stanowiły ponad 1/3 wszystkich mieszkań w województwie kujawsko-pomorskim. W latach 2010-2018 odnotowano wzrost zasobów mieszkaniowych, najwięcej w gminach podmiejskich (Białe Błota, Osielsko).
29. Głównym ośrodkiem kulturotwórczym jest miasto Bydgoszcz, z którego oferty kulturalnej korzystają mieszkańcy całego regionu (m.in. z filharmonii, opery, teatrów, muzeów, galerii itp.). W każdej gminie z terenu BydOF działają biblioteki, centra/domy kultury oraz świetlice prowadzące działalność kulturalną. Nadal istnieje duży potencjał prorozwojowy instytucji kultury, który wymaga dobrego wykorzystania i zagospodarowania funkcjonujących obiektów. Konieczne są działania w kierunku większej dostępności obiektów kultury na obszarze BydOF i zwiększenia oferty kulturalnej poprzez np. budowę/rozbudowę lub modernizację obiektów o funkcji kulturalnej.
30. Obszar BydOF posiada potencjał turystyczny, rozwiniętą bazę noclegową oraz infrastrukturę umożliwiającą organizację imprez sportowych, kulturalnych, konferencyjnych i wystawienniczo-targowych. W dalszym ciągu niezbędne jest podejmowanie działań polegających na rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej (m.in. zagospodarowanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych) oraz

adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych z uwzględnieniem aspektów społecznych, ekologicznych i gospodarczych. Problemem jest również niewystarczająca promocja atrakcji turystycznych.

31. Obszar BydOF to ważny ośrodek sportu dysponujący różnorodną infrastrukturą sportową oraz ofertą imprez sportowych o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym. Jednak istniejące obiekty sportowe nie są wystarczające dla ponad 600 tys. mieszkańców BydOF. Większość gmin deklaruje gotowość do budowy nowych obiektów.
32. Na obszarze BydOF występuje zjawisko suszy rolniczej, co ma negatywny wpływ na produkcję rolną. Na skutki suszy szczególnie narażone są obszary położone na południe od linii Nakło nad Notecią – Bydgoszcz, gdzie zjawisko to występuje dość często i charakteryzuje się długimi ciągami dni bezopadowych. Według długookresowych prognoz problem podatności obszaru BydOF na występowanie suszy w rolnictwie będzie się pogłębiał.
33. BydOF jest obszarem o stosunkowo małych zasobach wodnych, głównie z powodu suszy występującej od wielu lat. Wzrasta zużycie wody na w gospodarstwach domowych, przemyśle i rolnictwie. Z drugiej strony zdecydowana większość mieszkańców obszaru korzysta z sieci wodociągowej i oczyszczalni ścieków. Zróżnicowane jest pokrycie BydOF infrastrukturą do doprowadzania ścieków komunalnych, w miastach jest lepiej, w gminach wiejskich infrastruktury jest mniej.
34. Na terenie BydOF stan jakości powietrza nie jest dobry. W sezonie grzewczym emisja dwutlenku węgla oraz pyłów zawieszonych przekracza dobowe normy. Na pogorszenie jakości powietrza coraz większy wpływ ma transport drogowy, szczególnie indywidualny. Co roku wzrasta wskaźnik ilości samochodów osobowych na 1 tys. mieszkańców.
35. Świadomość mieszkańców BydOF w zakresie indywidualnego, degradacyjnego wpływu na środowisko jest niewystarczająca.
36. Gospodarka odpadowa jest ważnym aspektem w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie gminy z obszaru BydOF widzą potrzebę ograniczania produkcji odpadów, w szczególności odpadów zmieszanych, oraz zwiększenia ponownego zużycia odpadów. Coraz więcej odpadów poddawanych jest recyklingowi, kompostowaniu i fermentacji. Najlepiej z odzyskiwaniem odpadów radzą sobie Mrocza, Łabiszyn i Szubin, najgorzej Barcin i Sicienko.
37. Obszar BydOF dysponuje potencjałem w zakresie terenów zielonych świadczącym o wartości przyrodniczej i krajobrazowej tego obszaru. Udział powierzchni terenów zieleni (parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców, terenów zieleni osiedlowej, ulicznej, lasów) na obszarze BydOF wynosił więcej niż województwie.
38. Największy udział terenów zieleni w stosunku do powierzchni całkowitej gminy, odnotowują gminy: Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka oraz Osielsko. W Bydgoszczy wskaźnik ten jest stosunkowo wysoki w porównaniu z innymi miastami wojewódzkimi.
39. Niekorzystnym procesem zachodzącym w Bydgoskim Obszarze Funkcjonalnym jest spadek powierzchni lasów.

40. Na obszarze BydOF występują wyraźne dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci gazowej. Najdłuższa sieć gazowa występuje w Bydgoszczy oraz w gminie Białe Błota. Znaczny przyrost długości sieci gazowej zaobserwowano w gminach podmiejskich.
41. Odnawialne źródła energii na terenie BydOF to przede wszystkim instalacje fotowoltaiczne (Bydgoszcz, Białe Błota, Osielsko), elektrownie wiatrowe (Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Sicienko), elektrownie wodne (Bydgoszcz, Białe Błota, Koronowo), biogazownie (Bydgoszcz, Białe Błota, Koronowo). Łączna moc instalacji OZE wynosi 151,207 MW, z czego 72% stanowią instalacje fotowoltaiczne. Nie jest to moc, która jest odpowiedzią na zapotrzebowanie odbiorców energii elektrycznej. Zwiększenie udziału OZE w produkcji energii elektrycznej (w tym w ramach działań z zakresu kompleksowej modernizacji energetycznej z wykorzystaniem OZE) jest jednym z najważniejszych zadań realizowanych na obszarze BydOF.
42. Korzystnym zjawiskiem z zakresu zwiększania efektywności energetycznej jest kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. W ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w projektach ZIT BTOF na obszarze BydOF wsparcie uzyskało ponad 80 budynków.

4 Analiza SWOT

Do oceny potencjału obszaru BydOF wykorzystano jedną z podstawowych metod analizy strategicznej - analizę SWOT. W poniższej analizie wykorzystano wyniki z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców obszaru Metropolii Bydgoszcz w styczniu 2023 r., który stanowił uzupełnienie części diagnostycznej niniejszej Strategii ZIT BydOF. Głównym celem przeprowadzonego badania było zdobycie lub uzupełnienie wiedzy (w odniesieniu do danych zastanych lub badań jakościowych) na temat opinii mieszkańców gmin BydOF o miejscu, w którym żyją, oceny czynników dotyczących otoczenia lokalnego oraz głównych potrzebach rozwojowych. W badaniu wzięło udział łącznie 2 878 mieszkańców w różnym wieku, z czego 1 711 mieszkańców wypełniło ankietę kompletnie. Największą grupą respondentów byli mieszkańcy w wieku od 20 do 45 lat.

W zdecydowanej większości odpowiedzi dotyczące oceny obszaru Metropolii Bydgoszcz jako miejsca do życia i rozwoju były odpowiedziami pozytywnymi. Blisko 70% mieszkańców (raczej tak - 51%, zdecydowanie tak - 18%) uważa, że obszar SMB jest dobrym miejscem do życia. W opozycji wypowiada się zaledwie 14% (raczej nie - 11%, zdecydowanie nie - 3%), a 17% nie potrafi dokonać jednoznacznej oceny.

Wśród czynników dotyczących otoczenia lokalnego najlepiej ocenione zostały:

- relacje międzyludzkie z sąsiadami, przyjaciółmi, znajomymi,
- więzi i tradycje rodzinne,
- oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm,
- oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna,
- bezpieczeństwo,
- atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki,
- estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych,
- lokalny patriotyzm, dziedzictwo i historia,
- jakość i zakres usług komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci),
- możliwości kontynuowania nauki, kształcenia się.

Natomiast negatywne oceny uzyskały aspekty takie jak:

- komunikacja i transport zbiorowy,
- dostępność i ceny mieszkań,
- wysokość zarobków i płac,
- skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami,
- oferty pracy, rynek pracy,
- oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa,
- jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni),
- działania i jakość pracy samorządu lokalnego (Urzędu Gminy),
- oferta usług społecznych (zdrowotnych, opiekuńczych, edukacyjnych),
- skomunikowanie z większymi miastami.

Dla mieszkańców, przedsięwzięciami, które powinny zostać zrealizowane w ich gminach w pierwszej kolejności są: lepsze połączenia komunikacyjne z regionem i światem (48%), stworzenie atrakcyjnej infrastruktury i warunków życia mieszkańców (42%), poprawa warunków środowiskowych (37%), lepsza i bardziej dostępna opieka zdrowotna (37%), atrakcyjniejsza oferta kulturalna i spędzania czasu wolnego (32%) oraz pełniejsze i realne włączenie mieszkańców w procesy planowania, decydowania i zarzadzania w sprawach samorządowych (27%).

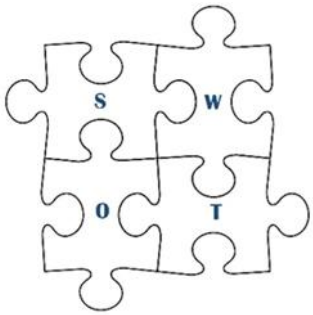
Zdefiniowanie silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Bydgoszczy pozwoliło określić potencjały i problemy oraz wyznaczyć podstawowe wyzwania stojące przed Metropolią Bydgoszcz.
Czynniki rozwojowe wewnętrzne opisują sytuację wewnętrzną obszaru BydOF i są identyfikowane, jako silne i słabe strony:

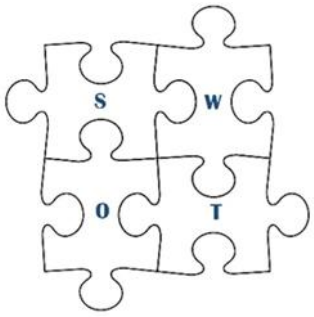
- silne strony stanowią atuty obszaru BydOF i odpowiednio wykorzystane sprzyjać będą jego rozwojowi,
- słabe strony to zdiagnozowane negatywne cechy, które jeśli nie zostaną wyeliminowane lub ograniczone będą utrudniać rozwój BydOF.

Czynniki rozwojowe zewnętrzne opisują otoczenie obszaru BydOF i są identyfikowane, jako szanse i zagrożenia:

- szanse rozumiane są jako czynniki i tendencje obserwowane w otoczeniu, na które nie ma wpływu, lub wpływ ten jest niewielki, jednak odpowiednio wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy BydOF,
- zagrożenia z kolei, to uwarunkowania, na które nie ma wpływu lub wpływ ten jest niewielki i które mogą stanowić istotną barierę rozwojową.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
➢ Współpraca samorządów w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz (np. Metropolitalna Karta: Malucha, Uczniowska i Seniora, wspólne zakupy energii w ramach Bydgoskiej Grupy Zakupowej); ➢ Mocna pozycja Bydgoszczy na ponadlokalnym rynku pracy - centrum logistyczno-magazynowe, silny ośrodek sektora produkcyjnego i BPO/SSC (Centra Usług Wspólnych) oraz obecność jedynego w regionie krajowego klastra kluczowego (Bydgoski Klaster Przemysłowy); ➢ Duży potencjał terenów inwestycyjnych; ➢ Wysoki stopień uprzedszkolnienia;	➢ Mało atrakcyjne miejsca pracy - przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto niższe od średniej krajowej; ➢ Niski poziom przedsiębiorczości Bydgoszczy na tle innych miast wojewódzkich oraz znaczne dysproporcje w poziomie przedsiębiorczości między Bydgoszczą i jej strefą podmiejską a pozostałymi gminami BydOF; ➢ Niski poziom innowacyjności oraz niedostateczna współpraca pomiędzy sektorem gospodarki i nauki; ➢ Słabe wyniki egzaminów ósmoklasisty oraz maturalnych; ➢ Niska pozycja uczelni wyższych w rankingach krajowych;

➢ Jedyne w województwie uczelnie: techniczna (Politechnika Bydgoska) i muzyczna (Akademia Muzyczna); ➢ Wysokiej jakości usługi specjalistyczne w zakresie opieki zdrowotnej; ➢ Instytucje kultury o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (Filharmonia Pomorska i Opera Nova); ➢ Rozwinięta baza sportowa, na której odbywają się liczne wydarzenia; ➢ Jedyne w regionie lotnisko - Port Lotniczy Bydgoszcz; ➢ Bliskość autostrady A1 i drogi ekspresowej S5; ➢ Wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze (liczne jeziora, rzeki, wyższy niż w regionie udział powierzchni terenów zielonych z największym kompleksem leśnym – Puszczą Bydgoską; ➢ Efektywny system gospodarowania odpadami w oparciu o Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych;	➢ Niewystarczające zasoby kadry medycznej; ➢ Niewystarczająca liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3; ➢ Brak spójnej polityki zagospodarowania przestrzennego na obszarze BydOF; ➢ Niski stopień integracji transportu – brak zintegrowanych węzłów transportowych dla różnych środków transportu (w szczególności autobusowego i kolejowego); ➢ Rosnąca liczba odpadów komunalnych i wzrost zużycia energii; ➢ Przekroczenia norm jakości powietrza;
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
➢ Rozwój przemysłu 4.0; ➢ Wzrost popytu na usługi przemysłu czasu wolnego; ➢ Wzrost popularności miejsc wypoczynku poza najbardziej popularnymi w Polsce kurortami; ➢ Rozwój cyfryzacji i społeczeństwa informacyjnego; ➢ Rozwój elektromobilności i transportu zeroemisyjnego jako odpowiedź na przeciwdziałanie zmianom klimatu; ➢ Realizacja planów dotyczących powstania Terminala Intermodalnego Bydgoszcz Emilianowo (Węzeł Logistyczny Bydgoszcz); ➢ Budowa drogi ekspresowej S10; ➢ Polityka spójności Unii Europejskiej akcentująca priorytetowe podejście do kwestii klimatycznych; ➢ Moda na zdrowy styl życia;	➢ Niestabilne otoczenie prawne; ➢ Spowolnienie gospodarcze oraz wysoka inflacja; ➢ Rosnące obciążenia finansowe mieszkańców, przedsiębiorców i samorządów; ➢ Niekorzystne tendencje w procesach demograficznych; ➢ Wzrost liczby emisyjnych, powodujących hałas środków transportu; ➢ Zagrożenia epidemiczne oraz niestabilna sytuacja geopolityczna w Europie i ich negatywne skutki społeczno-gospodarcze dla Polski; ➢ Silna konkurencja ośrodków akademickich spoza regionu skutkująca odpływem zdolnych uczniów poza obszar BydOF;

➢ Rozwój proekologicznej świadomości społecznej oraz idei zrównoważonego rozwoju;	➢ Postępujące zmiany klimatyczne oraz ich negatywne skutki (ekstremalne zjawiska pogodowe, długotrwałe susze oraz deficyty wody); ➢ Występowanie zanieczyszczeń poszczególnych elementów środowiska naturalnego

5 Wizja i misja

5.1 Misja Strategii ZIT BydOF

Misją Strategii ZIT BydOF jest wzmacnianie pola szans osobistej samorealizacji każdego mieszkańca obszaru poprzez rozwijanie Metropolii Bydgoszcz w sposób zrównoważony w oparciu o podejście zintegrowane

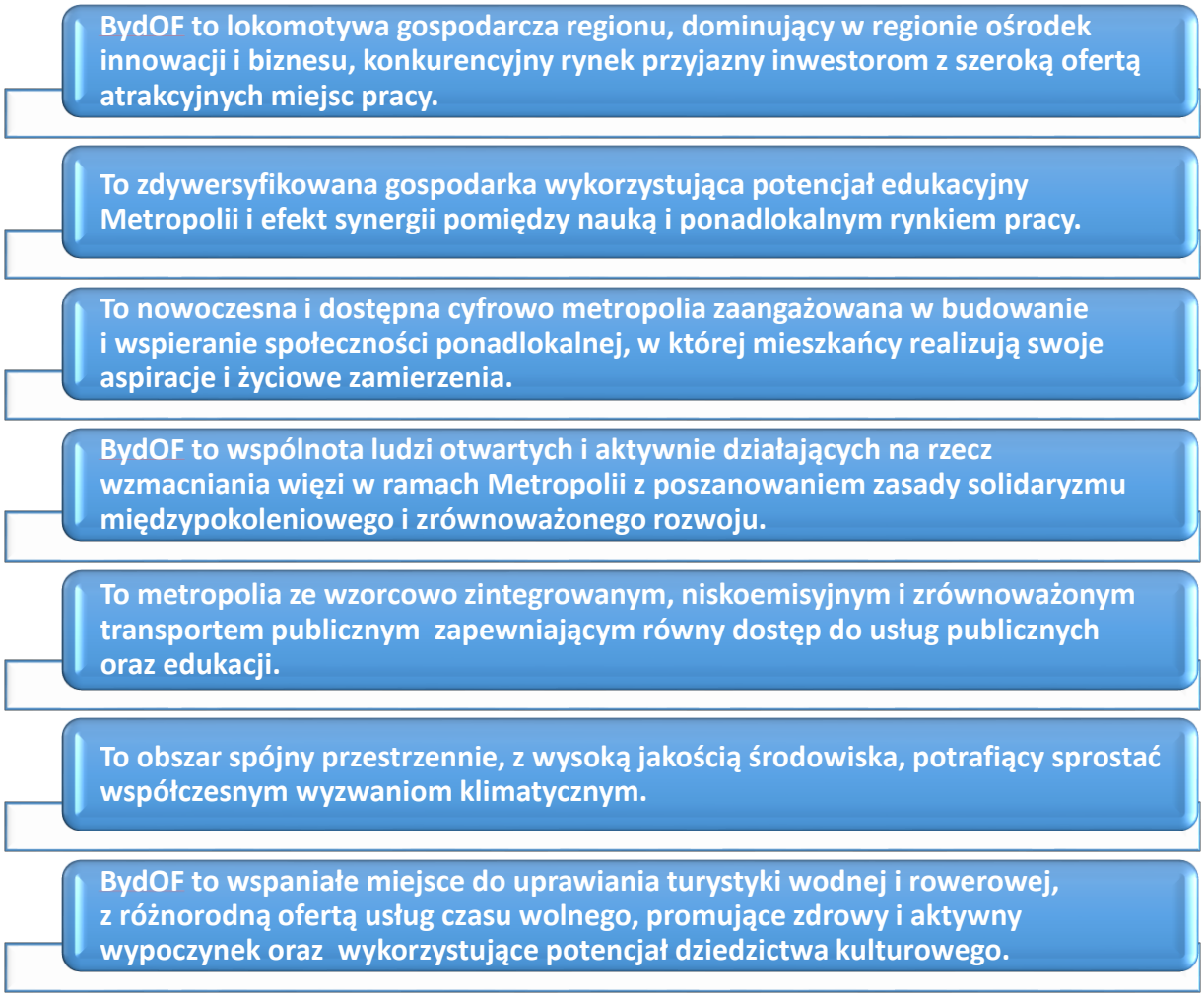
5.2 Wizja rozwoju BydOF

Nadrzędnym celem działań opisanych w niniejszej Strategii ZIT BydOF jest podniesienie potencjału rozwojowego MOF Bydgoszczy i upowszechnienie idei partnerstwa samorządów w celu rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb mieszkańców MOF Bydgoszczy. Populacja MOF Bydgoszczy stanowi ponad 600 tys. mieszkańców co pozwala aspirować do rangi znaczącego ośrodka metropolitalnego w kraju i pretendować do roli ważnego ośrodka międzynarodowego na mapie Europy. Bydgoszcz to największe miasto w województwie kujawsko-pomorskim, ósme największe miasto w Polsce, wysoko oceniane w biznesowych rankingach.

Na sukces miasta stołecznego wpływają nie tylko jego mieszkańcy, ale także mieszkańcy gmin powiązanych z nim funkcjonalnie, które stanowią naturalne zaplecze rozwoju i budowy potencjału ośrodka centralnego oraz niezbędną siłą roboczą do realizacji zadań przypisanych ośrodkom metropolitalnym w Polsce. To także odbiorcy wysokospecjalistycznych usług, które świadczone są tylko w mieście stołecznym. Z kolei dla otaczających Bydgoszcz gmin to zdywersyfikowany rynek pracy z szerokim zakresem działalności oraz ponadregionalnych usług typowych dla dużych ośrodków miejskich (biznesowych, kulturalnych, wiedzy eksperckiej, wysokospecjalistycznej ochrony zdrowia).

Wspólnym celem partnerstwa jest zacieśnianie współpracy i wzmacnianie powiązań Bydgoszczy i jej obszaru funkcjonalnego uwzględniający zróżnicowane potencjały wszystkich samorządów obszaru BydOF oraz wzrost jakości życia mieszkańców Metropolii w oparciu o wspólną wizję rozwoju oraz spójne cele.

Rysunek 4 Wizja rozwoju Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: Opracowanie własne

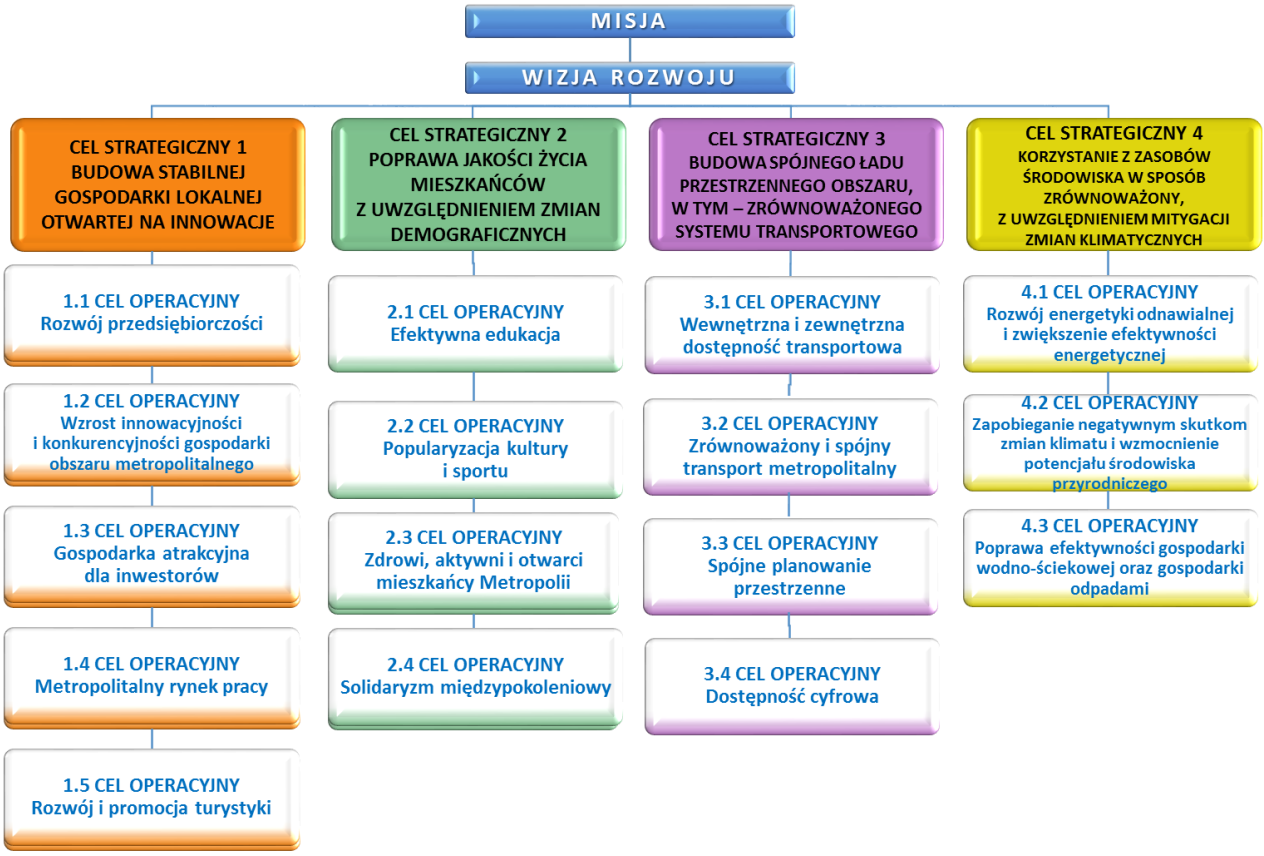
Silna marka Metropolii Bydgoszcz i zwiększenie jej rozpoznawalności to także zasługa licznych inicjatyw integrujących lokalną społeczność w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz (np. coroczna rywalizacja sportowa o Puchar Rowerowej Stolicy Polski) oraz wprowadzonych rozwiązań poprawiających komfort życia mieszkańców różnych grup wiekowych np. rozwój komunikacji publicznej, Metropolitalna Karta Malucha, Metropolitalna Karta Uczniowska czy Metropolitalna Karta Seniora.

5.3 Układ celów strategicznych

Długookresowa wizja rozwoju jest celem nadrzędnym oraz istotnym elementem każdej Strategii. Wizja rozwoju BydOF to stan do którego dążą partnerzy BydOF i któremu mają być podporządkowane cele, kierunki działań oraz projekty zawarte w Strategii ZIT BydOF.
Na podstawie syntezy przeprowadzonej diagnozy, mając na względzie oczekiwania poszczególnych interesariuszy procesu zdefiniowano przyszły, pożądany obraz BydOF.

Na niższym poziomie hierarchicznym zostały określone cztery zasadnicze cele strategiczne rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym, przestrzennym oraz środowiskowym, które mają charakter długofalowy i wskazują główny kierunek rozwoju w realizacji założonej wizji rozwoju BydOF. Uszczegółowieniem poszczególnych celów strategicznych są cele operacyjne, które określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, konkretyzują je i spajają z zaplanowanymi kierunkami działań. Kolejnym poziomem wdrażania Strategii ZIT BydOF są kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych, które wyznaczają zakres niezbędnych interwencji.
Na poniższym rysunku oraz tabeli zaprezentowano wizję oraz misję BydOF wraz z układem celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunki działań.

Rysunek 5 Cele strategiczne i operacyjne Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: Opracowanie własne

5.4 Kierunki działań realizowane w ramach ZIT BydOF

*Legenda do OSI:

MIASTA ŚREDNIE TRACĄCE FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE
- Nakło nad Notecią

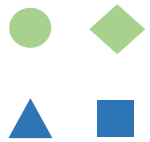
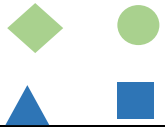
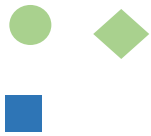
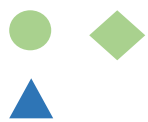
OBSZARY ZAGROŻONE TRWAŁĄ MARGINALIZACJĄ
- Gmina Kcynia
- Gmina Mrocza

MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY
- Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy

GMINY WYKAZUJĄCE NEGATYWNĄ SYTUACJĘ SPOŁECZNO-GOSPODARCZĄ
- Gmina Barcin
- Gmina Kcynia
- Gmina Mrocza
- Gmina Rojewo

Tabela 4 Kierunki działań Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

	Cel operacyjny	Kierunki działań	OSI*
CEL STRATEGICZNY 1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.1 Cel operacyjny **Rozwój przedsiębiorczości**	➢ Kształtowanie postaw proprzedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży; ➢ Rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami, uczelniami i przedsiębiorcami; ➢ Poprawa dostępności i rozwój usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu; ➢ Wsparcie instytucjonalne i finansowe dla przedsiębiorców, w szczególności dla start-upów;	● ◆
	1.2 Cel operacyjny – **Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki obszaru metropolitalnego**	➢ Podniesienie potencjału naukowo-badawczego uczelni wyższych; ➢ Podniesienie poziomu innowacyjności MŚP, w tym działania B+R; ➢ Rozwój sieci współpracy w ramach klastrów; ➢ Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw;	
	1.3 Cel operacyjny – **Gospodarka atrakcyjna dla inwestorów**	➢ Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych; ➢ Rozwój istniejących strategicznych stref aktywności gospodarczej – parki przemysłowe i technologiczne;	●
	1.4 Cel operacyjny **Metropolitalny rynek pracy**	➢ Wykwalifikowane kadry dla gospodarki; ➢ Aktywizacja zawodowa, w szczególności rodziców dzieci do lat 3; ➢ Wydłużenie aktywności zawodowej;	●
	1.5 Cel operacyjny **Rozwój i promocja turystyki**	➢ Rozwój i promocja atrakcji turystycznych; ➢ Rozwój turystyki biznesowej; ➢ Rozwój infrastruktury turystycznej;	● ■

CEL STRATEGICZNY 2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Cel operacyjny **Efektywna edukacja**	➢ Szeroki dostęp do miejsc wychowania przedszkolnego; ➢ Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; ➢ Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy; ➢ Rozwój kształcenia wyższego, w szczególności promocja i rozwój kierunków technicznych; ➢ Tworzenie warunków do kształcenia ustawicznego, w tym wzmacniania kompetencji cyfrowych;	
	2.2 Cel operacyjny **Popularyzacja kultury i sportu**	➢ Upowszechnienie kultury; ➢ Organizacja i promocja imprez sportowych;	
	2.3 Cel operacyjny **Zdrowi, aktywni i otwarci mieszkańcy Metropolii**	➢ Upowszechnianie zdrowego stylu życia; ➢ Poprawa dostępności do usług medycznych; ➢ Zwiększenie liczebności i podnoszenie kwalifikacji kadr ochrony zdrowia; ➢ Tworzenie przyjaznych warunków dla cudzoziemców; ➢ Rozwój organizacji społecznych;	
	2.4 Cel operacyjny **Solidaryzm międzypokoleniowy**	➢ Opieka senioralna; ➢ Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; ➢ Aktywizacja osób starszych; ➢ Wsparcie rodzin i systemu pieczy zastępczej;	
CEL STRATEGICZNY 3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM – ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU	3.1 Cel operacyjny **Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność transportowa**	➢ Poszerzenie oferty połączeń Portu Lotniczego Bydgoszcz; ➢ Poprawa jakości i bezpieczeństwa dróg publicznych; ➢ Rozwój potencjału logistycznego i magazynowego; ➢ Poprawa jakości i bezpieczeństwa transportu kolejowego;	
	3.2 Cel operacyjny **Zrównoważony i spójny transport metropolitalny**	➢ Rozwój zero- i niskoemisyjnego transportu publicznego; ➢ Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego i zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości; ➢ Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych; ➢ Rozwój międzygminnej komunikacji publicznej;	
	3.3 Cel operacyjny **Spójne planowanie przestrzenne**	➢ Zwiększenie obszaru metropolii objętego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; ➢ Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu; ➢ Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;	

		➢ Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy planistyczne;	
	3.4 Cel operacyjny **Dostępność cyfrowa**	➢ Upowszechnianie usług publicznych świadczonych elektronicznie; ➢ Rozwój stacjonarnej sieci internetowej oraz sieci 5G; ➢ Rozwój infrastruktury IT;	
CEL STRATEGICZNY 4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN	4.1 Cel operacyjny **Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej**	➢ Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych; ➢ Rozwój systemów ciepłowniczych i gazowniczych; ➢ Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym;	
	4.2 Cel operacyjny **Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego**	➢ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i degradacji środowiska; ➢ Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi; ➢ Ochrona i wzmacnianie bioróżnorodności; ➢ Błękitno-zielona infrastruktura; ➢ Rozwój proekologicznej świadomości społecznej;	
	4.3 Cel operacyjny **Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami**	➢ Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej; ➢ Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym; ➢ Rozbudowa systemu gospodarowania odpadami;	

Źródło: Opracowanie własne

5.5 Obszary wsparcia

1.1 Cel operacyjny - Rozwój przedsiębiorczości

Kierunki działań:

- Kształtowanie postaw proprzedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży;
- Rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami, uczelniami i przedsiębiorcami ;
- Poprawa dostępności i rozwój usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu;
- Wsparcie instytucjonalne i finansowe dla przedsiębiorców, w szczególności dla start-upów.

W ramach celu operacyjnego przewiduje się wspieranie rozwoju przedsiębiorczości począwszy od kształtowania postaw proprzedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży i rozwijania współpracy szkół z uczelniami i otoczeniem społeczno-gospodarczym. Istotnym wyzwaniem będzie tworzenie dogodnych warunków i możliwości do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym powstawanie i rozwój inkubatorów przedsiębiorczości oraz poprawa dostępności i rozwój ośrodków wspierających przedsiębiorczość. Ważnym kierunkiem będzie również dalsze wspieranie instytucjonalne i finansowe przedsiębiorców, w szczególności start-upów.

W ramach tego celu operacyjnego preferowane są projekty, które dotyczą liczby przedsiębiorstw korzystających z obiektów przeznaczonych na wsparcie działalności biznesowej. Takie zadanie wybrała Gmina Barcin, planując utworzenie inkubatora przedsiębiorczości. Powstała infrastruktura ma służyć rozwojowi przedsiębiorstw z sektora MŚP prowadzących działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego.

1.2 Cel operacyjny - Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki obszaru metropolitalnego

Kierunki działań:

- Podniesienie potencjału naukowo-badawczego uczelni wyższych;
- Podniesienie poziomu innowacyjności MŚP, w tym działania B+R;
- Rozwój sieci współpracy w ramach klastrów;
- Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw;

W celu podniesienia poziomu innowacyjności i konkurencyjności, możliwe będzie rozwijanie działalności badawczo-rozwojowej oraz innowacyjnej, w tym poprzez współpracę przedsiębiorców z uczelniami oraz działania wspierające internacjonalizację przedsiębiorstw. Ważnym zagadnieniem będzie rozwój sieci współpracy klastrów, w tym jedynego w regionie klastra kluczowego pełniącego funkcję katalizatora procesów innowacyjnych - Bydgoskiego Klastra Przemysłowego.

1.3 Cel operacyjny - Gospodarka atrakcyjna dla inwestorów

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych;
- Rozwój istniejących strategicznych stref aktywności gospodarczej – parki przemysłowe i technologiczne.

W celu podniesienia atrakcyjności gospodarczej możliwe będą działania ukierunkowane na stworzenie dogodnych warunków dla inwestorów prywatnych, co zostanie osiągnięte m.in. poprzez budowę nowych oraz unowocześnianie istniejących parków przemysłowych i technologicznych. Kluczowym elementem tych przedsięwzięć będzie kompleksowe uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą, połączone z systematycznym podnoszeniem jakości obsługi i wsparcia procesów inwestycyjnych. W tym kontekście szczególne preferencje uzyskają projekty ściśle wynikające z przeprowadzonej diagnozy strategii ZIT i zakładające przygotowanie nowych obszarów inwestycyjnych, co z jednej strony pozwoli skutecznie przyciągnąć zewnętrzny kapitał, z drugiej zaś skutecznie przeciwdziałać migracji oraz relokacji lokalnych podmiotów gospodarczych poza granice Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.

1.4 Cel operacyjny – Metropolitalny rynek pracy

Kierunki działań:

- Wykwalifikowane kadry dla gospodarki;
- Aktywizacja zawodowa, w szczególności rodziców dzieci do lat 3;
- Wydłużenie aktywności zawodowej.

Przewiduje się działania skierowane na rozwój i zwiększenie wysoko wykwalifikowanej kadry, stanowiącej ważny element wzrostu gospodarczego i odpornego na zmiany rynku pracy. Odbywać się to będzie poprzez kompleksowe dostosowanie kształcenia zawodowego do realnych wymogów rynku pracy. Działania te będą realizowane przez powiaty z obszaru BydOF oraz Miasto Bydgoszcz jako miasto na prawach powiatu. Dofinansowanie uzyskają inwestycje obejmujące w szczególności infrastrukturę związaną z kształceniem w zawodach, na które istnieje regionalne lub lokalne zapotrzebowanie, w tym zgodnych z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Ponadto proces ten zostanie wsparty kluczowymi inwestycjami w infrastrukturę publicznych uczelni zawodowych i działania celowane w pozyskanie i utrzymanie wysoko wykwalifikowanej kadry spoza obszaru BydOF.

Innym wyzwaniem będzie aktywizacja zawodowa, w szczególności rodziców dzieci do lat 3, w postaci tworzenia przyjaznych warunków dla powrotu do aktywności zawodowej dzięki rozwojowi działalności opiekuńczych dla dzieci do lat trzech.

Możliwe będzie także wsparcie dla działań organizacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych, skoncentrowanych na wydłużeniu aktywności zawodowej osób w wieku przedemerytalnym oraz zachęcające do powrotu na rynek pracy pomimo osiągnięcia wieku emerytalnego.

1.5 Cel operacyjny - Rozwój i promocja turystyki

Kierunki działań:

- Rozwój i promocja atrakcji turystycznych;
- Rozwój turystyki biznesowej;
- Rozwój infrastruktury turystycznej.

Wsparciem objęte będą działania polegające na budowie i rozbudowie infrastruktury turystycznej, wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu (np. zagospodarowanie turystyczne wokół Ruin Zamku w Szubinie, rozbudowa promenady nad Jeziorem Żnińskim Małym oraz utworzenie Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią). Wsparcie skierowane będzie również na tworzenie, rozwój, udostępnianie oraz promocję parków kulturowych i szlaków kulturowych, tworzenie lub rozwój i ożywienie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), polegające na budowie, przebudowie i rozbudowie infrastruktury zwiększającej dostępność

obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla niepełnosprawnych, zielona infrastruktura). Dotyczy to także ścieżek rowerowych, prowadzących do danej atrakcji turystycznej lub bezpośrednio z nią powiązanych, jak np. ścieżek rowerowych na terenach powiatów bydgoskiego i żnińskiego, czy ścieżki pieszo-rowerowej Wąsosz-Żędowo. Ponadto możliwe będzie zwiększenie potencjału obszaru BydOF poprzez promowanie go, jako miejsce do realizacji targów, wystaw, kongresów. Planowane działania inwestycyjne w zakresie rozwoju oferty turystycznej, powinny być realizowane z zachowaniem zasad zrównoważonej turystyki, ze szczególnym poszanowaniem cennych przyrodniczo obszarów, z jednoczesnym stosowaniem rozwiązań i urządzeń minimalizujących presję ze strony turystów.

Preferencjami objęte będą projekty stosujące dobre praktyki z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.

2.1 Cel operacyjny – Efektywna edukacja

Kierunki działań:

- Szeroki dostęp do miejsc wychowania przedszkolnego;
- Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- Rozwój kształcenia wyższego, w szczególności promocja i rozwój kierunków technicznych;
- Tworzenie warunków do kształcenia ustawicznego, w tym wzmacniania kompetencji cyfrowych.

W ramach zwiększenia dostępności miejsc wychowania przedszkolnego będą mogły być prowadzone działania ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach lub innych form edukacji przedszkolnej oraz w uzasadnionych przypadkach – również na poprawę jakości już funkcjonujących miejsc.

W tym obszarze preferencje wyboru projektów wynikać będą z diagnozy Strategii ZIT. W celu utrzymania miejsc przedszkolnych spełniających obowiązujące standardy, gmina Pruszcz zgłosiła potrzebę nowej placówki wychowania przedszkolnego z uwagi na zły

stan techniczny istniejącego budynku. Ponadto wsparcie dotyczyć będzie także dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. Preferencje we wsparciu na rzecz wychowania przedszkolnego przewidziane zostały dla obszarów zmarginalizowanych (w tym wskazanym w SRW i KSRR 2030).
Równolegle prowadzone będzie wsparcie w obszarze wychowania przedszkolnego (EFS+), z finansowaniem dodatkowej oferty edukacyjnej lub specjalistycznej dla dzieci w zakresie poprawy jakości świadczenia usług edukacyjnych. Preferowane będzie, wynikające z diagnozy strategii ZIT, wsparcie dla przedstawicieli kadry OWP ukierunkowane m.in.
na podnoszenie kompetencji lub nabywanie kwalifikacji (w tym związanych z zieloną lub cyfrową transformacją), udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych (w tym wsparcie metodyczne) czy wychowawczych.

Poza wychowaniem przedszkolnym, wsparcie obejmować będzie także inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wraz z inwestycjami w przyszkolną bazę sportową, na podstawie „Analizy potrzeb dot. przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim" oraz diagnozy potrzeb przeprowadzonej wśród gmin i powiatów BydOF. Preferencje skierowane będą na projekty wykorzystujące istniejącą infrastrukturę, np. SP w Łabiszynie, szkół wraz ze Stadionem Miejskim im. Klemensa Biniakowskiego w Nakle nad Notecią oraz szkół podstawowych wraz ze Stadionem Miejskim im. Michała Joachimowskiego w Żninie. Pierwszeństwem objęte będą także projekty stosujące dobre praktyki z zakresu ochrony zieleni i drzew.

Natomiast wymiar miękki interwencji nakierowany na podnoszenie jakości i efektywności kształcenia ogólnego oraz włączenie społeczne, będzie realizowany z wyraźną preferencją dla szkół osiągających najniższe wyniki na egzaminach zewnętrznych w skali regionu lub z placówek z obszarów zmarginalizowanych. Inne działania, jakie będą możliwe do przeprowadzenia, to wsparcie dla uczniów przyczyniające się do wyrównywania szans edukacyjnych poprzez podniesienie jakości i efektywności kształcenia ogólnego oraz poprzez zwiększenie dostępności i włączenia społecznego w zakresie m.in. podnoszenia kompetencji (kluczowych, społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją); staży; edukacji włączającej; doradztwa edukacyjno-zawodowego czy stypendiów. Przewidziano również wsparcie dla przedstawicieli kadry nauczycielskiej/pedagogicznej między innymi w zakresie podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem; realizacji zadań dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego; tworzenia sieci współpracy, wzajemnego uczenia się i programów mentoringu. Poza tym planowana jest także pomoc dla szkół i placówek w zakresie między innymi doposażenia i pomocy dydaktycznych niezbędnych

dla uczniów i przedstawicieli kadry; zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. Takie zadania wynikają z przeprowadzonej diagnozy strategii ZIT, a realizowane będą w szkołach prowadzonych przez wszystkie gminy i powiaty z obszaru BydOF (poza Gminą Łabiszyn).

W obszarze kształcenia zawodowego celem będzie dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy, a także pogłębienie zintegrowania z rynkiem pracy w szkołach, centrach kształcenia ustawicznego i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe. Preferencje dotyczyć będą działań wynikających z diagnozy strategii ZIT, związanych z zawodami, na które istnieje regionalne zapotrzebowanie i które uznaje się ze deficytowe na podstawie np. barometru zawodów. Przewidziano wsparcie dla uczniów, nauczycieli i szkół prowadzonych przez Miasto Bydgoszcz, Powiat Bydgoski, Powiat Żniński i Powiat Nakielski. Uczniowie będą mogli skorzystać przede wszystkim z możliwości podnoszenia umiejętności, kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem lub zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy, jak również z możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego podczas odbywania staży zawodowych lub staży uczniowskich. Kadra otrzyma między innymi możliwość podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem oraz pogłębiania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Natomiast szkoły, placówki oświaty prowadzące kształcenie zawodowe lub ustawiczne, będą mogły doposażyć pracownie/warsztaty i stworzyć uczniom i słuchaczom warunki zbliżone do rzeczywistych warunków w zakładach pracy.

Wszystkie zadania edukacyjne będą przeprowadzane na podstawie diagnozy potrzeb w ramach danej szkoły lub placówki systemu oświaty.

Przewiduje się szereg działań mających na celu rozwój kształcenia wyższego, przede wszystkim poprzez zwiększenie zdolności i potencjału naukowo-badawczego, poprawę jakości kształcenia, czy też zaangażowanie do kadry uczelni wyższych wysokiej klasy naukowców i specjalistów w swojej dziedzinie. Szczególny nacisk zostanie położony na rozwój kierunków technicznych, medycznych i ścisłych, z uwzględnieniem pomocy stypendialnej dla studentów. Działania te mają prowadzić do wzrostu liczby absolwentów, którzy potencjalnie mieliby zasilić przedsiębiorstwa i instytucje wpływające na wzrost rozwoju gospodarczego.

2.2 Cel operacyjny - Popularyzacja kultury i sportu

Kierunki działań:

- Upowszechnienie kultury
- Organizacja i promocja imprez sportowych

Z upowszechnianiem kultury związane będą przede wszystkim działania ukierunkowane na rozwój oferty instytucji kultury – dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych. Ponadto przewiduje się wsparcie tychże instytucji w zakresie

budowy/rozbudowy, adaptacji obiektu do pełnienia funkcji kulturalnych, remontu wyposażenia oraz rozwoju i funkcjonowania (bez możliwości dofinansowywania bieżącego funkcjonowania). Dodatkowo szczególny nacisk będzie kładziony na rozwój czytelnictwa, poprzez wsparcie nowych i już funkcjonujących bibliotek, często stanowiących centrum życia społecznego. W ułatwieniu dostępu do zbiorów bibliotecznych ma przyczynić się ich digitalizacja i upowszechnianie.

Wsparcie w ramach popularyzacji sportu i aktywności fizycznej mieszkańców, odbywać się będzie z wykorzystaniem ogólnodostępnej oraz komercyjnej bazy sportowej i rekreacyjnej.

Przewiduje się także wsparcie na organizację wydarzeń masowych o charakterze sportowym, upowszechniających sport i promujących lokalne obiekty sportowe.

Preferowane dla tego obszaru wsparcia stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki, będzie prowadzone w instytucjach kultury jak: Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy oraz instytucjach prowadzonych przez gminy: Kcynia, Barcin, Rojewo, Białe Błota, Koronowo, Nakło nad Notecią i Mrocza.

2.3 Cel operacyjny – Zdrowi, aktywni i otwarci mieszkańcy Metropolii

Kierunki działań:

- Upowszechnianie zdrowego stylu życia
- Poprawa dostępności do usług medycznych
- Zwiększenie liczebności i podnoszenie kwalifikacji kadr ochrony zdrowia
- Tworzenie przyjaznych warunków dla cudzoziemców
- Rozwój organizacji społecznych

Promocja, edukacja i organizacja zdrowego trybu i stylu życia mieszkańców, to kolejny cel, na który będzie przewidziane wsparcie. Opierać się on będzie na popularyzacji badań profilaktycznych i diagnostycznych oraz na kształtowaniu właściwych postaw i działań związanych ze zdrowym trybem życia. Podejmowane działania będą mogły dotyczyć promocji i popularyzacji aktywności fizycznej, jako elementu zdrowego trybu życia. Ponadto pomoc będzie skierowana do podmiotów leczniczych między innymi na tworzenie i dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz na zakup sprzętu medycznego. Wszystkie te działania będą prowadzone w celu zwiększenia dostępności do lekarzy ogólnych i gabinetów specjalistycznych, jednak będą musiały odpowiadać zapisom między innymi dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027”. Ponadto wspierane będą działania, których efektem będzie popularyzacja i rozwój kierunków medycznych na uczelniach wyższych oraz stwarzanie warunków do podnoszenia kwalifikacji przez kadrę ochrony zdrowia.

Wsparcie otrzymają również działania ułatwiające integrację kulturową i adaptację do rynku pracy przez cudzoziemców. Ponadto promowane będą działania budujące aktywną postawę obywatelską, w szczególności na rzecz społeczności lokalnych oraz powiązanych z nimi organizacji pozarządowych powołanych do pracy o charakterze społecznym.

2.4 Cel operacyjny – Solidaryzm międzypokoleniowy

Kierunki działań:

- Opieka senioralna;
- Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Aktywizacja osób starszych;
- Wsparcie rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Przewiduje się szerokie wsparcie dla seniorów w ramach usług społecznych i zdrowotnych poprzez tworzenie miejsc świadczenia usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, jak również wsparcie rodziny i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami starszymi, a także pomoc w poprawie warunków bytowych rodzin pełniących opiekę do ich potrzeb w zakresie opieki i codziennego funkcjonowania. Przedsięwzięcia te będą realizowane w ramach deinstytucjonalizacji. Inną formą pomocy seniorom będą działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz pomagające w aktywizacji seniorów, których liczba wg prognoz będzie wzrastać.

Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym możliwe będzie przez prowadzenie działań pomagających w powrocie do aktywnego funkcjonowania społecznego i zawodowego. Wsparcie będzie obejmować przede wszystkim całe rodziny, z wykorzystaniem usług aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej czy zawodowej. Możliwa będzie również aktywizacja społeczno-zawodowa w klubach integracji społecznej oraz centrach integracji społecznej.

Wspierane będą działania w ramach deinstytucjonalizacji usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, w szczególności polegające na zapewnieniu pomocy rodzinom biologicznym w ramach prewencji umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz na doskonaleniu sposobu funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, tak by w jego centrum znajdowało się zawsze dziecko/młody człowiek i zapewnienie mu bezpiecznego i wspierającego miejsca do życia na każdym etapie dorastania i usamodzielniania się, także po opuszczeniu pieczy zastępczej.

3.1. Cel operacyjny – Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność transportowa

Kierunki działań:

- Poszerzenie oferty połączeń Portu Lotniczego Bydgoszcz;
- Poprawa jakości i bezpieczeństwa dróg publicznych;
- Rozwój potencjału logistycznego i magazynowego;
- Poprawa jakości i bezpieczeństwa transportu kolejowego.

W ramach celu wspierane będą działania zmierzające do rozwoju Portu Lotniczego w Bydgoszczy w zakresie zwiększenia zdolności obsługi pasażerskiej i towarowej, zwiększenia sieci połączeń oraz liczby obsługiwanych przewoźników. W ramach poprawy jakości i bezpieczeństwa dróg publicznych wsparciem objęte będą działania dotyczące przebudowy istniejących dróg, poprawy ich stanu technicznego, optymalizacji sieci dróg w celu zachowania ich spójności, a w sytuacji koniecznej budowa nowych odcinków dróg. Wszystkie wspierane działania zmierzać będą do poprawy bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego i kolejowego. Ponadto przewiduje się działania wzmacniające potencjał logistyczno-magazynowy obszaru m.in. poprzez uzbrojenie (w infrastrukturę wodną, kanalizacyjną,

elektroenergetyczną, zasilania w paliwa, infrastrukturę łączności i informatyczną) terenów pod działalność produkcyjną, usługową i magazynowo - składową. Ważnym aspektem będzie zapewnienie dostępności transportowej terenów inwestycyjnych.

3.2 Cel operacyjny - Zrównoważony i spójny transport metropolitalny

Kierunki działań:

- Rozwój zero- i niskoemisyjnego transportu publicznego;
- Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego i zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości;
- Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych;
- Rozwój międzygminnej komunikacji publicznej.

Wspierane będą działania z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu publicznego poprzez zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości oraz dotyczące niskoemisyjnego transportu m.in. poprzez zakup taboru zero- i nisko emisyjnego, w tym infrastrukturę ładowania i tankowania, a także działania organizacyjne mające na celu preferowanie wśród mieszkańców transportu publicznego, a nie indywidualnego. Wsparcie skierowane będzie także na działania związane z ułatwieniem podróży multimodalnych („park&ride", „bike&ride") oraz promujące rozwój międzygminnej komunikacji publicznej. Ponadto wspierane będą działania prowadzące do rozwoju sieci dróg rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem likwidacji luk w istniejących trasach rowerowych, istotnych dla zaspokojenia potrzeb transportowych, turystycznych i rekreacyjnych lokalnej społeczności. Preferowane będą projekty wynikające bezpośrednio z diagnozy strategii ZIT takie, które będą realizować cele i potrzeby rozwojowe, także wynikające z SUMP.

3.3 Cel operacyjny - Spójne planowanie przestrzenne

Kierunki działań:

- Zwiększenie obszaru metropolii objętego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu;
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy planistyczne.

Wspierane będą działania organizacyjne mające na celu poprawę ładu przestrzennego poprzez zwiększenie stopnia pokrycia obszaru metropolii miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem integracji wymiaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego metropolii jako całości. W ramach celu przewiduje się również działania mające na celu wzmocnienie ochrony krajobrazu oraz walorów

kulturowych i estetycznych obszaru, ponadto działania zapobiegające niekontrolowanemu rozlewaniu się miast i chaosowi przestrzennemu. W ramach rewitalizacji obszarów zdegradowanych/odnowy przestrzeni publicznej wspierane będą działania polegające m.in. na przebudowie, remoncie, adaptacji zdegradowanych obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji kulturalnych, społecznych, edukacyjnych i udostępnienia ich mieszkańcom. Wspierane będą działania zmierzające do zwiększenia zaangażowania mieszkańców w procesy planistyczne. Preferencje obejmą projekty stanowiące bezpośrednią odpowiedź na wnioski z diagnozy strategii ZIT, realizujące wskaźniki, cele i potrzeby rozwojowe BydOF, a w szczególności gmin: Solec Kujawski, Szubin, Barcin, Dobrcz, Koronowo, Mrocza, Rojewo, Białe Błota, Kcynia i Sicienko.

3.4 Cel operacyjny – Dostępność cyfrowa

Kierunki działań:

- Upowszechnianie usług publicznych świadczonych elektronicznie;
- Rozwój stacjonarnej sieci internetowej oraz sieci 5G;
- Rozwój infrastruktury IT.

W ramach celu wspierane będą działania mające na celu rozwój usług sfery publicznej świadczonych w formie elektronicznej (e-usługi), rozwój infrastruktury IT (w tym sieci 5G) niezbędnej dla intensyfikacji publicznych i komercyjnych zastosowań technologii informacyjnych oraz wzmocnienie bezpieczeństwa cyfrowego.

4.1 Cel operacyjny - Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej

Kierunki działań:

- Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
- Rozwój systemów ciepłowniczych i gazowniczych;
- Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym.

Możliwe do realizacji będą działania ukierunkowane na rozwój gospodarki ekologicznej i zrównoważonej, w której planuje się maksymalne ograniczenie zużycia paliw kopalnych, a energię z nich pochodzącą zastępować się będzie energią ze źródeł odnawialnych. Wspierane będą działania dotyczące niskoemisyjnej energetyki, modernizacji systemów grzewczych, rozwoju instalacji prosumenckich oraz wszelkich rozwiązań, technologii i zachowań prowadzących do obniżenia zużycia energii. Szczególne znaczenie będą miały działania związane z rozwojem ciepłownictwa systemowego, koncentrującego się na budowie i modernizacji sieci ciepłowniczych oraz ciepłowni lokalnych. Wspierane inwestycje w tym zakresie polegać będą na rozwoju efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych, opartych na źródłach kogeneracyjnych, OZE wraz z magazynowaniem energii lub wykorzystujących ciepło

odpadowe (z procesów produkcyjnych). Zakłada się również wsparcie przedsięwzięć dotyczących kompleksowej modernizacji energetycznej komunalnych budynków mieszkaniowych oraz obiektów użyteczności publicznej, wraz z wykorzystaniem instalacji OZE i wymianą źródeł ciepła. Ponadto przewiduje się wsparcie na budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego wysokiej jakości, opartego na technologii LED i panelach fotowoltaicznych (OZE) oraz na demontażu starych, wyeksploatowanych opraw oświetleniowych i montażu nowych, energooszczędnych. Wszystkie podjęte działania doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej, pozwolą efektywnie zarządzać energią oraz znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza.

4.2 Cel operacyjny – Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego

Kierunki działań:

- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i degradacji środowiska;
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi;
- Ochrona i wzmacnianie bioróżnorodności;
- Błękitno-zielona infrastruktura;
- Rozwój proekologicznej świadomości społecznej.

Wsparcie ukierunkowane na realizacje inwestycji służących zaadaptowaniu miast i innych obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia zielonej i niebieskiej infrastruktury. Wspierane będą działania pozwalające ograniczyć skutki ekstremalnych zjawisk klimatycznych w miastach i innych obszarach zurbanizowanych, przyczyniające się do zwiększenia powierzchni terenów zielonych, małej retencji oraz efektywnego gospodarowania wodami opadowymi. W przypadku miasta Bydgoszczy, które posiada Miejski Plan Adaptacji (MPA), realizowane działania powinny wynikać z tego planu. Ważnym działaniem będzie przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji oraz ochrona bioróżnorodności. Jednocześnie należy wspierać działania niwelujące główne źródła niskiej emisji, zarówno w transporcie (ograniczenie ruchu samochodowego), jak i energetyce cieplnej i elektrycznej, zapobiegające degradacji środowiska naturalnego. Ponadto wspierane będą działania skierowane do obywateli i przedsiębiorców, z zakresu edukacji i promocji dobrych praktyk w odniesieniu do kwestii klimatycznych.

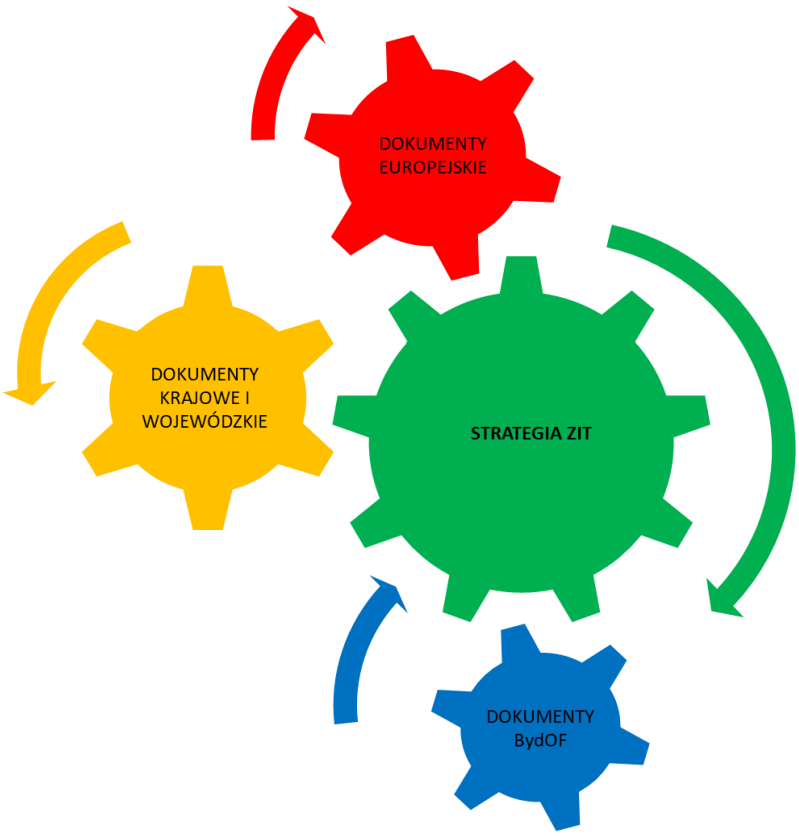
4.3 Cel operacyjny - Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami

Kierunki działań:

- Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej;
- Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym;
- Rozbudowa systemu gospodarowania odpadami.

Możliwe do realizacji będą działania ukierunkowane na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej poprzez rozbudowę, modernizację lub naprawę sieci wodociągowej, instalowanie inteligentnych systemów monitorowania i zarządzania siecią wodociągową, budowę nowych lub modernizowanie istniejących stacji uzdatniania wody, promowanie wśród mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców oszczędności wody pitnej. Ponadto wsparciem zostaną objęte działania w zakresie rozwoju infrastruktury służącej do zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. 914/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dyrektywy Ściekowej). Działania te to m.in. rozbudowa sieci odprowadzania ścieków, kanalizacji deszczowej, budowa nowych oraz modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków. W zakresie efektywnej gospodarki odpadami planuje się rozbudowę infrastruktury związanej z zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz rozwój modelu gospodarki o obiegu zamkniętym, która przyczyni się do spowolnienia niekorzystnych zmian klimatu.

6 Spójność Strategii ZIT BydOF z obowiązującymi strategiami oraz planami rozwojowymi na poziomie europejskim, krajowym oraz regionalnym

Europejski Zielony Ład
Główne cele i założenia dokumentu
Europejski Zielony Ład jest strategią na rzecz wzrostu, której celem jest przekształcenie Unii Europejskiej w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce. Strategia zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów (dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym) oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Do 2050 roku Europa ma stać się pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem, przy jednoczesnym zachowaniu przyrody, utrzymaniu zrównoważonego rozwoju gospodarki, poprawie stanu zdrowia i jakości życia obywateli. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak: - inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska, - wspieranie innowacji przemysłowych,

- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego,
- obniżenie emisyjności sektora energii,
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków,
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym

Spójność Strategii ZIT BydOF z Europejskim Zielonym Ładem zachowana będzie w szczególności w ramach Celu Strategicznego 3 Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego oraz Celu Strategicznego 4 Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków. Kierunki działań dotyczące:
- zrównoważonego i spójnego transportu metropolitalnego,
- rozwoju energetyki odnawialnej i zwiększenia efektywności energetycznej,
- poprawy efektywności gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami,
- zapobiegania negatywnym skutkom zmian klimatu,
- wzmocnienia potencjału środowiska przyrodniczego

przyczynią się do realnego wpływu na osiągnięcie efektów takich jak przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej oraz zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń na obszarze BydOF.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)

Główne cele i założenia dokumentu

To pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Strategia wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. W dokumencie tym przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, fale upałów, susze, huragany, osuwiska).

Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym

Strategia ZIT BydOF wpisuje się w kierunki działań SPA2020, szczególnie w zakresie celów operacyjnych określonych w ramach celu strategicznego nr 4 – Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków, tj.:
4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej;
4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego;
4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami.

Biała Księga „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu”
Główne cele i założenia dokumentu
Biała Księga zawiera wizję rozwoju systemu transportowego na terenie Unii Europejskiej w perspektywie do roku 2050 oraz strategię osiągania założonych celów. Dokument powstał w 2011 r. w wyniku prac nad nową polityką transportową. Wizja Białej Księgi zakłada konkurencyjny i zrównoważony system transportowy, który powstanie w wyniku działań zmierzających do: 1) zapewnienia wzrostu efektywności sektora transportu i wspierania mobilności przy jednoczesnym obniżeniu emisji gazów cieplarnianych o 60%, 2) efektywnej i zintegrowanej sieci transportowej, 3) wyrównania szans dla podróżowania na dalekie odległości i międzykontynentalnego transportu towarów, 4) zapewnienia ekologicznego transportu miejskiego i dojazdów do pracy.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF wykazuje zgodność z Białą Księgą, w zakresie Celu Strategicznego 3 Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego. Szczególnie ważnym z punktu widzenia BydOF jest osiągnięcie konkurencyjnego i zrównoważonego systemu transportowego, gdyż stanowi to podstawę zrównoważonego rozwoju.

Europejska strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej
Główne cele i założenia dokumentu
Dokument wychodzi naprzeciw utrzymaniu konkurencyjności Europy i dostosowaniu do potrzeb w zakresie mobilności osób i przemieszczania towarów. Strategia zakłada przyspieszenie tempa przechodzenia na mobilność niskoemisyjną z uwzględnieniem potrzeb w zakresie mobilności związanych ze sprawnym działaniem rynku wewnętrznego i globalną siecią łączności. Wymaga podjęcia różnych działań sprzyjających rozwojowi sektora transportu we właściwym kierunku pod względem neutralności technologicznej oraz wkładu w zatrudnienie, wzrost gospodarczy i inwestycje. Efekty wykonanych zadań muszą być dostrzegalne na wielu poziomach, a w szczególności powinny przyczynić się do: - osiągnięcia bardziej efektywnego systemu transportowego, - zwiększenia wykorzystania niskoemisyjnych alternatywnych źródeł energii na potrzeby transportu, - wspierania efektywności i innowacyjności pojazdów niskoemisyjnych oraz bezemisyjnych.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF wpisuje się w założenia dokumentu, przede wszystkim w ramach Celu operacyjnego 3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny, w ramach którego przewidziano kierunki rozwoju dotyczące: - rozwoju zero- i niskoemisyjnego transportu publicznego, - rozbudowy infrastruktury transportu publicznego, - budowy i uzupełnienia sieci ścieżek rowerowych, - rozwoju międzygminnej komunikacji publicznej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)
Główne cele i założenia dokumentu
KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Polityka regionalna w perspektywie do 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, poprzez zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny polityki regionalnej realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe: Cel 1: Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, Cel 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF w całości wpisuje się w założenia KSRR. Wszystkie cztery cele strategiczne BydOF będą miały wpływ na osiąganie spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: Cel strategiczny 1. Budowa stabilnej gospodarki lokalnej otwartej na innowacje; Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zmian demograficznych; Cel strategiczny 3. Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego; Cel strategiczny 4. Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków.

Krajowa Polityka Miejska 2030
Główne cele i założenia dokumentu
Podstawowym celem Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2030 jest tworzenie takich warunków dla miast i obszarów funkcjonalnych, aby mogły się rozwijać w sposób zrównoważony oferując mieszkańcom wysoką jakość życia. Wyzwania KPM koncentrują się wokół problemów związanych m.in. z rozlewaniem się miast, zmianami klimatu, jakością środowiska oraz kwestią transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Spójność Strategii ZIT BydOF z KPM widoczna jest przede wszystkim w ramach CS 3 – Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego oraz CS 4 – Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. z perspektywą do 2030 r.
Główne cele i założenia dokumentu
Jest nadrzędnym dokumentem w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej i stanowi strategiczny instrument zarządzania polityką rozwoju realizowaną przez instytucje państwa. Głównym celem Strategii jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym". W Strategii ujętych zostało sześć tzw. obszarów horyzontalnych (w obrębie których konieczne jest podjęcie interwencji), tj.: • Kapitał ludzki i społeczny, • Cyfryzacja, • Transport, • Energia, • Środowisko, • Bezpieczeństwo narodowe.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF w całości wpisuje się w założenia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. z perspektywą do 2030 r. Wszystkie cztery cele strategiczne BydOF: Cel strategiczny 1. Budowa stabilnej gospodarki lokalnej otwartej na innowacje; Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zmian demograficznych; Cel strategiczny 3. Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego; Cel strategiczny 4. Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków; będą miały wpływ na następujące obszary horyzontalne: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzacja, transport, energia i środowisko.

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+
Główne cele i założenia dokumentu
Strategia rozwoju jest najważniejszym dokumentem, który opracowuje Samorząd Województwa w celu wyznaczenia kierunków rozwoju województwa na najbliższe lata (ta strategia obejmuje okres do roku 2030, choć niektóre działania kontynuowane będą także po tym roku, stąd do jej nazwy dodano zapis „+"). Za cel nadrzędny do 2030 r. w dokumencie tym ustanowiono: jakość życia typową dla wysokorozwiniętych regionów europejskich. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych: • Rozwoju społecznego – w którym najważniejsza jest poprawa wykształcenia, wzrost aspiracji młodzieży oraz większa aktywność mieszkańców. • Rozwoju gospodarczego – w którym najważniejsze jest unowocześnianie gospodarki. • Jakości przestrzeni, w której się zamieszkuje – tu najważniejszy jest dobry dostęp do usług oraz czyste środowisko. • Spójności i bezpieczeństwa województwa – tu najważniejsza jest sprawna komunikacja, umiejętność korzystania z Internetu dla załatwiania codziennych spraw, a także bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców.

Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF jest spójna z celami określonymi w Strategii Przyspieszenia 2030+. Wszystkie cztery cele strategiczne BydOF: Cel strategiczny 1. Budowa stabilnej gospodarki lokalnej otwartej na innowacje; Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zmian demograficznych; Cel strategiczny 3. Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego; Cel strategiczny 4. Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków; będą miały wpływ na tzw. „filary rozwojowe" województwa (w obszarach: społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń, spójność).

Strategia ZIT BydOF opiera się na opracowanych i opracowywanych dla całego obszaru BydOF dokumentach strategicznych i są to:

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (SUMP BydOF) - projekt
Główne cele i założenia dokumentu
Plan Zrównoważonej Mobilności dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego jest opracowaniem planistycznym. Wyznacza cele i zadania, które odnoszą się do mobilności miejskiej, tj. zbiorowego transportu pasażerskiego, transportu niezmotoryzowanego, intermodalności, bezpieczeństwa ruchu drogowego, transportu drogowego, logistyki, zarządzania mobilnością, inteligentnych systemów transportowych, wdrażania nowych wzorców użytkowania, które są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, promocji ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów. Podstawowe cele dokumentu to: • zapewnienie wszystkim obywatelom takich opcji transportowych, które umożliwiają dostęp do celów podróży i usług; • poprawa stanu bezpieczeństwa; • przyczynianie się do redukcji zanieczyszczenia powietrza i hałasu, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz konsumpcji energii; • poprawa wydajności i efektywności kosztowej transportu osób i towarów; • pozytywny wpływ na atrakcyjność i jakość środowiska miejskiego z korzyścią dla mieszkańców, gospodarki oraz społeczności jako całości.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Cele Strategii ZIT BydOF, zwłaszcza Cel strategiczny 3. Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego oraz Cel strategiczny 4: Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków wpisują się w cele szczegółowe SUMP, które bezpośrednio odnoszą się do kształtowania zrównoważonej mobilności w sposób interdyscyplinarny – łączący kwestie związane z transportem i planowaniem przestrzennym, a więc z jednej strony zapewniający rozwój alternatywy dla motoryzacji indywidualnej, a z drugiej strony zapewniający tworzenie obszarów o wysokiej jakości życia.

Rozwój potencjału turystycznego Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+
Główne cele i założenia dokumentu
Rozwój potencjału turystycznego Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+ to dokument strategiczny, w oparciu o który możliwe będzie dostosowanie obecnie oferowanych produktów turystycznych do potrzeb odbiorców oraz stworzenie nowych, atrakcyjnych oraz konkurencyjnych wobec otoczenia ofert. Celem opracowania dokumentu jest dokonanie analizy potencjału turystycznego BOF oraz przygotowanie koncepcji nowych produktów turystycznych, a także programu rozwoju potencjału turystycznego prowadzącego do wzrostu rozpoznawalności oferty turystycznej.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Cele Strategii ZIT BydOF, zwłaszcza Cel strategiczny 1. Budowa stabilnej gospodarki lokalnej otwartej na innowacje wpisują się w cele szczegółowe „Rozwój potencjału turystycznego Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+", które bezpośrednio odnoszą się do stanu zagospodarowania turystycznego wraz z koncepcją rozwoju infrastruktury turystycznej w tym biznesowej oraz szlaków turystycznych w tym rowerowych.

Program Ograniczenia Emisji Gazów Cieplarnianych dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (Obszar Działania SMB) – 2027+
Główne cele i założenia dokumentu
Celem opracowania jest przedstawienie działań w zakresie ograniczania niskiej emisji, jakie podejmują jst (powiaty i gminy) z obszary BydOF, zrzeszone w Stowarzyszeniu Metropolia Bydgoska. Opracowanie wykonano na podstawie informacji zebranych w poszczególnych jst oraz instytucjach zewnętrznych – fundusze środowiskowe, operatorzy sieci dystrybucji nośników energii. Program zawiera informacje o zadaniach zrealizowanych do 2020 roku oraz przypisanych im efektach środowiskowych, w szczególności ograniczenia emisji substancji szkodliwych (PM 10, PM 2,5, B&P, SOx, NOx , CO_2) oraz zadaniach przewidzianych do realizacji w okresie obejmującym horyzont czasowy do 2027 lub 2030 roku, w zależności od środków finansowych jakie są przewidywane jako zewnętrzne dofinansowanie zadań inwestycyjnych i działań towarzyszących, nieinwestycyjnych, związanych z propagowaniem właściwych postaw proefektywnościowych.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Cele Strategii ZIT BydOF w szczególności Cel strategiczny 3 Budowa spójnego ładu przestrzennego obszaru, w tym – zrównoważonego systemu transportowego oraz Cel 4 Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków wpisują się w cele szczegółowe Programu Ograniczenia Emisji Gazów Cieplarnianych dla BydOF 2027+, które bezpośrednio odnoszą się m.in. do termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, poprawy efektywności energetycznej – budynków i oświetlenia ulicznego, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami.

Strategia zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi na terenie Stowarzyszenia Metropolii Bydgoszcz w perspektywie na lata 2025-2055
Główne cele i założenia dokumentu
Strategia zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi jest dokumentem planistycznym o charakterze strategicznym. Celem dokumentu jest m.in.:

1. opracowanie i realizacja programu polegającego na kompleksowym i zgodnym z wymogami Unii Europejskiej zagospodarowaniu odpadów komunalnych wytworzonych w ramach gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi; 2. konieczności podjęcia kluczowych decyzji, co do przyszłego kształtu ponadlokalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a także osiągnięcia jego wysokiej efektywności zarówno ekonomicznej jak i ekologicznej; 3. wskazanie kierunków i rekomendacji działań umożliwiających osiąganie przez wszystkie gminy partnerskie wymaganych ustawowo poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych; 4. poprawa jakości środowiska naturalnego oraz życia mieszkańców w regionie poprzez zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku; 5. zwiększenie ilości odpadów biodegradowalnych podlegających recyklingowi, a także zwiększenie ilości odpadów selektywnie zbieranych „u źródła" podlegających recyklingowi; 6. wzrost świadomości mieszkańców dotyczącej gospodarowania odpadami komunalnymi w tym w szczególności w zakresie recyklingu odpadów.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Cele Strategii ZIT BydOF w szczególności Cel 4 Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków zgodne są z zapisami Strategii zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.

Plan adaptacji miasta Bydgoszczy do zmian klimatu do roku 2030 (MPA)
Główne cele i założenia dokumentu
Plan adaptacji miasta Bydgoszczy do zmian klimatu do roku 2030 (MPA) wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji miasta do zmian klimatu, jakie powinny być osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w obrębie najbardziej wrażliwych sektorów miasta, to jest w zakresie zdrowia publicznego/grup wrażliwych, transportu, gospodarki wodnej, terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności. Plan adaptacji ma na celu przystosowanie miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.
Zgodność Strategii ZIT BydOF z dokumentem strategicznym
Strategia ZIT BydOF wpisuje się cel nadrzędny oraz cele szczegółowe MPA, szczególnie w zakresie celu operacyjnego 4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego (określonego w ramach celu strategicznego nr 4 – Korzystanie z zasobów środowiska w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem mitygacji zmian klimatycznych i adaptacji do ich skutków).

*****MPA dotyczy obszaru miasta Bydgoszczy

Ponadto Strategia ZIT BydOF jest spójna z kierunkowymi założeniami przyjętymi na poziomie strategii rozwoju samorządów tworzących BydOF:

Lp.	JST	Tytuł dokumentu strategicznego (data uchwalenia)	Odniesienie do zagadnień ujętych w Strategii ZIT BydOF
1	Miasto Bydgoszcz	Bydgoszcz 2030. Strategia rozwoju	Strategia rozwoju Bydgoszczy jest dokumentem definiującym kierunki rozwoju miasta w perspektywie 2030 roku. W dokumencie przedstawiona została wizja miasta: Bydgoszcz w 2030 roku będzie miastem, w którym każda mieszkanka i każdy mieszkaniec znajdzie odpowiednie warunki rozwoju, to miasto zapewniające bydgoszczankom i bydgoszczanom najlepsze rozwiązania na każdym etapie życia – dobre miejsce do życia. Tak określona wizja to świadomość mieszkańców i akceptacja metropolitalności Bydgoszczy – miasta oferującego usługi i pełniącego funkcje ponadregionalne w zakresie kultury, nauki, gospodarki, edukacji, opieki zdrowotnej, sportu, transportu, administracji, wojskowości i wielu innych. W dokumencie przedstawiono VI kluczowych obszarów rozwoju miasta: I obszar: sprawne i efektywne zarządzanie miastem, II obszar: aktywni, otwarci i kompetentni obywatele, III obszar: przyjazne warunki życia, IV obszar: zdrowe i bezpieczne środowisko, V obszar: nowoczesny transport i komunikacja, VI obszar: nowoczesna gospodarka. Cele Strategii ZIT BydOF są spójne z wymienionymi w programie celami kierunkowymi i operacyjnymi, w szczególności w kontekście metropolitalności Bydgoszczy i miasta pełniącego funkcje ponadregionalne.
1	Powiat bydgoski	PROGRAM ROZWOJU POWIATU BYDGOSKIEGO NA LATA 2017-2023 *(uchwalony w listopadzie 2016 r.)*	Dokument, jako mocne strony wskazuje dogodne położenie komunikacyjne, bliskość Bydgoszczy. Dokument jest zgodny ze Strategią ZIT BydOF z celami strategicznymi: Cel strategiczny 1 Rozwój infrastruktury transportowej; Cel strategiczny 2: Rozwój usług społecznych; Cel strategiczny nr 3: Rozwój turystyki; Cel strategiczny nr 4: Wzmocnienie współpracy i działań JST.
2	Powiat nakielski	Strategia Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020+ *(uchwalona w listopadzie 2014 r.)*	Cele określone w Strategii Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020+ są spójne z celami strategicznymi BydOF: Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarki poprzez kreowanie przedsiębiorczości i ograniczenie bezrobocia; Cel strategiczny 2. Poprawa zagospodarowania Powiatu w zakresie infrastruktury technicznej i ochrony środowiska naturalnego; Cel strategiczny 3. Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi.

3	Gmina Białe Błota	STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIAŁE BŁOTA NA LATA 2013-2025. *(uchwalona w listopadzie 2013 r.)*	Jako mocne strony dokument wskazuje: korzystne położenie do życia i prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie aglomeracji bydgoskiej i dobre z nią skomunikowanie. Jednocześnie, jako potencjalne zagrożenia/problemy wskazuje się te wynikające z suburbanizacji miasta wojewódzkiego. Wg dokumentu największą szansą rozwojową jest możliwość pozyskiwania środków dotacyjnych, zwłaszcza unijnych, zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z innymi samorządami w ramach aglomeracji bydgoskiej, w przynależności, do której mieszkańcy widzą zarówno szansę rozwoju Gminy, jak i bardziej dogodnego korzystania z infrastruktury stolicy regionu. Jednym z 4 elementów kluczowych wizji rozwoju gminy jest: gmina zintegrowana wewnętrznie i współpracująca z sąsiadami w ramach aglomeracji bydgoskiej.
4	Gmina Dąbrowa Chełmińska	STRATEGIA ROZWOJU GMINY DĄBROWA CHEŁMIŃSKA NA LATA 2014-2023 *(uchwalona w grudniu 2013 r.)*	Jako mocne strony dokument wskazuje bliskość miasta wojewódzkiego (Bydgoszczy) w kontekście istotności powiązań funkcjonalnych. Ponadto Cele Strategii ZIT BydOF są bezpośrednio zbieżne z wymienionymi w dokumencie Celami Strategicznymi: CS1 (dot. infrastruktury użytku publicznego, w tym wod-kan.) CS4 (dot. m.in. ścieżek rowerowych), CS5 (dot. edukacji i dostępu do kultury).
5	Gmina Dobrcz	STRATEGIA ROZWOJU GMINY DOBRCZ NA LATA 2014-2025 *(uchwalona w maju 2014 r.)*	Dokument, jako szansę rozwojową dla gminy wskazuje położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych w tym S5. Strategia wykazuje spójność ze Strategią ZIT BydOF w szczególności w ramach Priorytetu 2 – Przyjazne i bezpieczne środowisko oraz Priorytetu 3 – Rozwinięte społeczeństwo.
6	Gmina Koronowo	STRATEGIA ROZWOJU GMINY KORONOWO NA LATA 2016-2025 *(uchwalona w marcu 2016 r.)*	Dokument jako jedną z mocnych stron gminy wskazuje bliskość Bydgoszczy (największego ośrodka gospodarczego, akademickiego i kulturalnego województwa kujawsko-pomorskiego). Bezpośrednią spójność ze Strategią ZIT BydOF można zauważyć na poziomie celów operacyjnych: 2.1 Dostosowanie sektora usług publicznych do zmieniających się uwarunkowań, 3.1 Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej i transportowej, 3.2 Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury kubaturowej, 3.3 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego.

7	Gmina Nowa Wieś Wielka	STRATEGIA ROZWOJU GMINY NOWA WIEŚ WIELKA DO ROKU 2020+ *(uchwalona w marcu 2016 r.)*	Dokument wśród kierunków działań wskazuje zadania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, które przyczynią się do zwiększenia efektywności pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania oraz wzmocnienia współpracy pomiędzy lokalnymi samorządami. Spójność ze Strategią ZIT BydOF jest zachowana na poziomie wskazanych w dokumencie celów operacyjnych: 1.1. Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej, 1.2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury kubaturowej, 1.3. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego, 2.1. Dostosowanie sektora usług publicznych do zmieniających się uwarunkowań, 2.2. Podniesienie kompetencji kapitału ludzkiego poprzez rozwój i unowocześnienie systemu edukacji, 3.1. Podniesienie atrakcyjności gospodarczej.
8	Gmina Osielsko	Strategia Rozwoju Gminy Osielsko do roku 2020+ *(uchwalona w marcu 2016 r.)*	Wśród mocnych stron w dokumencie wymieniono m.in. bliskość Bydgoszczy (jednego z największych ośrodków gospodarczych, akademickich i kulturalnych województwa kujawsko-pomorskiego), wysoką dostępność komunikacyjną. Spójność ze Strategią ZIT BydOF jest zachowana na poziomie wszystkich trzech celów szczegółowych: 1.Ład przestrzenny i środowisko, 2. Społeczeństwo, 3. Gospodarka.
9	Gmina Sicienko	STRATEGIA ROZWOJU GMINY SICIENKO NA LATA 2015-2020+ (*uchwalona w kwietniu 2015 r.)*	Dokument jako mocne strony z punktu widzenia możliwości rozwojowych gminy wskazuje trzy elementy: bliskość Bydgoszczy, dobre drogi w tym S5 i S10 oraz posiadanie terenów pod zabudowę. Spójność zachodzi w zakresie celów strategicznych m.in. 1.2 Stworzenie warunków dla inwestowania i zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy Sicienko, 2.1 Budowa, rozbudowa, modernizacja i poprawa dostępności, bezpieczeństwa infrastruktury drogowej, 2.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej, 2.3 Wysoki standard i modernizacja pozostałej infrastruktury i obiektów komunalnych, 2.4 Gmina Sicienko miejscem naturalnego i czystego środowiska, promująca ekologiczny tryb życia.
10	Gmina Solec Kujawski	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY SOLEC KUJAWSKI NA LATA 2014-2020 (+) *(uchwalona w grudniu 2013 r.)*	Dokument jako mocne strony wskazuje położenie w bezpośredniej bliskości obu miast wojewódzkich, a jako szansę rozwojową integrujący się obszar metropolitalny w kontekście funduszy UE. Na uwagę zasługuje również korzystne usytuowanie gminy.

11	Gmina Nakło nad Notecią	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Nakło nad Notecią 2030+ *(uchwalona w maju 2021 r.)*	W dokumencie wskazano, iż ciążenia społeczno-gospodarcze Miasta i Gminy Nakło nad Notecią są silnie ukierunkowane i powiązane z Bydgoszczą (w wymiarze funkcjonalnym). Podkreślono również analogiczną rolę Nakła jako miasta o statusie powiatowym z silnie wykształconą ofertą administracyjną i usługową w stosunku do wiejskich gmin ościennych. Cele rozwojowe określone w dokumencie są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF: 1. Wspieranie konkurencyjności lokalnej gospodarki oraz kształtowanie efektywnej polityki mieszkaniowej; 2. Zapewnienie trwałych warunków rozwojowych w obszarze wysokiej jakości infrastruktury, usług publicznych oraz ochrony zasobów naturalnych; 3. Kreowanie atrakcyjności Miasta i Gminy Naklo nad Notecią poprzez wysoką jakość oferty kulturalno-rozrywkowej oraz wysoką jakość przestrzeni publicznych jako elementu budowania społeczności ludzi zadowolonych z życia i zamieszkiwania swojej miejscowości.
12	Gmina Szubin	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY SZUBIN NA LATA 2014-2025 *(uchwalona w październiku 2014 r.)*	Dokument wskazuje jako mocną stronę bliską odległość dużej aglomeracji miejskiej – Bydgoszczy. Przyjęte cele operacyjne są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF (podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej, zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej i mieszkaniowej, ograniczenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców gminy, wzbogacenie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej).
13	Gmina Łabiszyn	STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁABISZYN NA LATA 2014-2020 *(uchwalona w październiku 2015 r.)*	Dokument wskazuje atrakcyjne położenie i korzystne połączenia komunikacyjne Gminy Łabiszyn - atuty, które mogą zwrócić uwagę potencjalnych inwestorów i zachęcić ich do rozpoczęcia swojej działalności na tym terenie. Bliskie sąsiedztwo Bydgoszczy i związane z tym migracje korzystnie wpływają na zwiększenie liczby mieszkańców Gminy oraz rozwój lokalnych i regionalnych firm produkcyjnych, handlowych i usługowych. Priorytetem dla władz Gminy Łabiszyn jest dbałość o czystość środowiska naturalnego. Wyrazem tego są działania na rzecz ochrony środowiska, które obejmują m.in. troskę o jakość wody pitnej, gospodarkę odpadami, oczyszczanie ścieków komunalnych, stan powietrza i jakość wód powierzchniowych. Przyjęte cele strategiczne są spójne z CS Strategii ZIT BydOF (np. cel operacyjny 3.1 rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i technicznej – zadania z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej).
14	Gmina Barcin	Strategia Rozwoju Gminy Barcin na lata 2021-2030 *(uchwalona w październiku 2021 r.)*	Cele strategiczne określone w dokumencie są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF: 1. Wzrost aktywności społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty usług społecznych i infrastruktury społecznej; 2. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej z uwzględnieniem aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym; 3. Zrównoważony rozwój gospodarczy.

15	Gmina Żnin	Strategia Rozwoju Gminy Żnin na lata 2015-2020 *(uchwalona w grudniu 2015 r.)*	Wśród mocnych stron gminy wymieniono m.in.: obecność szlaków komunikacyjnych, umożliwiających szybkie dotarcie do Żnina z najbliższych większych miast (DK 5 łącząca Bydgoszcz i Gniezno, a dalej dająca możliwość szybkiego dotarcia do Poznania; oraz DW 251 – Wągrowiec – Inowrocław) oraz duże możliwości w zakresie pozyskiwania środków z budżetu UE na ekorozwój (ochrona powietrza, termomodernizacja, gospodarka niskoemisyjna). Cele priorytetowe wskazane w dokumencie są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF: I. EKONOMIA: rozwój gospodarki, ograniczenie bezrobocia i wzrost zatrudnienia, rozwój infrastruktury; II. LUDZIE: rozwój kapitału ludzkiego, podniesienie jakości oświaty, gmina jako marka; III. ŚRODOWISKO: poprawa jakości środowiska naturalnego, wzrost atrakcyjności turystycznej, modernizacja obszarów wiejskich.
16	Gmina Kcynia	Strategia Rozwoju Gminy Kcynia na lata 2016-2023 *(uchwalona w listopadzie 2015 r.)*	W dokumencie przedstawiono mocne strony gminy, m.in.: bliskość dużych ośrodków miejskich (Bydgoszcz, Poznań, Gniezno). Misją rozwoju gminy Kcynia jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby przyrodniczo-krajobrazowe, społeczne i kulturowe. Wszystkie cele strategiczne ujęte w dokumencie są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF.
17	Gmina Mrocza	STRATEGIA ROZWOJU GMINY MROCZA NA LATA 2021-2027 *(uchwalona w październiku 2021 r.)*	W dokumencie wskazane zostały 3 cele strategiczne, które wpisują się w założenia Strategii ZIT BydOF: Wymiar społeczny: 1. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców Gminy, Wymiar gospodarczy: 2. Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej, Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura): 3. Ochrona środowiska oraz zrównoważony i harmonijny rozwój ładu przestrzennego Gminy. Wśród mocnych stron gminy wskazano m.in.: dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne oraz sąsiedztwo aglomeracji bydgosko-toruńskiej.
18	Gmina Pruszcz	Strategia Rozwoju Gminy Pruszcz na lata 2016 -2022 *(uchwalona w lutym 2016 r.)*	Cele strategiczne wskazane w dokumencie są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF: 1. Rozwój aktywnej i dobrze zorganizowanej społeczności lokalnej; 2. Poprawa standardu życia mieszkańców; 3. Rozwój gospodarczy Gminy Pruszcz; 4. Rozwój ekologiczny Gminy Pruszcz.
19	Gmina Rojewo	Strategii Rozwoju Gminy Rojewo na lata 2021-2027 *(uchwalona w maju 2022 r.)*	Wskazane w dokumencie cele strategiczne są spójne z celami strategicznymi Strategii ZIT BydOF: Cel 1. Rozwinięta, bezpieczna i czysta przestrzeń gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców; Cel 2. Racjonalna gospodarka i rozwinięta oferta wypoczynkowa bazująca na zasobach Gminy; Cel 3. Kompleksowa oferta społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców Gminy Rojewo.

7 Polityka terytorialna

Polityka terytorialna w Województwie Kujawsko-Pomorskim w perspektywie finansowej 2021-2027 realizowana będzie na 5 poziomach:

Rysunek 6 Poziomy polityki terytorialnej

Źródło: opracowanie własne

Instrument ZIT dla BydOF wdrażany będzie w ramach poziomu I oraz II. Poziom I, czyli Stołeczny Obszar Rozwojowy (SOR) obejmuje dwa ośrodki stołeczne (Bydgoszcz i Toruń) oraz otaczające je powiaty ziemskie. Za programowanie i koordynowanie zadań w ramach poziomu I odpowiedzialny będzie samorząd województwa przy współpracy samorządów gminnych i powiatowych oraz partnerów społeczno-gospodarczych z obszaru SOR.
Poziom II realizowany będzie w miejskich obszarach funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszczy i Torunia). Dla Bydgoszczy będzie to obszar Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz.

8 Opis zintegrowanego podejścia

Zgodnie z art. 29 rozporządzenia ogólnego, Strategia ZIT BydOF zawiera opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru. Istotą ZIT w perspektywie 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych przyczyniających się do rozwiązywania wspólnych problemów, skoordynowanego zaspakajania potrzeb oraz wzmacniania potencjałów obszaru objętego ZIT. Zgodnie z dokumentem *„Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”*[47] projekt zintegrowany to projekt, który wpisuje się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów – oznacza to, że projekt ma wpływ na więcej niż jedną gminę w MOF oraz jego realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii.

Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków:

- jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, tj. partnerstwem podmiotów utworzonym w celu wspólnej realizacji projektu wnoszących do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem albo instytucję zarządzającą regionalnym programem;
- deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin obszaru funkcjonalnego, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.

Dodatkową rekomendacją wynikającą z ww. dokumentu jest, aby projekty realizowały jeden lub kilka z następujących celów:

- wspierały rozwój gospodarczy;
- dążyły do neutralności klimatycznej;
- wpływały na zwiększenie dostępności do usług publicznych;
- realnie przekładały się na poprawę jakości życia mieszkańców;
- opierały się na inteligentnym zarządzaniu.

W ramach prac nad niniejszą Strategią ZIT BydOF, partnerzy - strony Porozumienia brali udział w licznych spotkaniach, nieformalnych grupach roboczych oraz bieżących konsultacjach. Spotkania te odbywały się z udziałem koordynatorów oraz władz reprezentujących daną jednostkę samorządu terytorialnego. Celem tych przedsięwzięć, w których wiodącą rolę odgrywali aktywni partnerzy była „giełda pomysłów”, tj. zebranie

[47] *„Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”,* Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa 2022.

wszystkich idei oraz koncepcji na realizację projektów zintegrowanych na poziomie wypracowanych celów strategicznych i operacyjnych BydOF oraz wiązek projektów wykazujących wzajemną komplementarność i synergię. W procesie identyfikacji projektów zastosowano następujące wewnętrzne kryteria wyboru projektów:

- oddziaływanie projektu;
- gotowość techniczna (szczególne znaczenie tego kryterium ze względu na wymóg gotowości projektów w FEdKP 2021-2027);
- znaczenie projektu dla rozwoju obszaru partnerstwa;
- jak najszersze grono odbiorców projektu;
- powiązanie danego projektu z innymi projektami z obszaru BydOF;
- spełnienie zasady DNSH,
- akceptacja projektu w drodze konsensusu większości partnerów;
- realizacja projektu w partnerstwie międzygminnym lub międzysektorowym.

Procedura wyboru projektów znajdujących się na listach projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT BydOF:

1. Spotkania z przedstawicielami JST – stronami Porozumienia, analiza potrzeb i potencjałów JST.
2. Weryfikacja zgłoszonych przez JST propozycji zintegrowanych projektów, pod kątem ich zgodności z diagnozą Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz celami i kierunkami działań określonymi w Strategii ZIT BydOF.
3. Weryfikacja zgłoszonych projektów zintegrowanych pod kątem ich zgodności z celami szczegółowymi w ramach FEdKP 2021 – 2027 dedykowanymi ZIT BydOF.
4. Ocena zgodności projektów z przyjętymi kryteriami wyboru projektów (opisanymi wyżej), w szczególności z kryterium gotowości technicznej do realizacji projektu do czerwca 2025 roku, z zastosowaniem preferencji wyboru projektów[48], zarówno ogólnych (wspólnych dla wszystkich projektów), jak i specyficznych dla danych obszarów wsparcia.

   Preferencje ogólne stosowane przy wyborze projektów:

   - projekt wynika z diagnozy Strategii ZIT BydOF i realizuje w największym stopniu cele i potrzeby rozwojowe danego obszaru;
   - projekt jest projektem zintegrowanym.

   Preferencje specyficzne stosowane przy wyborze projektów:

   - dla projektów z zakresu wsparcia infrastruktury biznesowej preferencje dotyczące liczby przedsiębiorstw korzystających z obiektów przeznaczonych na wsparcie działalności biznesowej;
   - dla projektów z zakresu wsparcia systemów transportu miejskiego preferowany był, w miastach posiadających transport szynowy (tramwaje), rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową;

[48] *Polityka Terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego. Dokument operacyjny dla Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+,* Toruń 2023 r.

- dla projektów z zakresu wsparcia infrastruktury rowerowej realizowanej w ramach rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego - w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców (innych niż leżące w obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich i miast powyżej 100 tys. mieszkańców) preferowane były inwestycje, które będą realizowane w oparciu o posiadany SUMP;
- dla projektów z zakresu wsparcia kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz modernizacja oświetlenia ulicznego (finansowane poprzez instrument finansowy) preferowane były projekty realizujące modernizację energetyczną z uwzględnieniem źródeł ciepła wykorzystujących OZE;
- dla projektów z zakresu wsparcia kompleksowej modernizacji energetycznej komunalnych budynków mieszkalnych preferowane były rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH: w ramach prac nad zagospodarowaniem otoczenia termomodernizacyjnych obiektów preferowane będzie wprowadzanie gatunków rodzimych oraz źródła ciepła wykorzystujące OZE;
- dla projektów z zakresu wsparcia działań adaptacyjnych do zmian klimatu priorytetowo traktowane były działania z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury. Ponadto preferowane były rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH: w urządzaniu terenów zieleni wykorzystane będą rodzime gatunki roślin;
- dla projektów w zakresie efektywnych sieci wodociągowych preferencje dla realizacji stacji uzdatniania wody na obszarach wiejskich oraz ograniczania strat wody;
- dla projektów z obszaru wsparcia inwestycji w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego preferowane były projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz stosujące dobre praktyki z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki;
- dla projektów dotyczących wsparcia w zakresie infrastruktury kształcenia zawodowego preferowane były projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH;
- dla projektów dotyczących wsparcia w obszarze inwestycji w zakresie dostępności szkół wraz z edukacyjną bazą sportową preferowane były rozwiązania zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH;
- dla projektów polegających na uzbrojeniu terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą preferencje wyboru projektów skupiały się na rozwiązaniach wspierających zgodność z zasadą DNSH: stosowanie rozwiązań z zakresu niebiesko-zielonej infrastruktury w odniesieniu do zakładów i budynków powstających na wspieranym terenie

inwestycyjnym, zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowaniu terenów otaczających;

- dla projektów w zakresie wsparcia instytucji kultury, rozwoju turystyki oraz odnowy przestrzeni publicznej preferowane były rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH: stosowanie rozwiązań z zakresu niebiesko-zielonej infrastruktury, stosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowaniu otoczenia;
- dla projektów EFS+ w zakresie wsparcia wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego przy wyborze projektów zastosowano takie preferencje jak: dodatkowa oferta edukacyjna/specjalistyczna dla dzieci w zakresie poprawy jakości świadczenia usług edukacyjnych i wsparcie dla przedstawicieli kadry OWP, wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego dla szkół osiągających najniższe wyniki egzaminacyjne w skali regionu, wsparcie kształcenia zawodowego dotyczące zawodów, na które istnieje regionalne zapotrzebowanie;

5. Końcowym efektem prac nad wyborem projektów, które w największym stopniu służyć będą zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału obszaru BydOF, było wypracowanie list projektów strategicznych, których ostateczny kształt został zaprezentowany w rozdziale *10 Listy projektów wraz z pakietami działań i źródłem finansowania.*

Projekty te będą komplementarne z projektami realizowanymi m.in. w ramach RLKS (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność). Obydwa instrumenty terytorialne (ZIT i RLKS) łączy oddolność, terytorialność, partnerstwo, decentralizacja zarządzania oraz sieciowanie i współpraca. Na poziomie projektów, komplementarność w ZIT i RLKS może dotyczyć m.in. przedsięwzięć wpisujących się w zakres wsparcia i cele dedykowane EFS+, czy działań społecznych zaplanowanych do realizacji w ramach RLKS na infrastrukturze wspieranej w ramach ZIT. Wzajemnemu oddziaływaniu i uzupełnianiu tych instrumentów sprzyjać będzie brak ograniczeń w grupie docelowej w RLKS w perspektywie 2021-2027 (grupę docelową tworzyć będą wszyscy mieszkańcy obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju) oraz pokrywający się obszar oddziaływania (w perspektywie 2014-2020 cały obszar województwa był pokryty Lokalnymi Strategiami Rozwoju stąd można założyć, że również w okresie programowania 2021-2027 obydwa instrumenty terytorialne „spotkają" się na obszarze BydOF).

9 Źródła finansowania

Katalog dostępnych źródeł finansowania projektów ujętych w Strategii ZIT BydOF jest zdywersyfikowany.
Projekty znajdujące się na listach w Strategii ZIT BydOF finansowane będą z Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, środków własnych poszczególnych beneficjentów oraz innych źródeł.
Alokacja z Programu FEdKP 2021-2027 przeznaczona na projekty ZIT BydOF wynosi 112 669 087,98 euro (Tabela 5) a alokacja z Programu FEnIKS 2021-2027- 225 000 000 PLN (Tabela 7).

Tabela 5 Obszary wsparcia w ramach PT WK-P 2021-2027 wraz z przypisaną alokacją dla ZIT BydOF

Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Fundusz	Wnioskowana alokacja dla ZIT BydOF (euro)
CP1	**1(iii)** Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Wsparcie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. powstawania i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość.	EFRR	€ 1 088 194,00
SUMA DLA CP 1:				**€ 1 088 194**
CP2	**2(viii)** Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	EFRR	€ 16 076 045,11
		Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT		€ 13 309 692,70
		Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej		€ 16 088 811,19
CP2	**2(i)** Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	EFRR	€ 5 609 095,00
		Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych		€ 2 642 036,00
CP2	**2(iv)** Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami,	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	EFRR	€ 2 993 478,89

	a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego			
CP2	**2 (v)** Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFRR	€ 2 060 588,74
SUMA DLA CP 2:				**€ 58 779 747,63**
CP4	**4(ii)** Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	EFRR	€ 1 174 130,00
		Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego		€ 2 092 467,18
		Baza sportowa		€ 1 185 110,00
CP4	**4(f)** Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	Wychowanie przedszkolne	EFS+	€ 545 124,00
		Kształcenie ogólne		€ 8 948 935,47
		Kształcenie zawodowe		€ 8 307 652,79
SUMA EFRR CP 4:				**€ 4 451 707,18**
SUMA EFS+ CP 4:				**€ 17 801 712,26**
SUMA DLA CP 4:				**€ 22 253 419,44**
CP5	**5 (i)** Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju	Infrastruktura rowerowa	EFRR	€ 4 270 386,06

	społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich			
		Wsparcie instytucji kultury		€ 12 428 587,99
		Wsparcie rozwoju turystyki		€ 1 745 856,95
		Odnowa przestrzeni publicznych		8 548 676,00
SUMA DLA CP 5 (bez rewitalizacji):				**€ 26 993 507,00**
Środki niewykorzystane EFRR				**€ 146 739,77**
Kwota zabezpieczająca podpisanie umów EFRR				**€ 311 938,16**
Łącznie alokacja PT (bez RLKS i rewitalizacji)				**€ 109 573 546,00**
CP5	**5 (i)** Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Rewitalizacja	EFRR	€ 3 095 541,98
SUMA DLA REWITALIZACJI				**€** 3 095 541,98
Łącznie alokacja ZIT BydOF 2021-2027				**€ 112 669 087,98**

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6 Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-1	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w Gminie Barcin	1 500 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	750 000,00	750 000,00	0,00
RAZEM CP 1		**1 500 000,00**		**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**750 000,00**	**750 000,00**	**0,00**
ZIT-BY-2	Budowa punktu przesiadkowego w Osielsku	1 938 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	775 200,00	1 162 000,00	0,00	0,00
ZIT-BY-3	Budowa węzła przesiadkowego w ramach usprawnienia systemu transportowego w Gminie Nakło nad Notecią	828 164,41	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	828 164,41	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-4	Przebudowa torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do zajezdni MZK	12 250 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	3 797 500,00	7 350 000,00	1 102 500,00	0,00	0,00
ZIT-BY-5	Rozbudowa ul. Nakielskiej w Bydgoszczy - Etap I (bus pas + ścieżka rowerowa)	13 000 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	2 340 000,00	2 600 000,00	2 600 000,00	5 460 000,00
ZIT-BY-6	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Bydgoszczy	7 234 877,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	1 446 975,40	1 446 975,40	1 446 975,40	1 446 975,40	1 446 975,40

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-116	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Koronowo	701 844,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	701 844,00	0,00	0,00
ZIT-BY-117	Modernizacja energetyczna budynków Szkoły Podstawowej Nr 1 w Barcinie	428 506,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	428 506,00	0,00	0,00
ZIT-BY-118	Poprawa efektywności energetycznej budynków oświatowych w gminie Pruszcz - Szkoły Podstawowej w Pruszczu	278 259,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	278 259,00	0,00	0,00
ZIT-BY-8	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie	2 300 879,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 150 439,50	1 150 439,50	0,00	0,00
ZIT-BY-9	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Skarbiewie	140 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-10	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	162 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	81 000,00	81 000,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-11	Termomodernizacja Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Trzemiętowie wraz z wymianą źródła ciepła	577 778,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	288 889,00	288 889,00	0,00
ZIT-BY-12	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	2 985 438,22	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	975 386,50	1 757 630,39	252 421,33	0,00	0,00
ZIT-BY-13	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w gminie Żnin	1 275 941,81	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 275 941,81	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-14	Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego dla sieci komunikacji miejskiej w Bydgoszczy - pakiet nr 2	27 616 044,00	wkład UE, środki własne	0,00	6 627 850,56	19 331 230,80	1 656 962,64	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-15	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy	12 000 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	121 212,12	4 727 272,73	4 484 848,48	2 303 030,30	363 636,37
ZIT-BY-16	Budowa, rozbudowa i przebudowa ścieżek pieszo-rowerowych w Lisim Ogonie i Białych Błotach	787 390,34	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	425 190,78	362 199,56	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-17	Budowa systemu rowerowego w gminie Żnin - Etap II	804 296,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	804 296,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-19	Budowa ścieżek rowerowych w Solcu Kujawskim	1 377 777,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	275 555,40	1 102 221,60	0,00	0,00
ZIT-BY-120	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy – zadania dodatkowe	5 956 073,07	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 489 018,27	1 489 018,27	1 489 018,27	1 489 018,26
ZIT-BY-121	Budowa ścieżki rowerowej na ul. Lipowej w Szubinie	149 858,82	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	149 858,82	0,00	0,00
ZIT-BY-122	Budowa stanowisk parkingów dla rowerów „Bike & ride” przy dworcu PKP i ul. Sportowej w Pruszczu	90 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00
ZIT-BY-123	Budowa fragmentu ciągu pieszo-rowerowego w ul. Chabrowej w Osielsku	92 303,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	92 303,00	0,00	0,00
ZIT-BY-124	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy ulicy Kruszyńskiej łączącej miejscowości Białe Błota i Kruszyn Krajeński	279 831,17	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	139 915,59	139 915,58	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-125	Budowa drogi pieszo - rowerowej na terenie miasta Nakło nad Notecią ul. Olszewska w ciągu drogi powiatowej 1150 C Zabartowo - Nakło nad Notecią	227 500,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	227 500,00	0,00	0,00
ZIT-BY-21	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	1 500 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00
ZIT-BY-22	Budowa ścieżki rowerowej Dąbrowa Chełmińska-Boluminek-Bolumin- I etap	1 471 814,51	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 471 814,51	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-25	Rozwój zieleni i retencji w Parku Centralnym w Bydgoszczy	794 180,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	794 180,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-26	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej obszarów zurbanizowanych gminy Osielsko	953 137,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	857 823,30	95 313,70	0,00	0,00
ZIT-BY-27	Zielona gmina	222 222,22	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	222 222,22	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-28	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół nabrzeży rzek w Szubinie	1 050 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	525 000,00	525 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-29	Park nad Notecią - nasadzenia przy przystani powiatu nakielskiego w Nakle nad Notecią	643 016,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	250 776,24	392 239,76	0,00	0,00
ZIT-BY-30	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Kotomierzu	205 350,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	205 350,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-31	Modernizacja stacji uzdatniania wody w gminie Dobrcz	308 024,40	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	308 024,40	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-32	Przebudowa wraz z rozbudową stacji uzdatniania wody na terenie działki 11/4 w miejscowości Teresin	480 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	480 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-33	Modernizacja SUW w Rojewie	165 171,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	165 171,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-34	Modernizacja stacji ujęcia i uzdatniania wody w Jabłówku, gmina Łabiszyn	1 447 059,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 447 059,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-35	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Nowe Dąbie, gmina Łabiszyn	208 124,94	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	208 124,94	0,00	0,00	0,00
RAZEM CP 2		**102 930 859,91**		**0,00**	**6 627 850,56**	**27 656 469,23**	**32 081 028,53**	**19 538 053,01**	**8 267 828,55**	**8 759 630,03**
ZIT-BY-36	Budowa budynku wychowania przedszkolnego w Pruszczu	1 700 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	595 000,00	816 000,00	289 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-37a	Poprawa dostępności architektoniczno-technicznej szkoły podstawowej na ul. Nadnoteckiej w Łabiszynie	140 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00
ZIT-BY-38	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego	429 178,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	429 178,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-39	Nowoczesna szkoła zawodowa w powiecie nakielskim - kompleksowa modernizacja szkół zawodowych	666 004,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	666 004,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-40	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie warsztatów kształcenia praktycznego w Zespołach Szkół Zawodowych w Bydgoszczy	1 521 381,71	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 521 381,71	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-41	Poprawa dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie - etap I	1 333 333,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	626 666,51	706 666,49	0,00	0,00
ZIT-BY-42	Poprawa dostępności szkół w Nakle nad Notecią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa pełnowymiarowej bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim im. Klemensa Biniakowskiego	800 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	384 000,00	416 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-43	Nowa, jakość i większa dostępność edukacji przedszkolnej w Gminie Pruszcz	480 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	286 179,91	176 385,00	17 435,09	0,00	0,00
ZIT-BY-119	Akademia Przedszkolaka 5	165 175,30	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	82 587,65	82 587,65	0,00
ZIT-BY-45	Edu(R)Ewolucja - projekty na rzecz szkół kształcenia ogólnego na terenie Miasta Bydgoszczy	6 034 649,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	1 839 907,48	1 901 142,79	1 029 827,06	934 336,14	329 435,53

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-46	Innowacyjna edukacja dla szkół w gminie Żnin – II etap	382 045,44	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	284 855,70	97 189,74	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-47	Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego w powiecie żnińskim	86 890,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	68 312,80	18 577,20	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-48	Krok w przyszłość	370 595,42	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	123 531,80	0,00	247 063,62	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-49	Wspieranie dzieci w procesie edukacji	190 966,81	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	97 206,79	93 760,02	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-50	Wrota Sukcesu III	385 016,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	152 534,20	214 524,64	17 957,16	0,00	0,00
ZIT-BY-51	Podnoszenie kompetencji i umiejętności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, specjalistycznych, terapeutycznych oraz podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli	267 925,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	96 874,14	135 965,72	35 085,14	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-52	Wzmocnienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych w Gminie Kcynia	211 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	141 631,81	69 368,19	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-53	WIEM ROZUMIEM UMIEM II - program rozwoju kluczowych kompetencji uczniów i uczennic z gminy Pruszcz	169 599,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	71 059,44	98 539,56	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-54	Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko - edycja 3	164 665,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	34 380,70	130 284,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-55	Projekty edukacyjne dla szkół podstawowych Gminy Osielsko	245 088,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	200 972,16	44 115,84	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-56	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli w Powiecie Bydgoskim	213 697,16	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	52 615,77	0,00	107 388,76	53 692,63	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-57	Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji kadry pedagogicznej do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów i wychowanków oraz szeroko rozumiane prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w ramach tych działań - do doprecyzowania we współpracy z poszczególnymi radami pedagogicznymi	164 633,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	120 488,73	44 144,27	0,00	0,00
ZIT-BY-58	Rozwój kompetencji dzieci i młodzieży z terenu Gminy Rojewo	207 172,62	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	103 586,31	103 586,31	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-59	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Barcin	234 788,30	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	156 843,84	58 943,72	19 000,74	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-60	Działania na rzecz kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w gminie Nakło nad Notecią	503 879,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	337 109,07	166 769,93	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-61	Cybernastolatek 2	134 385,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	134 385,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-62	Projekt edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych gminy Mrocza	146 810,10	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	35 698,96	111 111,14	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-63	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów gminy Szubin	397 919,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	169 744,35	228 174,65	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-64	Moje Liceum II - program wsparcia uczniów szkół ogólnokształcących na terenie powiatu nakielskiego	139 942,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	130 410,20	9 531,80	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-65	Akcja - kwalifikacja - projekty na rzecz szkół zawodowych na terenie Miasta Bydgoszczy	9 299 254,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	2 790 758,23	1 421 779,50	2 655 051,38	816 291,25	1 268 672,15	346 701,49
ZIT-BY-66	Wsparcie szkół kształcenia zawodowego w Powiecie Bydgoskim	134 133,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	66 610,62	25 541,83	22 488,81	19 491,74	0,00	0,00
ZIT-BY-67	Wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego w powiecie żnińskim	116 681,18	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	10 358,59	106 322,59	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-68	Szkoła zawodowa świadomym wyborem - program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego	223 641,35	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	111 747,84	96 797,01	15 096,50	0,00	0,00	0,00
RAZEM CP 4		**27 660 447,39**		**34 380,70**	**4 620 473,99**	**7 216 031,97**	**9 934 649,29**	**2 893 178,48**	**2 285 595,94**	**676 137,02**

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-69	Poprawa infrastruktury rowerowej na terenie powiatu żnińskiego poprzez budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Wilczkowskiej w Żninie	129 971,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	129 971,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-70	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap I	1 925 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	715 105,71	1 209 894,29	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-71	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1266C w ramach rozbudowy drogi powiatowej 1266C droga nr 56 – Serock – Łowin – Zbrachlin	1 398 666,60	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	466 222,20	466 222,20	466 222,20
ZIT-BY-113	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1528C Trzemiętówko-Sicienko, polegająca na budowie drogi dla rowerów na odcinku od ul. Polnej d o skrzyżowania z drogą powiatową 1527C	1 166 589,06	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	388 863,02	388 863,02	388 863,02	0,00
ZIT-BY-114	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Wąsosz-Żędowo	1 154 390,58	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	0,00	1 154 390,58	0,00	0,00
ZIT-BY-73	Adaptacja Młynów Rothera w Bydgoszczy na cele edukacyjno-kulturalne - etap IV	3 159 083,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 354 773,95	1 804 309,05	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-74	Rozbudowa, przebudowa świetlic wiejskich w miejscowościach: Łochowo, Łochowice, Lisi Ogon, Zielonka	1 059 304,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	246 444,31	812 859,69	0,00	0,00
ZIT-BY-75	Przebudowa i nadbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń byłej stołówki w budynku użyteczności publicznej przy ul. Szosa Kotomierska w Koronowie na cele kulturalno-oświatowe	1 889 812,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	710 085,74	1 179 726,26	0,00	0,00
ZIT-BY-76	Adaptacja budynku młyna na cele społeczno-kulturalne	2 500 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 441 040,32	1 058 959,68	0,00	0,00
ZIT-BY-77	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie 2.0	783 333,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	172 659,18	610 673,82	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-78	Budowa Centrum Kultury wraz z muszlą koncertową w Piechcinie	910 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	539 710,21	370 289,79	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-79	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią - etap I	7 000 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	839 518,47	4 582 575,06	1 577 906,47	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-80	Przebudowa budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Mroczy	1 030 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	1 030 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-81	Budowa strefy turystycznej wokół Ruin Zamku w Szubinie	265 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	85 925,34	179 074,66	0,00	0,00
ZIT-BY-83	Promocja szlaków turystycznych (tras rowerowych) na terenie powiatu żnińskiego poprzez powstanie przystanków rowerowych	100 000,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-84	Rozbudowa promenady w parku nad Jeziorem Żnińskim Małym	588 913,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	559 467,35	29 445,65	0,00	0,00
ZIT-BY-85	Zagospodarowanie Skweru gen. Antoniego Hedy-Szarego w Solcu Kujawskim - II etap	370 371,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	183 837,06	186 533,94	0,00	0,00
ZIT-BY-86	Zagospodarowanie terenów nadwiślańskich w Solcu Kujawskim	1 203 299,15	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	401 099,72	401 099,72	401 099,71	0,00
ZIT-BY-87	Adaptacja Sali przy Szkole Podstawowej w Rojewie na cele kulturalne	56 644,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	56 644,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-88	Zagospodarowanie przestrzeni dla mieszkańców miejscowości Ściborze	55 364,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	55 364,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-89	Budowa infrastruktury przy boisku sportowym w Rojewie	138 408,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	131 487,60	6 920,40	0,00	0,00
ZIT-BY-90	Zagospodarowanie rekreacyjne na terenie działki nr 183/2 w Łochowie	450 980,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	336 550,76	114 429,24	0,00	0,00
ZIT-BY-92	Rewitalizacja przestrzeni pałacowo-parkowej w Strzelcach Górnych	64 988,24	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	64 988,24	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-93	Strefa rekreacji w Dobrczu	90 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-94	Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz wiaty rekreacyjnej w Strzelcach Dolnych	70 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-95	Budowa toru do jazdy na rolkach w Kusowie	135 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	135 000,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-96	Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w Kotomierzu	24 230,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	24 230,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-97	Rewitalizacja toru łuczniczego w Dobrczu	82 428,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	82 428,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-98	Budowa placów zabaw oraz terenu rekreacyjnego przy ul. Bydgoskiej w Koronowie	335 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	335 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-99	Zagospodarowanie terenu "Park Grabina w Koronowie"	115 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	115 000,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-100	Zagospodarowanie terenu przy Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie	115 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	102 311,87	12 688,13	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-101	Zagospodarowanie terenów po byłej nasycalni podkładów kolejowych w Solcu Kujawskim - II etap	1 323 206,22	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	441 068,74	441 068,74	441 068,74	0,00	0,00
ZIT-BY-102	Modernizacja płyty rynku w Kcyni	750 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	750 000,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-103	Restauracja i adaptacja obiektu o znaczeniu historycznym wraz z zagospodarowaniem otaczającego obiekt parku usytuowanego na terenie Gminy Sicienko	670 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	670 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-104	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych w miejscowości Sicienko, Strzelewo, Kruszyn i Wojnowo	840 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	840 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-105	Odnowa przestrzeni publicznej miasta Szubin	2 070 700,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	517 675,00	1 035 350,00	517 675,00	0,00
ZIT-BY-106	Budowa skateparku i pumptracka, wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Brzoza Północ	601 028,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	547 619,19	53 408,81	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-107	Budowa i modernizacja kompleksu boisk ze sztuczną nawierzchnią i infrastrukturą towarzyszącą w Brzozie	601 028,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	140 889,85	460 138,15	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-108	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dziemionnie	601 028,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	557 630,80	43 397,20	0,00	0,00	0,00	0,00

Nr fiszki projektowej	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania	Wydatki do roku 2023 (euro)	Wydatki w roku 2024 (euro)	Wydatki w roku 2025 (euro)	Wydatki w roku 2026 (euro)	Wydatki w roku 2027 (euro)	Wydatki w roku 2028 (euro)	Wydatki w roku 2029 (euro)
ZIT-BY-109	Odnowa przestrzeni publicznej w Barcinie	850 000,00	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	765 155,90	84 844,10	0,00	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-110	Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Rościmińskim Małym	641 250,15	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	0,00	0,00	402 586,67	238 663,48	0,00	0,00
ZIT-BY-111	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – Etap I	587 336,18	wkład UE, budżet państwa, środki własne	0,00	288 705,48	266 657,87	31 972,83	0,00	0,00	0,00
ZIT-BY-115	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznej na terenie działki 158/1 w miejscowości Samsieczno	845 472,00	wkład UE, środki własne	0,00	0,00	0,00	422 736,00	422 736,00	0,00	0,00
RAZEM CP 5		**38 747 823,18**		**0,00**	**2 942 023,30**	**5 304 776,15**	**16 762 382,82**	**11 498 558,78**	**1 773 859,93**	**466 222,20**
SUMA WSZYSTKICH CP		**170 839 130,48**		**34 380,70**	**14 190 347,85**	**40 177 277,35**	**58 778 060,64**	**34 679 790,27**	**13 077 284,42**	**9 901 989,25**

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Alokacja dla ZIT BydOF w Programie FEnIKS 2021-2027

Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Fundusz	Alokacja dla ZIT BydOF (PLN)
III. Transport miejski	**2.8** Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Zapewnienie sprawnego, efektywnego, inteligentnego i bezpiecznego nisko i zeroemisyjnego systemu transportu publicznego w miastach, dostępnego dla wszystkich użytkowników (w tym osób ze szczególnymi potrzebami)	FS	225 000 000

Źródło: Opracowanie własne

10 Listy projektów wraz z pakietami działań i źródłem finansowania

10.1 Lista podstawowa projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT BydOF

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-1	CP1	1 (iii)	CP1/1(iii)/Wsparcie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. powstawania i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość.	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim	Gmina Barcin	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w Gminie Barcin	ZIT	TAK	I kw.2025 - IV kw.2026	1 500 000,00	EFRR	1 500 000,00	1 088 194,00	411 806,00
Razem CP1										**1 500 000,00**		**1 500 000,00**	**1 088 194,00**	**411 806,00**
ZIT-BY-2	CP2	2 (viii)	CP2/2(viii)/Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF	Gmina Osielsko	Budowa punktu przesiadkowego w Osielsku	ZIT	Nie	II kw.2025 - IV kw. 2026	1 938 000,00	EFRR	1 938 000,00	1 528 631,78	409 368,22
ZIT-BY-3		2 (viii)	CP2/2(viii)/Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa węzła przesiadkowego w ramach usprawnienia systemu transportowego w Gminie Nakło nad Notecią	ZIT	TAK	30.09.2023 – 30.09.2024	828 164,41	EFFR	577 745,91	491 084,02	86 661,89
ZIT-BY-4		2 (viii)	CP2/2(viii)/Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do zajezdni MZK	ZIT	NIE	01.03.2023 – 31.12.2026	12 250 000,00	EFFR	9 960 000,00	8 147 213,97	1 812 786,03
ZIT-BY-5		2 (viii)	CP2/2(viii)/Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa ul. Nakielskiej w Bydgoszczy - Etap I (bus pas + ścieżka rowerowa)	ZIT	NIE	II.2023-XII.2027	13 000 000,00	EFFR	10 569 106,00	5 909 115,34	4 659 990,66
ZIT-BY-6		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Bydgoszczy	ZIT	NIE	2025 - 2029	7 234 877,00	EFFR	6 943 967,00	3 402 544,00	3 541 423,00
ZIT-BY-7		ANULOWANY												

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-116		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Koronowo	ZIT	NIE	III.2027 – XII.2027	701 844,00	EFRR	701 844,00	343 904,00	357 940,00
ZIT-BY-117		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Barcin	Modernizacja energetyczna budynków Szkoły Podstawowej Nr 1 w Barcinie	ZIT	TAK	I kw. 2027 - IV kw. 2027	428 506,00	EFRR	428 506,00	209 974,00	218 532,00
ZIT-BY-118		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Pruszcz	Poprawa efektywności energetycznej budynków oświatowych w gminie Pruszcz - Szkoły Podstawowej w Pruszczu	ZIT	NIE	IV.2027 - IX.2027	278 259,00	EFRR	278 259,00	136 340,00	141 919,00
ZIT-BY-8		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie	ZIT	NIE	10.2025 – 08.2027	2 300 879,00	EFRR	2 300 879,00	1 127 431,00	1 173 448,00
ZIT-BY-9		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Skarbiewie	ZIT	NIE	10.2025 – 06.2026	140 000,00	EFRR	140 000,00	68 600,00	71 400,00
ZIT-BY-10		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	ZIT	NIE	10.2025 – 06. 2026	162 000,00	EFRR	162 000,00	79 380,00	82 620,00
ZIT-BY-11		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Powiat Bydgoski	Termomodernizacja Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Trzemiętowie wraz z wymianą źródła ciepła	ZIT	NIE	I kw.2027 – II kw. 2028	577 778,00	EFRR	577 778,00	240 922,00	336 856,00
ZIT-BY-12		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	ZIT	NIE	04.2024 - 06.2027	2 985 438,22	EFRR	2 100 661,96	1 563 590,62	537 071,34
ZIT-BY_13		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Żnin/ "PUK" Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Żninie	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w gminie Żnin	ZIT	NIE	II kw. 2025 - III kw. 2026	1 275 941,81	EFRR	1 275 941,81	1 078 445,38	197 496,43

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-14		2(viii)	CP2/2(viii)/Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego dla sieci komunikacji miejskiej w Bydgoszczy - pakiet nr 2	ZIT	NIE	2023 - 2025	27 616 044,00	EFRR	22 337 703,00	16 088 811,19	6 248 891,81
ZIT-BY-15		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy	ZIT	NIE	2023 - 2026	12 000 000,00	EFRR	12 000 000,00	6 788 052,00	5 211 948,00
ZIT-BY-16		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Białe Błota	Budowa, rozbudowa i przebudowa ścieżek pieszo-rowerowych w Lisim Ogonie i Białych Błotach	ZIT	NIE	01.2023 - 01.2027	787 390,34	EFRR	787 390,34	669 281,79	118 108,55
ZIT-BY-17		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Gmina Żnin	Budowa systemu rowerowego w gminie Żnin - Etap II	ZIT	NIE	07.2024 - 12.2026	804 296,00	EFRR	804 296,00	628 736,26	175 559,74
ZIT-BY-18		ANULOWANY												
ZIT-BY-19		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Solec Kujawski	Budowa ścieżek rowerowych w Solcu Kujawskim	ZIT	NIE	2023 - 2027	1 377 777,00	EFRR	1 377 777,00	1 033 333,00	344 444,00
ZIT-BY-20		ANULOWANY												
ZIT-BY-120		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy – zadania dodatkowe	ZIT	NIE	2023 - 2029	5 956 073,07	EFRR	3 272 450,52	1 932 693,00	1 339 757,52
ZIT-BY-121		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Szubin	Budowa ścieżki rowerowej na ul. Lipowej w Szubinie	ZIT	NIE	04.2027 - 12.2027	149 858,82	EFRR	149 858,82	127 380,00	22 478,82
ZIT-BY-122		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Pruszcz	Budowa stanowisk parkingów dla rowerów „Bike & ride” przy dworcu PKP i ul. Sportowej w Pruszczu	ZIT	NIE	I.2027 - VI.2027	90 000,00	EFRR	90 000,00	76 104,44	13 895,56

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-123		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Osielsko	Budowa fragmentu ciągu pieszo-rowerowego w ul. Chabrowej w Osielsku	ZIT	NIE	I kw. 2027 - IV kw. 2027	92 303,00	EFRR	92 303,00	78 457,00	13 846,00
ZIT-BY-124		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Białe Błota	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy ulicy Kruszyńskiej łączącej miejscowości Białe Błota i Kruszyn Krajeński	ZIT	NIE	01.2027 - 01.2028	279 831,17	EFRR	279 831,17	140 532,00	139 281,17
ZIT-BY-125		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Powiat Nakielski	Budowa drogi pieszo - rowerowej na terenie miasta Nakło nad Notecią ul. Olszewska w ciągu drogi powiatowej 1150 C Zabartowo - Nakło nad Notecią	ZIT	TAK	01.05.2027 - 31.10.2027	227 500,00	EFRR	227 500,00	193 375,00	34 125,00
ZIT-BY-21		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim	Gmina Barcin	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	ZIT	TAK	IV kw.2024 - IV kw.2026	1 500 000,00	EFRR	1 500 000,00	926 382,86	573 617,14
ZIT-BY-22		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa ścieżki rowerowej Dąbrowa Chełmińska – Boluminek - Bolumin I etap	ZIT	NIE	07.2024 - 09.2025	1 471 814,51	EFRR	1 471 814,51	715 365,35	756 449,16
ZIT-BY-23		ANULOWANY												
ZIT-BY-24		ANULOWANY												
ZIT-BY-25		2 (iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Miasto Bydgoszcz	Rozwój zieleni i retencji w Parku Centralnym w Bydgoszczy	ZIT	NIE	2024 - 2026	794 180,00	EFRR	794 180,00	675 050,00	119 130,00
ZIT-BY-26		2 (iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Osielsko	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej obszarów zurbanizowanych gminy Osielsko	ZIT	NIE	III kw. 2024 – IV kw. 2025	953 137,00	EFRR	953 137,00	752 978,00	200 159,00
ZIT-BY27		2 (iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Gmina Żnin	Zielona gmina	ZIT	NIE	I kw. 2025 – IV kw. 2025	222 222,22	EFRR	222 222,22	188 888,89	33 333,33

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY- 28		2 (iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin	Gmina Szubin	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół nabrzeży rzek w Szubinie	ZIT	NIE	07.2024 - 09.2025	1 050 000,00	EFRR	1 050 000,00	829 998,00	220 002,00
ZIT-BY-29		2 (iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Powiat Nakielski	Park nad Notecią - nasadzenia przy przystani powiatu nakielskiego w Nakle nad Notecią	ZIT	TAK	01.10.2023 - 31.12.2025	643 016,00	EFRR	643 016,00	546 564,00	96 452,00
ZIT-BY-30		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Kotomierzu	ZIT	NIE	2024 - 2025	205 350,00	EFRR	205 350,00	174 547,00	30 803,00
ZIT-BY-31		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w gminie Dobrcz	ZIT	NIE	2024 - 2025	308 024,40	EFRR	308 024,40	261 820,74	46 203,66
ZIT-BY-32		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Sicienko	Przebudowa wraz z rozbudową stacji uzdatniania wody na terenie działki 11/4 w miejscowości Teresin	ZIT	NIE	2024 - 2025	480 000,00	EFRR	480 000,00	340 000,00	140 000,00
ZIT-BY-33		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Rojewo	Modernizacja SUW w Rojewie	ZIT	TAK	04.2025 - 12.2025	165 171,00	EFRR	165 171,00	140 395,00	24 776,00

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-34		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Łabiszyn	Modernizacja stacji ujęcia i uzdatniania wody w Jabłówku, gmina Łabiszyn	ZIT	NIE	01.10.2023 - 30.09.2024	1 447 059,00	EFRR	1 176 471,00	1 000 000,00	176 471,00
ZIT-BY-35		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Łabiszyn	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Nowe Dąbie, gmina Łabiszyn	ZIT	NIE	01.01.2025 - 01.03.2026	208 124,94	EFRR	169 207,27	143 826,00	25 381,27
Razem CP2										**102 930 859,91**		**88 512 373,93**	**58 779 747,63**	**29 732 626,30**
ZIT-BY-36	CP4	4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF	Gmina Pruszcz	Budowa budynku wychowania przedszkolnego w Pruszczu	ZIT	NIE	09.2023 - 09.2025	1 700 000,00	EFRR	1 700 000,00	1 174 130,00	525 870,00
ZIT-BY-37a		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w zakresie dostępności szkół i placówek, w tym edukacyjna baza sportowa	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Łabiszyn	Poprawa dostępności architektoniczno-technicznej szkoły podstawowej na ul. Noteckiej w Łabiszynie	ZIT	NIE	II kw. 2026 - IV kw. 2026	140 000,00	EFRR	140 000,00	118 443,00	21 557,00
ZIT-BY-38		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim	Powiat Żniński	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego	ZIT	NIE	I kw.2024 - IV kw.2025	429 178,00	EFRR	429 178,00	364 798,59	64 379,41
ZIT-BY-39		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Nakielski	Nowoczesna szkoła zawodowa w powiecie nakielskim - kompleksowa modernizacja szkół zawodowych	ZIT	TAK/NIE	I kw. 2024 - 31.12.2025	666 004,00	EFRR	666 004,00	516 175,25	149 828,75
ZIT-BY-40		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie warsztatów kształcenia praktycznego w Zespołach Szkół Zawodowych w Bydgoszczy	ZIT	NIE	04.2024 - 06.2025	1 521 381,71	EFRR	1 428 069,23	1 211 493,34	216 575,89

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-41		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w zakresie dostępności szkół i placówek, w tym edukacyjna baza sportowa	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Żnin	Poprawa dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie - etap I	ZIT	NIE	I kw. 2025- II kw. 2026	1 333 333,00	EFRR	1 333 333,00	666 667,00	666 666,00
ZIT-BY-42		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w zakresie dostępności szkół i placówek, w tym edukacyjna baza sportowa	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Nakło nad Notecią	Poprawa dostępności szkół w Nakle nad Notecią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa pełnowymiarowej bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim im. Klemensa Biniakowskiego	ZIT	TAK	01.01.2022 - 31.12.2023	800 000,00	EFFR	800 000,00	400 000,00	400 000,00
ZIT-BY-43		4 (f)	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne - EFS+	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF	Gmina Pruszcz	Nowa, jakość i większa dostępność edukacji przedszkolnej w Gminie Pruszcz	ZIT	NIE	08.2025 - 12.2027	480 000,00	EFS+	480 000,00	404 725,00	75 275,00
ZIT-BY-44		ANULOWANY												
ZIT-BY-119		4 (f)	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne - EFS+	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF	Miasto Bydgoszcz	Akademia Przedszkolaka 5	ZIT	NIE	III.2027 - VII.2028	165 175,30	EFS+	165 175,30	140 399,00	24 776,30
ZIT-BY-45		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Miasto Bydgoszcz	Edu(R)Ewolucja - projekty na rzecz szkół kształcenia ogólnego na terenie Miasta Bydgoszczy	ZIT	NIE	I.2024 - XII.2029	6 034 649,00	EFS+	6 034 649,00	5 129 451,00	905 198,00
ZIT-BY-46		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Gmina Żnin/ Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą w Żninie	Innowacyjna edukacja dla szkół w gminie Żnin – II etap	ZIT	NIE	2024 - 2025	382 045,44	EFS+	382 045,44	324 473,53	57 571,91
ZIT-BY-47		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego w powiecie żnińskim	ZIT	NIE	I kw. 2024 - IV kw. 2025	86 890,00	EFS+	86 890,00	73 830,34	13 059,66

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-48		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Białe Błota	Krok w przyszłość	ZIT	NIE	11.2023 - 08.2026	370 595,42	EFS+	370 595,42	315 006,11	55 589,31
ZIT-BY-49		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Dobrcz	Wspieranie dzieci w procesie edukacji	ZIT	NIE	2023-2024	190 966,81	EFS+	190 966,81	150 921,89	40 044,92
ZIT-BY-50		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Koronowo	Wrota Sukcesu III	ZIT	NIE	01.03.2025 - 31.05.2027	385 016,00	EFS+	385 016,00	327 203,14	57 812,86
ZIT-BY-51		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Solec Kujawski	Podnoszenie kompetencji i umiejętności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, specjalistycznych, terapeutycznych oraz podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli	ZIT	NIE	2023 - 2025	267 925,00	EFS+	267 925,00	227 053,63	40 871,37
ZIT-BY-52		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Kcynia	Wzmocnienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych w Gminie Kcynia	ZIT	TAK	01.2025 - 12.2025	211 000,00	EFS+	211 000,00	119 987,51	91 012,49
ZIT-BY-53		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Pruszcz	WIEM ROZUMIEM UMIEM II - program rozwoju kluczowych kompetencji uczniów i uczennic z gminy Pruszcz	ZIT	NIE	01.2024 - 12.2025	169 599,00	EFS+	169 599,00	144 058,13	25 540,87
ZIT-BY-54		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Sicienko	Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko - edycja 3	ZIT	NIE	09.2023 - 06.2024	164 665,00	EFS+	164 665,00	139 965,00	24 700,00
ZIT-BY-55		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Osielsko	Projekty edukacyjne dla szkół podstawowych Gminy Osielsko	ZIT	NIE	2023 - 2025	245 088,00	EFS+	245 088,00	208 269,50	36 818,50
ZIT-BY-56		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Powiat Bydgoski	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli w Powiecie Bydgoskim	ZIT	NIE	III kw. 2023 - III.kw. 2027	213 697,16	EFS+	213 697,16	181 642,58	32 054,58

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-57		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Nowa Wieś Wielka	Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji kadry pedagogicznej do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów i wychowanków oraz szeroko rozumiane prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w ramach tych działań - do doprecyzowania we współpracy z poszczególnymi radami pedagogicznymi	ZIT	NIE	09.2023 - 06.2025	164 633,00	EFS+	164 633,00	124 758,21	39 874,79
ZIT-BY-58		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Rojewo	Rozwój kompetencji dzieci i młodzieży z terenu Gminy Rojewo	ZIT	TAK	01.2025 - 06.2026	207 172,62	EFS+	207 172,62	176 096,73	31 075,89
ZIT-BY-59		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Barcin	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Barcin	ZIT	TAK	02.05.2024 - 31.08.2026	234 788,30	EFS+	234 788,30	198 936,46	35 851,84
ZIT-BY-60		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Nakło nad Notecią	Działania na rzecz kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w gminie Nakło nad Notecią	ZIT	TAK	01.09.2024 - 30.06.2025	503 879,00	EFS+	503 879,00	428 297,00	75 582,00
ZIT-BY-61		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Cybernastolatek 2	ZIT	NIE	04.2025 - 08.2026	134 385,00	EFS+	134 385,00	103 571,53	30 813,47
ZIT-BY-62		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Mrocza	Projekt edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych gminy Mrocza	ZIT	TAK	01.09.2024 - 30.04.2026	146 810,10	EFS+	146 810,10	124 324,43	22 485,67
ZIT-BY-63		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Szubin	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów gminy Szubin	ZIT	NIE	01.2024 - 12.2025	397 919,00	EFS+	397 919,00	332 138,75	65 780,25
ZIT-BY-64		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne - EFS+	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Powiat Nakielski	Moje Liceum II - program wsparcia uczniów szkół ogólnokształcących na terenie powiatu nakielskiego	ZIT	TAK/NIE	I kw. 2024 - 30.09.2025	139 942,00	EFS+	139 942,00	118 950,00	20 992,00

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-65		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe - EFS+	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Miasto Bydgoszcz	Akcja - kwalifikacja - projekty na rzecz szkół zawodowych na terenie Miasta Bydgoszczy	ZIT	NIE	I.2024 - XII.2029	9 299 254,00	EFS+	9 299 254,00	7 904 365,79	1 394 888,21
ZIT-BY-66		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe - EFS+	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Bydgoski	Wsparcie szkół kształcenia zawodowego w Powiecie Bydgoskim	ZIT	NIE	IV kw. 2023 - III kw. 2027	134 133,00	EFS+	134 133,00	114 013,00	20 120,00
ZIT-BY-67		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe - EFS+	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego w powiecie żnińskim	ZIT	NIE	I kw. 2024 - IV kw. 2025	116 681,18	EFS+	116 681,18	99 179,00	17 502,18
ZIT-BY-68		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe - EFS+	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Nakielski	Szkoła zawodowa świadomym wyborem - program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego	ZIT	TAK/NIE	01.09.2023 - 30.09.2025	223 641,35	EFS+	223 641,35	190 095,00	33 546,35
Razem CP4 EFRR										**6 589 896,71**		**6 496 584,23**	**4 451 707,18**	**2 044 877,05**
Razem CP4 EFS+										**21 070 550,68**		**21 070 550,68**	**17 801 712,26**	**3 268 838,42**
Razem CP4										**27 660 447,39**		**27 567 134,91**	**22 253 419,44**	**5 313 715,47**
ZIT-BY-69	CP5	5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Powiat Żniński	Poprawa infrastruktury rowerowej na terenie powiatu żnińskiego poprzez budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Wilczkowskiej w Żninie	ZIT	NIE	IV kw. 2024 IV kw. 2025	129 971,00	EFRR	129 971,00	110 475,00	19 496,00
ZIT-BY-70		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap I	ZIT	TAK	01.08.2023 - 31.12.2025	1 925 000,00	EFRR	1 925 000,00	1 253 558,49	671 441,51
ZIT-BY-71		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Powiat Bydgoski	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1266C w ramach rozbudowy drogi powiatowej 1266C droga nr 56 – Serock – Łowin – Zbrachlin	ZIT	NIE	III kw. 2025 - III kw. 2029	1 398 666,60	EFRR	1 398 666,60	1 188 866,61	209 799,99
ZIT-BY-113		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Powiat Bydgoski	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1528C Trzemiętówko-Sicienko, polegająca na budowie drogi dla rowerów na odcinku od ul. Polnej do skrzyżowania z droga powiatową 1527C	ZIT	NIE	II kw 2026 - II kw. 2028	1 166 589,06	EFRR	1 166 589,06	736 252,97	430 336,09

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-114		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Szubin	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Wąsosz-Żędowo	ZIT	NIE	04.2027-12.2027	1 154 390,58	EFRR	1 154 390,58	981 232,99	173 157,59
ZIT-BY-72		ANULOWANY												
ZIT-BY-73		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera	Adaptacja Młynów Rothera w Bydgoszczy na cele edukacyjno-kulturalne - etap IV	ZIT	NIE	2023-2027	3 159 083,00	EFRR	2 429 468,00	1 829 731,02	599 736,98
ZIT-BY-74		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Białe Błota	Rozbudowa, przebudowa, remont świetlic wiejskich w miejscowościach: Łochowo, Łochowice, Lisi Ogon, Zielonka	ZIT	NIE	01.2023 - 01.2027	1 059 304,00	EFRR	1 059 304,00	900 408,00	158 896,00
ZIT-BY-75		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Koronowo	Przebudowa i nadbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń byłej stołówki w budynku użyteczności publicznej przy ul. Szosa Kotomierska w Koronowie na cele kulturalno-oświatowe	ZIT	NIE	07.2024 - 12.2025	1 889 812,00	EFRR	1 889 812,00	1 606 340,00	283 472,00
ZIT-BY-76		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Kcynia	Adaptacja budynku młyna na cele społeczno-kulturalne	ZIT	TAK	06.2025-11.2026	2 500 000,00	EFRR	2 500 000,00	1 963 014,00	536 986,00
ZIT-BY-77		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie 2.0	ZIT	NIE	I kw. 2024 - 2025	783 333,00	EFRR	783 333,00	626 667,00	156 666,00
ZIT-BY-78		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Barcin	Budowa Centrum Kultury wraz z muszlą koncertową w Piechcinie	ZIT	TAK	I kw. 2023 - II kw. 2024	910 000,00	EFRR	910 000,00	725 645,00	184 355,00
ZIT-BY-79		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Nakło nad Notecią	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią - etap I	ZIT	TAK	01.08.2024 - 31.12.2028	7 000 000,00	EFRR	7 000 000,00	3 901 657,97	3 098 342,03
ZIT-BY-80		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Mrocza	Przebudowa budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Mroczy	ZIT	TAK	03.2025 - 09.2026	1 030 000,00	EFRR	1 030 000,00	875 125,00	154 875,00

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-81		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin	Gmina Szubin	Budowa strefy turystycznej wokół Ruin Zamku w Szubinie	ZIT	NIE	07.2024 - 04.2025	265 000,00	EFRR	265 000,00	225 000,00	40 000,00
ZIT-BY-82		ANULOWANY												
ZIT-BY-83		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Powiat Żniński	Promocja szlaków turystycznych (tras rowerowych) na terenie powiatu żnińskiego poprzez powstanie przystanków rowerowych	ZIT	NIE	I kw. 2026 - IV kw. 2026	100 000,00	EFRR	100 000,00	84 988,06	15 011,94
ZIT-BY-84		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Żnin	Rozbudowa promenady w parku nad Jeziorem Żnińskim Małym	ZIT	NIE	2025-2026	588 913,00	EFRR	588 913,00	491 867,41	97 045,59
ZIT-BY-85		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie Skweru gen. Antoniego Hedy-Szarego w Solcu Kujawskim - II etap	ZIT	NIE	2024-2027	370 371,00	EFRR	370 371,00	222 022,00	148 349,00
ZIT-BY-86		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów nadwiślańskich w Solcu Kujawskim	ZIT	NIE	2026-2028	1 203 299,15	EFRR	1 203 299,15	721 979,48	481 319,67
ZIT-BY-87		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Rojewo	Adaptacja Sali przy Szkole Podstawowej w Rojewie na cele kulturalne	ZIT	TAK	01.2023 - 12.2024	56 644,00	EFRR	56 644,00	48 147,00	8 497,00
ZIT-BY-88		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Rojewo	Zagospodarowanie przestrzeni dla mieszkańców miejscowości Ściborze	ZIT	TAK	01.2025 - 12.2026	55 364,00	EFRR	55 364,00	47 059,00	8 305,00
ZIT-BY-89		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Rojewo	Budowa infrastruktury przy boisku sportowym w Rojewie	ZIT	TAK	01.2025 - 12.2026	138 408,00	EFRR	138 408,00	117 647,00	20 761,00
ZIT-BY-90		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Białe Błota	Zagospodarowanie rekreacyjne na terenie działki nr 183/2 w Łochowie	ZIT	NIE	01.2023 - 01.2027	450 980,00	EFRR	450 980,00	374 245,23	76 734,77

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-91		ANULOWANY												
ZIT-BY-92		5 (i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja przestrzeni pałacowo-parkowej w Strzelcach Górnych	ZIT	NIE	2024	64 988,24	EFRR	64 988,24	55 240,00	9 748,24
ZIT-BY-93		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Strefa rekreacji w Dobrczu	ZIT	NIE	2024	90 000,00	EFRR	90 000,00	64 460,10	25 539,90
ZIT-BY-94		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz wiaty rekreacyjnej w Strzelcach Dolnych	ZIT	NIE	2024	70 000,00	EFRR	70 000,00	59 500,00	10 500,00
ZIT-BY-95		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Budowa toru do jazdy na rolkach w Kusowie	ZIT	NIE	2024	135 000,00	EFRR	135 000,00	64 614,63	70 385,37
ZIT-BY-96		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w Kotomierzu	ZIT	NIE	2024	24 230,00	EFRR	24 230,00	11 649,80	12 580,20
ZIT-BY-97		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja toru łuczniczego w Dobrczu	ZIT	NIE	2024	82 428,00	EFRR	82 428,00	57 316,50	25 111,50
ZIT-BY-98		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Koronowo	Budowa placów zabaw oraz terenu rekreacyjnego przy ul. Bydgoskiej w Koronowie	ZIT	NIE	09.2023 - 12.2023	335 000,00	EFRR	335 000,00	284 588,53	50 411,47
ZIT-BY-99		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu "Park Grabina w Koronowie"	ZIT	NIE	09.2025 - 12.2025	115 000,00	EFRR	115 000,00	94 317,19	20 682,81
ZIT-BY-100		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu przy Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie	ZIT	NIE	11.2023 - 06.2024	115 000,00	EFRR	115 000,00	91 039,74	23 960,26

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-101		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów po byłej nasycalni podkładów kolejowych w Solcu Kujawskim - II etap	ZIT	NIE	2026-2028	1 323 206,22	EFRR	1 323 206,22	1 124 724,34	198 481,88
ZIT-BY-102		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Kcynia	Modernizacja płyty rynku w Kcyni	ZIT	TAK	06.2025-09.2026	750 000,00	EFRR	750 000,00	427 845,18	322 154,82
ZIT-BY-103		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Sicienko	Restauracja i adaptacja obiektu o znaczeniu historycznym wraz z zagospodarowaniem otaczającego obiekt parku usytuowanego na terenie Gminy Sicienko	ZIT	NIE	2023 - 2024	670 000,00	EFRR	670 000,00	229 843,51	440 156,49
ZIT-BY-104		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych w miejscowości Sicienko, Strzelewo, Kruszyn i Wojnowo	ZIT	NIE	2023 - 2024	840 000,00	EFRR	840 000,00	461 781,58	378 218,42
ZIT-BY-105		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Szubin	Odnowa przestrzeni publicznej miasta Szubin	ZIT	NIE	08.2024 - 12.2025	2 070 700,00	EFRR	2 070 700,00	1 759 366,00	311 334,00
ZIT-BY-106		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Brzoza Północ	ZIT	NIE	10.2022 - 12.2024	601 028,00	EFRR	601 028,00	484 426,76	116 601,24
ZIT-BY-107		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa i modernizacja kompleksu boisk ze sztuczną nawierzchnią i infrastrukturą towarzyszącą w Brzozie	ZIT	NIE	10.2022 - 12.2025	601 028,00	EFRR	601 028,00	399 258,15	201 769,85
ZIT-BY-108		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dziemionnie	ZIT	NIE	10.2022 - 06.2024	601 028,00	EFRR	601 028,00	438 701,47	162 326,53
ZIT-BY-109		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Barcin	Odnowa przestrzeni publicznej w Barcinie	ZIT	TAK	I kw. 2023 - III kw. 2023	850 000,00	EFRR	850 000,00	261 511,07	588 488,93

Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu **	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
ZIT-BY-110		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Mrocza	Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Rościmińskim Małym	ZIT	TAK	09.2025-06.2027	641 250,15	EFRR	641 250,15	538 941,25	102 308,90
ZIT-BY-111		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Mrocza	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – Etap I	ZIT	TAK	04.2024-07.2025	587 336,18	EFRR	587 336,18	333 801,53	253 534,65
ZIT-BY-112		5(i)	CP5/5(i)/Rewitalizacja	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Miasto Bydgoszcz	Projekty wynikające z GPR - zmienionego i przedłużonego na nową perspektywę; zakładana koncentracja na terenach otwartych oraz kontynuacja dofinansowania dla obszarów, obiektów i instytucji objętych obecnym GPR	ZIT	NIE	gotowość - II połowa 2023	3 641 815,00	EFRR	3 641 815,00	3 095 541,98	546 273,02
ZIT-BY-115		5i	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych na terenie działki 158/1 w miejscowości Samsieczno	ZIT	NIE	2026-2027	845 472,00	EFRR	845 472,00	718 650,44	126 820,67
Razem CP5										**38 747 823,18**		**38 018 207,29**	**26 993 507,00**	**11 024 700,29**
SUMA ŁĄCZNIE EFRR										**149 768 579,80**		**134 527 165,45**	**91 313 155,81**	**43 214 009,64**
ŚRODKI NIEWYKORZYSTANE EFRR													**146 739,77**	
Kwota zabezpieczająca podpisanie umów EFRR													**311 938,16**	
SUMA ŁĄCZNIE EFS+										**21 070 550,68**		**21 070 550,68**	**17 801 712,26**	**3 268 838,42**
RAZEM										**170 839 130,48**		**155 597 716,13**	**109 573 546,00**	**46 482 848,06**
IIT dla rewitalizacji										**3 641 815,00**		**3 641 815,00**	**3 095 541,98**	**546 273,02**
ŁĄCZNIE										**174 480 945,48**		**159 239 531,13**	**112 669 087,98**	**47 029 121,08**

* Dotyczy projektów z obszaru ZIT

* * Dopuszcza się możliwość składania projektów w etapach, przy czym suma dofinasowania UE wszystkich etapów nie może przekroczyć wartości alokacji określonej w kolumnie „Dofinansowanie UE (euro)”

10.2 Lista projektów do realizacji w ramach środków z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Lp.	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
1	III	2.8.	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Budowa dwutorowego torowiska tramwajowego wzdłuż ul. Solskiego od ronda Kujawskiego do pętli Bielicka wraz z pętlą Bielicka	ZIT	NIE	2023-2027	115 900 000,00	FS	74 927 470,84	63 580 000,00
2	III	2.8.	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa pętli Las Gdański w Bydgoszczy	ZIT	NIE	2023-2027	25 000000,00	FS	20 353 632,49	17 300 000,00
3	III	2.8.	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa ronda Jagiellonów w Bydgoszczy	ZIT	NIE	2023-2027	39 953 075,84	FS	32 500 000,00	27 600 000,00
4.	III	2.8.	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego dla sieci komunikacji miejskiej w Bydgoszczy - pakiet nr 3	ZIT	NIE	2023-2025	218 285 036,54	FS	176 743 827,56	116 500 000,00
Razem										**399 138 112,38**		**304 524 930,89**	**224 980 000,00**

* Dotyczy projektów z obszaru ZIT

10.3 Lista projektów komplementarnych

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
1.	FEnIKS/ inne możliwe źródła wsparcia	I	2.4	Wspieranie przystosowania się ośrodków miejskich do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	M. Bydgoszcz / spółki i podmioty miejskie	Realizacja Planu adaptacji miasta Bydgoszczy do zmian klimatu (MPA) oraz działań komplementarnych	M. Bydgoszcz, ZIT	NIE	2023-2029	200 000 000	FS, EFRR, inne	200 000 000	160 000 000
2.	FEnIKS/ inne możliwe źródła wsparcia	II	2.1, 2.2	Realizacja działań na rzecz zrównoważonej transformacji energetycznej (w tym oze, sieci ciepłownicze, termomodenizacja, oświetlenie, kogeneracja)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	M. Bydgoszcz / spółki i podmioty miejskie	Budowa, rozbudowa, modernizacja instalacji wytwarzania energii elektrycznej, ciepła i paliw alternatywnych oraz inne inwestycje niskoemisyjne	M. Bydgoszcz, ZIT	NIE	2023-2029	400 000 000	FS, EFRR, inne	400 000 000	320 000 000
3.	FEnIKS/ inne możliwe źródła wsparcia	I	2.6	Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	M. Bydgoszcz / spółki i podmioty miejskie	Budowa, rozbudowa, modernizacja systemu recyklingu, zagospodarowania i wykorzystania odpadów	M. Bydgoszcz, ZIT	NIE	2023-2029	200 000 000	FS, EFRR, inne	200 000 000	160 000 000
4.	FEnIKS/ inne możliwe źródła wsparcia	VII	4.6	Rozwój infrastruktury kultury (zabytkowej i niezabytkowej) Ochrona i podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektów dziedzictwa kulturowego	Kultura w zasięgu ręki	Miasto Bydgoszcz / miejskie instytucje kultury	Rozwój i ochrona dziedzictwa kulturowego Bydgoszczy	M. Bydgoszcz, ZIT	NIE	2023-2029	100 000 000	EFRR, inne	100 000 000	85 000 000
5.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Koronowo	Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Koronowo wraz z przebudową oczyszczalni ścieków	ZIT	NIE	2023-2027	130 000 000	FS	130 000 000	110 500 000

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
6.	FEnIKS	VII	4.6	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Kultura w zasięgu ręki	Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy	Rozbudowa Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy	regionalny	NIE	2021-2026	371 790 074	FEnIKS/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	302 268 353	240 938 104
7.	FEnIKS	VI	4.5	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy	Budowa nowego budynku Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży wraz z układem dróg wewnętrznych i dojazdowych przy ul. Józefa Sułkowskiego 58 a w Bydgoszczy	regionalny	NIE	2023-2027	39 285 000	FEnIKS/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	39 285 000	33 392 250
8.	FEnIKS	VI	4.5	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego	Wsparcie obszaru ratownictwa medycznego w Bydgoszczy i okolicach	regionalny	NIE	2022-2029	10 669 280	FEnIKS/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	10 669 280	9 068 888
9.	FEnIKS	VI	4.5	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy	Budowa i wyposażenie Ośrodka badawczo-klinicznego Terapii Borowo-Neutronowej dla dzieci i dorosłych oraz radiochirurgii nowotworów mózgu	krajowy	NIE	b/d	383 050 000	FEnIKS/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	383 050 000	325 592 500

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
				opieki rodzinnej i środowiskowej										
10.	FEdKP	VI	4.5	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy	Budowa nowego budynku Centrum Zdrowia Psychicznego wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Józefa Sułkowskiego 58 a w Bydgoszczy	regionalny	NIE	2024-2027	55 671 024	FEdKP/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	55 671 024	47 320 370
11.	FEdKP	VI	4.6	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Kultura w zasięgu ręki	Opera Nova w Bydgoszczy	Wyposażenie Opery Nova w Bydgoszczy	regionalny	NIE	2024-2025	40 000 000	FEdKP/Budżet Miasta Bydgoszczy	40 000 000	20 000 000
12.	FEdKP	VI	4.6	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Kultura w zasięgu ręki	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy	„Droga do Nowoczesności” – modernizacja i rewitalizacja zabytków oraz wdrożenie nowej oferty kulturalnej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy	regionalny	NIE	2024-2026	27 804 297	FEdKP/Budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego	27 804 297	23 633 652
13.	FEnIKS	II	2.2	Instalacje do produkcji energii elektrycznej, instalacji do produkcji ciepła oraz wytwarzania paliw alternatywnych z OZE wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE lub społeczności energetycznej oraz przyłączeniem do sieci.	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Barcin	Modernizacja ciepłowni na terenie gminy Barcin poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii	Gmina Barcin/ ZIT	TAK	2024-2030	12 000 000	EFRR	10 000 000	8 000 000

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
14.	FEnIKS	II	2.5	Wsparcie na budowę i modernizację infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Barcin	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy Barcin	Gmina Barcin/ ZIT	TAK	2023-2025	8 000 000	EFRR	6 500 000	5 200 000
15.	FEnIKS	2	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ulicy Długiej w Nowej Wsi Wielkiej	Gmina/ ZIT	NIE	2023-2024	900 000	Feniks	900 000	765 000
16.	FEnIKS	2	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Sicienko	Budowa magistrali wodociągowej Osówiec-Pawłówek	ZIT	NIE	2022-2026	5 500 000	EFRR	5 500 000	4 675 000
17.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Białych Błotach	Rozbudowa systemu monitoringu gminnej sieci wodociągowej w celu ograniczenia strat wody, polegającej na montażu nakładek zdalnego odczytu na wodomierzach głównych przyłączy wodociągowych mieszkaniowych i przedsiębiorstw (ok. 7000 szt.), budowa nowych dodatkowych stref sieci wodociągowej wraz z rejestratorem przepływu wody i przepływomierzem, budowa stanowiska operatora obsługi i dozoru sieci wodociągowej	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	2024 - 2026	4 305 000	FS	4 305 000	3 659 250

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
18.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Białych Błotach	Budowa kontenerowej stacji uzdatniania wody w Łochowie i Zielonce	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	2026 - 2027	3 690 000	FS	3 690 000	3 136 500
19.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Białych Błotach	Modernizacja dwóch istniejących zbiorników retencyjnych oraz budowa dwóch nowych zbiorników retencyjnych na wodę uzdatnioną w Łochowie	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	2025 - 2026	2 460 000	FS	2 460 000	2 091 000
20.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Białych Błotach	Budowa części biologicznej oczyszczalni cieków w Białych Błotach wraz z kolektorem zrzutowym ścieków oczyszczonych oraz budową przepompowni ścieków dla miejscowości Łochowo, Łochowice, Lisi Ogon wraz z przewodem tłocznym	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	2026 - 2029	43 050 000	FS	43 050 000	36 592 500
21.	FERS	1	Działanie FERS.01.04 Rozwój systemu edukacji	Rozwój systemu edukacji	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Białe Błota	Nowe horyzonty w edukacji	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	800 000	EFS+	800 000	660 160
22.	FERS	1	Działanie FERS.01.06 Edukacja włączająca	Edukacja włączająca	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Białe Błota	Nowe horyzonty w edukacji	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	500 000	EFS+	500 000	412 600
23.	FERS	1	Działanie FERS.01.01 Współpraca ponadnarodowa	Współpraca ponadnarodowa	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Białe Błota	Nowe horyzonty w edukacji	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	300 000	EFS+	300 000	247 560

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
24.	FERS	1	Działanie FERS.01.07 Mobilność ponadnarodowa	Mobilność ponadnarodowa	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa	Gmina Białe Błota	Nowe horyzonty w edukacji	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	1 000 000	EFS+	1 000 000	825 200
25.	FERS	1	Działanie FERS.01.08 Rozwój systemu edukacji i uczenia się dorosłych	Rozwój systemu edukacji i uczenia się dorosłych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Białe Błota	Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	400 000	EFS+	400 000	330 080
26.	FERS	2	Działanie FERS.02.02 Wsparcie systemu opieki nad dziećmi do lat 3	Wsparcie systemu opieki nad dziećmi do lat 3	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Białe Błota	Szczęśliwy Maluch	Gmina Białe Błota/ZIT	NIE	01.09.2024 -31.08.2026	500 000	EFS+	500 000	412 600
27.	FEnIKS	I	2.7	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Solec Kujawski	Teren po byłej Nasycalni podkładów kolejowych wraz z otoczeniem w Solcu Kujawskim - remediacja i dekontaminacji terenów zanieczyszczonych	lokalny/ ZIT	NIE	2025-2027	12 000 000	środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję	15 000 000	12 750 000
28.	FEnIKS	II	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Solec Kujawski/Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.	Modernizacja stacji uzdatniania wody, wykonanie magistrali wodociągowej i sieci wodociągowych oraz zbiornika do magazynowania wody pitnej o pojemności 1000 m^3	lokalny/ ZIT	NIE	2025-2027	18 000 000	środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję	18 000 000	14 238 000
29.	FEnIKS	I	2.6	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Solec Kujawski/Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.	Gospodarka odpadami komunalnymi (PSZOK, ZZO, kompostowanie, sortowanie, recykling, selektywna zbiórka)	lokalny/ ZIT	NIE	2025-2027	1 500 000	środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję	1 500 000	1 275 000

Lp.	Program	Priorytet	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Źródło dofinansowania	Koszty kwalifikowalne PLN	Dofinansowanie UE w PLN
30.	FEnIKS	I	2.5	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Solec Kujawski/Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.	Wykonanie systemu zdalnego odczytu wodomierzy głównych zainstalowanych u odbiorców usług	lokalny/ ZIT	NIE	2025-2027	1 800 000	środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję	1 800 000	1 530 000
Razem											**2 074 974 675**		**2 004 952 954**	**1 632 246 215**

10.4 Lista projektów rezerwowych ZIT BydOF

Na potrzeby sprawnego wdrażania Strategii ZIT BydOF opracowano listę projektów rezerwowych. Projekt z listy rezerwowej może uzyskać dofinansowanie w przypadku uwolnienia wolnych środków w ramach powierzonej alokacji (wykreślenia projektu z lisy podstawowej) lub zwiększenia alokacji dla IP ZIT BydOF. W każdym z powyższych przypadków wymagane jest stanowisko KS ZIT BydOF oraz pozytywna identyfikacja projektu przez IZ FEdKP. Dopuszcza się również stanowiskiem KS ZIT BydOF zwiększenie dofinansowania do zakontraktowanych projektów. Zastosowanie powyższej procedury nie wymaga aktualizacji Strategii ZIT BydOF.

Lp.	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita vartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)
1.	CP1	1(iii)	Wsparcie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. powstawania i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość.	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Osielsko	Budowa układu ulic wraz z uzbrojeniem terenu dla terenów inwestycyjnych działalności gospodarczych w Żołędowie gmina Osielsko	ZIT	NIE	2024 -2026	1 300 000,00	EFRR	1 300 000,00	1 040 000,00
2.	CP2	2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (częściowo z wykorzystaniem OZE) na terenie Miasta Bydgoszczy	ZIT	NIE	2024-2029	4 515 419,00	EFRR	3 471 984,00	1 701 272,00
3.		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Powiat Nakielski	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w powiecie nakielskim wraz z audytem	ZIT	TAK	IV. 2025 - IV.2026	1 211 453,75	EFRR	1 211 453,75	1 029 735,69
4.		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Żnin	Poprawa efektywności energetycznej placówek oświatowych na terenie gminy Żnin	ZIT	NIE	2023-2026	331 145,31	EFRR	281 473,51	281 473,51
5.		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Kcynia	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Kcynia	ZIT	TAK	2025-2026	2 500 000,00	EFRR	2 500 000,00	1 250 000,00
6.		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Barcin	Transformacja energetyczna w gminie Barcin poprzez budowę instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	ZIT	TAK	II.2025-IV.2027	1 000 000,00	EFRR	1 000 000,00	500 000,00
7.		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Rojewo	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Rojewie	ZIT	TAK	2025-2026	338 177,00	EFRR	338 177,00	165 706,00

Lp.	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)
8.		2 (i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	ZIT	NIE	2024-2029	1 380 483,00	EFRR	993 164,00	844 190,00
9.		2(Viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Sicienko	Budowa ścieżki pieszorowerowej na odcinku Osówiec -Pawłówek	ZIT	NIE	2025-2026	206 000,00	EFRR	206 000,00	175 100,00
10.		2 (viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Barcin	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	ZIT	TAK	IV.2026 - IV.2030	2 000 000,00	EFRR	2 000 000,00	1 000 000,00
11.		2 (Viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Białe Błota	Zapewnienie spójności ścieżek pieszo-rowerowych na obszarze MOF Bydgoszcz	ZIT	NIE	01.2024-12.2027	2 202 643,17	EFRR	1 176 470,58	1 000 000,00
12.		2(Viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Białe Błota	Rozwój sieci dróg rowerowych poprzez budowę odcinka ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Ciele z Białymi Błotami	ZIT	NIE	01.2024-12.2027	881 057,26	EFRR	588 235,29	500 000,00
13.		2(Viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Solec Kujawski	RoM	ZIT	NIE	2025-2027	330 396,00	EFRR	330 396,00	247 797,00
14.		2(Viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa ścieżki rowerowej Wałdowo Królewskie - Ostromecko	ZIT	NIE	2026-2027	666 000,00	EFRR	666 000,00	565 270,00
15.		2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Osielsko	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej wzdłuż cieków wodnych, zagospodarowanie wód opadowych oraz budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Osielsku i Niemczu	ZIT	NIE	2024-2026	700 000	EFRR	700 000	560 000
16.		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Łabiszyn	Budowa sieci wodociągowej na terenie miasta Łabiszyn	ZIT	NIE	01.2025-12.2026	400 000,00	EFER	400 000,00	340 000,00
17.		2 (v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF	Gmina Rojewo	Modernizacja SUW w Rojewie ETAP II	ZIT	TAK	2025-2026	305 883,00	EFRR	305 883,00	260 000,00
18.	CP4	4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Bydgoski	Wsparcie szkół w powiecie bydgoskim	ZIT	TAK	2025-2027	1 321 585,90	EFRR	1 321 585,90	1 123 348,02

Lp.	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)
19.		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Żniński	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego - II etap	Powiat Żniński, Gmina Żnin, Gmina Łabiszyn	NIE	2026-2027	150 000,00	EFRR	150 000,00	137 250,00
20.		4 (ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w zakresie dostępności szkół i placówek, w tym edukacyjna baza sportowa	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Żnin	Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie wraz z poprawą dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – etap II	ZIT	NIE	2025-2026	2 092 511,01	EFRR	1 778 634,36	1 778 634,36
21.		4 (f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe - EFS+	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy	Powiat Nakielski	Szkoła zawodowa świadomym wyborem- program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego- II edycja.	ZIT	TAK	IX.2025-IX.2027	385 462,56	EFS +	385 462,56	327 643,18
22.	CP5	5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Pruszcz	Razem przez Metropolię - rozbudowa infrastruktury rowerowej w gminie Pruszcz	ZIT	NIE	2024-2026	1 100 000,00	EFRR	1 100 000,00	935 000,00
23.		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap II	ZIT	NIE	09.2023 - 12.2024	2 202 700,00	EFRR	2 202 700,00	1 000 000,00
24.		5 (i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Powiat Żniński	Budowa drogi rowerowej Bożejewiczki-Bożejewice w gminie Żnin	Powiat Żniński, Gmina Żnin	NIE	2026-2027	250 000,00	EFRR	250 000,00	212 500,00
25.		5 (i)	CP5/5(i)/Tereny inwestycyjne	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin	Gmina Szubin	Rozbudowa terenów inwestycyjnych w gminie Szubin	ZIT	NIE	2024/II kwartał	1 200 000,00	EFRR	1 200 000,00	1 020 000,00
26.		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Kultura w zasięgu ręki	Gmina Nakło nad Notecią	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią - etap II	ZIT	NIE	08.2024 - 12.2027	7 000 000,00	EFRR	7 000 000,00	1 500 000,00
27.		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Miasto Bydgoszcz	Rozwijanie potencjału turystycznego Bydgoszczy w oparciu o tożsamość wodną województwa- Brda, Kanał Bydgoski, Wisła	ZIT	NIE	2024-2029	2 000 000,00	EFRR	2 000 000,00	1 700 000,00

Lp.	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)
28.		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Koronowo	Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy nad jeziorem w Salnie	ZIT	NIE	2025	550 660,79	EFRR	220 264,00	187 224,40
29.		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Pruszcz	Budowa kompleksu sportowo - rekreacyjno -kulturalnego wraz z infrastrukturą zewnętrzną	ZIT	NIE	2024-2025	1 700 000,00	EFRR	1 700 000,00	1 174 130,00
30.		5 (i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego	Gmina Solec Kujawski	700-lecie Solca Kujawskiego	lokalny	NIE	2025	132 158,59	EFRR	132 158,59	79 295,15
31.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Sicienko	Restauracja i adaptacja zabytkowego pałacu wraz z zagospodarowaniem parku w miejscowości Mochle, gm. Sicienko	ZIT	NIE	2025- 2026	660 000,00	EFRR	660 000,00	561 000,00
32.		5 (i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dobrcz	Zagospodarowanie skweru przy punkcie konsultacyjnym w Dobrczu	ZIT	NIE	2024	66 079,29	EFRR	66 079,29	56 167,40
33.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Kcynia	Zagospodarowanie terenu parku miejskiego w Kcyni	ZIT	TAK	2025-2026	1 000 000,00	EFRR	1 000 000,00	850 000,00
34.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Mrocza	Budowa pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Mroczy	ZIT	TAK	06.2026 - 09.2027	220 000,00	EFRR	220 000,00	187 000,00
35.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Mrocza	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – ETAP II	ZIT	TAK	11.2025 - 05.2027	250 000,00	EFRR	250 000,00	212 500,00
36.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Nowa Wieś Wielka	Wybudowanie trybun i oświetlenia przy boisku w Nowej Wsi Wielkiej	ZIT	NIE	1 ROK	220 264,32	EFRR	220 264,32	187 224,67
37.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa strzelnicy sportowej o długości 100 m w Nowej Wsi Wielkiej	ZIT	NIE	2023-2027	1 343 612,33	EFRR	1 343 612,33	1 142 070,48

Lp.	Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typ wsparcia	Wiązka projektów*	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)
38.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie stawu we Wtelnie	ZIT	NIE	2025-2026	660 792,00	EFRR	660 792,00	561 673,20
39.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Łabiszyn	Modernizacja bieżni na Stadionie Miejskim w Łabiszynie	ZIT	NIE	01.2025-12.2026	300 000,00	EFER	300 000,00	255 000,00
40.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Szubin	Modernizacja bazy sportowej w Szubinie	ZIT	NIE	2024/III kwartał	1 200 000,00	EFRR	1 200 000,00	1 020 000,00
41.		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa gminnego parku rozrywki	ZIT	NIE	2026-2027	335 000,00	EFRR	335 000,00	284 750,00
42.		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	Mariusz Kwiatkowski	Woda i las	ZIT	NIE	01.09.2025 – 30.09.2028	900 000,00	EFRR	900 000,00	765 000,00
43.		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania	P.W. URANOS Robert Bazela, ul. Nadrzeczna 25, 86-061 Olimpin	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej Przystani Zimne Wody w Bydgoszczy wraz z doposażeniem w sprzęt rekreacyjno-turystyczny	ZIT	NIE	01.04.2026-31.03.2027	815 888,90	EFRR	815 888,90	693 505,52

* Dotyczy projektów z obszaru ZIT

10.5 Wiązki projektów

Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim

Idea projektów będzie koncentrować się na kompleksowym wsparciu rozwoju gospodarczego powiatu żnińskiego poprzez podniesienie poziomu przedsiębiorczości na tym obszarze. W tym celu planuje się działania na rzecz wsparcia szkolnictwa zawodowego oraz utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w gminie Barcin, która ma status gminy zmarginalizowanej (niski poziom przedsiębiorczości). Uzupełnieniem wiązki będzie budowa ciągów pieszo rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich, która poprawi dostępność do strefy aktywności gospodarczej w Barcinie. Wspólna realizacja projektów zintegrowanych będzie umożliwiać kompleksową realizację celów Strategii ZIT BydOF.

Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF

Celem projektów jest poprawa jakości systemu transportowego i zwiększenie komfortu podróżowania mieszkańców na obszarze BydOF. Zostanie to osiągnięte dzięki budowie zintegrowanych centrów przesiadkowych w Nakle nad Notecią oraz Osielsku, zakupowi nowoczesnych tramwajów w Bydgoszczy, przebudowie torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej oraz budowie bus pasa i ścieżki rowerowej na ulicy Nakielskiej mającej istotne znaczenie dla całego obszaru BydOF (od 2022 r. ma status drogi wojewódzkiej). Przedsięwzięcia te wpisują się w budowę zrównoważonego i spójnego transportu metropolitalnego obszaru BydOF. Zintegrowanie projektów na obszarze BydOF pozwoli na osiągnięcie wspólnych celów Strategii ZIT BydOF.

Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF

W ramach jednego z projektów, utworzone zostaną nowe miejsca wychowania przedszkolnego w gminie Pruszcz. Projekt będzie miał charakter zintegrowany, a dzieci uczęszczające do przedszkola w Pruszczu będą mogły korzystać z atrakcyjnych zajęć dodatkowych. Zakłada się, że nowobudowane przedszkole w Pruszczu odciąży placówki przedszkolne w innych częściach gminy oraz, że powstaną nowe miejsca pracy.
Natomiast projekt Miasta Bydgoszczy będzie obejmował sześć przedszkoli z terenu miasta, w których realizowana będzie dodatkowa oferta edukacyjna i specjalistyczna dla dzieci. Wsparcie skierowane będzie także do kadry, która będzie mogła podnieść kompetencje lub nabyć kwalifikacje dostosowujące je do potrzeb dzieci.
Projekty realizowane w ramach tej wiązki przyczynią się do osiągnięcia celów Strategii ZIT BydOF.

Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

Wiązka projektów edukacyjnych zakłada działania podnoszące jakość i efektywność kształcenia ogólnego w szkołach na obszarze BydOF, w tym poprawę rezultatów egzaminów. Z jednej strony będzie to między innymi rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów (w tym cyfrowych), z drugiej strony podnoszenie umiejętności i kwalifikacji kadry pedagogicznej

do kształtowania tychże kompetencji. Ponadto przewiduje się staże, stypendia, doradztwo zawodowe oraz poprawę jakości warunków kształcenia. Realizacja projektów zintegrowanych w ramach tej wiązki będzie umożliwiać kompleksową realizację celów Strategii ZIT BydOF.

Kultura w zasięgu ręki

Ideą projektów zintegrowanych w tej wiązce jest kompleksowe wsparcie działań z zakresu kultury na obszarze BydOF. Wszystkie projekty w ramach niniejszej wiązki są zintegrowane na poziomie celu strategicznego – Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zmian demograficznych, a ich wspólnym efektem będzie popularyzacja kultury z uwzględnieniem funkcji edukacyjnej, integracja społeczności lokalnej i ponadlokalnej oraz wzmacnianie poczucia lokalnej i ponadlokalnej tożsamości. W rezultacie, na obszarze BydOF stworzona zostanie szeroka oferta kulturalna sprzyjająca rozwojowi idei zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Wiązkę tworzyć będą projekty obejmujące zwiększenie dostępu dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi szkół i nowoczesnej infrastruktury sportowej. Będzie to dostosowanie szkoły podstawowej w Łabiszynie z wykorzystaniem rozwiązań Modelu Dostępnej Szkoły, modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie oraz budowa pełnowymiarowej bieżni lekkoatletycznej na Stadionie Miejskim im. Klemensa Biniakowskiego w Nakle nad Notecią. Zgodnie z „Diagnozą potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim" zarówno w Żninie jak i Nakle nad Notecią (miastach powiatowych) nie ma bieżni tartanowej. Budowa tych obiektów sportowych umożliwi prawidłowe przeprowadzenie lekcji wychowania fizycznego i doskonalenie technik biegowych. Realizacja projektów zintegrowanych w tej wiązce przyczyni się do osiągnięcia celów Strategii ZIT BydOF.

Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego

Ideą tej wiązki projektów, realizowanych na terenie powiatu żnińskiego, jest koncentracja działań prowadzących do aktywizacji, rozwoju i edukacji młodych mieszkańców tego powiatu. Z jednej strony będzie to wsparcie edukacji i pomoc w lepszej zdawalności egzaminów kończących poszczególne etapy edukacji. Z drugiej - wskazanie atrakcyjnych miejsc i imprez aktywizujących ludzi młodych. Wszystko to uzupełnione będzie spójnym systemem tras rowerowych z uwzględnieniem atrakcji turystycznych na terenie powiatu. Kompleksowy system dróg rowerowych będzie obsługiwał zarówno turystykę rowerową, jak też ruch lokalny, generowany przez mieszkańców. Oprócz wybudowania tras rowerowych powstanie infrastruktura oraz obiekty wspomagające. Projekty realizowane w ramach tej wiązki będą miały charakter zintegrowany, a ich wspólna realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów Strategii ZIT BydOF.

Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF

Celem projektów będzie koncentracja na poprawie efektywności gospodarki wodno-ściekowej obszaru BydOF. Wszystkie projekty w ramach wiązki wykazują wzajemną komplementarność i synergię i przyczynią do prowadzenia racjonalnej i zrównoważonej gospodarki wodnej oraz promowania oszczędności wody pitnej na terenie BydOF. Priorytetem tych inwestycji będzie ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej poprzez m.in. modernizację stacji uzdatniania wody. Realizacja projektów zintegrowanych w ramach tej wiązki pozwoli na kompleksową realizację celów Strategii ZIT BydOF.

Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

Głównym celem tej grupy projektów jest redukcja zanieczyszczeń powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji na obszarze BydOF pochodzącej głównie sektora komunalnego, mieszkaniowego oraz transportowego. Zintegrowanie projektów w ramach wiązki pozwoli na kompleksowe podejście do realizacji celów Strategii ZIT BydOF. Projekty obejmują zwiększenie efektywności energetycznej z wykorzystaniem OZE oraz priorytetyzację ruchu rowerowego i promowanie aktywnych form mobilności. Zostanie to zrealizowane poprzez termomodernizację budynków komunalnych oraz użyteczności publicznej oraz likwidację luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej.

Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy

W wiązkę spięte zostały projekty ukierunkowane na poprawę jakości oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, co wpłynie na poprawę aktywności zawodowej młodzieży. Pracownie i warsztaty szkolne, stanowiące bazę praktycznej nauki zawodu, będą dostosowane do aktualnych potrzeb i wymogów rynku pracy. Dzięki temu uczniowie będą w sobie wyrabiać praktyczne umiejętności i nawyki oraz rozszerzą i pogłębią wiadomości nabyte na lekcjach przedmiotów zawodowych. Ponadto prowadzone będzie doradztwo zawodowe, staże oraz podnoszenie kompetencji i kwalifikacji przez kadrę. Realizacja projektów na obszarze BydOF, które mają charakter zintegrowany umożliwi osiągnięcie celów Strategii ZIT BydOF.

Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin

Na terenie gminy Szubin realizowane będą trzy projekty, których celem jest poprawa walorów gospodarczych oraz turystycznych. W sąsiedztwie ruin zamku w Szubinie powstanie strefa turystyczna, a tereny zielone wokół nabrzeży rzek Gąsawka i Biała Struga zostaną zagospodarowane. Powstanie także ścieżka pieszo-rowerowa Wąsosz-Żędowo, prowadząca do ośrodka wypoczynkowego nad jeziorem w Wąsoszu, popularnego miejsca kąpieliskowego oraz miejsca do uprawiania sportów wodnych dla mieszkańców gminy oraz BydOF. Powyższe działania mają doprowadzić do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy oraz promocję turystyki i rekreacji wśród turystów i mieszkańców. Realizacja projektów zintegrowanych

w tym zakresie przyczyni się do realizacji celów Strategii ZIT BydOF.

Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

Idea projektów będzie koncentrować się na kompleksowym wsparciu służącym podniesieniu atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania. Tę grupę projektów charakteryzuje dążenie do odnowy przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji społecznych, uatrakcyjnienie otoczenia oraz promowanie sportu i aktywnej rekreacji w oparciu o istniejące walory środowiskowe. Zintegrowanie projektów w ramach wiązki pozwoli na kompleksowe podejście do realizacji celów Strategii ZIT BydOF.

Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego

Wiązka projektów obejmie działania przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na zagospodarowaniu terenów w sąsiedztwie rzeki Wisły i Kanału Noteckiego. Projekty realizowane będą na terenie gmin: Dobrcz, Solec Kujawski i Nakło nad Notecią. Zadania prowadzone będą w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze, polegające między innymi na rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego), zagospodarowaniu i adaptacji obiektów wraz z ich otoczeniem (rewitalizacja przestrzeni pałacowo-parkowej w Strzelcach Górnych, nasadzenia przy Przystani Powiat Nakielski). Realizacja projektów zintegrowanych w ramach tej wiązki pozwoli na kompleksową realizację celów Strategii ZIT BydOF.

Tabela 8 Powiązanie celów, kierunków i projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT BydOF (wiązki projektów)

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
1	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.1 Rozwój przedsiębiorczości	Wsparcie instytucjonalne i finansowe dla przedsiębiorców, w szczególności dla start-upów	Gmina Barcin	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w Gminie Barcin	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim
2	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.1 Rozwój przedsiębiorczości	Rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami, uczelniami i przedsiębiorcami	Powiat Żniński	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim
3	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.1 Rozwój przedsiębiorczości	Rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami, uczelniami i przedsiębiorcami	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego w powiecie żnińskim	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim
4	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Powiat Żniński	Poprawa infrastruktury rowerowej na terenie powiatu żnińskiego poprzez budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Wilczkowskiej w Żninie	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego
5	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Powiat Bydgoski	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1266C w ramach rozbudowy drogi powiatowej 1266C droga nr 56 – Serock – Łowin – Zbrachlin	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
6	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Powiat Bydgoski	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1528C Trzemiętówko-Sicienko, polegająca na budowie drogi dla rowerów na odcinku od ul. Polnej do skrzyżowania z droga powiatową 1527C	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
7	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Gmina Szubin	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Wąsosz-Żędowo	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
8	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Gmina Żnin	Rozbudowa promenady w parku nad Jeziorem Żnińskim Małym	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
9	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Powiat Żniński	Promocja szlaków turystycznych (tras rowerowych) na terenie powiatu żnińskiego poprzez powstanie przystanków rowerowych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
10	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Gmina Szubin	Budowa strefy turystycznej wokół Ruin Zamku w Szubinie	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin
11	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap I	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego
12	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego w powiecie żnińskim	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
13	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Żnin/ Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą w Żninie	Innowacyjna edukacja dla szkół w gminie Żnin – II etap	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego
14	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Szeroki dostęp do miejsc wychowania przedszkolnego	Gmina Pruszcz	Budowa budynku wychowania przedszkolnego w Pruszczu	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF
15	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Powiat Bydgoski	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli w Powiecie Bydgoskim	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
16	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Powiat Nakielski	Moje Liceum II - program wsparcia uczniów szkół ogólnokształcących na terenie powiatu nakielskiego	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
17	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla	Gmina Szubin	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów gminy Szubin	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
			osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi			
18	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Barcin	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Barcin	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
19	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Kcynia	Wzmocnienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych w Gminie Kcynia	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
20	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Nakło nad Notecią	Działania na rzecz kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w gminie Nakło nad Notecią	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
21	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi	Gmina Mrocza	Projekt edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych gminy Mrocza	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
			potrzebami edukacyjnymi			
22	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Miasto Bydgoszcz	Edu(R)Ewolucja - projekty na rzecz szkół podstawowych na terenie Miasta Bydgoszczy	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
23	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Dobrcz	Wspieranie dzieci w procesie edukacji	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
24	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Koronowo	Wrota Sukcesu III	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
25	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Solec Kujawski	Podnoszenie kompetencji umiejętności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, specjalistycznych, terapeutycznych oraz podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
26	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Pruszcz	WIEM ROZUMIEM UMIEM II - program rozwoju kluczowych kompetencji uczniów i uczennic z gminy Pruszcz	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
27	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Sicienko	Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko - edycja 3	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
28	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Osielsko	Projekty edukacyjne dla szkół podstawowych gminy Osielsko	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
29	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Białe Błota	Krok w przyszłość	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
30	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Nowa Wieś Wielka	Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji kadry pedagogicznej do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów i wychowanków oraz szeroko rozumiane prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w ramach tych działań - do doprecyzowania we współpracy z poszczególnymi radami pedagogicznymi	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
31	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Rojewo	Rozwój kompetencji dzieci młodzieży z terenu Gminy Rojewo	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa
32	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Cybernastolatek 2	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli na terenie partnerstwa

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
			potrzebami edukacyjnymi			
33	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Nakielski	Nowoczesna szkoła zawodowa w powiecie nakielskim - kompleksowa modernizacja szkół zawodowych	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
34	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie warsztatów kształcenia praktycznego w Zespołach Szkół Zawodowych w Bydgoszczy	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
35	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Miasto Bydgoszcz	Akcja - kwalifikacja - projekty na rzecz szkół zawodowych na terenie Miasta Bydgoszczy	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
36	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Bydgoski	Wsparcie szkół kształcenia zawodowego w Powiecie Bydgoskim	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
37	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Nakielski	Szkoła zawodowa świadomym wyborem - program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
38	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Szeroki dostęp do miejsc wychowania przedszkolnego	Gmina Pruszcz	Nowa, jakość i większa dostępność edukacji przedszkolnej w Gminie Pruszcz	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF
39	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Szeroki dostęp do miejsc wychowania przedszkolnego	Miasto Bydgoszcz	Akademia Przedszkolaka 5	Poprawa jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego na obszarze BydOF
40	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Żnin	Poprawa dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie - etap I	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
41	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Nakło nad Notecią	Poprawa dostępności szkół w Nakle nad Notecią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa pełnowymiarowej bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim im. Klemensa Biniakowskiego	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
42	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi	Gmina Łabiszyn	Poprawa dostępności architektoniczno-technicznej szkoły podstawowej na ul. Noteckiej w Łabiszynie	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
			potrzebami edukacyjnymi			
43	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie 2.0	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego
44	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera	Adaptacja Młynów Rothera w Bydgoszczy na cele edukacyjno-kulturalne - etap IV	Kultura w zasięgu ręki
45	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Kcynia	Adaptacja budynku młyna na cele społeczno-kulturalne	Kultura w zasięgu ręki
46	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Barcin	Budowa Centrum Kultury wraz z muszlą koncernową w Piechcinie	Kultura w zasięgu ręki
47	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Rojewo	Adaptacja Sali przy Szkole Podstawowej w Rojewie na cele kulturalne	Kultura w zasięgu ręki
48	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Białe Błota	Rozbudowa, przebudowa, remont świetlic wiejskich w miejscowościach: Łochowo, Łochowice, Lisi Ogon, Zielonka	Kultura w zasięgu ręki
49	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Koronowo	Przebudowa i nadbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń byłej stołówki w budynku użyteczności publicznej przy ul. Szosa Kotomierska w	Kultura w zasięgu ręki

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
					Koronowie na cele kulturalno-oświatowe	
50	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Nakło nad Notecią	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią - etap I	Kultura w zasięgu ręki
51	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Mrocza	Przebudowa budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Mroczy	Kultura w zasięgu ręki
52	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Rojewo	Budowa infrastruktury przy boisku sportowym w Rojewie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
53	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Brzoza Północ	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
54	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa i modernizacja kompleksu boisk ze sztuczną nawierzchnią i infrastrukturą towarzyszącą w Brzozie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
55	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dziemionnie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
56	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.1 Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność transportowa	Poprawa jakości i bezpieczeństwa dróg publicznych	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa ul. Nakielskiej w Bydgoszczy - Etap I (bus pas + ścieżka rowerowa)	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF
57	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Żnin	Budowa systemu rowerowego w gminie Żnin - Etap II	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego
58	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego i zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do zajezdni MZK	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF
59	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa ścieżki rowerowej Dąbrowa Chełmińska - Boluminek – Bolumin - I etap	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
60	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
61	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Białe Błota	Budowa, rozbudowa i przebudowa ścieżek pieszo-rowerowych w Lisim Ogonie i Białych Błotach	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
62	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Solec Kujawski	Budowa ścieżek rowerowych w Solcu Kujawskim	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
63	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Barcin	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości w powiecie żnińskim
64	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy – zadania dodatkowe	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
65	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Szubin	Budowa ścieżki rowerowej na ul. Lipowej w Szubinie	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
66	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Pruszcz	Budowa stanowisk parkingów dla rowerów „Bike & ride” przy dworcu PKP i ul. Sportowej w Pruszczu	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
67	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Osielsko	Budowa fragmentu ciągu pieszo-rowerowego w ul. Chabrowej w Osielsku	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
68	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Białe Błota	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy ulicy Kruszyńskiej łączącej miejscowości Białe Błota i Kruszyn Krajeński	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
69	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Powiat Nakielski	Budowa drogi pieszo - rowerowej na terenie miasta Nakło nad Notecią ul. Olszewska w ciągu drogi powiatowej 1150 C Zabartowo - Nakło nad Notecią	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
70	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego i zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości	Gmina Osielsko	Budowa punktu przesiadkowego w Osielsku	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF
71	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Rozwój zero- i niskoemisyjnego transportu publicznego	Miasto Bydgoszcz	Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego dla sieci komunikacji miejskiej w Bydgoszczy - pakiet nr 2	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF
72	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego i zapewnienie jego odpowiedniej częstotliwości	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa węzła przesiadkowego w ramach usprawnienia systemu transportowego w Gminie Nakło nad Notecią	Sprawny i zintegrowany system transportowy w BydOF
73	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów po byłej nasycalni podkładów kolejowych w Solcu Kujawskim - II etap	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
74	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie Skweru gen. Antoniego Hedy-Szarego w Solcu Kujawskim - II etap	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
75	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Szubin	Odnowa przestrzeni publicznej miasta Szubin	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
76	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Barcin	Odnowa przestrzeni publicznej w Barcinie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
77	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Strefa rekreacji w Dobrczu	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
78	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz wiaty rekreacyjnej w Strzelcach Dolnych	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
79	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Budowa toru do jazdy na rolkach w Kusowie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
80	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w Kotomierzu	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
81	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja toru łuczniczego w Dobrczu	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
82	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Koronowo	Budowa placów zabaw oraz terenu rekreacyjnego przy ul. Bydgoskiej w Koronowie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
83	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu "Park Grabina w Koronowie"	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
84	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu przy Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
85	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Mrocza	Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Rościmińskim Małym	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
86	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Mrocza	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – Etap I	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
87	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Rojewo	Zagospodarowanie przestrzeni dla mieszkańców miejscowości Ściborze	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
88	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Białe Błota	Zagospodarowanie rekreacyjne na terenie działki nr 183/2 w Łochowie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
89	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Kcynia	Modernizacja płyty rynku w Kcyni	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
90	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Sicienko	Restauracja i adaptacja obiektu o znaczeniu historycznym wraz z zagospodarowaniem otaczającego obiekt parku usytuowanego na terenie Gminy Sicienko	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
91	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych w miejscowości Sicienko, Strzelewo, Kruszyn i Wojnowo	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
92	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznej na terenie działki 158/1 w miejscowości Samsieczno	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
93	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Miasto Bydgoszcz	Projekty wynikające z GPR - zmienionego i przedłużonego na nową perspektywę; zakładana koncentracja na terenach otwartych oraz kontynuacja dofinansowania dla obszarów, obiektów i instytucji objętych obecnym GPR	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
94	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów nadwiślańskich w Solcu Kujawskim	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego
95	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja przestrzeni pałacowo-parkowej w Strzelcach Górnych	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego
96	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Bydgoszczy	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
97	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
98	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Skarbiewie	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
99	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
100	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Powiat Bydgoski	Termomodernizacja Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Trzemiętowie wraz z wymianą źródła ciepła	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
101	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Koronowo	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
102	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Barcin	Modernizacja energetyczna budynków Szkoły Podstawowej Nr 1 w Barcinie	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
103	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Pruszcz	Poprawa efektywności energetycznej budynków oświatowych w gminie Pruszcz - Szkoły Podstawowej w Pruszczu	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
104	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
105	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Żnin/ "PUK" Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Żninie	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w gminie Żnin	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
106	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Ochrona i wzmacnianie bioróżnorodności	Gmina Żnin	Zielona gmina	Aktywna i wykształcona młodzież powiatu żnińskiego

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
107	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Błękitno-zielona infrastruktura	Miasto Bydgoszcz	Rozwój zieleni i retencji w Parku Centralnym w Bydgoszczy	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
108	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i degradacji środowiska	Gmina Osielsko	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej obszarów zurbanizowanych gminy Osielsko	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
109	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Błękitno-zielona infrastruktura	Gmina Szubin	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół nabrzeży rzek w Szubinie	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin
110	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Błękitno-zielona infrastruktura	Powiat Nakielski	Park nad Notecią - nasadzenia przy przystani powiatu nakielskiego w Nakle nad Notecią	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
111	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Łabiszyn	Modernizacja stacji ujęcia i uzdatniania wody w Jabłówku, gmina Łabiszyn	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF
112	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Łabiszyn	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w m. Nowe Dąbie, gmina Łabiszyn	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF
113	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Kotomierzu	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF
114	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w gminie Dobrcz	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF
115	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Sicienko	Przebudowa wraz z rozbudową stacji uzdatniania wody na terenie działki 11/4 w miejscowości Teresin	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
116	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Rojewo	Modernizacja SUW w Rojewie	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Powiązanie celów, kierunków i projektów rezerwowych ZIT BydOF (wiązki projektów)

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
1	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.3 Gospodarka atrakcyjna dla inwestorów	Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych	Gmina Osielsko	Budowa układu ulic wraz z uzbrojeniem terenu dla terenów inwestycyjnych działalności gospodarczych w Żołędowie gmina Osielsko	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
2	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.3 Gospodarka atrakcyjna dla inwestorów	Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych	Gmina Szubin	Rozbudowa terenów inwestycyjnych w gminie Szubin	Podniesienie atrakcyjności gospodarczo-turystycznej gminy Szubin
3	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Miasto Bydgoszcz	Rozwijanie potencjału turystycznego Bydgoszczy w oparciu o tożsamość wodną województwa – Brda, Kanał Bydgoski, Wisła	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
4	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja infrastruktury turystycznej	Gmina Koronowo	Kompleks rekreacyjno – wypoczynkowy nad jeziorem w Salnie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
5	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój infrastruktury turystycznej	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap II	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego
6	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Gmina Solec Kujawski	700-lecie Solca Kujawskiego	Potencjał turystyczny Wisły i Kanału Noteckiego
7	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	Mariusz Kwiatkowski	Woda i las	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
8	1 BUDOWA STABILNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ OTWARTEJ NA INNOWACJE	1.5 Rozwój i promocja turystyki	Rozwój i promocja atrakcji turystycznych	P.W. URANOS Robert Bazela, ul. Nadrzeczna 25, 86-061 Olimpin	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej Przystani Zimne Wody w Bydgoszczy wraz z doposażeniem w sprzęt rekreacyjno-turystyczny	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
9	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Bydgoski	Wsparcie szkół w Powiecie Bydgoskim	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
10	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Żniński	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego – II etap	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy
11	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Powiat Nakielski	Szkoła zawodowa świadomym wyborem – program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego – II edycja	Wysoko wykwalifikowana młodzież wchodząca na rynek pracy

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
12	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.1 Efektywna edukacja	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Gmina Żnin	Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie wraz z poprawą dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - etap II	Edukacyjna baza sportowa szkół/placówek dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
13	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Pruszcz	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjno-kulturalnego wraz z infrastrukturą zewnętrzną	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
14	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Upowszechnienie kultury	Gmina Nakło nad Notecią	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią – etap II	Kultura w zasięgu ręki
15	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Nowa Wieś Wielka	Wybudowanie trybun i oświetlenia przy boisku w Nowej Wsi Wielkiej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
16	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa strzelnicy sportowej o długości 100 m w Nowej Wsi Wielkiej	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
17	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Łabiszyn	Modernizacja bieżni na Stadionie Miejskim w Łabiszynie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
18	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.2 Popularyzacja kultury i sportu	Organizacja i promocja imprez sportowych	Gmina Szubin	Modernizacja bazy sportowej w Szubinie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
19	2 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH	2.3 Zdrowi, aktywni i otwarci mieszkańcy Metropolii	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Mrocza	Budowa pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Mroczy	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
20	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa ścieżki rowerowej Wałdowo Królewskie-Ostromecko	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
21	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Sicienko	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku Osówiec - Pawłówek	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
22	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Powiat Żniński	Budowa drogi rowerowej Bożejewiczki – Bożejewice w gminie Żnin	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
23	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO1	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny1	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Pruszcz	Razem przez Metropolię – rozbudowa infrastruktury rowerowej w gminie Pruszcz	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
24	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Barcin	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
25	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Białe Błota	Zapewnienie spójności ścieżek pieszo-rowerowych na obszarze MOF Bydgoszcz	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
26	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Białe Błota	Rozwój sieci dróg rowerowych poprzez budowę odcinka ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Ciele z Białymi Błotami	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
27	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.2 Zrównoważony i spójny transport metropolitalny	Budowa i uzupełnienie sieci ścieżek rowerowych	Gmina Solec Kujawski	RoM	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
28	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dobrcz	Zagospodarowanie skweru przy punkcie konsultacyjnym w Dobrczu	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
29	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa gminnego parku rozrywki	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
30	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Kcynia	Zagospodarowanie terenu parku miejskiego w Kcyni	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
31	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Mrocza	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – Etap II	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
32	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Gmina Sicienko	Restauracja i adaptacja zabytkowego pałacu wraz z zagospodarowaniem parku w miejscowości Mochle, gm. Sicienko	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
33	3 BUDOWA SPÓJNEGO ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU, W TYM - ZRÓWNOWAŻONEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	3.3 Spójne planowanie przestrzenne	Estetyzacja przestrzeni publicznej i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie stawu we Wtelnie	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
34	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Miasto Bydgoszcz	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (częściowo z wykorzystaniem OZE) na terenie Miasta Bydgoszczy	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
35	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Powiat Nakielski	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w powiecie nakielskim wraz z audytem	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
36	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Żnin	Poprawa efektywności energetycznej placówek oświatowych na terenie gminy Żnin	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
37	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Kcynia	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Kcynia	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
38	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Barcin	Transformacja energetyczna w gminie Barcin poprzez budowę instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF

LP.	CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	BENEFICJENT	PROJEKT	WIĄZKA PROJEKTÓW
39	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Rojewo	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Rojewie	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
40	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.1 Rozwój energetyki odnawialnej i zwiększenie efektywności energetycznej	Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	Ograniczenie niskiej emisji w BydOF
41	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.2 Zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu i wzmocnienie potencjału środowiska przyrodniczego	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Gmina Osielsko	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej wzdłuż cieków wodnych, zagospodarowanie wód opadowych oraz budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Osielsku i Niemczu	Podniesienie atrakcyjności BydOF jako miejsca do zamieszkania
42	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Łabiszyn	Budowa sieci wodociągowej na terenie miasta Łabiszyn	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF
43	4 KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, Z UWZGLĘDNIENIEM MITYGACJI ZMIAN KLIMATYCZNYCH I ADAPTACJI DO ICH SKUTKÓW	4.3 Poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Rozbudowa i wzrost dostępności infrastruktury wodno-ściekowej	Gmina Rojewo	Modernizacja SUW w Rojewie ETAP II	Efektywne wykorzystanie zasobów wody pitnej w obszarze BydOF

Źródło: opracowanie własne

11 Wskaźniki produktów i rezultatów

11.1 Wskaźniki produktów

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
1	1 (iii)	EFRR	RCO075	1, 2, 3, 4	1.1, 1.5, 2.1, 2.2, 3.1,3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	1
1	1 (iii)	EFRR	RCO001	1	1.1	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	szt.	20
2	2 (i)	EFRR	RCO018	4	4.1	Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej	szt.	97
2	2 (i)	EFRR	PLRO025	4	4.1	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)	szt.	7
2	2 (i)	EFRR	RCO019	4	4.1	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	m^2	24 285,02

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
2	2 (i)	EFRR	RCO074	4	4.1	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	3 318
2	2 (iv)	EFRR	RCO121	4	4.2	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)	ha	2,1
2	2 (iv)	EFRR	RCO026	4	4.2	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	ha	10,724
2	2 (iv)	EFRR	RCO074	4	4.2	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	59 576
2	2 (iv)	EFRR	PLRO044	4	4.2	Pojemność obiektów małej retencji	m3	15 543

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
2	2 (v)	EFRR	RCO074	4	4.3	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	13 538
2	2 (v)	EFRR	PLRO056	4	4.3	Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody	szt.	6
2	2 (v)	EFRR	PLRO055	4	4.3	Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody	szt.	6
3	2 (viii)	EFRR	RCO056	3	3.1	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra	km	7,982*
3	2 (viii)	EFRR	PLRO084	3	3.2	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej metropolitarnej	szt.	30**
3	2 (viii)	EFRR	PLRO058	3	3.2	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	44,269
3	2 (viii)	EFRR	PLRO098	3	3.2	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	2

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
3	2 (viii)	EFRR	PLRO091	3	3.2	Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź"	szt.	1
3	2 (viii)	EFRR	PLRO096	3	3.2	Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”	szt.	80
3	2 (viii)	EFRR	PLRO082			Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii autobusowych	km	5,87
3	2 (viii)	EFRR	PLRO095	3	3.2	Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”	szt.	1
3	2 (viii)	EFRR	RCO074	3	3.2	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	622 589
5	5 (i)	EFRR	RCO074	1, 2, 3	1.5, 2.2, 3.3	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	192 240
5	5 (i)	EFRR	RCO077	2	2.2	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	13
5	5 (i)	EFRR	RCO077	1	1.5	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	17

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
5	5 (i)	EFRR	FEKP-0045	3	3.3	Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych	szt.	81
5	5 (i)	EFRR	FEKP-0046	3	3.3	Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych	ha	14,226
6	4 (ii)	EFRR	RCO066	2	2.1	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	osoby	150
6	4 (ii)	EFRR	RCO067	2	2.1	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	4 176
6	4 (ii)	EFRR	RCO074	2	2.1,	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	4 017
8	4 (f)	EFS+	PLFCO04	2	2.1	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	7 720
8	4 (f)	EFS+	PLFCO05	2	2.1	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego	osoby	2 471

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
						uczestniczących w stażach uczniowskich		
8	4 (f)	EFS+	PLFCO07	2	2.1	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	223
8	4 (f)	EFS+	PLFCO01	2	2.1	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	451
8	4 (f)	EFS+	PLFCO03	2	2.1	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	15 416

* W tym 2,44 km w ramach Programu FEdKP 2021-2027 oraz 5,542 km w ramach Progarmu FEnIKS 2021-2027

** W tym 11 szt. w ramach Programu FEdKP 2021-2027 oraz 19 szt. w ramach Progarmu FEnIKS 2021-2027

11.2 Wskaźniki rezultatów

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
1	1 (iii)	EFRR	RCR018	1	1.1	MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu	szt./rok	20
2	2 (i)	EFRR	RCR026	4	4.1	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	88 341,8478
2	2 (i)	EFRR	RCR029	4	4.1,	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tona równoważnika CO2/rok	108 285,087972
2	2 (iv)	EFRR	PROG-FEKP-0012	4	4.2	Objętość retencjonowanej wody	m3	20 931,00
2	2 (iv)	EFRR	RCR037	4	4.2	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)	osoby	49 841
2	2 (iv)	EFRR	RCR096	4	4.2	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed	osoby	1 000

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
						klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)		
2	2 (v)	EFRR	RCR041	4	4.3	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	16 003
2	2 (v)	EFRR	RCR044	4	4.3	Straty wody w zbiorowy h systemach zaopatrzenia w wodę	m3/rok	263,520
3	2 (viii)	EFRR	RCR029	3	3.1, 3.2	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tona równoważnika CO2/rok	1 642,60
3	2 (viii)	EFRR	RCR063	3	3.1, 3.2	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra	użytkownicy/rok	115 000
3	2 (viii)	EFRR	RCR064	3	3.2	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy/rok	567 040
3	2 (viii)	EFRR	PROG-FEKP-0113	3	3.2	Roczna liczba użytkowników obiektów „Bike&Ride”	użytkownicy/rok	5 000

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
3	2 (viii)	EFRR	PLRR021	3	3.2	Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”	szt.	26 370
5	5 (i)	EFRR	RCR077	1	1.5	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/ rok	15 450
5	5 (i)	EFRR	RCR077	2	2.2	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/ rok	155 200
5	5 (i)	EFRR	PROG-FEKP-0047	3	3.3	Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem	osoby	22 950
6	4 (ii)	EFRR	RCR070	2	2.1	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	użytkownicy/ rok	150
6	4 (ii)	EFRR	RCR071	2	2.1	Roczna liczba użytkowników nowych lub	użytkownicy/ rok	3 867

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Numer	Strategia ZIT BygOF 2030+		Wskaźnik	Jednostka miary	Cel końcowy (2029)
				Cel strategiczny	Cel operacyjny			
						zmodernizowanych placówek oświatowych		
8	4 (f)	EFS+	PLFCR01	2	2.1	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	19 249
8	4 (f)	EFS+	PLFCR02	2	2.1	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	28

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika nr 5 do Porozumienia Terytorialnego

11.3 Wskaźniki realizacji wg projektów z listy podstawowej projektów

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-1	CP1	01.05.	Gmina Barcin	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w Gminie Barcin	RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) [przedsiębiorstwa] - 20 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	RCR018 MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu [szt./rok] - 20
ZIT-BY-2	CP2	03.01.	Gmina Osielsko	Budowa punktu przesiadkowego w Osielsku	WLWK-PLRO098 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.] -1,00 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 17 072,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00 WLWK-PLRO091 Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź" [szt.] - 1,00 WLWK-PLRO096 Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” [szt.] - 50,00	WLWK-PLRR021 Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź” [szt.] - 11 250
ZIT-BY-3	CP2	03.01.	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa węzła przesiadkowego w ramach usprawnienia systemu transportowego w Gminie Nakło nad Notecią	WLWK-PLRO098 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.] - 1,00 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 27 000,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00	WLWK-PLRR021 Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź” [szt.] - 15 120,00
ZIT-BY-4	CP2	03.01.	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do zajezdni MZK	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 370,00 WLWK-PLRO077 Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii tramwajowych [km] - 2,44 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00	WLWK-RCR063 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra [osoby] - 115 000,00

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-5	CP2	03.01.	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa ul. Nakielskiej w Bydgoszczy - Etap I (bus pas + ścieżka rowerowa)	WLWK-PLRO082 Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii autobusowych [km] - 5,87 WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 6,95 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 11 052,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 30 480,00
ZIT-BY-6	CP2	02.01.	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Bydgoszczy	WLWK-RCO019* - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [m2] - 14 278,7 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] - 0 WLWK-RCO074* - Ludność objęta projektami w ramach strategii integrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1300 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 2840,81 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 898,07
ZIT-BY-116	CP2	02.01.	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Koronowo	WLWK-RCO019* - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m2] - 558,89 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] -0 WLWK-RCO074* - Ludność objęta projektami w ramach strategii integrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 170 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - wartość zostanie wskazana po audycieWLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - wartość zostanie wskazana po audycie
ZIT-BY-117	CP2	02.01.	Gmina Barcin	Modernizacja energetyczna budynków Szkoły Podstawowej Nr 1 w Barcinie	WLWK-RCO019* - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m2] - 802,55 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] - 0 WLWK-RCO074* - Ludność objęta projektami w ramach strategii integrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 100 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 247,47 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 0,00022

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-118	CP2	02.01.	Gmina Pruszcz	Poprawa efektywności energetycznej budynków oświatowych w gminie Pruszcz - Szkoły Podstawowej w Pruszczu	WLWK-RCO019* - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m2] - 2 338,97 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] - 2 WLWK-RCO074* - Ludność objęta projektami w ramach strategii integrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 456 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] -1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 83056,82 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 6,59
ZIT-BY-8	CP2	02.01.	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie	RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [m2]- 4 936,2 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]- 880 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego dla projektów [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 0,0496 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 106 934,7
ZIT-BY-9	CP2	02.01.	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Skarbiewie	RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [m2]- 125,48 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]- 70 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego dla projektów [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 37,08 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 12,04
ZIT-BY-10	CP2	02.01.	Gmina Koronowo	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [m2]- 75,53 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]- 61 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego dla projektów [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 2,739 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 0,017752

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-11	CP2	02.01.	Powiat Bydgoski	Termomodernizacja Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Trzemiętowie wraz z wymianą źródła ciepła	WLWK-RCO019* - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m2] - 1168,7 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] - 1 WLWK-RCO074* - Ludność objęta projektami w ramach strategii integrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 46 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - wartość zostanie wskazana po audycie WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - wartość zostanie wskazana po audycie
ZIT-BY-12	CP2	02.02.	Miasto Bydgoszcz	Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Miasta Bydgoszczy	WLWK-PLRO025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)[szt.] - 0 WLWK-RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [szt.] – 71 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 165 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego[szt.] - 1	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 1692,6692 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 319,70
ZIT-BY-13	CP2	02.02.	Gmina Żnin/ "PUK" Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Żninie	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w gminie Żnin	WLWK-PLRO025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)[szt.] - 2 WLWK-RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej [szt.] - 26 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 70 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego[szt.] - 1 WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.] - 3	WLWK-RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] - 464,21 WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO_2/rok] - 113,97

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-14	CP2	03.01.	Miasto Bydgoszcz	Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego dla sieci komunikacji miejskiej w Bydgoszczy - pakiet nr 2	WLWK-PLRO087 Liczba zakupionych jednostek taboru tramwajowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej [szt.] - 11 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 354000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tona ekwiwalentu CO_2/rok] - 1 642,60
ZIT-BY-15	CP2	03.01.	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 15,3 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 80879 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 448320
ZIT-BY-16	CP2	03.01.	Gmina Białe Błota	Budowa, rozbudowa i przebudowa ścieżek pieszo-rowerowych w Lisim Ogonie i Białych Błotach	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 1,84 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 300 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 300
ZIT-BY-17	CP2	03.01.	Gmina Żnin	Budowa systemu rowerowego w gminie Żnin - Etap II	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 3,56 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 23075 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 5000
ZIT-BY-19	CP2	03.01.	Gmina Solec Kujawski	Budowa ścieżek rowerowych w Solcu Kujawskim	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 4,59 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 700 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 1700

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-120	CP2	03.01.	Miasto Bydgoszcz	Budowa infrastruktury rowerowej w Bydgoszczy – zadania dodatkowe	PLRO058 Wspierana infrastruktura rowerowa – 2,61 [km]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 78 272 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 52 000 [użytkownicy/rok]
ZIT-BY-121	CP2	03.01.	Gmina Szubin	Budowa ścieżki rowerowej na ul. Lipowej w Szubinie	PLRO058 Wspierana infrastruktura rowerowa – 0,259 [km]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 919 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 200 [użytkownicy/rok]
ZIT-BY-122	CP2	03.01.	Gmina Pruszcz	Budowa stanowisk parkingów dla rowerów „Bike & ride” przy dworcu PKP i ul. Sportowej w Pruszczu	WLWK-PLRO096 – Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” – 30 [szt.]; WLWK-PLRO095 – Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” – 1 [szt.]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 5000 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	PROG-FEKP-0113 - Roczna liczba użytkowników obiektów „Bike&Ride” – 5000 [użytkownicy/rok]
ZIT-BY-123	CP2	03.01.	Gmina Osielsko	Budowa fragmentu ciągu pieszo-rowerowego w ul. Chabrowej w Osielsku	PLRO058 Wspierana infrastruktura rowerowa – 0,29 [km]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 17 600 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 3840 [użytkownicy/rok]
ZIT-BY-124	CP2	03.01.	Gmina Białe Błota	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy ulicy Kruszyńskiej łączącej miejscowości Białe Błota i Kruszyn Krajeński	PLRO058 Wspierana infrastruktura rowerowa – 0,63 [km]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 50 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 100 [użytkownicy/rok]

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-125	CP2	03.01.	Powiat Nakielski	Budowa drogi pieszo - rowerowej na terenie miasta Nakło nad Notecią ul. Olszewska w ciągu drogi powiatowej 1150 C Zabartowo - Nakło nad Notecią	PLRO058 Wspierana infrastruktura rowerowa – 0,25 [km]; RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 000 [osoby]; WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 [szt.];	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 1 000 [użytkownicy/rok]
ZIT-BY-21	CP2	03.01.	Gmina Barcin	Budowa ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 3,0 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 1 000
ZIT-BY-22	CP2	03.01.	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Budowa ścieżki rowerowej Dąbrowa Chełmińska-Boluminek-Bolumin- I etap	WLWK-RC0058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 2,25 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 2 300 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [osoby] - 23 100
ZIT-BY-25	CP2	02.06.	Miasto Bydgoszcz	Rozwój zieleni i retencji w Parku Centralnym w Bydgoszczy	WLWK-PLRO044 Pojemność obiektów małej retencji [m3] - 2 283,00 WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha] - 2,10 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 9 735,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00 RCO121 Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) - 2,1 [ha]	PROG-FEKP-0012 Objętość retencjonowanej wody [m3] - 636

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-26	CP2	02.06.	Gmina Osielsko	Zagospodarowanie terenów zieleni publicznej obszarów zurbanizowanych gminy Osielsko	WLWK-PLRO044 Pojemność obiektów małej retencji [m3] - 760,00 WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha] - 3,9440 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 2 000,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1,00	RCR037 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) [osoby] - 2 000
ZIT-BY-27	CP2	02.06.	Gmina Żnin	Zielona gmina	WLWK-PLRO044 Pojemność obiektów małej retencji [m3] - 670,00 WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha] - 1,65 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 23 075 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	ROG-FEKP-0012 Objętość retencjonowanej wody [m3] - 670,00 WLWK-RCR037 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) [osoby] - 23 075
ZIT-BY-28	CP2	02.06.	Gmina Szubin	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół nabrzeży rzek w Szubinie	WLWK-PLRO044 Pojemność obiektów małej retencji [m3] - 11830,00 WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha] - 1,9 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 23766 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	ROG-FEKP-0012 Objętość retencjonowanej wody [m3] - 19625,00 WLWK-RCR037 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) [osoby] - 23 766

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-29	CP2	02.06.	Powiat Nakielski	Park nad Notecią - nasadzenia przy przystani powiatu nakielskiego w Nakle nad Notecią	WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha] - 1,13 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR096 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka [osoby] - 1 000 WLWK-RCR037 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) [osoby] - 1 000
ZIT-BY-30	CP2	02.10.	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Kotomierzu	WLWK-PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 935 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 1 935 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 131 760,00
ZIT-BY-31	CP2	02.10.	Gmina Dobrcz	Modernizacja stacji uzdatniania wody w gminie Dobrcz	WLWK-PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody [szt.] - 2 WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 2 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 6 045 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 6 045 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 131 760,00
ZIT-BY-32	CP2	02.10.	Gmina Sicienko	Przebudowa wraz z rozbudową stacji uzdatniania wody na terenie działki 11/4 w miejscowości Teresin	WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 223 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 223 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 0

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-33	CP2	02.10.	Gmina Rojewo	Modernizacja SUW w Rojewie	WLWK-PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 0 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 935 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 4 400 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 0
ZIT-BY-34	CP2	02.10.	Gmina Łabiszyn	Modernizacja stacji ujęcia i uzdatniania wody w Jabłówku, gmina Łabiszyn	WLWK-PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 800 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 1 800 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 0
ZIT-BY-35	CP2	02.10.	Gmina Łabiszyn	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Nowe Dąbie, gmina Łabiszyn	WLWK-PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 600 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby] - 1 600 WLWK-RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę [m3/rok] - 0
ZIT-BY-36	CP4	06.01.	Gmina Pruszcz	Budowa budynku wychowania przedszkolnego w Pruszczu	WLWK-RCO066 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi [osoby] - 150 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 150 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR070 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi [użytkownicy/rok] - 150

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-37a	CP4	06.03.	Gmina Łabiszyn	Poprawa dostępności architektoniczno-technicznej szkoły podstawowej na ul. Noteckiej w Łabiszynie	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 1,00 RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 350 RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 350 RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 350	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 350
ZIT-BY-38	CP4	06.05.	Powiat Żniński	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu żnińskiego	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 1 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 1 WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 400 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 400

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-39	CP4	06.05.	Powiat Nakielski	Nowoczesna szkoła zawodowa w powiecie nakielskim - kompleksowa modernizacja szkół zawodowych	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 1 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 1 WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 275 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 275 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 275
ZIT-BY-40	CP4	06.05.	Miasto Bydgoszcz	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie warsztatów kształcenia praktycznego w Zespołach Szkół Zawodowych w Bydgoszczy	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 3 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 3 WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 1379 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 070 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 1 070

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-41	CP4	06.03.	Gmina Żnin	Poprawa dostępności szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie - etap I	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 3 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 4 WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 832 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 832 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 832
ZIT-BY-42	CP4	06.03.	Gmina Nakło nad Notecią	Poprawa dostępności szkół w Nakle nad Notecią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa pełnowymiarowej bieżni lekkoatletycznej na stadionie miejskim im. Klemensa Biniakowskiego	WLWK-PLRO127 Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół [szt.] - 2 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 2 WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych [osoby] - 940 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 940 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych [użytkownicy/rok] - 940
ZIT-BY-43	CP4	08.09.	Gmina Pruszcz	Nowa, jakość i większa dostępność edukacji przedszkolnej w Gminie Pruszcz	WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 4 WLWK-PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej [osoby] - 251	WLWK-PLFCR02 Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 15
ZIT-BY-119	CP4	08.09.	Miasto Bydgoszcz	Akademia Przedszkolaka 5	WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 6 WLWK-PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej [osoby] - 200	WLWK-PLFCR02 Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 13

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-45	CP4	08.12.	Miasto Bydgoszcz	Edu(R)Ewolucja - projekty na rzecz szkół kształcenia ogólnego na terenie Miasta Bydgoszczy	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 8292 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 55	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 6 713
ZIT-BY-46	CP4	08.12.	Gmina Żnin/ Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą w Żninie	Innowacyjna edukacja dla szkół w gminie Żnin – II etap	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 620 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 5	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 496
ZIT-BY-47	CP4	08.12.	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego w powiecie żnińskim	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 115 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 1	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 93
ZIT-BY-48	CP4	08.12.	Gmina Białe Błota	Krok w przyszłość	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 700 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 3	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 600
ZIT-BY-49	CP4	08.12.	Gmina Dobrcz	Wspieranie dzieci w procesie edukacji	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 654 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 6	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 626
ZIT-BY-50	CP4	08.12.	Gmina Koronowo	Wrota Sukcesu III	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 540 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 8	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 460

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-51	CP4	08.12.	Gmina Solec Kujawski	Podnoszenie kompetencji i umiejętności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, specjalistycznych, terapeutycznych oraz podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 500 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 2	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 500
ZIT-BY-52	CP4	08.12.	Gmina Kcynia	Wzmocnienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych w Gminie Kcynia	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 200 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 3	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 200
ZIT-BY-53	CP4	08.12.	Gmina Pruszcz	WIEM ROZUMIEM UMIEM II - program rozwoju kluczowych kompetencji uczniów i uczennic z gminy Pruszcz	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 505 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 4	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 405
ZIT-BY-54	CP4	08.12.	Gmina Sicienko	Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko - edycja 3	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 399 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 5	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 320
ZIT-BY-55	CP4	08.12.	Gmina Osielsko	Projekty edukacyjne dla szkół podstawowych Gminy Osielsko	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 504 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 4	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 504
ZIT-BY-56	CP4	08.12.	Powiat Bydgoski	Wsparcie kompetencji uczniów i nauczycieli w Powiecie Bydgoskim	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 145 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 3	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 120

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-57	CP4	08.12.	Gmina Nowa Wieś Wielka	Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji kadry pedagogicznej do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów i wychowanków oraz szeroko rozumiane prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w ramach tych działań - do doprecyzowania we współpracy z poszczególnymi radami pedagogicznymi	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 185 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 2	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 175
ZIT-BY-58	CP4	08.12.	Gmina Rojewo	Rozwój kompetencji dzieci i młodzieży z terenu Gminy Rojewo	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 100 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 2	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 80
ZIT-BY-59	CP4	08.12.	Gmina Barcin	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Barcin	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 374 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 5	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 301
ZIT-BY-60	CP4	08.12.	Gmina Nakło nad Notecią	Działania na rzecz kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w gminie Nakło nad Notecią	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 700 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 7	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 570
ZIT-BY-61	CP4	08.12.	Gmina Dąbrowa Chełmińska	Cybernastolatek 2	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 150 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 3	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 140

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-62	CP4	08.12.	Gmina Mrocza	Projekt edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych gminy Mrocza	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 188 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 2	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 114
ZIT-BY-63	CP4	08.12.	Gmina Szubin	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów gminy Szubin	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 420 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 7	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 340
ZIT-BY-64	CP4	08.12.	Powiat Nakielski	Moje Liceum II - program wsparcia uczniów szkół ogólnokształcących na terenie powiatu nakielskiego	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem [osoby] - 125 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 3	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 100
ZIT-BY-65	CP4	08.15.	Miasto Bydgoszcz	Akcja - kwalifikacja - projekty na rzecz szkół zawodowych na terenie Miasta Bydgoszczy	WLWK-PLEFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich [osoby] - 2 228 WLWK-PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem [osoby] - 7 270 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 71	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 6 008
ZIT-BY-66	CP4	08.15.	Powiat Bydgoski	Wsparcie szkół kształcenia zawodowego w Powiecie Bydgoskim	WLWK-PLEFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich [osoby] - 70 WLWK-PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem [osoby] - 160 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 4	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 128

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-67	CP4	08.15.	Powiat Żniński	Wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego w powiecie żnińskim	WLWK-PLEFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich [osoby] - 87 WLWK-PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem [osoby] - 120 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 2	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 96
ZIT-BY-68	CP4	08.15.	Powiat Nakielski	Szkoła zawodowa świadomym wyborem - program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego	WLWK-PLEFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich [osoby] - 86 WLWK-PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem [osoby] - 170 WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem [podmioty] - 6	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby] - 160
ZIT-BY-69	CP5	05.03.	Powiat Żniński	Poprawa infrastruktury rowerowej na terenie powiatu żnińskiego poprzez budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Wilczkowskiej w Żninie	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 0,35 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 2	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 1 000 WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 1 000
ZIT-BY-70	CP5	05.03.	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa Nadnoteckiego Parku Rowerowego w Nakle nad Notecią - etap I	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 4,851 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 1 000 WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 1 000

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-71	CP5	05.03.	Powiat Bydgoski	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1266C w ramach rozbudowy drogi powiatowej 1266C droga nr 56 – Serock – Łowin – Zbrachlin	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 7,0 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 1400 WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 1 400
ZIT-BY-113	CP5	05.03.	Powiat Bydgoski	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1528C Trzemiętówko-Sicienko, polegająca na budowie drogi dla rowerów na odcinku od ul. Polnej do skrzyżowania z droga powiatową 1527C	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 1,544 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 1200 WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 1 200
ZIT-BY-114	CP5	05.03.	Gmina Szubin	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Wąsosz-Żędowo	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] - 1,469 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-RCO076 - Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	WLWK-RCR064 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy] - 200WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 200
ZIT-BY-73	CP5	05.01.	Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera	Adaptacja Młynów Rothera w Bydgoszczy na cele edukacyjno-kulturalne - etap IV	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 36 500 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 36 500

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-74	CP5	05.01.	Gmina Białe Błota	Rozbudowa, przebudowa świetlic wiejskich w miejscowościach: Łochowo, Łochowice, Lisi Ogon, Zielonka	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 4	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 400
ZIT-BY-75	CP5	05.01.	Gmina Koronowo	Przebudowa i nadbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń byłej stołówki w budynku użyteczności publicznej przy ul. Szosa Kotomierska w Koronowie na cele kulturalno-oświatowe	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem szt. 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 400
ZIT-BY-76	CP5	05.01.	Gmina Kcynia	Adaptacja budynku młyna na cele społeczno-kulturalne	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 200
ZIT-BY-77	CP5	05.01.	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie	Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie 2.0	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 12 700 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 3 WLWK-PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 115 000

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-78	CP5	05.01.	Gmina Barcin	Budowa Centrum Kultury wraz z muszlą koncertową w Piechcinie	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 8 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 500
ZIT-BY-79	CP5	05.01.	Gmina Nakło nad Notecią	Przebudowa amfiteatru w Nakle nad Notecią - etap I	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 27 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 2 000
ZIT-BY-80	CP5	05.01.	Gmina Mrocza	Przebudowa budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Mroczy	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 200

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-81	CP5	05.03.	Gmina Szubin	Budowa strefy turystycznej wokół Ruin Zamku w Szubinie	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 23 795 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 300
ZIT-BY-83	CP5	05.03.	Powiat Żniński	Promocja szlaków turystycznych (tras rowerowych) na terenie powiatu żnińskiego poprzez powstanie przystanków rowerowych	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 500 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 3	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 500
ZIT-BY-84	CP5	05.03.	Gmina Żnin	Rozbudowa promenady w parku nad Jeziorem Żnińskim Małym	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 12 700 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 2	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 3 650
ZIT-BY-85	CP5	05.03.	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie Skweru gen. Antoniego Hedy-Szarego w Solcu Kujawskim - II etap	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 2 300 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 2 300
ZIT-BY-86	CP5	05.03.	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów nadwiślańskich w Solcu Kujawskim	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 3 900 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.] - 4	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [odwiedzający/rok] - 3 900

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-87	CP5	05.06.	Gmina Rojewo	Adaptacja Sali przy Szkole Podstawowej w Rojewie na cele kulturalne	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 500 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 500
ZIT-BY-88	CP5	05.06.	Gmina Rojewo	Zagospodarowanie przestrzeni dla mieszkańców miejscowości Ściborze	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] -1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,0740 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] – 450 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 450
ZIT-BY-89	CP5	05.06.	Gmina Rojewo	Budowa infrastruktury przy boisku sportowym w Rojewie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] -1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,2238 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 500 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 500

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-90	CP5	05.06.	Gmina Białe Błota	Zagospodarowanie rekreacyjne na terenie działki nr 183/2 w Łochowie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 4 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 4,0 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 60 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 60
ZIT-BY-92	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja przestrzeni pałacowo-parkowej w Strzelcach Górnych	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,0484 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 220 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 220
ZIT-BY-93	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Strefa rekreacji w Dobrczu	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,1703 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 485 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 485

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-94	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz wiaty rekreacyjnej w Strzelcach Dolnych	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,1145 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 106 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 106
ZIT-BY-95	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Budowa toru do jazdy na rolkach w Kusowie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,1305 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 115 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 115
ZIT-BY-96	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w Kotomierzu	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 2 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,07 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 254 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 254

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-97	CP5	05.06.	Gmina Dobrcz	Rewitalizacja toru łuczniczego w Dobrczu	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,5893 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 485 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 485
ZIT-BY-98	CP5	05.06.	Gmina Koronowo	Budowa placów zabaw oraz terenu rekreacyjnego przy ul. Bydgoskiej w Koronowie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,68 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 400
ZIT-BY-99	CP5	05.06.	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu "Park Grabina w Koronowie"	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,1725 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 850 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO114 Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m2] - 1 725,00	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 850

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-100	CP5	05.06.	Gmina Koronowo	Zagospodarowanie terenu przy Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,0527 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO114 Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m2] - 527,00	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 400
ZIT-BY-101	CP5	05.06.	Gmina Solec Kujawski	Zagospodarowanie terenów po byłej nasycalni podkładów kolejowych w Solcu Kujawskim - II etap	PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 2,5 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 3 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 3 000
ZIT-BY-102	CP5	05.06.	Gmina Kcynia	Modernizacja płyty rynku w Kcyni	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,2 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 4 000 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 4 000

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-103	CP5	05.06.	Gmina Sicienko	Restauracja i adaptacja obiektu o znaczeniu historycznym wraz z zagospodarowaniem otaczającego obiekt parku usytuowanego na terenie Gminy Sicienko	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,72 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 350 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 350
ZIT-BY-104	CP5	05.06.	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych w miejscowości Sicienko, Strzelewo, Kruszyn i Wojnowo	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,32 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 1475 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 1 475
ZIT-BY-105	CP5	05.06.	Gmina Szubin	Odnowa przestrzeni publicznej miasta Szubin	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 1,1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 23 795 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 300

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-106	CP5	05.06.	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Brzoza Północ	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 4 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,47 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 4 509 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 1 500
ZIT-BY-107	CP5	05.06.	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa i modernizacja kompleksu boisk ze sztuczną nawierzchnią i infrastrukturą towarzyszącą w Brzozie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 2 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,24 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] – 4 509 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 1 500
ZIT-BY-108	CP5	05.06.	Gmina Nowa Wieś Wielka	Budowa skateparku i pumptracka wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dziemionnie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 4 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,36 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 3 082 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 1 500

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-109	CP5	05.06.	Gmina Barcin	Odnowa przestrzeni publicznej w Barcinie	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,09 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 8 400 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 4 000
ZIT-BY-110	CP5	05.06.	Gmina Mrocza	Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Rościmińskim Małym	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 21 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 0,7 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO114 Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m2] - 7 000	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 200
ZIT-BY-111	CP5	05.06.	Gmina Mrocza	Modernizacja parku przy ul. Łąkowej i Zielonej w Mroczy – Etap I	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 27 PROG-FEKP-0046 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych [ha] - 1,2 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 200 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1 WLWK-RCO114 Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m2] - 12 000	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 200

Nr fiszki	Cel Polityki	Działanie	Beneficjent	Nazwa projektu	Wskaźniki programowe produktu	Wskaźniki programowe rezultatu
ZIT-BY-112	CP5	05.08.	Miasto Bydgoszcz	Projekty wynikające z GPR - zmienionego i przedłużonego na nową perspektywę; zakładana koncentracja na terenach otwartych oraz kontynuacja dofinansowania dla obszarów, obiektów i instytucji objętych obecnym GPR	-	-
ZIT-BY-115	CP5	05.06.	Gmina Sicienko	Modernizacja istniejących przestrzeni publicznej na terenie działki 158/1 w miejscowości Samsieczno	PROG-FEKP-0045 Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych [szt.] - 1 WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] - 100 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] - 1	PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [osoby] - 100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do Porozumienia Terytorialnego

12 Monitoring i ewaluacja Strategii ZIT BydOF

12.1 Procedury sprawozdawcze i monitoringowe

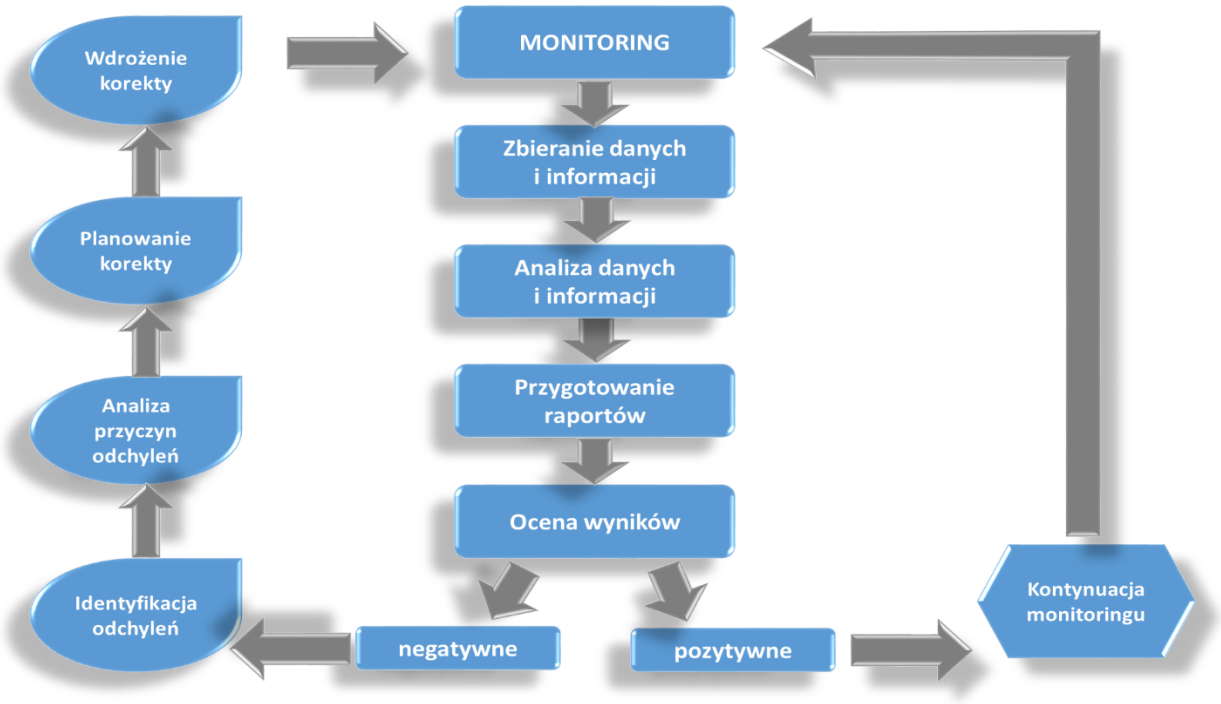
Szczegółowe zasady sprawozdawczości i monitoringu zostały uzgodnione na podstawie ustaleń pomiędzy IP ZIT BydOF, a IZ FEdKP i odzwierciedlone w Porozumieniu nr FE-III-S.431.4.2.2023 w sprawie powierzenia instytucji pośredniczącej zadań związanych z realizacją Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 z dnia 24 kwietnia 2023 r. W ramach powierzonych zadań IP ZIT BydOF prowadzi monitoring realizacji ZIT BydOF w ramach FEdKP 2021-2027 i wdrażania Strategii ZIT BydOF oraz bieżący monitoring stanu przygotowania projektów wskazanych w Strategii ZIT BydOF. Oceny wyników monitorowania Strategii ZIT BydOF dokonuje IZ FEdKP.
Zgodnie z zapisami powierzenia IP ZIT BydOF zobowiązuje się do realizacji:

1. ram wykonania FEdKP odnoszących się do powierzonych obszarów, zgodnie z załącznikiem nr 1 do porozumienia;
2. celów finansowych odnoszących się do powierzonych obszarów, zgodnie z załącznikiem nr 2 do porozumienia.

IP ZIT BydOF zobowiązana jest do przedstawienia instytucji zarządzającej planu realizacji ram wykonania i celów, o których mowa powyżej, zgodnie z częstotliwością i wzorem określonym przez instytucję zarządzającą. IP ZIT BydOF zobowiązana jest także do przekazywania dokumentów sprawozdawczych w terminie i w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą.
Monitoring z wdrażania Strategii ZIT BydOF polega na bieżącej analizie postępów w osiąganiu założeń strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji, przygotowanie raportów, ocena wyników oraz ich porównanie z przyjętymi normami. W przypadku oceny pozytywnej monitoring będzie kontynuowany w przyjętych cyklach. Natomiast w przypadku negatywnej oceny wyników monitorowania Strategii ZIT BydOF podjęte zostaną działania naprawcze. Nastąpi identyfikacja odchyleń, analiza ich przyczyn, planowanie korekt ich niezwłoczne wdrażanie. Oznacza to, że istnieje potrzeba corocznego monitorowania Strategii ZIT BydOF, na podstawie wskaźników monitorowania rezultatu i produktu (wskaźniki zostały przedstawione w *rozdziale 11 Wskaźniki produktów i rezultatów*, zgodnie z zapisami FEdKP 2021-2027). Monitoring będzie prowadzony przez Biuro ZIT BydOF.

Dodatkowo w ramach przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko opracowany został dokument *System monitoringu. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanej Strategii ZIT BydOF i częstotliwość jej przeprowadzania (Załącznik nr 1 do Strategii ZIT BydOF)*. Dokument ten określa proponowane wskaźniki monitorowania skutków realizacji Strategii ZIT BydOF w zakresie klimatu i powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz różnorodności biologicznej i obszarów chronionych.

Rysunek 7 Schemat monitoringu z wdrażania Strategii ZIT BydOF

Źródło: opracowanie własne

12.2 Ewaluacja Strategii ZIT BydOF

Działania ewaluacyjne dla Strategii ZIT BydOF będą prowadzone zgodnie z przyjętym przez IZ FEdKP Planem Ewaluacji FEdKP na lata 2021-2027. Celem badania będzie ocena realizacji założeń oraz osiągniętych efektów w ramach prowadzonej polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim. Ewaluacja polegać będzie na ocenie skuteczności, efektywności, użyteczności oraz trwałości zaplanowanych i wdrażanych działań ZIT BydOF, co przyczyni się do poprawy jakości projektowania i wdrażania Strategii ZIT BydOF.
Kryteria ewaluacyjne, poprzez które będzie oceniana Strategia ZIT BydOF:

- skuteczność – ocenia w jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów;
- efektywność – ocenia relację miedzy nakładami, a osiągniętymi efektami interwencji;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (planowanych i nieplanowanych) w odniesieniu do wyzwań społeczno-ekonomicznych;
- trwałość – ocenia ciągłość efektów (głównie pozytywnych) w perspektywie średnio – i długookresowej.

Ewaluacja będzie prowadzona za pomocą metod i technik ilościowych, jak i jakościowych (w oparciu o źródła wtórne i pierwotne). Jej najważniejszym elementem będzie zdiagnozowanie zmian, jakie zaszły w wyniku realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.
Badania ewaluacyjne Strategii ZIT BydOF będą prowadzone przez podmiot zewnętrzny za zlecenie IZ FEdKP w ramach badań ujętych w Planie Ewaluacji.

13 Opis zaangażowania partnerów

Zasada partnerstwa jest jedną z podstawowych zasad horyzontalnych, na których opiera się funkcjonowanie funduszy europejskich. Głównym celem partnerstwa jest poprawa efektywności i skuteczności wdrażania funduszy polityki spójności UE na lata 2021-2027. Partnerstwo stanowi element procesu budowy kultury dialogu społecznego oraz partycypacji społecznej. Wartość dodana z angażowania partnerów wynika z wkładu partnerów, gdyż dzięki ich wiedzy i doświadczeniu można zwiększyć efektywność działań oraz zapewnić większą przejrzystość w podejmowaniu decyzji. Związek ZIT BydOF aktywnie uczestniczy w realizacji zasady partnerstwa mając na uwadze unijne oraz krajowe ramy prawne dla jej realizacji oraz obowiązek włączenia partnerów społeczno-gospodarczych wskazany w Wytycznych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej *„Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”*. Chcąc umożliwić szeroką partycypację partnerów w przygotowanie i wdrażanie Strategii ZIT BydOF, w strukturze Związku ZIT działa Rada ZIT BydOF, będąca głosem różnych środowisk. To wspólna reprezentacja partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Rada jako forum konsultacyjno-opiniodawcze będzie grupą współpracy i dialogu z organami Związku ZIT. Do jej zadań będzie należało m.in. podejmowanie inicjatyw oraz proponowanie rozwiązań związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT BydOF. Co istotne, zagwarantowano możliwość rozszerzenia składu Rady ZIT BydOF zarówno na etapie przygotowania jak i wdrażania Strategii ZIT BydOF poprzez wprowadzenie otwartego naboru. W odpowiedzi na nabór, kandydaci na członka Rady zgłaszają się poprzez formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie ogłoszenia o naborze. W dalszej kolejności z przedstawionych zgłoszeń Zarząd ZIT BydOF powołuje członków w drodze uchwały. W skład Rady ZIT wchodzi Przewodniczący Rady, Zastępca Przewodniczącego Rady oraz pozostali członkowie Rady. Członkostwo w Radzie ustaje w wyniku śmierci, w drodze uchwały Zarządu po złożeniu osobiście pisemnej deklaracji lub wykluczenia na podstawie uchwały Zarządu podjętej zwykłą większością głosów członków Rady na pisemny wniosek 1/3 członków Rady skierowany do Przewodniczącego Rady lub jego Zastępcy (w przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady). Posiedzenia Rady odbywają się w miarę potrzeb, przy czym Przewodniczący Rady lub jego Zastępca (w przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady) ma prawo zwoływania obrad, w każdym przypadku kiedy zaistnieje taka konieczność. Opinie Rady podejmowane są w formie uchwał lub stanowisk. Każdemu z członków Rady przysługuje jeden głos. Każdy projekt uchwały lub stanowisko jest przedmiotem dyskusji Rady. Podczas dyskusji Przewodniczący Rady i członkowie Rady mogą zgłaszać poprawki do

projektu uchwały lub stanowiska. Opinie Rady podejmowane są w drodze konsensusu wszystkich członków Rady. Uczestnictwo w Radzie ma charakter społeczny.
Oprócz powołania sformalizowanego ciała doradczego, na etapie opracowywania Strategii ZIT BydOF zastosowano również inne mechanizmy partycypacji społecznej w procesie kształtowania niniejszego dokumentu. Głównymi odbiorcami działań Związku ZIT BydOF są samorządy - gminy członkowskie Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz. Stąd duże zaangażowanie przedstawicieli tych jednostek w prace nad Strategią ZIT BydOF. Pierwsze konsultacje z gminami odnośnie perspektywy finansowej 2021-2027 miały miejsce wiosną 2019 r. Z inicjatywy Instytucji Zarządzającej przeprowadzona została ankieta wśród członków ZIT BTOF, w której pytano między innymi o rolę partnerów ZIT w procesie programowania, obszary wsparcia, tryb wyboru projektów oraz kategorie działań, na które ma być przeznaczana dominująca część środków finansowych w stosunku do gmin tworzących ZIT. Na etapie prac nad Strategią ZIT BydOF, w ramach kompleksowej diagnozy społeczno-gospodarczej, odbywały się konsultacje z poszczególnymi partnerami ZIT BydOF, którzy przekazywali do Biura ZIT informacje dotyczące propozycji projektów strategicznych dla ZIT BydOF. Uzupełniali dane do diagnozy m.in. z zakresu przedsiębiorczości, opieki nad dziećmi do lat 3, edukacji, pomocy społecznej czy gospodarki wodno-ściekowej. Ponadto w procesie partycypacji wykorzystano badanie ankietowe skierowane do zarządzających terenami stref aktywności gospodarczych z Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. Partnerzy Porozumienia brali udział w szkoleniu i cyklu warsztatów eksperckich dotyczących sformułowania misji Strategii ZIT BydOF, wypracowania celów strategicznych i koncepcji projektów realizujących przyjęte cele i rozwiązujących zdiagnozowane problemy. Szczególną wagę miały warsztaty z udziałem ekspertów, w których doskonalono umiejętności w wykorzystaniu podejścia zintegrowanego, tj. budowania projektów zintegrowanych oraz wiązek projektów powiązanych ze sobą merytorycznie oraz funkcjonalnie. W pracach nad Strategią ZIT BydOF brało udział również grono osób niezwiązanych z gminami – członkami Związku ZIT BydOF - m.in. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Bydgoskiego Parku Przemysłowo — Technologicznego Sp. z o.o. W ramach odrębnego działania, przeprowadzono badanie ankietowe, którego adresatami byli uczniowie ostatnich klas szkół średnich z obszaru Metropolii Bydgoszcz. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety w formie online, a jego podsumowaniem był raport z przeprowadzonych badań społecznych. Wnioski z badania zostały wykorzystane jako uzupełnienie części diagnostycznej niniejszego dokumentu w dziedzinie Edukacja. Ponadto przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców z terenu Metropolii Bydgoszcz (również w formie online), którego głównym celem było zdobycie lub uzupełnienie wiedzy na temat opinii mieszkańców gmin BOF o miejscu w którym żyją, oceny czynników dotyczących otoczenia lokalnego oraz głównych potrzebach rozwojowych. Wnioski z tego badania ujęte w raporcie podsumowującym stanowią wprowadzenie do analizy SWOT. Partnerski model współpracy będzie również realizowany na etapie wdrażania, aktualizacji oraz ewaluacji Strategii ZIT BydOF. Pozwoli to wspólną realizację przyjętych celów oraz ocenę skuteczności założeń oraz osiągniętych efektów.

14 Raport z konsultacji społecznych

Jednym z narzędzi realizacji zasady partnerstwa na etapie przygotowania Strategii są konsultacje społeczne, powszechnie uznawane za ważny, skuteczny i efektywny sposób partycypacji publicznej. Podstawowym założeniem konsultacji jest konfrontacja dokumentów z potrzebami, oczekiwaniami, a także planami rozwojowymi wszystkich potencjalnych odbiorców wsparcia. Uczestnicy konsultacji społecznych, poprzez zgłaszanie uwag i opinii, mają możliwość wpływu na kształt danego dokumentu.
Podejście partycypacyjne, związane z udziałem partnerów w procesie kształtowania dokumentów programowych, zapewnia wypracowanie możliwie najtrafniejszych, najbardziej użytecznych i realistycznych rozwiązań, a tym samym pozwala na dostosowanie działań do miejscowych i regionalnych potrzeb oraz priorytetów.
W ramach prac nad Strategią ZIT BydOF realizowany był proces konsultacji społecznych z najważniejszymi interesariuszami sfery samorządowej i poza samorządowej.

Strategia ZIT BydOF to podstawowy dokument o charakterze strategicznym i operacyjnym umożliwiający wdrażanie ZIT, a także określający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. Strategia ZIT BydOF wskazuje: wizję rozwoju, cele strategiczne, priorytety rozwojowe, kierunki działań oraz zawiera listy projektów przewidzianych do realizacji w ramach alokacji ZIT w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza. Wyznaczone cele i kierunki wynikają z przeprowadzonej na potrzeby tego dokumentu diagnozy, wskazującej na najważniejsze problemy i wyzwania, na jakie należy odpowiedzieć na poziomie ZIT Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.
Nadrzędnym więc celem projektu Strategii ZIT BydOF jest podniesienie potencjału rozwojowego obszaru MOF Bydgoszczy i upowszechnienie idei partnerstwa samorządów w celu rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb mieszkańców MOF Bydgoszczy.
Jako wspólny cel zawiązanego partnerstwa, wskazano w projekcie Strategii ZIT BydOF: zacieśnianie współpracy i wzmacnianie powiązań Bydgoszczy i jej obszaru funkcjonalnego, uwzględniający zróżnicowane potencjały wszystkich samorządów obszaru BydOF oraz wzrost jakości życia mieszkańców Metropolii w oparciu o wspólną wizję rozwoju oraz spójne cele.
Proces konsultacyjny dotyczył zarówno części diagnostycznej Strategii ZIT BydOF, jak również części postulatywnej.

Konsultacje społeczne
Konsultacje społeczne gwarantowały udział społeczeństwa w pracach nad przygotowaniem dokumentu. W toku prac nad Strategią ZIT BydOF, które rozpoczęły się w 2020 roku przeprowadzony został szereg spotkań konsultacyjnych dla osób zainteresowanych tematyką rozwoju obszaru funkcjonalnego, w których uczestniczyli przedstawiciele samorządów lokalnych oraz partnerzy społeczni i gospodarczy, podmioty reprezentujące

społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji z terenu gmin wchodzących w skład Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. Konsultacje społeczne miały na celu przybliżenie wszystkim zainteresowanym stronom głównych założeń i idei Strategii ZIT BydOF, jak również wskazanie zidentyfikowanych w toku prac diagnostycznych potencjałów i deficytów rozwojowych, a także szans i zagrożeń rozwoju BydOF. Przede wszystkim najcenniejsze było uzyskanie opinii i sugestii w zakresie kierunków interwencji wskazanych w dokumencie.

Ponadto podczas prac nad dokumentem w procesie uspołeczniania powstawania Strategii ZIT BydOF wykorzystywane były internetowe formularze konsultacyjne, za pomocą których zainteresowane osoby, jednostki, instytucje mogły zgłaszać uwagi do projektu dokumentu oraz propozycje kierunków działań w ramach ZIT.

W ostatnim etapie tworzenia Strategii ZIT BydOF w terminie od 31 marca do 21 kwietnia 2023 r. odbyły się konsultacje społeczne w ramach udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2, art. 40 oraz 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), gdzie umożliwiono wszystkim interesariuszom zapoznanie się z projektami:

- *Strategii ZIT BydOF*
- *Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii ZIT BydOF*.

Szczegółowy zakres konsultacji Strategii ZIT BydOF zawiera raport, stanowiący Załączniki nr 2 do Strategii ZIT BydOF.

15 Spis rysunków

Rysunek 1 Harmonogram wdrażania Strategii ZIT BydOF 9
Rysunek 2 Struktura organizacyjna ZIT BydOF 12
Rysunek 3 Obszary Strategicznej Interwencji na obszarze BydOF 17
Rysunek 4 Wizja rozwoju Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 96
Rysunek 5 Cele strategiczne i operacyjne Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 97
Rysunek 6 Poziomy polityki terytorialnej 129
Rysunek 7 Schemat monitoringu z wdrażania Strategii ZIT BydOF 259

16 Spis tabel

Tabela 1 Warunki realizacji Strategii ZIT BydOF 7
Tabela 2 Wartość poziomów kontraktacji na rok 2023, 2024, 2025, 2026 zaplanowanych do realizacji w ramach ZIT BydOF 10
Tabela 3 Wartość celów finansowych zaplanowanych do realizacji w ramach obszarów powierzonych IP ZIT BydOF 10
Tabela 4 Kierunki działań Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 98
Tabela 5 Obszary wsparcia w ramach PT WK-P 2021-2027 wraz z przypisaną alokacją dla ZIT BydOF 134
Tabela 6 Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania 137
Tabela 7 Alokacja dla ZIT BydOF w Programie FEnIKS 2021-2027 156
Tabela 8 Powiązanie celów, kierunków i projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT BydOF (wiązki projektów) 189
Tabela 9 Powiązanie celów, kierunków i projektów rezerwowych ZIT BydOF (wiązki projektów) 210

17 Spis map

Mapa 1 Bydgoski Obszar Funkcjonalny 5
Mapa 2 BydOF na tle województwa kujawsko-pomorskiego 14
Mapa 3 Położenie komunikacyjne obszaru BydOF 15
Mapa 4 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na obszarze BydOF w 2019 roku 21
Mapa 5 Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców ogółem na obszarze BydOF w 2019 r. 22
Mapa 6 Zmiany liczby mieszkańców gmin BydOF w latach 2010-2020 38
Mapa 7 Rozmieszczenie szpitali ogólnych na terenie BydOF w 2019 r. 41
Mapa 8 Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2020 roku w gminach z terenu BydOF 46
Mapa 9 Obiekty sportowe na obszarze BydOF w 2021 r. 55
Mapa 10 Obszary koncentracji pozwoleń na budowę w stosunku do istniejącej zabudowy na terenie BydOF 58
Mapa 11 Udział osób dojeżdżających do pracy do Bydgoszczy, w ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach BydOF 65
Mapa 12 Procent mieszkańców gmin miejskich i miejsko-wiejskich z obszaru BydOF w wieku 15-19 lat, dojeżdżających do bydgoskich publicznych szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2020/2021 66
Mapa 13 Zasięg sieci telekomunikacyjnej 5G na obszarze BydOF 69
Mapa 14 Nakłady finansowe planowane w latach 2021-2027 na modernizację oświetlenia ulicznego w gminach z terenu BydOF 73

18 Załączniki

Załącznik 1. System monitoringu. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanej Strategii ZIT BydOF i częstotliwości jej przeprowadzania

Załącznik 2. Raport z konsultacji społecznych projektu dokumentu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+